

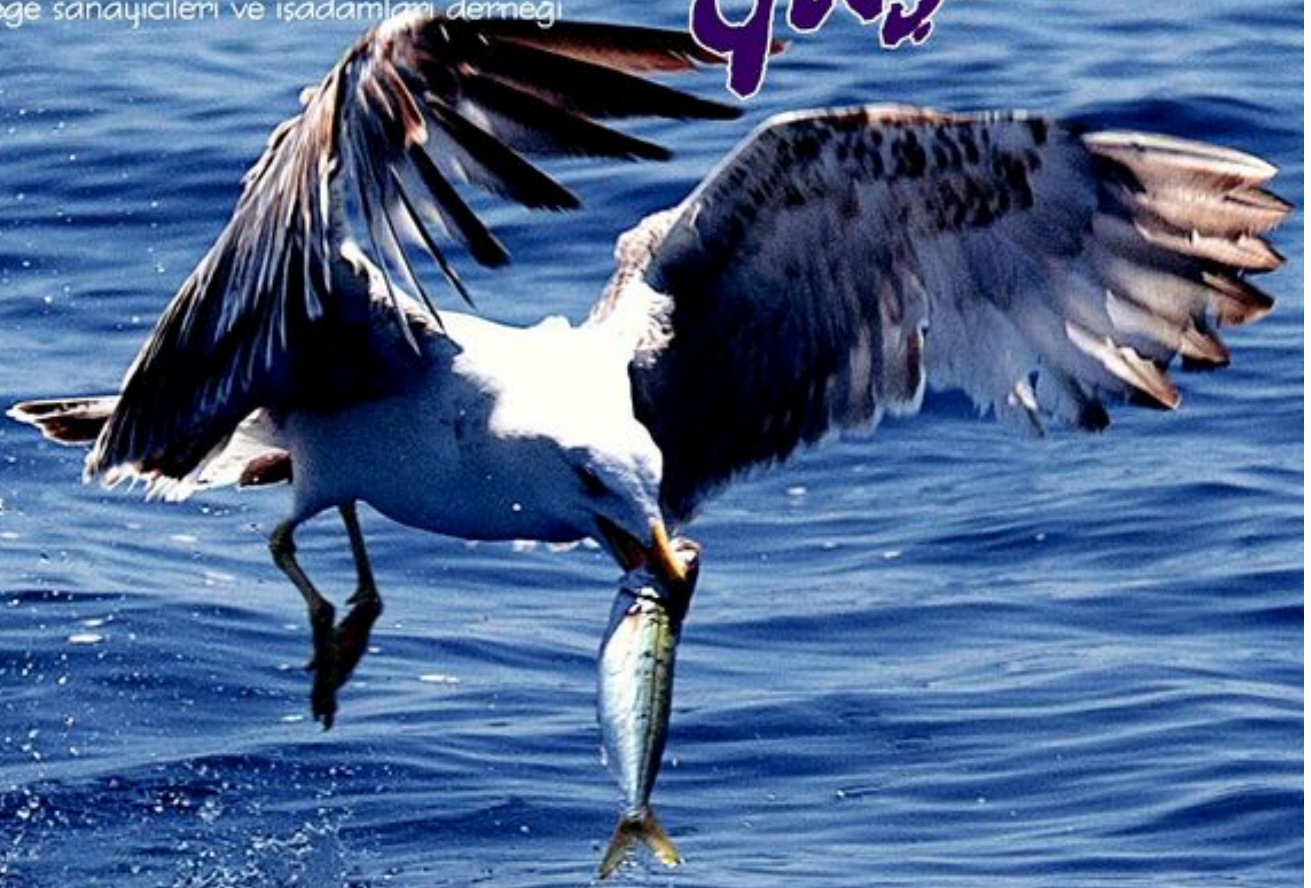

ISSN 1308 - 4887
Yıl 2 • Sayı 13
Aralık 2011

esiad

ege sanayicileri ve işadamları derneği

YAŞAM

**YENİ YILDA, KAYNAKLARI
DAHA VERİMLİ KULLANAN
ÜRETİME DAYALI
BÜYÜYEN BİR EKONOMİ
ÖNCELİKLİ HEDEF OLMALI**

Yükselmeye devam ediyoruz...

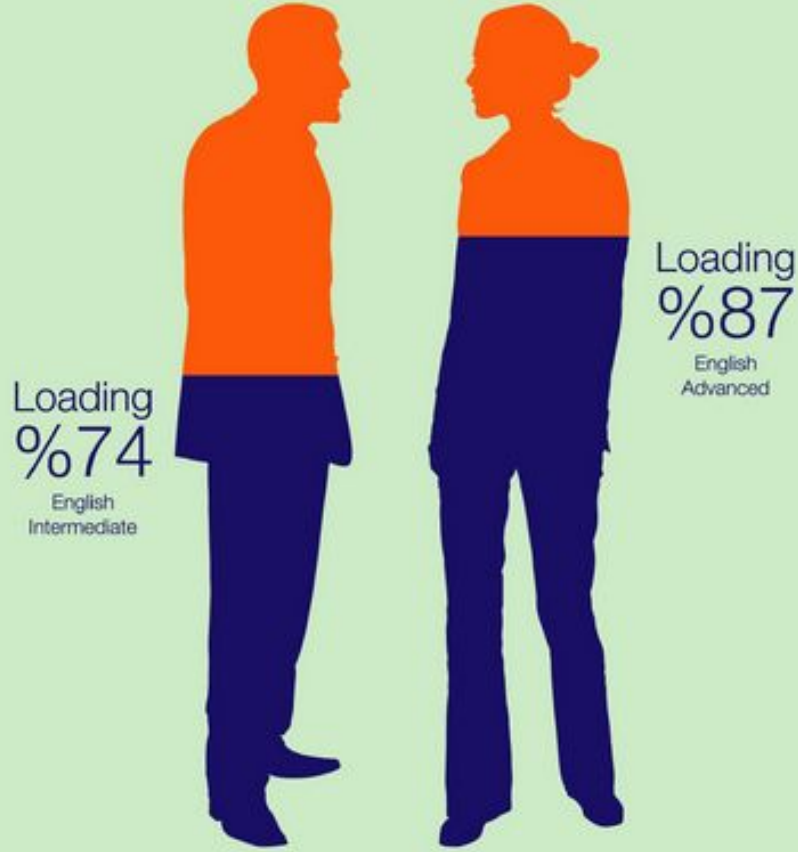
Türkiye'nin kağıdı... Tüm dünyada

farkı kalitesi

www.alkimkagit.com.tr

Yabancı dil bilmek **işinize** yarar.

12 Yabancı dil seçeneği ve uzman kadrosuyla
İzmir'in en büyük yabancı dil merkezi OBEM Education Center'da
siz de yeni bir dil öğrenin, iş hayatında rakiplerinizin önüne geçin!

İNGİLİZCE • İSPANYOLCA • PORTEKİZCE
İTALYANCA • RUSÇA • FRANSIZCA
JAPONCA • ÇİNCE • YUNANCA • ALMANCA
HOLLANDACA • TÜRKÇE (YABANCILAR İÇİN)

Şair Eşref Bulvarı No:22 K: 7 Alsancak - İZMİR (232) 489 2000
www.obem.com.tr (532) 755 OBEM

esiad yaşam

YIL 2 • SAYI 13 • ARALIK 2011

ESİAD ADINA SAHİBİ
Bülent AKGERMANGENEL YAYIN YÖNETMENİ
Ferit KORASORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Göksel UÇAKYAYIN KOORDİNATÖRÜ
Lütfü DAĞTAŞ

YAYIN VE DANIŞMA KURULU

Ahmet TÜKEL, A.Nedim ATILLA,
Arzu AMİRAK, Ayşe TATARİ, Bülent ZARİF,
Av.Cihan TÜRSER, Deniz SİPAHİ, Dilek GAPPI,
Fadıl SIVRI, İ.Hakkı KESİRLİ,
Mehmet Bülent SAĞEL, Merih AK,
Metin GÖKALP, Prof.Dr.Mustafa Yaşar TİNAR,
Nihat DEMİRKOL, Oğuz ÖZGİLLER,
Reşat KUTUCULAR, Selim TÜRSERKAPAK FOTOĞRAFI
Erol ÖZDAYI

BU SAYIDA YAZI VE FOTOĞRAFLAR

Alpay SÖNMEZ, Ayşe TATARİ,
Ayşegül KESİRLİ, Bulut BAGATIR,
Deniz ÇABA ŞAN, Dr. Yasemin FATİH AMATO,
Elvan DEMİRKAN, Emel KAYIN,
Gamze KUTLUKAYA
Lütfü DAĞTAŞ, Menekşe BADIOĞLU ERDİK

YAPIM

Shift- İzmir
1362 Sokak 47, Şenel İşmerkezi Kat 5,
35230 Montrö İzmir
Telefon 232.446 3509 - 446 3510
info@izmirife.com.tr

BASKI

TEKNOFSET
Telefon 232. 458 5809

26 ARALIK 2011 tarihinde basılmıştır.

YÖNETİM YERİ

Şehit Fethi Bey Caddesi 55,
Heris Tower Kat 8, 35210 İzmir
Telefon 232.483 8833
Faks 232.483 3525
info@esiad.org.tr • www.esiad.org.trESİAD Yaşam,
Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği Yayın
Organıdır. Dergide yer alan görüşler yazarlara
ait olup, ESİAD'ın görüşlerini yansıtmaz.
İzinsiz alıntı yapılamaz.

10

Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanı
Taner Yıldız:"Yenilenebilir enerji
kaynaklarımızın ta-
mamından fayda-
lanmayı kendimize
hedef koyduk"

36

Türkiye dış politikasının seyir defteri

46

Orta Avrupalı ve Akdenizli
Gezi: Hırvatistan

52

Muharrem Hilmi Kayhan:
"Her zaman işimizin başında durduk"

90

TURGUT ÇEVİKER:"Mizah, bütün ışıklar karardığında
devreye girer"YEREL TV'LER
Demokrasi, yerel
medya ile başlar

60

KHK'ler doğru mu yanlış mı?

NEREYE KADAR?

Prof. Dr. CANIKLIOĞLU
İEÜ Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi
"Türkiye demokrasisi otoriter bir demokrasidir!"

Prof. Dr. Fevzi DEMİR
YÜ Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

"Tüm anayasal ve yasal koşullar mevcut olduğu halde işlevini başkasına gördüren bir parlamento kamuoyunda 'yaralı' bir organ konumuna düşer!"

24

14

ESİAD 28. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nın konuğu...

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

"Öyle bir hava yaratıldı ki sanki anayasa çıksa bütün sorunlar düzelecek. Toplumun özgürleşmesi ayrı bir olay, gereklerinin yerine getirmesi ayrı. Yasalar değişebilir, toplumun zihniyeti değişmedikçe o yasanın işlevi olmaz."

30

İzmir'in tasarım kenti hedefi ve kazançları

68

Fuat Gözaçan:
"Sanayici olarak İzmir'de kendimi bir Don Kişot olarak gördüm!"

Niğde Gümüşler Manastırı'nın gülümseyen Meryem'i

72

82

İzmir'de gelişen sporlar
Körfezde yelkenler forası

28 Mustafa Sönmez Ekonomist-Yazar

"Bankacılık sistemi ile ilgili göstergeler, Türkiye'nin 2001 sonrası yaşadığı rehabilitasyonun avantajlarını koruduğunu gösteriyor."

56 Emel Kayın Mimar

Kentin kıyısında ve içinde olmak

İnciraltı

64 Ege'nin marinaları

78 Ayşe Tatari Mimar

Müziksev: Kent için yeni bir oluşum

81 Elvan Demirkan Konuk Yazar

Acaba psikopat mısınız?

88 Lezzet Durakları

Kuzu çevir "RAHATLA"

98 Dr. Yasemin Fatih Amato

Gençlik iksiri: Gülmek

GEORGE CLOONEY 94 • RAQUEL WELCH 100 • AGORA KAZILARI 104 • TEKNOLOJİ 108 • MODA 110 • ESİAD ANKET 112 • ARAŞTIRMA: KADIN YÖNETİCİLER 114

NEW
THINKING.
NEW
POSSIBILITIES.

Sıra dışı olmak cesaret ister.

Cesur çizgileriyle, 3 farklı sınıfa bir araya getiren sıra dışı bir otomobil: Amerika'da 24 farklı değerlendirmenin yıldızı yeni Hyundai Elantra!

- 132 PS motor gücü ve 6 ileri H-matic vites alternatifiyle sportif yüksek performans
- D-CWT Teknolojisi sayesinde 5.2 lt/100 km'ye düşen yakıt tüketimi
- Standart ESP, VSM (Araç Stabilite Yönetim Programı) ve 6 hava yastığıyla "sınıfının tam güvenli" aracı
- Geniş iç hacim, akıcı tasarım, zengin donanım

Hyundai Elantra'nın mobil sitesine ulaşmak için www.exectag.com adresinden uygulamayı indirebilir ve barkodu okutabilirsiniz.

YÜKSELİŞ PLAZA

Anadolu Cad. No:29, Bayraklı, İzmir
Tel. (232) 498 88 00 Faks (232) 486 04 03

"Yükselişimizin 30. yılı"

facebook.com/yukselissirketleri
twitter.com/yukselisplaza
www.yukselissirketleri.com

elantra.hyundai.com.tr | facebook.com/hyundaiturkiye

Hyundai Elantra'nın Resmi Spesifik CO₂ salınımı (AT/692/2006) 148-162 g/km arasında, Resmi Yakıt Tüketimleri (AT/692/2006) lt/100km: şehir içi 8,5 - 9,4, şehir dışı 5,2 - 5,6 ve Ortalama 6,4 - 7,0 arasındadır.

ELANTRA

ESİAD Yaşam'ın Değerli Okurları,

Geride bıraktığımız 2011 yılını Türkiye Ekonomisinin süregelen son parlak yılı olarak mı anacağız? Teğet geçeceğine iyiden iyiye inandığımız küresel kriz, bizi geçerken bıraktığı rüzgarla mı sarsacak? Ekonomik beklenti araştırmalarına bakılırsa, 2012'ye girerken kafamızı kurcalayan bu iki soruya kesin bir dille "Hayır" demek zor. Yüksek büyümeye alışmış ekonomimizin 2012'de ciddi bir fren yapacağı anlaşılıyor. 2012'deki büyüme tahminleri en iyi olasılıkla % 4'lere ulaşabiliyor. Bu da son zamanlarda işsizlik rakamlarındaki sevinçten düşme eğilimini tersine çevirebilecek bir gelişme.

Diğer yandan 90'lı yılların ilk yarısından bu yana yaşadığımız yerel ve küresel kaynaklı ekonomik krizler, iş dünyasına belirgin bir bağımsızlık kazandırmış ve "krizlerle başa çıkma yeteneği" kazandırmış durumda. Hükümetimizin dış politika da izlediği çok yönlü açılım politikaları da dış pazar bağımlılıklarımızı oransal olarak küçültüyor.

Kısaca, 2012'de eskiye kıyasla daha fazla hissetmemiz beklenen krizi, yeteneklerimiz ölçüsünde hafif atlatmamız mümkün. İşte tam bu noktada krizi fırsata dönüştürecek yeni fikirlerin zamanı başlıyor. Avrupa Birliği'nin borç krizi nedeniyle geçirdiği sarsıntının neden olacağı arayış ve değişimin içinde, iş dünyamız için de yepyeni fırsatlar bulunabilir. Bunun için ipuçlarını görmek ve isabetli yorumlamak yanında, hızlı hareket ederek risk alabilmek çok şey kazandırabilir.

2012 yılında EXPO 2020 heyecanı yaşayacak olan İzmir ise, ikinci defa sahip olduğu bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmek için büyük bir kenetlenme ve güçbirliği örneği veriyor. Hükümetimizin ve ilgili kamu kuruluşlarının verdiği destek de buna eklendiğinde, bu kez EXPO'yu kente getirmek daha yakın görünüyor. EXPO gibi dev bir organizasyonu gerçekleştirmek, sadece İzmir'e değil, uluslararası gücü ve saygınlığı artan bir Türkiye'ye de yakışacaktır. İzmir, ıddialı ve ısrarlı yaklaşımıyla EXPO'da başarı sağlamak için yeniden risk almaktan çekinmemiştir.

Risk almak, bu yıl 10. yılını kutlayan "ESİAD Girişimcilik Haftası"nda bugüne kadar hemen her toplantıda girişimci davranışın vazgeçilmez bir ögesi olarak gündeme getirildi. Ege Bölgesi ve İzmir'in genlerinde olan bir başka özellik de "öncü olmak"... ESİAD'ın 2002 yılında başlattığı Girişimcilik Haftası'nın birkaç yıldır aynı isimle (Global Entrepreneurship Week) dünya çapında düzenlenmeye başlanması, bize öncü olmanın gururunu bir kez daha yaşattı.

Dünyada belirsizliğin hakim olmayı sürdüreceği anlaşılan 2012 yılının risk alan ve öncülük yapan yeni girişimlerle çığır açan gelişmelere sahne olması dileğiyle, sağlıklı ve esen kalın...

Bülent Akgerman

Ege Sanayicileri ve İşadamları Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı

BAKTRANS
BAKTRANS TAŞIMACILIK TİCARET A.Ş.

**Baktrans'ın Vip donanımlı,
6 yolcu kapasiteli, sessiz,
konforlu ve güvenli EC130 B4 Helikopteri**

- › Hava Taksi
- › Vip Taşımacılık
- › Turizm Amaçlı Geziler/İzmir Şehir Turları
- › Hava Fotoğraf ve Video Çekimleri
- › Hasta Nakli (Ambulans değildir)
Hizmetlerini sunmaktadır.

**Baktrans'ın Çiğli Atatürk Organize Sanayi Bölgesi'ndeki Helikopter hangarı
ve iniş kalkış alanı T.C. Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından
H35-04/023 sayılı izni ile ruhsatlandırılmış Ege Bölgesi'ndeki tek sivil HELİPORT işletmesidir.**

BAKTRANS TAŞIMACILIK TİCARET A.Ş.

A.O.S.B. 10006/1 Sk. No:22 35620 Çiğli, İzmir - Türkiye

Tel: 0(232)328 26 87 Fax: 0(232)328 11 54

Kaptan Pilot Erkan Şenman: 0(530)342 13 23

Müşteri Temsilcisi Fısun Keskin: 0(530)567 24 00

www.baktrans.com.tr

Baktrans bir Bakloğlu Holding kuruluşudur.

Sevgili Dostlar,

Bu yazımı kaleme almadan önce son bir yıl içerisinde yayımladığımız ESIAD dergilerinde yazdığım yazıları tekrar okudum. Maalesef olumlu bir yazımı bulamadım. 2008 yılı krizi sonrası global piyasalarda çok ciddi derinleşen krizin haberlerini, Türkiye'nin reel üretim artışına ne kadar çok ihtiyacı olduğunu, ihracatın artırılması ve cari açığın azaltılması için önlem paketlerinin hazırlanmasını ve tasarruf tedbirleri alınması gerekliliğini yazmışım devamlı...

EURO BÖLGESİ ALARM VERİYOR...

Yıkılmaz armada dediğimiz, kışkandıığımız, gıpta ile baktığımız özellikle Euro bölgesindeki çok gelişmiş ülkelerde çatlaklar ciddi depreme dönüşmeye başladı. Her geçen gün krizdeki ülke sayısı artıyor.

Son olarak Standart&Poors, EURO bölgesinde 15 ülkenin kredi notunu daha aşağı çekmekten bahsediyor. İrlanda, Portekiz, Yunanistan, İtalya gibi ülkelerin hem borçlarını silme hem de borçlarını yeniden yapılandırma Almanya ve Fransa lider konumda hareket ederken Standart&Poors'un kredi notu AAA olan Almanya, Fransa, Hollanda dahil olmak üzere 15 ülke için kredi notu indirim sinyali vermesi gelecek ile ilgili olumlu tüm verileri yok etti.

9 Aralıkta başlayacak olan ve ana konusu Euro bölgesinde borç krizini aşmak olan Avrupa Birliği Liderleri zirvesi toplantısından önce Euro Grubu başkanı Jean Claude Juncker **"Karar beni afallattı. Bu karar abartılı ve adaletsiz."** dese de görünen köy kılavuz istemiyor. Türkiye'de hala bahar rüzgârları estiriliyor. 75 Milyar Dolarlık cari açığı Amerika ve Euro bölgesindeki krize rağmen tüm kurmaylar verdikleri demeçlerde olumlu konuşmaktan başka, tedbir ve alınması gereken acil önlem paketlerinden bahsetmiyor.

Bir yandan yıllardır terörle mücadele için anormal harcamalar yapılırken, birçok bölgede kurumlar, gelir vergisi, KDV toplanamayan, özellikle doğu illerinde doğru dürüst elektrik tahsilatı bile yapılamayan ülkemizde üretim ve ihracat için uğraşan sanayici elektrik, doğalgaz, fueloil ve birçok girdiyi yüksek fiyatla kullanıyor. Birçok temel ürün-

de devlet, kolay yoldan yüksek oranda dolaylı vergiler uygulayarak sanayicinin global piyasalarda rekabet şansını yok ediyor.

Uzakdoğu'dan bir konteyner malın nakliyesi İzmir'den Gaziantep'e gönderilen kamyonun yarı fiyatına yakın... Bu şartlarda üretim ve ihracat yapılmaya çalışılıyor.

Devlet yapamadığı tahsilatların üzerine gitmek, cezai hukuki yaptırımlar uygulamak yerine af çıkarıyor, temel girdilere zam yapıyor.

Yüzde 65 ihracatı Euro bölgesine olan Türkiye özellikle S&P'un 15 ülke için kredi notunu düşürme kararı açıklarsa, daralan Avrupa Piyasalarına üreticinin zaten rekabet koşullarını zorlayan yüksek maliyetleri de eklenince, Türkiye'nin ihracatı da ciddi şekilde etkilenecektir.

Bırakalım bölgesel liderlik, siyasi liderlik Suriye için bravo Türkiye söylemlerini... Yapılamayan vergi, elektrik ve benzeri tahsilatları, ödenemeyen mazot, fueloil, sigara gibi kaçakçılığın getirdiği kayıplar için çözüm üretilmesi yerine, bu kayıpları karşılamak için devletin uyguladığı anormal yükleri sırtımızda kambur olarak taşıyoruz.

Çözümün dolaylı vergilerin artırılması, yüzde 7 enflasyon olduğu iddia edilen ülkemizde ürünlerin yüzde 20 - 30 zamlanması veya bedelli askerlikten gelecek 5 - 6 milyar Dolar, dışardan gelen sıcak para mı? **Hayır, verenden daha fazla alırım devri kapansın. Artık gerçek tedbirler ve sonuçlarını görmek istiyoruz.**

En son küresel girişimcilik zirvesinde Babacan ile Amerika'nın 2. Adamı Biden'in konuşmalarındaki iki cümle ile yazıma son vermek istiyorum.

Babacan konuşmasında; **"Artık büyük balık değil, hızlı balık küçük alığı yiyor"** derken

Biden, cevabi konuşmasında; **"Krizde de olsak unutmayalım ki genç köpekbalıkları ile dolu bir denizde ABD hala bir balıdır."** diye cevap verdi.

Ne kendimizi dev aynasında görelim, ne olduğumuz gerçek yeri ve global piyasalardaki olumsuz koşulları unutalım, acil olarak gereken tedbirleri ve önlemleri alalım... Hepiniz sevgiyle kalın.

Ferit Kora

ESIAD Yayın Komitesi Başkanı

Enerji ve Tabii
Kaynaklar Bakanı

Taner Yıldız:

“Yenilenebilir
enerji
kaynaklarımızın
tamamından
faydalanmayı
kendimize
hedef koyduk”

Enerji günümüz dünyasının ana konularından birisini oluşturuyor. Enerji açığının dışında temiz enerji gündemin baş sırasında. Buradan hareketle hidroelektrik dışında rüzgâr, güneş, biyokütle ve jeotermal gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının sahip oldukları küresel payın 2010 itibarıyla yüzde 3.6 olan oranının 2020’de yüzde 7.7’ye, 2030’da ise yüzde 12.6’ya yükselmesi öngörülmüyor. Dolayısıyla büyüme danışmanlığı ve araştırma kuruluşları, küresel ölçekte, önümüzdeki 10 yıllık süreçte yenilenebilir enerji pazarında hızlı bir büyüme beklenildiğini raporlarıyla ortaya koyuyorlar. Bu payın

artmasında hiç şüphesiz fosil yakıtların emisyonunu azaltmaya kararlı hükümet politikalarının da önemli ölçüde payları var. Uluslararası anlaşmalar da bu bağlamda zorunluluklar getirmekte. Ayrıca "yeşil ekonomiye" dayalı yeni endüstrilere destek olma eğilimleri de hız kazanmış durumda. Bu bilgilerin ışığında ülkemize baktığımızda öncelikle Türkiye'deki enerji üreticilerinin büyük ölçüde doğalgaz dışalımına bağlı olmaları ilk altı çizilen konu. Bir başka anlamıyla Türkiye enerji gereksinmesinin neredeyse yarısı doğalgaz yoluyla karşılanıyor. Büyük yatırımcılar bu tablo karşısında halen seçenek üretim yollarına yönelmiş durumdadır. Yeni yatırımcıların rüzgâr, güneş, biyokütle ve jeotermal gibi tüm yenilenebilir enerji alanlarına ilgi göstermeleri bunun bir sonucu. Bu konudaki çalışmaları, öngörülerini öğrenmek için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız ile söyleş yaptık.

Türkiye, doğalgaz ve petrol rezervlerinin yüzde 70'inin çıkarıldığı ülkelere komşu. Dolayısıyla Türkiye'nin dünya enerji politikasındaki yeri halihazırda transit ülke olma konumunda. Transit ülke olmanın avantajları ve dezavantajları nelerdir, avantajlarını yeter derecede kullanabiliyor mu? (Nabucco Projesiyle de bağlantılı olarak.) Türkiye jeopolitik ve jeostratejik konumu itibarıyla bölgesinde önemli bir güç. Türkiye dayanışma ve güveni, diyalog ve işbirliğini itibarlı bir dış enerji politikasının öğeleri olarak görmekte. Biz enerjide ve arz güvenliği noktasında yoğun ve aktif bir dış politika izliyoruz. Türkiye'nin dünya arenasında ve bölgesinde önemli bir aktör konumunu sağlamlaştıracak görüşmelerde bulunuyoruz. Ak Parti iktidarında gerçekleştirilen, BTC, Nabucco, Türkiye-Yunanistan-İtalya Doğalgaz Boru hattı, Şahdeniz projeleri ile birlikte Türkiye, enerji koridoru ve terminali olma yolunda ilerlemekte. Nabucco Doğalgaz Boru Hattı Projesi için hazırlanan Proje Destek Anlaşmaları'nın (PSA) resmi imza törenini Kayseri'de gerçekleştirdik. Bu tür uluslararası projelerin zaman zaman tehditleri, zaman zaman da fırsatları olur. Bunlardan yılmamak lâzım. Biz bu projenin doğruluğuna inanıyorsak, ki öyle, mutlaka bunu geliştirmemiz lâzım. Teknik çalışmaları yapmamız lâzım. Özellikle global krizden sonra, ülkelerimizdeki istihdamın artmasından, bir çok faaliyetin yapılmasına kadar bunun yapılmasının doğru olduğu kanaatindeyim. Bundan sonrası, kaynak ülkelerle anlaşma ve finans görüşmeleri yapmak olacak. En önemli kısımlar bunlar.

Enerjideki dışa bağımlılık oranımız son verilere göre yüzde 71 oranında görünüyor. Türkiye dışa bağımlılığını azaltıcı ne gibi önlemler alıyor?

Türkiye sürekli büyüyen bir ülke. Bu büyümeye karşılık olarak enerji talebi de sürekli olarak artıyor. Bizim bu büyümeyi karşılamak için yatırımlara ihtiyacımız var. Daha liberal ve rekabetçi bir enerji sektörüne ihtiyacımız var. Biz bunun için enerji sektöründe özel sektörün önünü açacak düzenlemeler gerçekleştirdik ve özel sektörün payını yüzde 34'ten yüzde 52'ye çıkardık. Hedefimiz, özel sektörün payını yüzde 75'e çıkarmak. Özelleştirmelerle birlikte, hizmet sağlamada daha verimli olacak, çalışmalar daha verimli bir şekilde gerçekleşecek. Tam rekabetçi ve serbest bir enerji sektörü için adımlarımızı atmaya devam ediyoruz. Yerli ve yenilenebilir kaynaklarımızı harekete geçirdik. Arama faaliyetlerimizi artırdık. Dünyanın dev şirketleri ile anlaşarak denizlerimizde aramalarımızı sürdürüyoruz. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın tamamından faydalanmayı kendimize hedef koyduk. Su, rüzgâr, güneş, jeotermal gibi kaynaklarımızı harekete geçirmiş bulunuyoruz. Ancak bütün bunlar, enerjisiyle büyüyen Türkiye'nin sürekli artan enerji ihtiyacını yeterli oranda karşılamıyor. Bu yüzden, nükleer santral Türkiye için bir seçenek değil, zorunluluk. Nükleer santraller ile alakalı Sinop ve Mersin Akkuyu çalışmaları devam ediyor. 10.000 MW gücünde nükleer santrallara inşallah 2023'e kadar sahip olacağız.

"Özelleşme, liberalleşme ve serbestleşmenin en temel politikalarından bir tanesini ortaya koyan hükümetimiz bor konusunda istisna oluşturmuştur. Bunun özellikle kamu marifetiyle işletilmesinin daha doğru olacağı sonucuna varmıştır. Biz özellikle bor ile alakalı hususlarda bir özelleştirme programını düşünmüyoruz. Bundan sonraki süreçte de ana konseptimiz bu tarzda ilerleyecek."

Yukarıdaki soru ile bağlantılı olarak Türkiye'deki enerji politikaları dış politikadan ne kadar bağımsız, ülkeler arası siyasi anlaşmalar enerji politikalarımızı ne ölçüde etkiliyor? Söz konusu anlaşmalardan dola- yı mı, örneğin, kendi öz kaynaklarımızla üretebileceğimiz tabii uranyum reaktörlerini kullanamıyoruz? Bu bağlamda Türk halkında "ABD izin vermediği için Türkiye petrol çıkarmıyor." gibi bir anlayış var. Son zamanlarda bor madeniyle ilgili olarak da ortaya atılan bir teoriydi bu. Bu kapsamda nasıl değerlendirmeli enerji politikası ve dış politika bağlantısını?

Enerji konusu dış politikadan bağımsız bir konu değildir. Türkiye, birçok alanda diğer ülkelerle anlaşmalar imzalıyor. Bunlar yalnızca enerji konuları değil. "Türkiye'de petrol var, ABD izin vermediği için çıkarılmıyor" efsanesi her dönemde anlatılır. Yine aynı şekilde borla alakalı da yapıldı. Biz, petrol zengini bir ülke değiliz. Gemilerimiz, karada - denizde aramaları yapıyor zaten. Yani, "petrol var ama biz çıkarmıyoruz" diye bir şey yok. Aksine, petrol varsa çıkaralım çabasıdayız. Arama yatırımlarımızı bunun için artırdık. Dünyanın dev şirketleriyle anlaştık. Bor madenine gelince, Dünyada 8 ülkede olan bor rezervlerinin yüzde 72'si Türkiye'de bulunuyor. Bor rezervinin şu anda cepteki para olmadığını hepimiz biliyoruz. Ülkemiz ve dünyamız için özellikle gelecekte paraya dönüştürülecek bir değer olduğunun altını çizmemiz lâzım. Özelleşme, liberalleşme ve serbestleşmenin en temel politikalarından bir tanesini ortaya koyan hükümetimiz bor konusunda istisna oluşturmuştur. Bunun özellikle kamu marifetiyle işletilmesinin daha doğru olacağı sonucuna varmıştır. Biz özellikle bor ile alakalı hususlarda bir özelleştirme programını düşünmüyoruz. Bundan sonraki süreçte de ana konseptimiz bu tarzda ilerleyecek.

Çevrecilerle aranız nasıl? Örneğin 2 ay önce Ankara'da sona eren ve Türkiye'nin bir çok bölgesinden, çok sayıda çevrecinin örgütlenerek gerçekleştirdiği "Anadolu'yu Vermeyeceğiz" yürüyüşü vardı. Buna dair hiçbir demecinizi duymadık. Özellikle HES'lere karşı olduklarını biliyoruz çevre örgütlerinin bazı kazanımları da söz konusu. Neler söylersiniz buna dair?

Biz kullanmadığımız her yerli kaynakları yerine bilmemiz lâzım ki ithal kaynaklar, doğalgaz kaynaklarını alıyoruz. Bizim cari açığımızın arttığı ve ithalata olan bağımlılığımızı düşünürsek bu tür yapılan barajların mutlaka elzem olduğunu, mutlaka gerekli olduğunu

nu, ihtiyarı bir durum olmadığını görüyoruz. Spekülatif davrananları da hariç tutuyorum. Maksatlı davrananları hariç tutuyorum. Bugün bilmemiz lazım ki bir kısım çevre koşulları ve yeşili gerçekten tahrip eden projelere biz de müdahale ediyoruz. Çok aşırı çevre ile sıkıntılı olan projeler varsa orada bir daha elden geçmesi gerekiyor. Bunu da Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız zaten yapıyor. Ama onun haricinde eğer biz su kaynaklarımızı Türkiye'ye kazandırmazsak yerli oranımızı artırmamış oluruz. Bu da doğru bir iş olmaz. Bilmeden bazen karşı çıkan vatandaşlarımızın aslında doğalgaz ithalatını desteklediklerini bilmeleri lazım. Bizim mutlaka yerli kaynakla alâkâli payımızı artırmamız gerekiyor. Safiyane duygularla zaman za-

Nükleer enerji bir kültürdür. Bir ülkenin gelişmişlik düzeyini gösterir. Bu kültüre mutlaka mühendisinden teknisyenine ve çalışanına varıncaya kadar herkesin ulaşması gerekir. Daha önce 4 kere teşebbüs edilmesine rağmen Türkiye nükleer enerjide gecikmiştir. Türkiye'de nükleer teknolojinin kurulması bir zorunluluk. Bu teknolojik yaklaşımın amacı, elektrik üretimindeki doğalgaza olan bağımlılığı daha makul bir seviyeye indirmek ve daha yüksek verimlilikle elektrik üretimini sağlamaktır. Ben bu proje ile nükleer enerjide ülkemizde zihniyet değişimi ve enerji devrimini gerçekleştireceğimize inanıyorum. Nükleer santral ayrıca, bulunduğu yöreyi istihdam, ekonomi alanında da geliştiriyor. Bunun dünyada bir çok örneği var.

man karşı çıkanların tekrar bu ülkenin kalkınmasına katkı koyacak yerli kaynaklara karşı durmamaları gerektiğini söyledim, tavsiye ederim. Bazı maksatlı arkadaşlara da mesajım şu; onların karşı çıktığı böyle HES, nehirler falan değil, ülkenin kalkınmasıdır. Bir kısım ideolojik davrananlar vardır. Ne yazık ki; gördüğümüzü, bunu bildiğimizi, bu arkadaşların da bilmesi lazım. İdeolojik nedenlerle bu ülkenin kalkınmasına karşı çıkanların her zaman karşısında olacağız.

Nükleer enerjinin tehlikeli ve temiz bir enerji olduğunu biliyoruz. Örneğin, uçak fabrikası kurulan kentlerde değişim ve gelişim çabuk gözlenir, uygarlık daha çabuk yayılır ve kültür yükselir. Nükleerin bu anlamda topluma katkısı olabilir mi acaba?

Geçtiğimiz haftalarda doğalgaz konusunda Rusya'ya rest çektiniz. Bu durumun alt okumasını, buna dair bir seçeneğiniz olduğu şeklinde yapmak doğru olur mu?

Biz daha önce Rusya'ya isteklerimizi ilettik. Doğalgaz ve petrolün önemli bir kısmı ithal edilerek vatandaşların kullanımına sunuluyor. Bu çerçevede batı hattından alınan doğalgaz konusunda Rusya'dan bir indirim talep ettik. Rusya'nın bu indirime yeterli oranda cevap vermemesi durumunda, kontratın sonlandırılmasını irade olarak ortaya koyacağımızı da belirttik. İsteddiğimiz indirim oranlarının oluşmaması nedeniyle Batı Hattı kontratını sonlandırdık. Rusya bizim stratejik işbirliği yaptığımız son derece önemli, bir kaç kontrata dayanarak ilişkilerimizin bozulamayacağı kadar sağlam ve güçlü iliş-

kilerimizin olduğu bir ülkedir. O yüzden bu tür kontratların sonlandırılmış olması gaz girişinin sonlandırılmış olması anlamını taşımıyor. Biz 6 milyon metreküplük bu Batı Hattı'ndan bundan sonra özel sektörün gaz getirmesini destekliyoruz.

Kömür yardımları ne durumda?

Bu bir politika aracı mıdır?

Kömür yardımlarını biz, sosyal devlet olma ilkesinin bir gereği olarak yapıyoruz. İhtiyaç sahiplerine 2003 yılından bu yana her yıl ortalama 1 milyon 800 bin aileye kömür yardımında bulunduk. Dağıtılan kömür 2010 yılı sonu itibarıyla 10 milyon 800 bin tona ulaştı.

Ege'de kurulacak rüzgar santralleri

Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEEAŞ), geçtiğimiz yaz yarıyılında belirlendiği yeni rüzgar enerjisi lisans başvurularından Ege'ye 7.5 milyar TL tutarında yatırım getireceği bekleniyor. Böylelikle Ege Bölgesi'nde 2 bin 500 megawatt (mw) kurulu güçte sahip 70 rüzgar santrali kurulmuş olacak. 2007 yılında rüzgar santrali kurmak için yapılan 751 gibi rekor sayıda başvuru üzerine, mevcut trafo hatları ile ilgili olarak yapılan değerlendirme kararı alan TEİAŞ, İzmir'de trafo merkezleri ile 68 firmadan lisans alma yarışına katıldığını açıkladı.

İllere göre yatırımlar

Yarın ma sonucunda ortaya çıkan tabloya göre Ege'de rüzgar santralini kurulacak iller ve santral sayıları ile kurulu güçleri şöyle: İzmir 18 - 544 mw, Anakkale 17 - 762 mw, Ballıkesir 13 - 387 mw, Aydınlı ve Mudla 8'er (335 MW VE 230 MW), Manisa 5 (182 MW), Denizli 1 - 66 MW.

İzmir'de, kim kazandı?

Güral Porselen Germiyan 9.6 mw,
Öres Elektrik Karaburun 20 mw,
Barkan Enerji Tire 50 mw,
Fuatres Kemalpasa 30 mw,
Sibelres Kemalpasa 80 mw,
Meltem Enerji Kemalpasa 7 mw,
Tan Elek. G.Emir 20 mw, Aliağa 10 mw,
Erdal Aksünger Kızılkaya 50 mw,
Varyap Urla 10 mw,
Sanko Holding İzmir 80 mw,
Muzaffer Akpınar İzmir 70 mw.

Ege Bölgesi illerinde kurulacak toplam 70 rüzgar santrali ile yatırımın 3 milyar euro'ya aataa bildirildi.

Park Yaşam Mavişehir
TOKİ İştiraki Emlak Konut GYO A.Ş. Kaynak Geliştirme Uygulamaları Kapsamında Yapılmaktadır.

Park Yaşam Mavişehir

Siz de
Park Yaşam Mavişehir'in
konforlu dairelerinden birine sahip olarak,
hayatınızı hayallerinizdeki gibi yaşayabilirsiniz...

Teslim Tarihi: Aralık 2012

Gözünüzde **büyütebilirsiniz...**

park
yaşam
mavişehir
444 35 06 | **İZMİR**
www.parkyasammavişehir.com

ESIAD 28. Yüksek İstişare Konseyi'nin 22 Ekim 2011 Cumartesi günü İzmir Hilton Oteli'nde gerçekleşen toplantısına konuk olarak katılan CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, İzmir Hilton Oteli'ndeki Ege Sanayici ve İşadamları Derneği (ESIAD) 28. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nda ayrıca, işadamlarının siyaset dünyasına yönelik eleştirilerini dinlediğini de ifade etti. Konuşmasını, "Umarım işadamları da bizi aynı soğukkanlılıkla dinler." diye sürdüren Kılıçdaroğlu, "Sizin bir milletvekiliniz hapiste. Gönül isterdi ki halkın iradesinin parlamento'ya yansımaları gereken ortamda, isterdim ki o milletvekilini aramızda görmemekten ötürü üzüntü dile getirilebilirdi." dedi.

Konuşmasında anayasa tartışmalarına değinen Kılıçdaroğlu, şöyle devam etti: "Öyle bir hava yaratıldı ki sanki anayasa çıksa bütün sorunlar düzelecek. Birbirimizi kandırmayalım ama bu yeni anayasaya ihtiyacımız yok, anlamına gelmesin. İki konu ayrı. Toplumun özgürleşmesi ayrı bir olay, gereklerinin yerine getirilmesi ayrı olur. Yasalar değişebilir, toplumun zihniyeti değişmedikçe o yasanın işlevi olmaz. Anayasanın 90'ıncı maddesi der ki 'uluslararası sözleşmeler iç hukukun üstündedir. Çelişki olursa uluslararası sözleşmeler esas alınır'. Tutuklu milletvekili hangi yasaya göre tutuklu? Hangi uluslararası sözleşme milletvekillerinin tutukluğunu

ESİAD 28. Yüksek İstişare Konseyi Toplantısı'nın konuğu...

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

“Öyle bir hava yaratıldı ki sanki anayasa çıksa bütün sorunlar düzelecek. Toplumun özgürleşmesi ayrı bir olay, gereklerinin yerine getirilmesi ayrı. Yasalar değişebilir, toplumun zihniyeti değişmedikçe o yasanın işlevi olmaz.”

öngörüyor? İki uluslararası sözleşme de yazar 'milletvekillerinin tutukluluğu söz konusu olamaz' diye. Biz de bu uluslararası sözleşmeye uyacağız diye taahhütte bulunduk.”

Kılıçdaroğlu, anayasada “Basın hürdür, sansür edilemez.” hükmünün yer aldığını ifade ederek, “Bu salonda merak ediyorum. Basın hürdür diyen bir arkadaşımız el kaldırabilir mi? Anayasa yazıyor ama hükümet nerede? Geçiyorum bunları. Anayasa 'özel yaşamın gizliliği esastır', der. Kim özel yaşamının gizliliğinden emindir? Herhangi birimizin özel konuşmaları da, yatak odaları da internet sitelerinde yayınlanabilir. Hiç kimse

de tutuklanmaz. Anayasa değişikliğine evet de önce kafamızda etik değerler olmalı. Kafamızda 'insanı seveceğiz, saygı duyacağız' olmalı. Muhalefetin ne söylediğini dinlemek iktidarın erdemi olmalı” diye konuştu.

“Sanki biz iktidarız”

Son olarak Hakkari’de 24 askerın şehit olmasının herkeste büyük moral bozukluğuna yol açtığını dile getiren Kılıçdaroğlu, şöyle konuştu: “Başbakan ağızını açtı, başladı muhalefeti suçlamaya. Sanki biz iktidarız, terör olgusuna karşı hiçbir şey yapmamışız, muhalefet partisi iktidarı suçluyor. Buraya kadar geldi

söylemek zorunda kaldım. Arkadaş, sen iktidar mısın muhalefet misin? Şu soruyu niye kendimize sormuyoruz, bu iktidar, iktidarı devralırken sıfır terörle almadı mı? Muhalefet nasıl olur bundan sorumlu? İktidara şu açık çeki de yerinde verdik. Terörü bitirmek mi istiyorsun, bir çözümünü bilen var mı? Parlamento da kapalı oturumlar yapıldı. Orada gazete haberini okudular. Devletin gizli bilgileri falan değil. Vatandaş muhalefetin ne söylediğini duymasın diye. Kapalı oturumda konuşan arkadaşımız, konuşma metninin tamamını bütün basın mensuplarına dağıtabilir. Devletin gizli sırrı yok.”

YİK Başkanı Kemal Çolakoğlu:

"İzmirli ve Egeli duruşumuzdan hiç taviz vermedik ama zaman zaman da bunun sıkıntısını çekmedik, bedelini ödemedik değil!"

ESİAD 28. YİK toplantısında YİK Başkanı Kemal Çolakoğlu, konuk olarak katılan CHP Genel Başkanı ile diğer konukları başkanlık divanı olarak selamlayarak başkanlık konuşmasında, iş dünyasının terör olaylarını şiddetle kınadığını vurguladı, ülkede gündemin çok hızlı değiştiğini aktardı;

"ESİAD olarak, bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti devletinin, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğuna inanan, ülkenin bölünmez bütünlüğüne yürekten destek veren tüm siyasi partilere eşit mesafede olduk. Ekonomi politikaları önceliğimiz olmakla birlikte, ülkemizin her sorununu, sorunumuz olarak gördük, bundan kendimize vazife çıkardık, sorguladık, araştırdık ve öneriler getirdik. Bunu yaparken de dürüst, açık sözlü ve ülke menfaatini her türlü menfaatin üzerinde tutan 'İzmirli ve Egeli duruşumuz'dan hiç taviz vermedik. Zaman zamanda bunun sıkıntısını çekmedik, bedelini ödemedik değil..." dedi.

YİK Başkanı Kemal Çolakoğlu'nun konuşması aynen şöyle:

"Son Yüksek İstişare toplantımızda Sayın Başbakanımızla birlikte olmuştuk, şimdi de Ana Muhalefet Partisi Lideri ve Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nu ağırlıyoruz. Davetimizi kabul ettikleri için kendilerine teşekkürlerimi arz ediyorum. Sayın Genel Başkan, değerli katılımcılar, Sözlerime, bundan üç gün önce şehit verdiğimiz vatan evlatlarının ve ulusumuzun tüm şehitlerinin aziz hatırası önünde saygıyla, minnetle eğilerek başlamak istiyorum. Şehitlerimize rahmet, ailelerine ve tüm ulusumuza baş sağlığı ve gazilerimize acil şifalar diliyoruz. Terörü bir kez daha lanetliyoruz. Türkiye'miz öyle bir ülke ki, bir başka dünya ülkesinde yılda sadece birkaç kez görülebilecek olaylar bizde çok sık oluyor ve gündem çok hızlı değişiyor. Neredeyse her güne çok önemli bir gündem maddesi ile uyanıyoruz. Dolayısıyla, bir Yüksek İstişare Konseyi toplantısında, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı önünde, konu sıkıntısı çekmek

bir yana, bize verilen zaman dilimi içerisinde hangi konulara değinsem, önem sıralamasını nasıl yapsam sıkıntısına düşüyorsunuz. Biz ESİAD olarak, bu güne kadar Türkiye Cumhuriyeti devletinin, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğuna inanan, ülkenin bölünmez bütünlüğüne yürekten destek veren tüm siyasi partilere eşit mesafede olduk. Ekonomi politikaları önceliğimiz olmakla birlikte, ülkemizin her sorununu, sorunumuz olarak gördük, bundan kendimize vazife çıkardık, sorguladık, araştırdık ve öneriler getirdik. Bunu yaparken de dürüst, açık sözlü ve ülke menfaatini her türlü menfaatin üzerinde tutan 'İzmirli ve Egeli duruşumuz'dan hiç taviz vermedik. Zaman zamanda bunun sıkıntısını çekmedik, bedelini ödemedik değil... Ülkemizin bu güne kadar yaşadığı krizlerde diplerde yatan temel sorunun siyasi istikrar olduğunu gördük. Siyasi istikrarsızlık, öncelikle ekonomimize zarar verirken, dış siyasetimizi de olumsuz etkilemiştir. Bundan demokrasimiz de nasibini almıştır.

"Sorun dün enflasyondur, bugün işsizlik"

2001 yılında yaşadığımız, belki de ülkenin en büyük ekonomik krizinde, pek çok insanımızın işini ve servetini kaybetti. O gün Türkiye'nin en büyük sosyo-ekonomik sorunu enflasyondur, bu gün ise işsizliktir. 2001 ve 2002 yıllarında yaptığımız yapısal değişikliklerin de katkısıyla, bu günlerde ihracatımız 100 milyar doları, kişi başına gelirimiz 10 bin doları aştı. Ülkemiz dünyanın 17'inci büyük ekonomisi olurken, milli gelirimiz özel sektör ağırlıklı olarak yüzde 55 büyüdü. Büyümede 2010 yılında dünya ikincisi olduk. Öyle görünüyor ki, bu büyüme trendi devam edecek. Türkiye, uzun zamandır özlemini duyduğumuz bu başarılı performansı sürdürülebilir kılma şansına sahip bir ülkedir. Ancak, burada önemli olan, bu büyümeyi ithalata dayalı değil, yatırım, üretime ve ihracata dayalı olarak gerçekleştirmektir. Genç nüfusumuzla övünüyor ama onlara iş bulmakta zorlanıyoruz. Bugün özellikle üniversite mezunu eğitimli gençler arasındaki işsizlik kaygı verici boyutlara ulaşmıştır. Bu genç beyinler bizim en büyük sermayemizdir. Bu sermayeyi iyi değerlendirdiğimizde ya da değerlendiremediğimizde neler olabileceğini tahmin etmek için özel bir çabaya gerek yok sanıyorum. Bu nedenle ekonomi politikalarımızı istihdam sorununu çözecek şekilde düzenlemeliyiz.

"CHP'nin KOBİ önerisine olumlu bakıyoruz"

Cumhuriyet Halk Partisi'nin, KOBİ'lerin ödediği vergi ve sigorta primlerinin bir yıllık tutarının, sonraki yıl aynı miktarda sıfır faizli kredi olarak verilmesi projesine müspet bakıyoruz. Bu kaynak KOBİ'lerin finansman sıkıntısına bir nebze katkıda bulunacak, aynı zamanda üretimi ve katma değer yaratılmasını ödüllendiren, istihdamı teşvik eden bir destek olacaktır. Değerli katılımcılar, Sayın Genel Başkan, Cari açık yönetilebilir bir konumdan çıkıp giderek tehlikeli hale geliyor. İlk 8 aylık cari açık 54 milyar dolar. Ocak-Ağustos döneminde ihracattaki artış hızı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 22'de kalırken, ithalattaki artış hızı yüzde 40'a yaklaşmıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre, dış ticaret açığı 29 milyar artarak 61 milyar dolara ulaşmış, cari açık bir önceki yıla göre 27 milyar dolar artmıştır. İçeride hal böyle iken, dışarıda Avrupa'da finansal kriz büyüyor. Bu durumda, bu güne kadar bir şekilde finanse edebildiğimiz cari açıkları, daralan Avrupa ve Dünya piyasalarında sürdürülebilir kılmamız gittikçe güçleşecektir. Avrupa Bankalarının zora girmeleri ise bunun üzerine tuz biber ekecektir. Dolayısıyla, cari açığı azaltacak tedbirlerin gecikilmeden alınması ve ertelenen mali kural uygulamalarının devreye sokulması doğru bir politika aracı olacaktır.

"Teşvikler, girdi maliyetini düşürecek nitelikte olmalı"

Artan cari açığı dikkate alırsak, teşviklerin girdi maliyetlerini düşürecek, aramalı ithalatını azaltacak yeni düzenlemelere ihtiyaç vardır. Aksi takdirde, Türkiye bir eliyle aldığı diğer eliyle geri veren bir ülke konumuna gelecektir. Bu açıdan açıklanan orta vadeli programdaki girdilerde ithalata bağımlılığı azaltma ve ölçek ekonomilerinden yararlanma hedeflerini gerçekçi buluyoruz. Ayrıca, mevcut teknolojik altyapımızı geliştirmeli, en azından bazı sektörlerde kendi teknolojimizi yaratmalıyız. Ancak bu sayede katma değeri yüksek ürün üretebiliriz. Bunun da, eğitimle olacağı açıktır.

Değerli katılımcılar, İçinde bulunduğumuz dönemde Orta Doğu ve Afrika'da taşların yerinden oynadığını görüyoruz. Biz de tarihsel bağlarımız, sınırlarımız, korumamız gereken milli çıkarlarımız ve diplomatik ilişkilerimizle bu kargaşanın tam ortasında bulunuyoruz. Diğer yandan, neredeyse sıfırlanan üretimi, tek dayanağı olan turizmde bile yaşadığı sıkıntılar nedeniyle krizden çıkma konusunda hiçbir çaresi kalmayan komşumuz Yunanistan'ın ve onu izlemesi beklenen diğer Akdeniz ülkelerinin durumu da bütün dünya gibi bizi tedirgin ediyor. Bütün bu gelişmeler olurken ve Türkiye yurt dışında yükselen bir yıldız olabileceği avantajını yakalamışken; siyasi partile-

"Biz ESIAD olarak, bu güne kadar Türkiye Cumhuriyeti devletinin, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğuna inanan, ülkenin bölünmez bütünlüğüne yürekten destek veren tüm siyasi partilere eşit mesafede olduk.

Ekonomi politikaları önceliğimiz olmakla birlikte, ülkemizin her sorununu, sorunumuz olarak gördük, bundan kendimize vazife çıkardık, sorguladık, araştırdık ve öneriler getirdik.

rimizin, özellikle üç büyük siyasi partimizin Anayasa çalışmalarında koşulsuz bir araya gelme konusunda fikir birliği içerisinde olmaları ve cumhuriyetimizin 100'üncü yılını kutlayacağımız 2023'de ekonomik büyüme hedeflerinde ve bunun özel sektör ağırlıklı olmasında mutabakatları bizleri çok sevindiriyor. Yeni Anayasa'mızın Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yaşamına çağdaş düzenlemeler getiren bir toplumsal sözleşme niteliğinde hazırlanmasını ve sivil toplum örgütleri başta olmak üzere bütün kesimlerin asgari müştereklerde birleştiği bir demokrasi, insan hakları ve özgürlükler beyannamesi olmasını arzu ediyor ve bekliyoruz.

"Siyasi istikrarın temel taşı olan, bir araya gelme sanatını çok önemsiyoruz."

Siyasi istikrarın temel taşı olan, bir araya gelme sanatını çok önemsiyoruz. Türkiye'nin ileri gitmesi, yapısal deği-

şikliklerin devam etmesi, kimsenin diğere öteki diye bakmaması, başta gelen ilkemiz olmalıdır. Tekrarlamaktan bıkmayacağımız bir diğer ilke "Devlet için var olan millet değil, millet için var olan Devlet" olmalıdır. Türkiye'nin "bölgesel güç" olma hedefinin ancak ülkedeki tüm kesimlerin milli mutabakatıyla başarıya ulaşabileceğini unutmamalıyız. Wall Street Journal "Modern Türkiye göz kamaştırıyor ve şaşırtıyor. İki haneli büyüme ve her yerde parlak yeni binalarıyla, bir zamanlar Avrupa'nın hasta adamı, Avrasyalı bir Çine benziyor." diyorsa, Fransız Le Figaro gazetesi, ülkemiz için "Bölgenin Almanya'sı" deyimini kullanıyorsa, ekonomik kazanımların ve artan diplomatik gücün bir övünç meselesi olması doğaldır. Başkalarının gözünü kamaştırsa da, bu tespitler bizim gözlerimizi kamaştırmamalıdır. Türkiye, zayıf olduğu noktalarını süratle güçlendirerek daha sağlam bir ekonomiye ve daha sağlam bir demokrasiye sahip olmalıdır.

"Bir gün hukuk herkese lâzım olur!"

Bu çerçevede güncel beklentimiz, demokrasisi güçlenen ve hukuk devleti zarar görmeyen, kuvvetler ayrılığının yeniden güçlendirileceği bir Anayasa'dır. Darbeler ve parti kapatma davaları artık geride kalmıştır. Türkiye, şimdi siyasi partilerin sağduyu, akıl, sorumluluk ve ülke çıkarları düzleminde siyaset ürettiği, çözüm ürettiği bir ülke olmalıdır. Şimdi, ülkede hukuka yeniden güven kazandırmak için "Bir gün hukuk herkese lâzım olur" ilkesiyle, uzun tutukluluk sürelerinin adeta infaza dönüşmeyeceği, uzayan davaların kamu vicdanında rahatsızlık yaratmayacağı tedbirleri alma zamanıdır. Şimdi, demokrasinin işleyişini arttırmak için, 30 yıldır şikayetçi olduğumuz lider ağırlıklı, delege popülizmine dayalı, seçmenin vekilini tanımadığı, her şeyden önce parti içi demokrasinin işlemediği Seçim ve Siyasi Partiler Yasası'nı değiştirme zamanıdır.

Değerli katılımcılar, Sayın Genel Başkan, İzmir, çoğulcu demokrasiye geçişimizden bu yana ülkenin en önemli demokratik gücüdür. Demokrat Parti burada kurulmuştur. 1960 darbesinden sonra Adalet Partisi de burada kurulmuştur. Ecevit'in Karaoğlan hareketine yine en büyük destek İzmir'den çıkmıştır. 1977 seçimlerinde rahmetli Özal'ı seçmeyen de İzmir'dir; 1985'ten sonra Özal'ın liberal ekonomi politikalarına en büyük desteği veren de... 1987 yılında ise referandumda Siyasî Yasaklar İzmir'in oylarıyla kaldırılmıştır. Yine rahmetli Ecevit'in ikinci kez güvercinli çıkışına 24 milletvekilinin 14'ünü vererek güç veren İzmir, hiçbir zaman siyaseti bir futbol takımını tutar gibi izlememiştir.

"İzmir, özgüveni yüksek bir kenttir"

İzmir, özgüveni yüksek olan, çıkarları için oy vermeyen, doğru bildiği şekilde hareket eden bir kenttir. Bu nedenle, hiçbir siyasi partinin İzmir'in oylarını çantada keklik gibi görme veya İzmir'i kendi kalesi gibi sayma hatasına düşmemesini temenni ediyoruz. Çünkü, İzmir Türkiye'de demokrasinin ince ayarının yapıldığı bir laboratuvar gibidir. İzmir'in verdiği siyasi mesajlara, siyasetçilerimizin çok dikkat etmesi gerektiğine inanıyoruz. Bu konuda, mütevazı olmamız mümkün değildir. Son seçim sonuçlarından çıkardığımız özet, seçmenin "Yerel Yönetim ile Merkezi Hükümetin bir arada çalışması" isteğidir. Öyle sanıyoruz ki İzmir seçmeni bu süreci her iki taraf açısından da bir sınav niteliğinde görmektedir.

Saygıdeğer Genel Başkan, Bu süreçte Ana Muhalefet Partisine çok büyük görevler düşmektedir. Hayatı ve yaşam ilkesi, toplumumuzu çağdaş uygarlık düzeyine yükseltmek olan ve bu amacı sürekli devrimle geçiren Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu bir parti olan CHP'nin, büyük önderin bu anlayışına uygun olarak, değişen zamanın ruhunu yansıtacak bir yenilenme ihtiyacında olduğu açıktır. CHP'nin tek parti döneminin izlerini taşıyan statükocu görünümünden çıkma gayretlerini takdir ediyoruz. Mevlana'nın dediği gibi, "Şimdi yeni bir şeyler söylemek lazım..." Bugün, mevcut iktidar için "Daha birkaç seçim üst üste kazanır." deniliyorsa, bunu sadece iktidar partisinin performansının halkta

bulduğu karşılıktan aramamak gerekir. Bu noktada, "Acaba CHP'nin eksiği var mı?" diye sorgulamak da lazımdır diye düşünüyoruz. Bir demokrasi için vazgeçilmez olan muhalefet partileridir ve bir demokrasinin "kalite rüştü"nü ispat edebilmesi için, iktidarların seçimle değişebiliyor olmasının sıcak bir ihtimal olarak yaşanması gerekir. Türkiye'de, dünyadaki gelişmelere paralel olarak siyasi iktidara talip ve sahip olmanın yolu, evrensel demokratik ilkelere yaslanmak ve rasyonel aklın rehberliğinde hükümet edebileceğinize halkı inandır-

maktan geçiyor. Dolayısıyla 21.yüzyılda iktidar alternatifleri keskin çizgilerle birbirinden ayrılmıyor. Artık parti programları nüanslar üzerinden oluşturuluyor. Mevcut iktidar, farklılığını "Muhafazakar Demokrat anlayış"la izah ediyor. Siz ise, "Çağdaş Sosyal Demokrat" çizgiyi savunuyorsunuz. Adalet ve Kalkınma Partisi de, CHP de bu kavramların içini doldurmak zorundadır. Ortak payda, demokrasi ve demokrat olmaktan geçiyor.

"Türkiye'de siyasi iktidarın iki yolu"

Türkiye'de siyasi iktidarın iki yolu vardır. Bunlar Demokrat Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin verasetinden geçer. Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi Demokrat Parti'nin mirasçısı konumuna gelmiştir. Bugünkü Cumhuriyet Halk Partisi ise, Cumhuriyet Halk Partisi'nin varisi olup olmadığını sorgulamalıdır.

Adalet ve Kalkınma Partisi geçmişin Demokrat Partisinden liberal ekonomik anlayışların mirasını sahiplendi. CHP'nin katı merkezîyetçi, devletçi görünüşünü, çağdaş sosyal demokrat bir gözlükle revize ederek kitleleri yeniden kazanma çabalarını doğru buluyoruz. Ana Muhalefet Partileri en güçlü iktidar alternatifidir. CHP de bu bilinçle davranmak ve ülke yönetimine aday olduğunu halka ve iktidara her an hissettirmek zorundadır. Bunun için de net söylemler, uluslararası ilişkilerden eğitime ve sağlığa her konuda akılcı politika

önergelerini ortaya koymak durumundadır. Bu bağlamda, partinize dair umut ve heyecanımızı koruyor ve Türk demokrasisi için çok önem taşıdığına inandığımız büyük Önder'in misyonunu sizlerin yeniden canlandırmasını istiyoruz. Bu ülkenin eğitim, sosyal güvenlik, sağlık, adalet sorunları CHP olmadan nasıl çözülemez ise, Kürt sorunu da Cumhuriyet Halk Partisinin desteği olmadan çözülemez.

"Etnik Kürt politikasını yürütenler ne istediklerini tam tarif edemiyorlar"

Etnik Kürt politikasını yürütenler ne istediklerini tam tarif edemiyorlar. Çözümü kendileri de anlatamadıkları, mutabakat içinde olmadıkları hatta bilmedikleri için, özellikle sonuçlanacak bir politika oluşturulamıyor. Ülkenin sabrını zorla-

Yıp ızdırabını artıran şehit cenazeleri, "kana kan" çıgıllarını yükseltirken, diğer tarafta "Ne yapsak da bu kanı durdursak?" diyenleri karamsarlığa itiyor. Yolu terörizmden geçen ve terörle hiçbir sonuç alamayacağını bile bile, masum insanları, gencecik insanları asker, sivil, erkek, kadın, büyük, çocuk demeden katledenleri lanetliyoruz. Bu ülkedeki siyasilerden, sivil toplum örgütlerine, yoldaki mütevazı vatandaşa kadar herkes iyi niyet çerçevesinde bu sorun çözümünün istiyor. Karşılığı ise kan oluyor. Şehitlerimizin aziz ruhlarının ve şehit ailelerimizin kabul etmeyeceği hiçbir çözüm, bizim çözümümüz değildir. Terör örgütüyle bağlantılarını açıkça belirtmekten çekinmeyen, hatta bununla övünen ve ben bunun için parlamentoda varım diyen bir siyasi parti ve

onun siyasetçileri, bu ülkenin cumhuriyet nimetlerinden istifade ederek, cumhuriyetin en önemli ilkelerinden bölünmez bütünlüğü kaldırmak istemektedirler. Şanlıurfa Belediye Başkanının söylediği gibi "Amaçları, beraberliği bozmaktır. Bu oyuna gelmemek lazım. Onun için niyeti bu olanlara hiç pabuç bırakmayacağız." diyen Güneydoğulu kardeşlerimizle; Kürt, Türk oturup bu sorunu hep beraber çözmeliyiz.

Sayın Genel Başkan, değerli katılımcılar, Ekonomide verdiğimiz dünya standardına ulaşma çabasını demokraside de göstermeliyiz. Yeni Anayasa hazırlanması bunun için uygun bir fırsattır. Yeni Anayasayı katılımcı bir zihniyetle hazırlamalıyız. Sosyal adalete, gelir dağılımındaki büyük farklara dikkat etmeliyiz. Ön koşulsuz desek de, "demokratik, laik, sosyal hukuk devleti olmak" değiştirilemez bir başlangıç hükmü olarak devam etmelidir. Sayın Başbakan'ın "En

Anayasada bürokrasinin "İstemezükçü" yapısının kırılmasını istiyoruz. CHP'nin de bu sürece katkıda bulunmasının yakışacağını düşünüyoruz. Bunun gibi, AB sürecine de bütün siyasi partilerimizin katkıda bulunmasını istiyoruz. AB standartlarını ISO 9000 belgesi gibi görüyoruz. Biz AB standartlarına ulaşalım, ondan sonra onlar bizi almış ya da, o tarihte biz girmek istiyor muyuz? Ya da AB kalmış mı? Onu hep beraber yaşayacağız.

büyük kavga bürokratik oligarşıyedir. Bürokratik oligarşinin ne tür ıstaplar yarattığını çok iyi bilen birisiyim. Henüz dört dörtlük bunu aşabildik mi? Hayır. Daha yapılması gereken çok şeyler var." diyen görüşüne katılıyor, yeni

Sayın Genel Başkan, saygıdeğer katılımcılar, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılı 2023'de... Çok zaman kalmadı... Dünyanın ilk 10 ekonomisine girmek, ihracatımızı 500 milyar dolara yükseltmek, kişi başına milli gelirimizi 25 bin dolar yapmak, sağlıkta, eğitimde, yargıda çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak istiyorsak, hep birlikte ellerimizi taşın altına sokacak ortamı yaratmalı, hepimiz evimizin önünü temizlemeli, kardeşçe, hakça bir bütünlük içerisinde, hükümetiyle, muhalefetiyle, işvereni, işçisiyle, öğretmeni, öğrencisiyle, yargıcı, savcısıyla ülkemizin çıkarları için çok çalışmalıyız. Son olarak kısa bir not; ama biz İzmir'liler için en önemli ricamız: EXPO 2020 sürecinde şahsınızın ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin her platformda desteğini esirgememenizdir. Teşriflerinizle bizi onurlandırdığınız için bir kez daha saygı ve sevgilerimle teşekkürlerimi arz ediyorum."

ESİAD Başkanı Bülent Akgerman:

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Bülent Akgerman da yaptığı konuşmada, konuk CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ile diğer davetlileri selamladı, "Sizleri şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına, saygıyla selamlarken, Ege'nin ne düşündüğüne önem verenler ve kulak kabartanlar için, izlenmesi artık bir gelenek halini almış bulunan ESİAD Yüksek İstişare Kurulu Toplantıları'nın 28.'sine, hoş geldiniz diyorum." dedi.

Bülent Akgerman şöyle konuştu: "Değerli Konuklar, Gündemin mutfağından gelen bir siyasetçinin, bizlere nasıl menü çıkartacağını tahmin etmek çok zor değil. Öyle sanıyorum ki Sayın Kılıçdaroğlu, "Ana muhalefet partisi lideri" kimliği ile, "Ekonomi ve siyaset düzleminde"; yerelden, hattâ belki bu salondan başlayarak komşumuz Yunanistan'a, yaşlı kıta Avrupa'nın endişeli resminden dünyadaki küresel dengelere, cari açık tablosundan döviz hareketlerine, yeni Anayasa'nın konsensus bekleyen ruhu ve lâfzına, son birkaç günde çığırdan çıkan vahim tablo ışığında Kürt sorununa... Komşularla "sıfır ger-

"Ülkemizin temel sorunlarına çözüm için hareket alanını genişleten, insan hakları ve demokratik değerleri güvence altına alan, AB ülkelerindeki en demokratik Anayasa'dan eksiği bulunmayan yeni bir Anayasa'ya ihtiyacımız var."

ginlik" diye çıkılan yolda, ülkemizi çevreleyen "Arap Baharı"nın polen serpin-tilerine, Kıbrıs ve İsrail ilişkilerindeki "özel gündem"li tırmanışa... Nihayet CHP'deki "kabuk değişimi"ne, İzmir'in Expo özelemine, 35 Proje'nin geri sayım öyküsüne, iktidar ve yerel yönetim ilişkilerine... Ve bu fotoğrafın içinde AKP'nin duruşuna kadar... Bir dizi iç içe geçmiş satırbaşından bahsedecekler. Takdir edersiniz ki bu çerçeve, Egeli Sanayici ve İşadamlarının, duymak istediklerini tariflemesi bakımından da samimi beklentilerimizi yansıtmaktadır.

"Gündemin vizyon boyutu"

Değerli Konuklar, Bu itibarla rol çalmaya özen göstererek, ekonomik ve siyasi gündeme ilişkin değerlendirmelerini yerli geldikçe kamuoyuyla sakınmadan paylaşan bir kurumun dönem başkanı olarak, büyük resmin teknik analizi ve yorumlanmasını öncelikle Sayın Kılıçdaroğlu'na ve değerli üyelerimize bırakmak istiyorum. Ama konuşmamın sonunda, küçük de olsa bir ufuk turuna zaman ayıracağım. Benim asıl altını çizmek istediğim husus, gündemin "vizyon boyutu"dur...

Evrensel sabitler, demokrasiyi, tâlibine ve kullanıcısına, bir "alternatif rejimi" olarak sunar. Çünkü bütün rejimlerde; işin doğası gereği iktidar zaten vardır; olmak zorundadır. Ama demokrasileri, diğer modellerden ayıran ve besleyen, onları ayakta tutan ve güven içinde ya-

şamalarını temin eden asıl unsur, "Muhalefet becerisi"dir. Bilginin mutlak varlığına gereksinim duyan beceri geliştirilebilir ama bu da yetmez! Becerinin sonuç doğurması için tavır ve davranışa dönüşmesi, düşünceden eyleme evrilmesi şarttır. Çünkü muhalefet, gönül gözüyle bakarsanız, -halef, sonraki, arından gelen, devralacak olan, aday-çağrışımına da açıktır. Ve bu iddiasıyla, sanıldığı gibi, ya da öyle gösterildiği gibi, sadece -karşı olan, karşı duran, itiraz eden- anlamına gelmez! Rahmetli İsmet İnönü'nün, "Muhalefette tasvip olmaz" söyleminin üzerinden nerdeyse yarım yüzyıl geçmiştir...

Değerli Konuklar, bundan sonra söyleyeceklerimin, "Herhangi bir siyasi iktidar ve herhangi bir muhalefet" tasviri olarak algılanmasını rica ediyorum... Günümüzde muhalefet alternatif demektir. Yani teoride, "erkin sosyal paydaşı" olan bir kuvvetten bahsediyoruz. Hal böyle olunca, güzel ülkemizde ekonomik ve siyasi gündem irdelenirken, en az mevcut siyasi iktidar kadar muhalefetin varlık sebebi de sohbete konu edilmelidir... Evrensel rüzgârlarla terbiye edilmeye muhtaç demokrasimizin, güncel ve vizyoner yaklaşımları itibarıyla sunulana, önerilene, öngörülene ve zaman zaman bir toplum mühendisliği tasarımıyla dayatılana karşı, söyleyecek sözü, dinletecek tavrı olan bir muhalefete ihtiyacı vardır. Hele "siyasi erk"in,

"önermek ve tartışarak olgunlaştırmaktan çok, öngörmek ve tartışmadan sonuçlandırmak" yöntemine yatkın olduğu hal ve zamanlarda, alternatif söylem, hayatiyet içeren bir öneme terfi edebilir.

"Güçlü muhalefet, proje muhalefetidir"

Güçlü muhalefet, çözüm muhalefetidir. Güçlü muhalefet, yetersizliği deşifre etmekle yetinmeyen, "yeterli olanı vitrine koyan" muhalefettir. Siyasi yelpazenin neresinde olursa olsun, yurt milliyetçiliği yerine İrk milliyetçiliğini koyan ve başta etnik zenginliğimiz olmak üzere, farklılıkların istismarına zemin hazırlayan, fırsat veren bütün siyasi partiler, varlık ve siyaset yapma sebeplerini bir kere daha gözden geçirmelidirler. Öte yandan, sadece etnik köken ve farklılıkları ön plana almalarına rağmen, sistem partisi olarak kabul görmüş, ve mevcut siyasi yapı içinde parlamentoda temsil yetkisi verilerek seçmen tarafından görevlendirilmiş partiler de hiç değilse, samimi olsun-olmasın, "Benim adıma öldürme" diye seslenen, internetteki sosyal paylaşım siteleri kadar cesaret ve basiret gösterebilmelidir. Bütün bunların karşısında, terazinin diğer kefesindeki Siyasi iktidarın verdiği özlenen fotoğraf, seçim gecelerinin balkon seslenişlerinde herkesin sesi olmaya kendiliğinden tâlip olan demokratik olgunluktur... Zaman geçtikçe, bu evrensel önceliği hafifseyen bir gevşekliğe düşülmesi -ne bileyim belki de tam aksinesertliğe bel bağlanması, mut değil kaygı

vericidir. Demokratik erdem, siyasal ve sayısal çoğunluğun öncelikle siyasal ve sayısal azınlığın yaşam tercihlerini korumak için siyaset yapmasını öngörmektedir.

Değerli Konuklar, şu ana kadar, biraz usûlün dışına çıkıp, gözden kaçırılmasını "özellikle" arzuladığım "satır araları" üzerinde konuştuk. İzninizle, birkaç dakikayı da, satırların kendisine, başlıklarına ayıralım: Her ne kadar Avrupa Birliği üyelik müzakereleri sürecinde birçok maddesi değiştirilmiş bir Anayasaya sahipsek de, ülkemizin temel sorunlarına çözüm için hareket alanını genişleten, insan hakları ve demokratik değerleri güvence altına alan, Avrupa Birliği ülkelerindeki en demokratik Anayasa'dan eksiği bulunmayan yeni bir Anayasa'ya ihtiyacımız olduğu açık. ESİAD olarak önceki dönemde Sayın Cihan TÜRSİN başkanlığında kurulan "Anayasa Çalışma Grubumuz"un hazırladığı önerileri yakında açıklayacağız. Ben burada şimdilik sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki hazırlık çalışmalarında dikkate alınmasını beklediğimiz ilkeleri sıralamak istiyorum:

"Yeni anayasa sürecinde samimi olunmalı"

Öncelikle beklentimiz, Anayasa hazırlık süreci ve yönteminin siyasi partilerimize, ilgili kişi ve kuruluşlara, tüm yurttaşlarımıza güven ve heyecan veren esaslarda belirlenmesidir. Süreç makul, katılım yaygın, amaç samimi olmalıdır. Anayasamız, demokratik rejim içinde

farklı eğilimler arasında bir uzlaşma zemininin sağlanmasıyla belirlenmelidir. Anayasanın maddelerinde değil, bütününde, birbiriyle irtibatlı kapsamlı düzenlemeler yapılmalıdır. Ayrıca kanunlarımızda da bu yönde düzenleme yapılması gereği göz önüne alınarak, çalışmalar eşgüdümlü yürütülmelidir. Anayasa değişikliği, Mustafa Kemal Atatürk'ün çizdiği Türkiye Cumhuriyeti vizyonu ve çağdaş uygarlık hedefini, demokratik, laik, etkin hukuk devleti ilkelerini esas alan ilkeler ile İnsan hakları evrensel beyannamesinde belirlenen esaslar yönünde ele alınmalıdır.

Değerli Konuklar,

Biz bir iş dünyası kuruluşuyuz. Ekonominin toplumsal yaşamdaki belirleyiciliğini bilir, ekonomik kalkınmanın her derde olmasa da, çoğu derde deva olduğuna inanırız. Bu nedenle önceliğimiz hep ekonomi olmuştur. Siyasete olan ilimiz de, ekonomik ve sosyal yaşam üzerindeki etkisinden dolayıdır. Bizler ihracat yaptıkça, istihdam sağladıkça sadece kar etmez, ülkemizin, insanlarımızın gelişmesine katkı veriyor olmanın mutluluğunu, huzurunu da duyarız. Sözü son günlerde yapılan ÖTV zamlarına getirmek istiyorum. Dünyadaki kriz ortamının henüz değişmemesine, bazı ülkelerdeki borç krizinin sürmesine rağmen, ne büyük mutluluktur ki, ekonomimizde ciddi dalgalanmalar yaşanmamıştır. Bununla beraber, uzun süredir iktidarda olmanın getirdiği birtakım alışkanlıklarla, hızla soğuyan ekonomik iklimde köklü reform çabaları yerine, "benzer sorunlara her

defasında benzer yaklaşımlarla çözüm arama" anlayışının uzun vadede ortaya bazı "anomaliler" çıkarmakta olduğunu görüyor, bunları dile getirmeyi görev sayıyoruz. Bunlardan üç tanesi gerçekten büyük önem ve aciliyet taşıyor. İlki, kayıt dışı ekonomiyle etkin mücadele ve verginin tabana yayılmasını sağlamak yerine, her ek kaynak ihtiyacında dolaylı vergilere başvurma alışkanlığıdır.

"Vergiler kaçakçılığı teşvik ediyor"

Zamanla vergiler astronomik ölçülere ulaşmış, sigara, içki, akaryakıt gibi ürünlerin kaçakçılığı teşvik edilir hale gelmiştir. Kesinleşen 2009 rakamlarıyla OECD ülkeleri ortalamasında dolaylı vergilerin toplam vergiler içindeki payı yüzde 30 civarında iken, ülkemizde yüzde 70'lere ulaşmıştır. Son ÖTV zamlarının, giderek artmakta olan tezgah altı kaçak ürün satışlarını patlatacağı açıktır. Zira, karaborsanın cazibesi artırılmaktadır. İkinci anomali, ihracata yönelik sanayimizin girdileri içinde ithalata bağımlı hammadde ve yarı mamul maddelerin oranındaki artışın getirdiği olumsuzluklardır. Bu bağımlılık katma değer yaratma alanımızı giderek daraltmakta, petrolden sonra cari açığın en önemli kalemlerinden biri haline gelmektedir. Üretim zincirinin bu halkasındaki yerli sanayimizin durumuna ve giderek yok oluşuna ESIAD olarak yıllar öncesinden beri dikkat çekmekteyiz. Söz konusu trendi fark ederek tersine çevirmek için nihayet bazı girişimler olduğunu duy-

maktan mutluluk duyuyoruz. Üçüncü anomali ise, tarım sektöründeki sorunlardır. Tarım ve tarıma dayalı sanayilerin bölgemizdeki önemi ve yüksek potansiyeli malumunuzdur. Bugüne kadar izlenen politikadaki uyumsuzluklar nedeniyle tarım sektöründe üretim ve rekabet gücünü artıracak bir yapısal dönüşüm gerçekleştirilememiştir. Girdi fiyatları katlanırken, tarım teşvikleri buna yetişememekte, tarım cazip bir ekonomik faaliyet alanı olmaktan çıkmaktadır. Oysa, gelecekte tarımsal ürünlerin dünyada ne kadar değerli olacağının işaretleri şimdiden okunabilmekte, Dünya Gıda Örgütü'nün raporlarında dile getirilmektedir. Katma değeri dikkate alan akılcı teşvik politikalarıyla tarım sektöründe bir Rönesans yaşatmamız bu kadar zor mudur? Cumhuriyet Halk Partisi'nin de konunun önemini fark etmesini, seçim öncesinde açıkladığı "Cumhuriyetin 100. Yılına Doğru Yeni Tarım Düzeni" isimli politika belgesi ile konuyu gündeme taşımış olmasını memnuniyetle karşılıyoruz.

Değerli Konuklar, Önsözden çıkıp sonsöze geldiğimizde, bu ufuk turunu şöylece özetlemek mümkündür diye düşünüyorum. İnsanlık 3. binyılı tüketirken, Türkiye'de siyaset vitrinine bakan yeni gözler, baktığını görmeye niyetli ve giderek gördüğünü de daha bilinçli sorgulayan bir kimliğe aittir. Türkiye'nin bulunduğu hassas coğrafyada "vizyoner" olmak, hukukun üstünlüğü fikrinin tartışılmaz hâmilğinde, liberal ekonomi modellemesine taraf ol-

maktır. Daha fazla demokrasi beklentisi, küresel ve gemlenemez bir isteğe dönüşürken, insan haklarına saygının, yükselen değerler ölçeğindeki ağırlığı, bireyin devletin bekası için yaşamasından ziyade, devletin bireyin hizmeti için varlığını sürdürmesine odaklanmıştır. Ulus devlet tercihi, yeni dengelere ayak uydurabilmek için bütün mekanizmalarını güncellemeye çalışıyor. Bunun optimum bir tasarımıyla kotarılması, bütün sosyolojik katmanların sorumluluğudur. Demokratik olgunluk, "fark ve benzerliklerin yönetimi" penceresinden, kuvvetler ayrılığının gözetilmesini gerektirmektedir. Siyasi Partiler ve Seçim Kanunlarından başlayan, seçim barajı bahsinde, çözüm için duraklayarak süren ve AB hukukuna entegrasyon ile son bulması umulan yolculuk, kaderde, tasada, kıvançta ortak birey idealinin hakkını teslim etmek olacaktır.

Değerli Konuklar, Biraz önce, ESIAD'ın iş dünyasına mâl olmuş bir kurum olduğundan, önceliklerimiz ise muhakeme modelimizde, ekonomi ile başladığından söz etmiştim. İşte bu -hayati ve samimi bulduğumuz- sebeple ekonomi ya da siyasette gördüğümüz iyi gelişmeleri alkışlar, yanlışlara dikkat çekmeyi, -hattâ bazen sitem etmeyi- önemli bir görev sayarız. Bunu her siyasi parti ya da eğilime aynı mesafede durarak yaparız. Kimse ile aramızda, "açıklanamaz bir yakınlık ya da uzaklık bulunmaması"na özen gösteririz. Bu duygu ve düşüncelerle, hepinizi, bir kez daha saygıyla selamlıyorum."

KHK'ler doğru mu yanlış mı? NEREYE KADAR?

Lütfü Dağtaş

Demokratik parlamenter yönetimlerde parlamentoların görevi yasama görevini yerine getirerek yasa yapmaktır. Türkiye Cumhuriyeti'nde bugüne değin yapılan genel seçimler sonucu göreve gelen par-

lamentolar bu yönde görev yaptılar. 12 Haziran 2011 günü yapılan genel seçimler sonucu çoğunluğu alan AKP'nin, Genel Başkanları Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığında oluşturduğu 61. Hükümet, peş peşe çıkarttığı KHK'lerle eleştiri oklarını üzerine çekiyor.

Hükümetin KHK uygulamaları ilgili olarak İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Meltem Dikmen Caniklioğlu ile Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fevzi Demir'e sorular yönelttik ve ayrıntılı cevaplar aldık.

Prof. Dr. Fevzi DEMİR
Yaşar Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi

"Tüm anayasal ve yasal koşullar mevcut olduğu halde işlevini başkasına gördüren bir parlamento kamuoyunda 'yaralı' bir organ konumuna düşer!"

KHK'ler neden var anlatabilir misiniz?
KHK'ler yasama organının bir kanun ile verdiği yetkiye dayanarak Bakanlar Kurulu'nun yürürlükteki kanunları değiştiren işlemlerdir. Türk hukukunda kanuna eşdeğerde KHK düzenleme yetkisi Anayasada olağan (md. 91) ve olağanüstü (md. 121 ve 122- OHAL ve sıkıyönetim) dönemlerine özgü olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır.

Sorumuz "olağan" dönemlere ilişkin olduğu için biz sadece bu döneme ilişkin KHK düzenlemelerine değineceğiz. Olağan dönemlerde çıkarılan KHK'ler, son yıllarda salgın olarak savunulan "rasyoneleştirilmiş parlamentarizm" akımına uygun olarak, parlamento yetkilerinin muhafaza edilmek suretiyle yürütme organını (hükümeti) güçlendirmek amacıyla öngörülmektedir. Amaç, değişen sosyo-ekonomik koşulların çıkardığı sorunlara acele çözüm getirmektir. Böylece ağır işlediği ileri sürülen yasama fa-

aliyetine karşı, hükümetin kısa sürede etkin önlemler alması yolunun açılması istenmiştir. Bununla birlikte, TBMM, Bakanlar Kurulu'na belli konularda KHK çıkarma yetkisi verirken, "Yetki Kanununda" çıkarılacak KHK'lerin "amacı", "kapsamı" ve "ilkeleri" ile bu yetkiyi "kullanma süresini" ve bu süre içinde "birden çok kararname çıkarılıp çıkarılmayacağını" belirtmek zorundadır. Böylece, halen Anayasanın 91/2. maddesine göre Bakanlar Kurulu, yetki kanununda belirtilen koşullara uymak suretiyle yürürlükteki kanun hükümlerini diledikleri gibi değiştirebilme yetkisine sahip olduğu gibi, daha önce yasama organınca kanunla düzenlenmemiş konuları da tıpkı "yasama organı" gibi düzenleyebilmektedir.

Ancak, Anayasamız TBMM'ye; Bakanlar Kurulu'na her konuda KHK ile düzenleme yetkisi vermesini öngörmüyor. Anayasanın İkinci Kısımının Birinci ve

İkinci Bölümlerinde yer alan "temel haklar", "kişi hakları ve ödevleri" (md.12-40) ile Dördüncü Bölümde yer alan "siyasi haklar ve ödevler" KHK ile düzenlenemeyeceği gibi, bütçede değişiklik yapma yetkisi de düzenlenemez (md.91/1; 163). Bunların dışında kalan Anayasanın İkinci Kısımının Üçüncü Bölümünde yer alan "sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler" KHK ile düzenlenebilmektedir. Bununla birlikte, Anayasada yer alan bütün "sosyal ve ekonomik haklar ve ödevler"de KHK konusu yapılamamaktadır. Bu haklar içinde sadece "Devletin olumlu edimini gerektiren haklar (sağlık, konut edindirme, sosyal güvenlik vb.) KHK ile düzenlenebilir. Buna karşılık, Devletin olumlu edimini gerektirmeden kullanılabilecek olan haklar (çalışma ve sözleşme hak ve özgürlüğü, sendika hak ve özgürlüğü, toplu iş sözleşmesi yapma hak ve özgürlüğü, grev ve lokavt hak ve özgürlüğü, yaşa,

cinsiyete ve güce uymayan işte çalıştırma yasağı vb.) kişiliğe sıkı sıkıya bağlı "vazgeçilmez, devredilmez, dokunulmaz" (Any. md.12) hak ve özgürlükler, KHK konusu yapılamamaktadır. Anayasa hukukçularının öğretideki ağırlıklı görüşü de bu yöndedir. Bu anlamda, son KHK'lerden "doktorlar" da dahil kamu görevlilerinin özlük hakları ile ilgili düzenlemelerin "çalışma hak ve özgürlükleri" çerçevesinde KHK ile değil, yasa organı tarafından "kanunla" yapılması gerektiği kanısındayız. CHP'nin Anayasa Mahkemesinde açtığı davalar daha çok bakanlıkların teşkilatlandırma KHK ile ilgili olduğu için, bu hususa değinilip değinilmediğini bilmemiyor ve daha fazla birşey söyleyemiyorum. Ekleyelim ki; "Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmünde karar-nameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelikle ve ivedilikle görüşülür. Yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulmayan karar-nameler bu tarihte, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce reddedilen karar-nameler bu kararın Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte, yürürlükten kalkar. Değiştirilerek kabul edilen karar-namelerin değiştirilmiş hükümleri, bu değişikliklerin Resmî Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girer." (md.91/8,9).

Sizce, mevcut Hükümet, çoğunluğa sahip olmasına karşın niçin ardı ardına KHK'ler çıkartarak yönetmeyi yeğliyor? İkinci sorunuz yine Anayasa doktrininde çok tartışılmıştır. Zira bu konu, yasa-yetkisinin yürütmeye devri olarak algılanmış; Anayasanın "yasama yetkisini" ve bu yetkinin "devredilemeyeceğini" düzenleyen 7. maddesine aykırı görülmüştür: "Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin-dir. Bu yetki devredilemez". Türk hukukuna 1961 Anayasasında 1971 yılında yapılan değişikliklerle giren "KHK ile düzenleme yetkisi", yürütme organını her bakımdan güçlendirmeyi amaçlayan 1982 Anayasasında en geniş şekilde yer bulmuştur. Bununla birlikte, KHK'lerin geçtiğimiz dönemlerde de çok sık kullanılması nedeniyle, Anayasa

Mahkemesi Anayasada açıkça öngörül-meyen bir takım sınırlamalar getirmiştir. Buna göre KHK çıkarma yetkisi ancak "ivedilik" isteyen konularda "kısa süreli yetki yasaları" temel alınarak "zorunlu düzenlemeler" için verilmelidir. Aksi halde, "KHK düzenlemesinin yaygınlaş-tırılması, kullanma sürelerinin uzatılarak yetki yasalarına süreklilik kazandırılma-sı yasama yetkisinin devri anlamına ge-lir" (Any. Mah. 06.07.1993, E.1993/16, K.1993/24- AMKD 29. C.1, s.331). Bundan başka, Anayasa mahkemesi KHK'lerin iki yönlü bir denetimini kabul etmiştir. Önce KHK'nin dayandığı yetki kanununun Anayasaya uygunluğu de-netlenir. Daha sonra, KHK'nin hem yetki

kanununa hem de Anayasaya uygunlu-ğu denetlenir. Gerçi Anayasanın 148. maddesi sadece KHK'lerin Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunun denetiminden bahsetmekte; ayrıca "yetki kanunun" denetiminden bahset-memektedir. Ancak, Anayasa Mahke-mesi Bakanlar Kurulunun "yetki yasa-sında belirtilen sınırlar içerisinde KHK çıkarma yetkisi bulunduğu" (Any. md.91) bahisle; "yetki yasa-sı olmazsa... KHK de olmaz; bu yetkinin dışına çıkıl-ması KHK'yi Anayasaya aykırı duruma getirir. Böylece, KHK'nin yetki yasasına aykırı olması Anayasaya aykırı olması ile özdeşdir. Böyle durumlarda KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun bulunduk-larından içerikleri Anayasa'ya aykırı bu-lunmasa bile dava açıldığında iptalleri gerekir" demektedir. (Any. Mah. 20.10.2006, E.2006/138, K.2006/100-RG, 09.05.2007-26517, s.63-64)

Parlamento varlığına karşın KHK'lerle yönetme anlayışı sizce doğru mu?

Sistemin doğruluğu yanlışlığı daha önce belirttiğimiz gibi çok tartışıldı. Ancak, özellikle çift meclisli parlamentoların yasama faaliyetlerinin ağırlığı "rasyo-nelleştirilmiş parlamentarizm" akımları karşısında böyle tedbirlere başvurulma-sını zorunlu kıldı. KHK'lerin yaygınlaş-ması karşısında Anayasa Mahkemesi'nin sınırlayıcı kararları bir şansır diye düşünüyor, 12.09.2010 referandumun-dan sonra değişen Anayasa Mahkeme-si'nin yeni yapısının da bu içtihatlarını devam ettireceğini temenni ediyorum. Unutulmaması gerekir ki, 1961 Anayasa-sında 1971 değişikliği ile getirilen

KHK'ler, o zamanki çift meclis ile çalışan parlamentonun ağır yasa-ma faaliyeti gerekçe gösterilerek getirilmişti. Halen tek meclisli par-lamentoya döndüğü, çift meclisli parlamentoya nazaran parlamen-todaki üye sayısının azaldığı, böy-lece yasama süreci kısaldığı, ya-salar üzerindeki yargısal deneti-min önemli ölçüde azaldığı ve özel-likle tek bir partinin salt çoğunluğu sağlama imkanını elde ettiği, üstel-lik oldukça ılımlı bir muhalefetin bulunduğu yasama organının, artık hızlı ve etkili bir yasama faaliyetine geçmesinin tüm koşullarının hazır olduğu kuşkusuzdur. Buna karşı-lık, yasama organını işletmek ve canlı tutmak yerine, teknik kadro-lara kamu oyu tartışması dışında hazırlatılan KHK'lere ragbet edilmesini yadırgamamak, 2. sorunuzda belirtildiği gibi, "parlamento içi ve dışı muhalefetin, toplumun diğer kesimlerinin tepkilerine neden olmamak" mümkün görülme-mektedir. Özellikle bunun alışkanlık hali-ne getirilmesinden, KHK kolaylığına kaçmaktan korkmak gerekir. Kendi işle-rini başkasına yaptırma alışkanlığı, ya-sama organının tembelleşmesine, siyasi tartışmaların odak merkezi olmaktan uzaklaşmasına, sorumluluk duygusunun zayıflamasına ve bir onay mekanizması haline dönüşmesine yol açar. Tüm anayasal ve yasal koşullar mevcut olduğu halde işlevini başkasına gördü-ren bir parlamento kamuoyunda "yara-lı" bir organ konumuna düşer ve kaybol-an saygınlığını yeniden kazanamaz. Bundan da zor da olsa kör topal ilerleme çabasında olan demokrasimiz büyük za-rar görür...

Prof. Dr. Meltem DİKMEN CANIKLIOĞLU**İzmir Ekonomi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi**

"Türkiye demokrasisi otoriter bir demokrasidir!"

KHK'lerin varoluş nedeni nedir?

Kanun Hükmünde Kararname, İkinci Dünya Savaşı sonrası devletin sosyal ve ekonomik alana müdahalesi ihtiyacına cevap vermek ve bu alanda gelişen teknolojiye paralel olarak kararların hızla alınmasını sağlamak amacıyla önemli, ivedi ve zorunlu hallerde başvurulmuş, yürütmeyi güçlendiren ve ona en etkili düzenleme yetkisi veren işlemler olarak batı demokrasilerine girmiş bir işlem türüdür. Türk hukuk sistemine ilk kez 1961 Anayasası'nda yapılan 1971 değişikliği ile girmiştir. 1961 Anayasası'nın 64. Maddesinde düzenlendiği haliyle kanun hükmünde kararname, Bakanlar Kuruluna tam da yukarıda yer verilen ihtiyacı karşılamak amacıyla sınırlı bir yetki veriyordu. Bu nedenle hem işlemi yapan organ hem de işlevi itibarıyla, bu işlem tipi düzenleyici bir yürütme işlemi niteliğinde idi.

Demokratik parlamenter yönetimlerde parlamentoların görevi yasama görevini yerine getirmek yani yasa yapmaktır. En son 12 Haziran 2011 günü yapılan seçimler sonucu çoğunluğu alan AKP'nin, Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığında oluşturduğu 61. Hükümet, peş peşe KHK'ler çıkartıyor. Bu da parlamento içi ve dışı muhalefetin, toplumun diğer kesimlerinin tepkilerine neden oluyor. Sizce, mevcut hükümet, çoğunluğu sahip olmasına karşın niçin ardı ardına KHK'ler çıkartarak yönetmeyi yeğliyor?

1982 Anayasası, kanun hükmünde kararnameyi aynı ihtiyacı karşılamak amacıyla düzenlemiş olmasına rağmen, bu işlem tipinin anayasadaki yeri, çok daha geniş bir alanda ve çok daha sık kullanılan bir yetki olmasına izin veren bir esneklik taşımaktadır. 91. maddeye göre; TBMM Bakanlar Kurulu'na kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir. Ancak sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemez. Kural bu-

dur. Bunun dışında, Anayasanın bu kategori içindeki haklarına doğrudan dokunmamak kaydıyla, kanunlarla düzenlenmiş (bu haklarla doğrudan veya dolaylı ilgisini kurabileceğiniz başka herhangi) bir konuda bakanlar kurulu, ilgili kanun hükmünü askıya alıp, o kanun hükmü yerine uygulanmak üzere kanun hükmünde kararnameler yapabilir. Bunun için amaç, süre ve kapsamı belirten bir yetki kanununun TBMM'nce çıkartılması gerekli ve yeterlidir. Ayrıca yine 1982 Anayasası sistemi içinde 15, 121. ve 122. maddelerde düzenlenmiş olan olağanüstü dönem kanun hükmünde kararnameleri rejimi demokratik anayasal sistem içinde ciddi bir tehdit unsurudur. Olağanüstü hal ilan edilen yerlerde olağanüstü halin koşullarını bertaraf etmek amacıyla uygulanmak üzere, cumhurbaşkanlığı başkanlığında toplanan bakanlar kuruluna verilen yetki ile çıkartılacak kanun hükmünde kararnameler için, düzenleyecekleri alan konusunda herhangi bir istisna getirilmediği gibi, bu dönemde yapılan kanun hükmünde kararnameler için anayasaya aykırılığı iddiasıyla yargı yoluna başvurulamayacağı da açıkça hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca yine m. 91'e göre kanun hükmünde kararnameler Resmi Gazete'de yayımlandığı gün TBMM'nin onayına sunulur. Onaya sunma, onay için TBMM'de bir oylama yapılması değildir, görüşülmek üzere TBMM'nin gündemine alınmasıdır. Bir gün görüşülecektir, üç ay veya üç yıl sonra olabilir, veya görüşülmesi unutulabilir. Gündeme alınsın yeter. Bu şekilde mevzuatımız kanun hükmünde kararnameler çöplüğüne dönüşürmüştür. Türkiye, parlamenter hükümet sistemi içinde işleyen bir anayasal rejime sahiptir. Bu sistem, yasama organının asgari salt çoğunluğuna dayanan bir hükümet eliyle yürür. Böyle bir yapıda bakanlar kurulunun kanun hükmünde kararname çıkartarak ülkeyi yönetmesi ile tabanını kontrol ettiği TBMM'den çıkan kanunlar eliyle ülkeyi yönetmesi arasında çok da bir fark yok-

tur. Ancak anayasal rejimler anayasal kurallar çerçevesinde yürümelidirler. Kanun ile kanun hükmünde kararname, konusu ve amacı bakımından farklı işlem tipleridir. Kuvvetler ayrılığı ilkesi üzerine bina edilen bir anayasal yapıda yasama yasa yapar, istisnai durumda yasamanın çıkardığı yetki kanununa dayanarak yürütme de kanun gücünde kararnameler yapabilirler. Usulü, yolu, yöntemi belli faaliyetlerdir bunlar. Kuvvetler ayrılığına saygı varsa, anayasal demokrasinin icaplarına uygun davranmak bilinci ve siyasi kültürü varsa iki organ birbirinin yetki alanına girmemeye özen göstermelidir. Yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesinin koruduğu amaç da budur.

Parlamento varlığına karşın KHK'lerle yönetme anlayışı sizce doğru mu? Bu nereye kadar gider?

Yürütmenin son dönemde çıkardığı kanun hükmünde kararnamelerle geniş çaplı bir yasama faaliyetine girişmesi TBMM'nin tatilde olduğu bir zaman kesitinde olmuştur. Ülkemizde hükümetin acelesi vardır. Yasama meclisleri zaten siyasal kültürün demokratik ilkeler üzerinden terbiye edilmediği sistemlerde hükümetin noteridir. Sorduğunuz ve sebebini anlamaya çalıştığınız tablo, ülkemizde malûmun ilânıdır. Bugün Türkiye demokrasisi, anayasal işleyiş esaslarına uygun bir biçimde kurumlar ve organlar üzerinden işleyen bir demokrasi değildir, Türkiye demokrasisi otoriter bir demokrasidir. Kurumlar şemadır, anayasa vitrindir.

ılıca beyaz evler

Yazlar geçer, izi kalır...

Çeşme'nin incisi Ilıca Plajı'na 350 mt mesafede, Sheraton Otel'i'ne 1000 m mesafede bir "rüya evleri" projesi yarattık.

Ünlü Şantiye Evleri'nin komşusu, her biri 620 m²'lik parselde konumlandırılmış Ilıca Beyaz Evler, seçkin aileler ile buluşmaya hazırlanıyor.

Bilgi için: 0 232 441 51 52

SİBO
İNŞAAT
TÜRKİYE VE TİCARİYAT A.Ş.

"Bankacılık sistemi ile ilgili göstergeler, Türkiye'nin 2001 sonrası yaşadığı rehabilitasyonun avantajlarını koruduğunu gösteriyor."

Mustafa Sönmez
Ekonomist-Yazar

1) Son dönemde yükselen faizler daha da yükselirse oluşabilecek portföy zararları tehdit taşıyor mu? Merkez Bankası'nın örtülü biçimde faiz artırmaya dönük müdahalesinin nasıl sonuçlar vereceğini görmek için biraz beklemek gerekir. Dövizdeki yükselişi bir tür frenlemeye dönük geliştirilen faiz artırımının, döviz üstünde beklenen sonucu vermesi için, faize sıcak paranın geri dönüşle karşılık göstermesi gerekir. Bu, büyük ölçüde Avrupa'da neler olacağına da bağlı bir sorun. Avrupa kurtarma fonu için söz konusu olabilecek kaynak arayışına sıcak paranın yüzünü dönmesi halinde, artırılan faize rağmen beklenen ölçüde sıcak para girişi, dolayısıyla TL'nin güçlenmesi söz konusu olmayabilir. Dahası, faizin artırılmasının, bütçe faiz harcamalarını yükseltmesi de kaçınılmaz olacak, bugün toplam bütçe giderlerinde yüzde 16 payı olan borç ödemelerinin payı yüzde 20'lere doğru seyretilirken diğer kamu hizmet kalemlerinden kısma da söz konusu olabilecektir. Dahası, faiz artırımını tercihi, ekonominin genelinde faiz artışını tetikleyerek maliyet artırıcı, bu da beklenen büyümeyi aşağı çekici bir etki yaratabilir. Ancak, en büyük endişe, kurda önlenemeyen, rezerv kullanımlarına cevap vermeyen tırmanıştır. Bu tırmanışı yavaşlatmak için, büyüme, bütçe açığı gibi alanların maliyetlerine katlanmak göze alınmış gibi durmaktadır.

2) Özel sektör açık pozisyonlarını son kur hareketinden sonra nasıl yorumlamak gerekir? Türkiye'nin 2011, 2. çeyreği itibarıyla 310 milyar dolarlık dış borç stokunun üçte ikisi özel sektöre ait ve bu borçların da dörtte birlik kıs-

mı kısa vadeli. Bu, özel sektörün kur şoklarına duyarlılığını yeterince açıklayan büyüklükler demek. Dolar kurunun 1.80 TL'nin üstünde basamak yapmaya başlamasından bu yana da özel sektörün açık pozisyonlarını daraltma için çaba içinde olduğu gözlemlendi. Dolarlaşmanın altındaki en önemli nedenlerden biri de buydu. Ancak, açık pozisyonlarını daraltmada ne kadar adım atıldığı bilinmemektedir. Yine de önemli bir riskin taşınmaya devam edildiği tahmin edilmektedir. En çok risk taşıyan firmaların, özelleştirmeden Telekom, Tüpraş, Ereğli gibi dev kuruluşları alan gruplar olduğunu biliyoruz. Keza THY'nin yine en önemli dış borçlu firmalar arasında olduğu malum. Merkez Bankası'nın kur hassasiyetinde, fotoğrafın bu boyutu da önem taşıyor.

3) Bireysel kredilerin geri dönüşleri (konut, tüketici, oto) bugün ne durumdadır? Burada kritik olarak konut fiyatlarını düşünüyoruz. Bir şişkinlik olabilir mi? Yeni projelerle ilgili artan reklamlar bir şeyin göstergesi mi? Çünkü bir aralık bir sektörün ilgili bu reklamlar "işin parçası, pazarlama biçiminin değişimi" olarak yorumlamıştı. Bankacılık sektörünün takipteki kredileri 2010'un Ağustos ayından bu yılın aynı ayına göre yüzde 11 dolayında azalma göstermiş durumda. Bireysel kredilerde bu oranın daha yüksek olduğu görülmektedir. Konut kredilerindeki takipteki kredi oranı yüzde 24 azalırken otomobilde yüzde 31'e yaklaşmıştır. Dolayısıyla bankacılık kesiminde ihtiyat ön planda.

Konut, dönemin en önemli aktörle-

ri arasında. Kullanım amaçlı olduğu kadar yatırım amaçlı ve yabancılarla satış amaçlı konut üretimi de söz konusu. Fiyatların spekülasyon olup olmadığı ayrı bir araştırma konusu. Markalı konut üretiminde stoka doğru bir eğilim ihtimali yüksektir. Konutta sığlaşma anında özellikle aynı firmaların otel yatırımlarına girişimleri gözlenmektedir. Eldeki teçhizat ve donanımı etkin kullanmak için başka yapım yollarının bulunmaması halinde sıkıntı yaşanması söz konusu olabilecektir.

4) AB bankacılık sisteminin muhtemelen sermayeye ihtiyacı olacak, bu sendikasyon kredilerinde zorluk çıkarır mı? AB'de hem bankalara sermaye enjeksiyonu hem de kurtarma fonunun limitinin yükseltilmesi, kısa vadeli sermaye hareketlerinin rotasında Avrupa'ya doğru bir yönelişi getirebilir. Sendikasyon kredileri, daha çok Türkiye'nin performansı ile ve firmaların bunu talepleri ile ilgili olacaktır. Büyüme eğilimlerinin yavaşlaması halinde fon talepleri de yavaşlayabilir. 5) Günümüz küresel krizler ölçeğinde bizim bankacılık sistemimizin durumu nedir? Bankacılık sistemi ile ilgili göstergeler, Türkiye'nin 2001 sonrası yaşadığı rehabilitasyonun avantajlarını koruduğunu gösteriyor. Sermaye yeterlilik oranı, 2011'de biraz gerilese de Avrupa ortalamasının hala üstündedir. Takipteki alacaklar toplam kredilerin yüzde 2.8'ine kadar gerilemiştir.

Kredi genişlemesi ile ısınma yaşanmasının ardından soğutmaya zorlanan bankaların karlılıkları belli düşüşler gösterse de önümüzdeki zaman diliminde bu kayıpların telafisi mümkün görünmektedir. Bazı bankalardaki yabancı paylarının önümüzdeki dönemde satış söz konusu olabilir. Yeni ortaklar yabancılar da olabilir yerli gruplar da...

BANKACILIK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ORANLAR

	Sermaye Yeterliliği	Takipteki Alacaklar/ Toplam Krediler	Kredi / Mevduat	Mevduat Değerleri / Mevduat	TL Kredi / TL Mevduat	Krediler / Varlıklar
2007	18,9	3,5	83,2	46,2	94,2	49,1
2008	18,0	3,7	84,1	42,7	89,1	50,2
2009	20,6	5,3	80,6	51,1	84,4	47,1
2010	19,0	3,7	88,5	46,7	88,5	52,2
2010-8	19,3	4,4	85,7	48,0	87,9	51,2
2011-8	16,6	2,8	97,7	41,9	98,8	54,1

BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ KREDİLER

	2010-8	2011-8	Değ.%
Kredi Kartları	4.266	3.853	-9,7
Ferdi Kredi Konut (1)	940	711	-24,3
Ferdi Kredi Otomobil (1)	403	279	-30,8
Ferdi Kredi Diğer (1)	2.623	2.288	-12,7
Toptan Ticaret ve Komis.	1.663	1.102	-33,7
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.555	1.453	-6,6
İnşaat	1.163	1.415	21,6
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	665	646	-2,8
Diğer	7.850	7.008	-10,7
TOPLAM	21.127	18.755	-11,2

Think Flexible Be responsible

Bak Ambalaj Sosyal Sorumluluk projesi kapsamında Ege Orman Vakfı'nı desteklemekte ve her yıl bölgesine yeni ormanlar kazandırmaktadır

bak ambalaj
Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bak Ambalaj A.Ş. Bir Bakioğlu Holding Kuruluşudur.
Atatürk Organize Sanayi Bölgesi 10002 Sk. No: 45 TR - 35620 Çiğli - İzmir / TÜRKİYE
Tel: (+90 232) 376 74 50 Fax: (+90 232) 376 74 58 - 376 71 91
e-mail: info@bakambalaj.com.tr * <http://www.bakambalaj.com.tr>

İzmir'in tasarım kenti hedefi ve kazançları

Gamze Kutlukaya

Tasarım kenti yeni bir kavram. Hatta "tasarım" kelimesi başlı başına yaşamımızda yeni yeni yer kaplıyor. Oysa tasarım adını koymasak da yaşantımızda her zaman vardı ve var olacak. İlkel insan bile yaşadığı çevreyi tasarlıyordu aslında. Ne giydiğimizden yaşadığımız evi nasıl şekillendirdiğimize, bir tarlayı nasıl ektiğimizden nerelere ağaç diktiğimize

kadar uygarlık dediğimiz olgunun her yanı insanın doğayı kendine göre tasarlamasından ibaret.

Ama iyi tasarım başka bir şey. Yaşamımızı kolaylaştıran, çevremizi yaşamak isteyeceğimiz bir çevre haline getiren bir şey. İşlevselliği kenara atmadan, aynı zamanda görselliği ve sürdürülebilirliği de dikkate alan tasarımlar iyi tasarım olarak algılanıyor, kabul ediliyor.

İzmir, Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu önderliğinde "Tasarım Kenti" olma idealini gündeme taşıdı. Peki nedir "tasarım kenti?" İzmir'e ve İzmirliye ne kazandırır?

Tasarım kenti idealini gerçekleştirme yolunda lokomotif olma amacıyla kurulan Akdeniz Akademisi'ni ve Tasarım Kentleri'ni Şehir ve Bölge Plancısı-Sosyolog Prof. Dr. İlhan Tekeli ve Mimar Prof. Dr. Tevfik Balcıoğlu ile konuştuk.

Tasarım kentinden ne anlamalıyız? Nasıl bir yapılanmadır tasarım kenti?

Tevfik Balcioğlu: Siz bu kentte yaşayan bir insansınız. Etrafınıza baktığınızda güzel şeylerin dışında çirkin şeyler de görüyorsunuz. O gördüğünüz güzel şeyler arasında da bir ilişki yok çoğunlukla. Öyle tekil güzellikler olarak duruyorlar. İşte tasarım kenti benim için çirkinlikleri yok eden, güzelliklerin sayısını artıran, güzellikler arasında ilişki, denge, koordinasyon oluşturan, insan yaşamını kolaylaştıran, kenti daha yaşanır kılan ve kenti evrensel tasarım dediğimiz hamileden engelliye kadar herkesin kullanabileceği şekilde düzenleyen, düzenli olmayan kısımları tasarlayarak bu sorunları çözmeye çalışan yaklaşım. Ve bunu yaparken bunun sürdürülebilir olması, ekolojik olması, insana, çevreye, flora ve faunaya uygun olması gerekiyor.

İlhan Tekeli: Benim bilebildiğim kadarıyla, UNESCO, bir kenti tasarım kenti olarak sayabilmesi için altı ölçütteki başarısına dikkat etmektedir. Bunlardan birincisi; kentin kültürel peyzajının tasarım konusu olan inşa edilmiş bir çevre olarak gelişmiş olmasıdır. İkincisi, tasarım okullarının ve tasarım araştırma enstitülerinin varlığıdır. Üçüncüsü, yaratıcı bir tasarımcı grubun yerel ve ulusal düzeyde yeterli iş bularak pratik yapabilmekte olmasıdır. Dördüncüsü, tasarımda uzmanlaşmış fuarların ve sergilerin düzenlenmesidir. Beşincisi, yerel tasarımcıların ve kent plancılarının yerel malzemeleri ve yerel kent/doğa özelliklerini kullanma fırsatına sahip olmasıdır. Altıncısı ise tasarımın başı çektiği üretim faaliyetlerinin (mimarlık, iç mimarlık, moda, mücevher tasarımı, kentsel tasarım, sürdürülebilirlik tasarımı) bulunmasıdır. Bu ölçütler alt alta konulduğunda İzmir için tasarım kenti olma özelliğinin gerçekleştirilebilir bir vizyon olabileceği ortaya çıkmaktadır.

İzmir'in tasarım kenti olma hedefinden söz eder misiniz?

İlhan Tekeli: Bu hedef İzmirli taraftan konuldu. İzmir Büyükşehir Belediyesi, 24 Ekim 2009'da İzmirli ve İzmir'e gönül vermiş, bilim sanat ve kültür insanlarının katılımıyla gerçekleştirilen İzmir Kültür Çalıştay'ında İzmir için yeni bir gelişme vizyonu saptanmıştır. Bu vizyonun üç ayağı bulunmaktadır. Bunlardan ilki İzmir'in geleceğinde, dünyadaki işbölümünde daha ileri bir noktaya gidebilmesi için yenilik ve tasarım kenti haline gelmesi, ikincisi bu vizyonunu yurt dışına açık ve Akdeniz'in büyük kentleriyle kurduğu ağ ilişkilerinden yararlanarak geliştirilmesi, üçüncüsü ise bu vizyonun demokratik ve katılımcı pratikler içinde uygulanmasının sağlanmasıdır. Kuşkusuz bu iddialı bir vizyondur, İzmir de bu iddiayı yüklenecik bir

İzmir'in tasarım ve yenilik kenti olması sadece ekonomik performansına katkıda bulunması bakımından önemli değildir. Aynı zamanda kentin kimliğinin gelişmesine de önemli katkılar yapabilecektir. Kültür ve Sanat Çalıştay'ında, İzmir'in tasarım ve yenilik kenti olarak gelişirken, İstanbul'la kuracağı işbirliğinin önemine dikkat çekilmiş, öte yandan Akdeniz kentler ağına etkili bir odağı olması gerekliliği ortaya konulmuştur.

İzmir bugünkü haliyle tasarım kenti olabilme şansı taşıyor mu?

Tevfik Balcioğlu: Var tabii. Olmasa zaten böyle bir çabaya girilmez. Her kent; eğer bütçeniz varsa, birikiminiz varsa, hedefiniz varsa, ekibiniz varsa veya ekibinizi oluşturacak bağlantılarınız varsa, politik olarak bunu benimserseniz dünyanın her yerinde tasarım kentini oluş-

Prof. Dr. Tevfik Balcioğlu

turabilirsiniz. Örnek olarak, Norveç hükümeti 2025 yılına kadar bütün ülkeyi evrensel tasarım ilkelerine göre yeniden tasarlamaya karar verdi. Çocuklar, yaşlılar, hamileler, engelliler her yere rahatlıkla ulaşabilecek.

Tasarım kenti aynı zamanda "engelsiz bir kent" mi demek?

Tevfik Balcioğlu: Bir anlamda evet. Bu evrensel tasarım ilkelerini benimsemiş bir kent tasarım kenti.

İzmir yakın zamanda "kadın dostu kent" olma idealini ortaya koydu. Bu da tasarım kentinin bir parçası mı?

Tevfik Balcioğlu: Bu da bir tasarımı gerektiriyor tabii. Siz kenti geliştirmek için hangi stratejiyi ortaya koyarsanız koyun, onun bir parçası tasarım olacaktır. Ulaşımı ele alacaksınız, aydınlatmayı ele alacaksınız, tabelaları, yönlendirme sistemlerini ele alacaksınız.

Diyelim siz çok şık bir lokanta açıyorsunuz, çok şık bir tabela koyuyorsunuz. Ama yanınızdaki dükkan sizden çok farklı bir şey satıyorsa ve çok çirkin bir tabelası varsa bir anda bir uyumsuzluk başlıyor.

Uyum önemli bir faktör. Onun için de kentin bir renk skalasının çıkarılması lazım. Gazetelerde okuyoruz, "İzmir'e bir renk lazım". İzmir'e bir renk değil, birçok renk lazım. Kentin tek bir rengi olmaz. Bir renk paleti olur. Bu gökyüzünden gelir, denizden gelir, zeytinden gelir, tarihten gelir, yaşamın içinden gelir. Bunların bir uyum içinde yürümesi gerekir. Yavaş yavaş, çevreye sindire

Prof. Dr. İlhan Tekeli

sindire gelişmesi gerekir. UNESCO, tasarım kentleri diye bir proje başlattı. Bir kent, ben tasarım kenti olmak istiyorum, diye oraya başvurabilir. Örneğin İstanbul başvurdu ama alamadı. Belli kriterleri var. O kriterleri benimseyerek yola çıkmak işimizi kolaylaştıracaktır.

Tasarım kenti; önce tasarım üreten bir kenttir. İkincisi, tasarımı kullanan bir kent olmalıdır. Tasarımla donatılmalıdır kent. Bizim İzmir'de en büyük sıkıntımız bu. Kenti baştan aşağı çok şık otobüslerle, çok güzel gece aydınlatmalarıyla donatmamız tek başına yetmez. Ayrıca bütün bunların önemli kısmı dışarıdan geleceğinden büyük bir sermaye kaybına da yol açar. Ayrıca yakıştırma olabilir, makyaj olabilir. Bunlardan kaçınmamız lazım.

Ayrıca tasarım bilincini geliştirmek gerek. Kentli, tasarımın ne olduğunu anlamalı. Ve onu kullanmalı, kullandırmalı. Her adımında kentin tasarım kenti olma amacını bilerek davranmalı. Bu bilinci yaymak da başlı başına bir iş. İlkokullar için projeler yapacaksınız mesela. Mahalledeki bakkala da tasarımın ne olduğunu öğreteceksiniz.

Gelinlik sektöründe iyiyiz mesela, mobilyada iyiyiz, tüm bunların üzerine yaslanan bir strateji belirlenmeli.

Toplantılarıyla, konferanslarıyla, tartışmalarıyla bunu bir kritik haline getirmeliyiz. Bunun sonucunda mutlaka tasarım projeleri ortaya çıkacaktır.

Bu adımlar nasıl atılacak? Belediye mi önderlik edecek?

Tevfik Balcıoğlu: Aziz Kocaoğlu'nun çabalarıyla Mavişehir'den Güzelbahçe'ye kadar olan kıyı şeridi 11 alana bölündü. Bu 11 ayrı bölümün nasıl kullanılacağı üzerine araştırmalar yapılıyor şu anda. Hangi bölgeyi hangi sosyal kesim hangi saatlerde, hangi yoğunlukta, hangi amaçla kullanıyor araştırılıyor. O beklentilere göre kıyı şeridi baştan tasarlanacak adım adım.

Bununla ilgili olarak kent terasları tasarlanacak. Herkes illa kıyı şeridini değerlendirecek diye bir şey yok. İzmir bir anfi tiyatro gibi. Tepeler var, yamaçlar var. Buralarda bir dönem kıyıda yaşanan aktivite oralarda yaşayanların kıyıya inmeden yürüyüş yapabileceği, günbatımını görebileceği, soluklanabileceği teraslar olarak şekillendirilecek. Kent yeni balkonlar kazanıyor diye bakabiliriz. İyi tasarlandığı takdirde bunlar yaşayan teraslar olacaktır.

Tasarım kenti için bugüne kadar İzmir Büyükşehir Belediyesi Neler Yaptı?

İlhan Tekeli: İzmir Büyükşehir Belediyesi yine katılımcı bir süreçle bu yenilik ve tasarım kenti olmak vizyonundan tasarım ayağını ele almaya karar vererek, İzmir Büyükşehir Belediyesi 31 Mayıs 2011'de tasarım formunu toplayarak bu konuda ilk adımı atmıştır. Bir kenti tasarım odağı haline getirmek için, o kentte bir yandan tasarım talebinin yaratılması, öte yandan ise tasarım kapasitesinin bulunması gerekir. İzmir'de her iki kapasite de belli bir ölçüde bulunmaktadır ama canlandırılması gerekir. Toplanan

tasarım platformu her iki grubu bir araya getirerek karşılıklı etkileşmeyi başlatmıştır denilebilir.

Bu siyasi kültürümüz bakımından önemli bir yenilik oluşturuyor. Son yaşadığımız milletvekili seçimleri sırasında Başbakan, büyük şehirler için emrivaki halinde sürpriz projeler açıkladı. Bu kararlar içinde o kentte yaşayanların hiç bir sözü bulunmuyordu. Bu bakımdan İzmir'in tasarım kenti vizyonunun geliştirilmesi konusunda izlenen yol İzmir'in demokrasi konusundaki ünlü duyarlılığına yakışmaktadır.

Akdeniz Akademisi fikri nasıl ortaya çıktı?

İlhan Tekeli: Kültür ve Sanat Çalıştayı'nda geliştirilen vizyonun ikinci ögesi; yenilik ve tasarım kenti olma vizyonunu yurt dışına açık ve Akdeniz'in büyük kentleriyle kurduğu ağ ilişkilerinden yararlanarak geliştirmekti. Bu, dünyayla, Akdeniz'le ilişkiler içinde ötekileri anlamaya açık, farklar ve farkındalıklar yaratan bir öğrenme süreci içinde sürekli zenginleşen, bir kimliktir. Tabii bu, kendi aydınlanmasını ve modernitesini üretmiş insancıl İzmirliye çok yakışan bir kimlik olacaktır.

Bu bakımdan İzmir Büyükşehir Belediyesi ilk olarak bu vizyonun tüm zenginliğiyle yaşama geçmesini sağlayacak olan İzmir Akdeniz Akademisi'ni oluşturmaya başlamıştır. Böyle bir akademi hem entelektüel düzeyde, hem de yaşamı etkileme düzeyinde iddia taşıyacaktır. Entelektüel düzeyde dünyanın yaşamakta olduğu düşünce mecrasının etkili bir ortağı olmayı başarırken, geliştirdiği, kolaylaştırdığı etkinliklerle de İzmir'in yaşamının bir parçası olmayı gerçekleştirmeye çalışacaktır.

Akademisinin temel faaliyet alanlarından biri İzmir'in yeni Vizyonunun temellendirilmesi ve farkındalıklarının yaratılması konusunda kültür ve tarih çalışmalarının geliştirilmesi olacaktır. Yeni bir vizyon geliştirmek ve bu yolla Akdeniz'de ve dünyada yenilikçiliğiyle, tasarım kapasitesiyle, geliştirdiği demokrasinin derinliğiyle iddialı bir konuma gelmek isteyenlerin, tarihine, coğrafyasına ve kültürüne yeni bakış açıları kazandırması gerekecektir. Akademi bu alandaki düşünsel ve bilimsel faaliyetlerini geliştirmekte, İzmir'in üniversitelerindeki kapasitelerini harekete geçirdiği, gibi

Türkiye'de ve Akdeniz ülkelerinde bu alanda çalışanların kapasitelerinden yararlanacak ve bu konuda kalıcı işbirliği formları geliştirecektir. Böyle bir alanda İzmir Büyükşehir Belediyesinin Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi önemli katkılar yapabilecek bir kapasitedir. Böyle bir alanda faaliyet gösteren akademi, çalıştaylar, ulusal ve uluslararası toplantılar ile İzmir'de, yurt içinde ve dışında sergiler düzenleyebilecek, belli konularda yeni araştırmalar başlatabilecek, görsel medya için görsel malzemeler hazırlatabilecek, ve yayınlar yapabilecektir.

Akademi sadece İzmir tarihi üzerinde mi duracak? Tasarım kenti olma konusunda yükleneceği işlevler var mıdır?

İlhan Tekeli: Akademi'nin görev alanı geliştirilen vizyona bağlı olarak tanımlandığı için çok geniş bir alan olmaktadır. İlk başta Akademinin tüm bu alanda bir faaliyet göstermesi beklenemez. Bunun için başlangıçta daha dar bir alanda faaliyete geçmesi, başarı sağlandıkça, bu alanları başka kuruluşlara bırakarak yeni alanlara açılması düşünülebilir. İlk aşamada kültür ve tarih çalışmalarını dışında iki alan girecektir. Bunlardan biri tasarım kenti olma konusundaki faaliyetleri geliştirmek ve koordine etmek, diğeri ise organik tarım ve ekolojik bir yerleşme tasarımı konusu üzerindeki çalışmalarını gerçekleştirmek olacaktır.

Forumdaki çalışmalarda tasarım alanı-

nın İzmir bağlamında ilk aşamada, kentsel tasarım, nesne tasarımı, moda ve iletişim tasarımı gibi alanlarla sınırlı tutulması tavsiye edilmiştir. Bu alanın geliştirilmesinde iki alandaki örgütlenme önem kazandığı vurgulanmıştır. Daha önce de söylediğim üzere, bunlardan birincisi İzmir'deki tasarım kapasitesinin, ikincisi ise tasarım konusundaki farkındalığın ve talebin artırılmasıdır.

Tasarım kentinin oluşumunun ilk aşamalarında belediyeye aktif bir rol düşecektir. Bu vizyonu yaşama geçirmeye kendini adanmış İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin elinde, iki olanak bulunmaktadır. Bunlardan birincisi İzmir Enternasyonal Fuarıdır. Yeni bir anlayışla kullanıldığında, tasarım farkındalığının yaratılmasında ve tasarım talebiyle tase-

rım kapasitesinin bir araya getirilmesinde çok önemli işlevler yüklenebilecek bir kapasiteye sahiptir. İzmir Büyükşehir Belediyesinin bu konudaki ikinci önemli katkısı, kentsel mobilyalar örneğinde olduğu gibi kendi talebini tasarıma yöneltmesiyle gerçekleşecektir. Akademi bu alanda çok değişik olayların ve faaliyetlerin İzmir'de gerçekleşmesini sağlamaya çalışacaktır. Bunlar arasında tasarım konusunda ulusal ve uluslararası toplantılar, ulusal ve uluslararası atölyeler, bienaller, ihtisas fuarları, sergiler, tasarım müzelerinin örgütlenmesi, tasarımcılarla talep sahiplerini bir araya getiren çalıştaylar, tasarımcı ya da ürün katalogları hazırlanması, görsel sunumlar vb. sayılabilir.

Tasarım kenti olmak İzmir'e neler kazandırır?

Tevfik Balcıoğlu: Her şeyden önce günlük yaşamda insanlar daha rahat olacak. Yaşam kalitesi artacak. Olayın bir boyutu da yaratıcı endüstriler. Bunun içinde mimarlık da var, medya da var, kültür endüstrisi de var. Bu büyük bir paket. Tasarım kenti olmak demek daha fazla kültür üretiyor ve tüketiyor olmak da demek aynı zamanda. O yüzden yaşama düzeyi sadece fiziksel ortamların kalitesinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda bilinç ve kültür düzeyinin de yükselmesi demek.

Ayrıca kente eklenen ürünler çevreyle barışık ürünler olursa bu hava kirliliğini

de azaltır, çevre kirliliği de azaltır. Bu da kentin yaşanabilir olması için çok önemli.

İlhan Tekeli: İzmir'in tasarım kenti olmasının İzmirli'lere sağlayacakları konusunda dar ve geniş kapsamlı iki sonucunun olacağı söylenebilir. Eğer biz tasarım kenti olmaya, bir ekonomist mantığıyla dar kapsamlı olarak yaklaşırsak tasarlanmış ürünlerin katma değerinin yüksek olduğu, marka/tasarım olarak pazarlanan ürünlerin toplumun refahına katkısının daha yüksek olacağını anlaşılarak, tasarım odaklı ekonomiler savunulmaktadır. Daha geniş ve uzun erimli olarak yaklaşırsak insanın varlığını anlamlı kılmak bakımından yüklendiği iş-

levler üzerinde durulabilir. Aklın bir ürünü olan tasarımın insan yaşamının doyumunu artırma, yaşamın anlamını oluşturma işlevi üzerinde durarak, daha geniş kapsamlı bir tasarım anlayışı üzerinden bir savunma geliştirebiliriz. İzmir'in tasarım kenti olmasından söz edildiğinde de tasarımın böyle geniş kapsamlı bir tanımı kastedilmektedir. Tabii bu geniş tanım daha dar kapsamlı tanımlamayı dışlamamaktadır.

Bir kent söz konusu olduğunda tasarımı sadece sanayi ürünleri alanına hapsedmek düşünülemez, kent mobilyasından, binalarına sokaklarına meydanlarına, piyasa güzergahlarına kadar uzanan geniş bir kentsel tasarım alanını ve bunun da ötesine geçerek içinde yaşanan kentin sürdürülebilirliğini sağlamaya dönük ekolojik tasarım alanını kapsamak durumundadır.

İzmir'in tasarımında nelere dikkat edilmeli?

Tevfik Balcıoğlu: İzmir, binlerce yıllık geçmişi olan bir kent. Ama bunu yeniden tasarlamamız gerek. Bugün için daha rahat kullanılabilir kılmamız gerekiyor. Ama gökdelenler dikmek çözüm değil. Geçenlerde bir gazete bir resim kullandı; Bayraklı böyle görünecek diye. Ama o resmin İzmir'le hiçbir ilgisi yok. Dünyanın herhangi bir metropolü olabilir. İzmir neden böyle olmak istesin? İzmir için farklı olmak önemli. Tek tip bir planın İzmir'e bir katkısı yok.

Havaalanları öyledir mesela. Sık seyahat ediyorsanız bir süre sonra havaalanındayken dünyanın neresinde olduğunuzu anlayamazsınız. Hepsini aşağı yukarı aynıdır. Onların bu şekilde olmasının bir sebebi vardır. Onları yerelleştiremezsiniz. Ama kent için bu böyle değil. Bu öğelerin kent içinde çoğalmasıyla yerel doku kayboluyor. Mesela Starbucks, mesela Mc Donald's... Bunlar global mimari öğeleri. İzmir içindeki yapıları tasarlarlarken kentin geçmişine bağlı kalmak gerekir. İzmir gökdelenlerin kenti değil, olmamalı. Cam ve çelik mimarinin sadece çok özel projelerde kullanılması. Örneğin Paris'teki Centre Pompidou gibi.

Dünya'daki tasarım kentleri hangileridir? Bu hedefe nasıl ulaşmışlar? Ve kentinin yaşamına nasıl yansıyor tasarım kenti?

İlhan Tekeli: UNESCO listesinden bildiğim kadar Santa Fe, Montreal, Shenzen, Saint Etienne, Buenos Aires, Nogaya, Şankay, Graz, Berlin, Kobe, Seul tasarım kenti olarak tanınıyor. Böyle bir kent daha önce de söylediğim üzere gelirini artıracak, ondan daha önemlisi bu kentte yaşayanların yaşam kalitesine katkıda bulunacaktır.

Tasarım bilinci bir kentte nasıl geliştirilebilir?

İlhan Tekeli: Tasarım duyarlılığı öğrenilen bir şeydir. Ama bu sözle anlatılmakla kolayca yaratılamaz. Somut başarılı örneklerin insanların yaşamına sokulması bu farkındalığın yaratılması için çok önemlidir. Böyle başarılı örneklerle yaşamış kişiler tasarım kalitesi düşük çevrelerde yaşamaktan rahatsızlık duymaya başlayacaklardır. Onun farkındalığını yaratmanın en etkili yolu kentlilerin başarılı tasarım örnekleriyle karşılaşma, etkileşme fırsatlarının artırılmasıdır. Hele bu etkileneceği sırasında yaşanan deneyimler, insanlar arasında konuşulmaya başlarsa farkındalığın gelişmesi hızlanacaktır.

Peki, İzmir'de tasarım bilinci nasıl gelişecek?

Tevfik Balcıoğlu: Bu aslında İzmir'de olmayan bir şey değil. Üniversitelerde gerekli donanım var. Mimarlar Odası da bu konuda iyi çalışmalarda bulunuyor. Ayrıca Ikea'nın İzmir'e gelmesi de çok önemliydi. Hafta sonları birçok insan gezmeye geliyor. Görsel olarak bir eğitimden geçiyorlar aslında. O açıdan bir okul gibi çalışıyor.

Tasarım zaten hayatımızın içinde olan bir şey. Evinizi değiştiren, eşyalarınızı yeniden düzenleyen kadın da bir tasarım yapıyor. Ya da kıyafetinizi seçerken de bir tasarım söz konusu. Sadece biz bunu fark etmiyoruz yaşarken. Ama tasarım hayatın her alanında kullandığımız bir şey.

Tasarım her yerde var, ama her şey tasarlanmıştır dersek orada bir durmak lazım. Her şeyden memnun musunuz çevrenizdeki? O zaman her şey iyi tasarlanmamış. İyi tasarım başka bir şey. Çevremizde kötü tasarımlar çok fazla.

İyi tasarım nasıl tanımlanır?

Tevfik Balcıoğlu: İyi tasarım; kullanım açısından size kolaylık sağlayan, ergonomik olarak bedenle uyumlu çalışan, malzeme ve renk olarak ortama bütünleşen ya da ona karşı bir tavır sergileyen ama sonuçta yaşamınızı kolaylaştıran, bazı sorunlarınızı çözen, ve estetik olarak sizi rahatlatan tasarımlardır. Sürdürülebilir olması, doğal olması bunun bir parçası.

Tasarım fuarları bu konunun neresinde işlev kazanıyor?

Tevfik Balcıoğlu: Fuarlar iş ortamları. Tasarımcıların birbirlerinin ne yaptıkları konusunda, trendler konusunda bir fikir edindikleri ortamlar. Geçen yıl tasarım festivali yapıldı. Bu yıl yine yapılacak. İstanbul'da tasarım haftası yapılıyor 2005'ten bu yana.

İzmir tasarımıyla kendini duyuran bir kent olma yolunu seçecekse o zaman başka projeler devreye girecektir. Onun stratejileri kapsamlı olarak düşünülmeli. Ve bir akademi gerekecektir. Bu da Aziz Kocaoğlu'nun da belirttiği gibi bir Akdeniz Akademisi'nin kurulmasını gerektiriyor. Bu akademinin 3 ayağı var. Tarihsel olarak Akdeniz'de İzmir'i konumlandırmak, projeleri geliştirecek bir çatı ve ekolojik tarım.

Böyle bir yapı ekolojik tasarımıyla da bütünleşirse gerçekten butik bir kent olabiliriz. Kaliteli, nitelikli bir kent olabiliriz. Gökdelenleri ile değil, yaşam kalitesiyle görülmek istenen bir kent olabiliriz. İzmir bugün bile benim gördüğüm kadarıyla kentlilerin rahat yaşadığı bir kent. Bir kere göreceli olarak trafik sorunu yok diğer büyük kentlerle kıyaslanıyorsa.

pacovis
TÜRKİYE

En önemli ürünümüz
müşterilerimize sunduğumuz
güvendir.

**Baharat ve et katkıları için
güvenilir çözüm ortağınız**

**BRC ve ISO 22000
Belgeleriyle
Kalitesi Onaylanmış
Ürünlerimiz**

- Tüm baharat çeşitleri
- Baharat karışımları
- Et aromaları
- Et ürünleri için mikrobiyal koruyucular
- Et ürünleri fonksiyonel karışımları
- Hazır lezzet içerikli kombine karışımlar (kombiler)
- Kurutulmuş meyve ve sebzeler
- Promosyonel baharat paketleri

PACOVIS GIDA SAN. VE TİC. A.Ş.
Tel: (232) 877 0241
www.pacovis.com.tr
info@pacovis.com.tr

Türkiye dış politikasının seyir defteri:

İşler nasıl gidiyor?

Demokrasi yaşamımızda yıllar boyu iç politika ile yatıp kalktık. Ancak son yıllardaki gelişmeler karşısında kamuoyudış politikaya da hayli duyarlı. Ne olup bitiyor? Sokaktaki, kahvedeki, işyerindeki yurttaşlar bunu konuşuyor. Bugün geldiğimiz noktada dış politika alanında yaşananlar, her gün değişen koşullar da bu bağlamda söz konusu ediliyor. Bu bağlamda Ak Parti iktidarı'nın dün izlediği dış politika ile bugünkü politikafarklılığı en çok tartışılan konulardan birisi. Akşam Gazetesi Yazarı Hüsnü Mahalli ve Dünya Gazetesi Başyazarı Osman S. Arolat ve Soli Özel ile Hükümet'in bugünkü dış politika anlayış ve uygulamasını görüştük. Her üç yazar da ilginç yaklaşımlarda bulundular.

Akşam Gazetesi Yazarı Hüsnü Mahalli:

“Batı, 100 yıllık plan yapar. Bence, Sevr, 100. yılında yine gündeme getirilecek!”

Halime Sürek Kahveci

Avrupa'da liderler birer birer değişiyor, geçen yıl Arap Baharı olarak başlayan süreç Arap ülkelerinde tüm taşları yerinden oynatıyor. Dünden bugüne hatta yarına olabilecek gelişmelerin bile kestirilemeyeceği günlerde, Akşam Gazetesi Yazarı Hüsnü Mahalli ile Ak Parti Hükümeti'nin dış politika konusundaki açılımlarını, geldiği süreci konuştuk. Hüsnü Mahalli'nin İstanbul Beşiktaş'taki ofisinde yaptığımız görüşmenin olduğu günlerde,

Suriye'deki rejim yanlıları Türk konsoloslukları önünde eylemler yapmış, bayrak yakmıştı. İspanya'da Başbakan, Zapatero'nun gideceği biliniyordu ancak henüz seçim yapılmamıştı. Bu ayrıntıları bilmek önemli. Dış politikada gelişmelerin hızı, abartılı bir deyim olsa da “dudak uçuklatan” cinsten. Akşam Gazetesi Yazarı Hüsnü Mahalli ile yaptığımız görüşmenin birkaç gün sonrasında Suriyeli muhaliflerin “Türkiye Suriye'ye müdahalede bulunsun!” çağrılarını hatırlatarak buna bir örnek vermiş olayım. Konuşmamız sıra-

sında dış politikada sürecin sıklıkla hızlı biçimde değişebileceğini anımsatan Yazar Hüsnü Mahalli, “Batı, 100 yıllık plan yapar. Bence, Sevr, 100. Yılında yine gündeme getirilecek” diyerek kara bir tablo çiziyor. Türkiye'nin İran ile savaşa girme ihtimaline “Er ya da geç olacak!” gözüyle bakan Hüsnü Mahalli, 40 yıl önce üniversite eğitimi için geldiği bu ülkeyi, kâh içeriden, kâh dışarıdan bakarak değerlendiriyor. İşte, Suriye kökenli Arap bir gazetecinin gözünden Ak Parti Hükümeti'nin dış politika defteri.

Şöyle başlayalım isterseniz: Girdiği her seçimden başarıyla çıkan bir iktidar var. İç politikadaki başarısını gösteriyor bu. Peki, Ak Parti Hükümeti, dış politikada nasıl? Doğruları, yanlışları neler sizce? İç politikada olduğu gibi dış politikada da taktik ve strateji var. Taktikte olduğu gibi, stratejide de mutlak kurallar yoktur. Örneğin, Ak Parti Hükümeti iktidara ilk geldiğinde kendi inançları ve ideolojisi doğrultusunda dış politikada birtakım kurallar belirlerken, o günkü konjonktüre göre: yani 2000-2001'e, Irak işgali öncesine göre belirler. Çünkü Irak'ın işgal edileceğini hepimiz biliyorduk. Ak Parti de biliyordu. Ancak, 1 Mart tezkeresi olayında olduğu gibi Sayın Başbakan Erdoğan tezkereyi desteklerken, o günün başbakanı olan Cumhurbaşkanı Gül karşıydı. Nitekim, tezkere çıkmadı. Böyle olunca farklı bir politika üretilmek zorunda kalındı. Çıksaydı başka bir şey olacaktı. Türkiye, Irak'ta ABD ile birlikte işgale katılacaktı. Bu yetmeyecekti, işgal kuvvetlerinin büyük bölümü Türkiye'de kalacaktı. O kalıyorsa, tezkere çıksaydı Türkiye olumlu ya da olumsuz farklı bir şey olacaktı, bilemeyiz. Ama genellikle olumsuz oluyor sonuç. Sekiz yıl sonra Amerikalılar çekilmek zorunda kaldı. Biz onu o gün söylüyorduk, Amerika er ya da geç çekilecek ve yenilecek. Yenilmek kavramı bize göre yenilmek, Amerika'ya, Batılılara göre başarısızdır. Sonuçta Irak parçalanmış, Şii-Sünni savaşı çıkmıştır. Bu savaşta bir milyon insan birbirini boğazlamıştır. Bu büyük başan onlar için.

Bu süreci, onların uzun vadeli hedeflerine uygun olarak değerlendiriyorsunuz anladığım kadarıyla...

Şu soruyu sormamız lazım. "Batı ya da Amerika, Irak'ı neden işgal etti?" Saddam diktatörse ve onu göndermesi gerekiyorsa şimdi onu yapıyor. Hüsnü Mübarek'i de, Bin Ali'yi de, Kaddafi'yi de çok kolay gönderdi. Saddam'a aynı şeyi yapabiliirdi. Saddam 1991'de Kuveyt işgali sürecinde kaçıyor. "Sen otur!" dediler ve 12 yıl oturtular. Bölgesel koşullar ve Irak koşullarının olgunlaşması gerekiyor. Bu koşullardan biri de Kuzey Irak'ta, 36. Paralelin kuzeyindeki Kürt bölgesinin koruma altına alınması gerekiyor. Bu konuda da başrol Türkiye'ye verilmiştir. Çekiş Güç, üç aylığına geldi, 12 yıl kaldı. Kuzey Irak'ta yarı bir devlet oluşturulmuştur. Bu çok önemlidir. Bunu bazıları, dar açıdan değerlendirerek anlamsız bu-

labilir. Ancak bu, Batı'nın önümüzdeki 100 yıl planlamasında önemli. Batı, 100 yıllık planlar yapıyor. Önceki 100 yıl planlamasında gerçekleştirilemeyen Sevr uygulaması. Sevr Anlaşması'nın 100. Yılında gündeme gelecek bu!

Türkiye'nin hep bir "başrol" sevdası var. Önceki yıllarda hep "ateşi tutan maşa" olarak görülüyordu, bunda "sıçrama" var mı? Türkiye'nin rolü ne sizce?

Bu coğrafyada entelektüel, politik çevreler Türkiye'yi Batı'nın, özellikle Amerika'nın maşası olarak görürdü. Ancak bu 1 Mart tezkeresi, bu kavramı biraz değiştirdi. Çünkü Türkiye'nin millet meclisi kendi iradesi ile tezkereye "Hayır" dedi ve işgale katılmadı. Bu durum, Türkiye'nin Suriye ile stratejik işbirliğine girmesi ile daha da pekişti. Sonuçta Suriye, Arap coğrafyasında anti-Amerikancı, antiemperyalist söylemin temsilcisi olarak algılanır. Arap entelektüel çevreleri, medyası "De-

duğu gibi. Tam bir yıl önce Batı medyasına baktığımızda, "yeni Osmanlı, eksen kayması" gibi kavramları bize dikte ettiriyordu. Türk medyasında da bazı "süper zekâlı" dostlarımız bunları tartışıyor. Şimdi aynı Batı, kendisi "Yeni Osmanlılığı" Arap coğrafyasına pazarlamaya çalışıyor, bu eksen kaymasını alkışlıyor. Avrupa zaten istiyor Türkiye'nin ekseninin kaymasını. Türkiye'nin en önemli dostları olan İtalya'da Berlusconi, Yunanistan'da Papandreu gitti. İspanya'da Zapatero gidiyor. Zapatero önemli çünkü Türkiye ile birlikte yapılan Medeniyetler İttifakı'nın eşbaşkanı. Yerine gelecek olan isim hem Medeniyetler İttifakı'ndan, hem de Türkiye'den nefret eder. Üç ay önceki dış politika fotoğrafı ile bugünkü arasında çok fark var. Çünkü Türkiye'ye verilen, "hadi kardeşim bu coğrafyada, Müslümanlar geliyor. Sen onların abiliğini yap!" şeklindeki rol, aslında savaşa giden bir roldür. İslam ülkelerinde Müslüman Kardeşler'i

mek ki, yeni bir Türkiye var!" dedi. Suriye üzerinden diğer Arap ülkelerine açılımlar başladı. Vizeler kaldırıldı. İran ile dostluk gelişti. Ama en başta söylediğim gibi, dış politikada strateji ve taktikte ilkeler geçerli olmuyor. Nitekim, 6-7 yıl sonra Türkiye bugün, Suriye ile düşman. Neredeyse savaş açacak durumda. Böyle olunca, silinen "Türkiye'nin Amerikan maşası olduğu" imajı, bugün tekrar bazı çevreler tarafından dillendirilmeye başlandı. Bazı çevreler, diyor; çünkü Türkiye'nin bu tavnı bölgedeki "İslamcı" çevrelerin hoşuna gitti. Çünkü Amerikan desteğiyle iktidara geliyorlar. Örneğin, Mısır'da 30 yıldır Amerikan uşaklığını yapan Hüsnü Mübarek, yine Amerikalılar tarafından devriliyor ve iktidar Müslüman Kardeşler'e veriliyor; tıpkı Libya ve Tunus'ta ol-

iktidara getirerek, Şii İran'a karşı yeni bir tezgah peşinde Batı. Bu rolü de Türkiye'ye veriyorlar. Çünkü Türkiye'nin tarihten kaynaklanan bir misyonu var. Osmanlı-Safavi dönemi gibi. Kral Abdullah bile 5-6 yıl önce üç beş kez geldi. O zaman Türkiye çok yanaşmamıştı bu role. Bugüne gelince, Arap ülkelerinde bahar dedikleri hikâyeyle Türkiye'yi, daha sonra Ak Parti'yi en zayıf noktadan vurdu. Ak Parti de bundan hoşlandı, hem ideolojik olarak hem de "bir şeyler koparma" mantığı ile hareket ediyor. Ama bir şey koparamayacak. Batı buna izin vermez. Batı'nın derdi, bu coğrafyada yeni bir Sünni-Şii savaşı çıkarmaktır. Türkiye'yi İran'a karşı getirmektir. Bu coğrafyadaki, Alevi, Sünni, Şii, Kürt herkesi birbirine kırdırmaktır.

Sizce bu olacak mı?

Er ya da geç, bu olacak! Şu sorunun cevabını vermek gerekiyor, "Batı, 30 yıldır kendine hizmet eden Kaddafi'yi, Bin Ali'yi neden harcadı?" Bugün Arap coğrafyasında demokrasi bayraktarlığını yapan Suudi Arabistan ve Katar. Onların televizyonları El Arabiya ile El Cezire. Bu ülkelerde zerre kadar demokrasi var mı? Niye onlara bir şey demiyorlar. Samimi olarak demokrasi istiyorsanız bu ülkelere de "Abi bu kadınlar da araba kullansın, kızlar da futbol oynasın!" demiyorlar. Bu iki ülke, Şii İran'a karşı savaşın bayraktarlığını yapıyorlar. Dertleri demokrasi değil. Suudi Arabistan ve Katar, dünyanın en aşağılık, en adi, en ilkel, en bağnaz, en sahtekar yönetimleridir. Türkiye'den ve Türkler'den nefret ederler, Osmanlı'dan nefret ederler. Tarih boyunca bunun birçok kanıtı var. Şimdi bunlar, Türkiye ile aynı paydadaki reyleri paylaşıyor. Demokrasi, TC Devleti, ABD Başkanı Obama ile birlikte desin Suudi Arabistan Kralı'na "Şu kadınlara da bir hak verin!" desin, diyemez. Bu karanlık oyunu gösteriyor. Katar Emiri, terlikle dolaşır, okuma yazması bile yok. Bu kral hazretleri sahip olduğu milyarlarca dolar üzerinden her şeyi satın alabileceğini düşünüyor. 2022 Olimpiyatları'nı satın aldı. Ben bunlara zengin köle, diyorum. Bunlar mı demokrasi, insan hakları getirecek? Cevabı, hayır olduğuna göre, Batı'nın projesinin karanlık olduğunun göstergesidir.

Başlarken belki, "onurlu bir dış politika nasıl olmalı?" sorusundan hareketle bir tanım yapmak gerekiyordu.

Dış politikada onur olmaz! Dış politika çıkarılara dayalı. Türkiye ile Suriye arasında geline nokta, rüyamda görsem inanmazdım. Bütün detaylarını bildiğim için, Türkiye-Suriye dostluğunun hangi boyutlara geldiğini bildiğim için bu boyutlara geleceğini asla bilemezdim. İlke, dostluk, kardeşlik, palavra! Dış politikada çıkardan başka hiçbir şey yok. Tarih böyle iğrenç bir şeydir.

Çıkar, her zaman halkın çıkarı mı olur?

Hayır tabii ki, egemen gücün yani iktidarın olur. Halkı kimse düşünmez. Önce kendilerini düşünürler. Dünyanın her tarafında da böyledir.

Türkiye'nin nasıl bir çıkar beklentisi var o halde?

Türkiye, derken Ak Parti'yi söylüyorsak,

"Türkiye'ye verilen, 'hadi kardeşim bu coğrafyada, Müslümanlar geliyor. Sen onların abiliğini yap!' şeklindeki rol, aslında savaşa giden bir roldür. İslam ülkelerinde Müslüman Kardeşler'i iktidara getirerek, Şii İran'a karşı yeni bir tezgah peşinde Batı. Bu rolü de Türkiye'ye veriyorlar."

Hüsnü Mahalli'nin Beşiktaş'taki ofisinde duvarları, Suriye ve Şam'a ait fotoğraflar ile resimler süslüyor. Şam'a ait geniş açılı bir fotoğraf ise çalışma masasının arkasında. Söylemeden geçemeyeceğimiz bir diğer detay da, Mahalli'nin telefonunun sürekli elinde olması. Sık sık çalışıyor telefonu. O ise, kimi zaman bir Türk kanalına, kimi zaman da Arap televizyonuna Türkiye'nin dış politikasına dair düşüncelerini aktarıyor.

bir parti iktidarda iken iktidarda kalmak ister. Hangi parti olduğu fark etmez, bir parti iktidarda ise iktidarda kalmak ister. AK Parti hükümeti bir taviz veriyorsa, dış politika ilkelerinden vazgeçiyorsa demek ki önce kendi iktidar garantisine bakar, bunu hangi denge sağlıyorsa onunla iş-

birliği yapar. Türkiye, Batı'nın Suriye'ye, İran'a karşı politikalarında bir yer edinmişse demek ki orada anlaşmış demek ki. Bunun karşılığında ne almıştır? İktidarda kalma garantisi mi almıştır, ekonomik bazı sözler mi almıştır? Bakın, Avrupa batarken Türkiye'ye sürekli para pompalanıyor. Türkiye'de bankacılık sektörünün yüzde 60-65'i, borsanın yüzde 70'i yabancıların elinde. Bir de diyoruz ki, "Biz güçlüyüz!" Nasıl oluyor bu güç?

Başbakan Erdoğan'ın dış politika hakkındaki "Komşularımızla sınırsız sorun" politikasına dair sözlerini hatırlamak gerekirse, geline nokta, nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ortada durum. Kendi iradenizle, 2003-

2010, Türkiye'nin yüzde 100 olmasa da yüzde 70-80 oranında kendi iradesiyle dış politika ürettiği yıllardı. Çok sağlıklı gidiyordu. Suriye ile birleşiyordun. Ürdün ile vizeleri kaldırmıştın. Irak ile stratejik anlaşma imzalamışsın. Bakanlar Kurulu ortak toplanıyor. Suriye ile de öyle. Ahme-

dinecad, üç beş günde bir buraya geliyor. Bizimkiler oraya gidiyor. Diğer ülkelerle de çok süper. Rusya, Yunanistan, Kıbrıs... Birden bire tepetaklak oldu bu ilişkiler. Çünkü kendi çizginden vazgeçtin. Bunlar da birbirine bağlı. Suriye ile kötü olduğun andan itibaren İran ile de kötü oldun. Rusya ile kötü oluyorsun, çünkü Rusya ikisinin dostu. İran'a nükleer teknoloji veriyor. Ukrayna'da Turuncu Devrim ile iktidara gelenlerle iyiydin. Onlar gidip, Rus yanlıları gelince şimdi onlarla kötüsün. Sen öyle bir politika yürütüyorsun ki, Batı sana "Eksenin kaydı" diyor. Sen cebelleşiyorsun. Sonra gidip, İran'da Batı ile işbirliği yapıyorsun.

Türkiye'yi nasıl bir süreç bekliyor Arap dünyasında?

Dış politikada gördüğümüz hikâyeleri yorumlarsak yanılırız. Planlama üç beş günlük, üç beş yıllık yapılmaz, 100 yıllık yapılır. 1923'ten 2011'e kadar geçen sürede, Atatürkçülük, laiklik, demokrasi, Sünni-Şii tartışık. Çözdük mü? Hayır. Şimdi bunları unutuyoruz. Türkiye'de yaşanan bütün bu süreçlerin daha kötüsü ve derini Arap ülkelerinde yaşanacak. Nasıl Türkiye'yi 80, 80 yıl bu garip tartışmalarla oyaladılar, 4 askeri darbe yaptılarsa aynı malzemelerle Mısır'da, Tunus'ta, Libya'da da bunlar yaşanacak. Türkiye'ye abilik misyonu verilecek. Türkiye'de siyasal İslam güçlendirilecek. Arap ülkelerindeki İslamcı partilere abilik yapabilmek için, onlara benzemek gerekiyor. Onlar Türkiye'ye Ak Parti'ye, Batı'nın sopası ile benzeyecek. Batı, Arap ülkelerine "Türkiye'deki İslamcılar gibi uyumlu olacaksınız" diyor. "Ben de sizi, tıpkı Ak Parti'yi koruduğum gibi iktidara getireceğim" diyecek.

Bir yazınızda "Sıralama Suriye, İran, Irak, Filistin olarak gidecek. Türkiye, sıranın kendisine gelmeyeceğini düşünmesin. Türkiye büyük balık" diyorsunuz. Türkiye'de kimse, böyle bir şeyi düşünmüyor...

Hayat hep böyledir. Kazık yersiniz, sonra "Aaa, kazık yedik" dersiniz. Türkiye'deki köşe yazarları, entelektüeller olaylara hep Türkiye açısından bakıyorlar. Ben en az 100 internet sitesine bakıyorum. Suriyeliyim ve Arabım. Her ay en az beş Arap ülkesine giderim. Ülkelerin yöneticileri ile de vatandaşları ile de görüşürüm. Böyle olunca bilebilirsiniz zaten. Yoksa, "Vayy Halep'te benim bayrağımyı yaktılar. Ben

de onu mahvedeceğim, intikam alacağım" demek, komik bir şey. Her cuma günü Suriye Konsolosluğu ve elçiliğinin önünde bayrak da yakılıyor, Esat fotoğrafı da yakılıyor. Niye bunu kimse haber yapmadı? Bütün Suriye'de arasanız tek Atatürk posterini bulamazsınız, nereden buluyorlar?

"Arap ülkelerinde bahar dedikleri hikâyeyle Türkiye'yi, daha sonra Ak Parti'yi en zayıf noktasından vurdular. Ak Parti de bundan hoşlandı, hem ideolojik olarak hem de "bir şeyler koparma" mantığı ile hareket ediyor. Ama bir şey koparamayacak. Batı buna izin vermez. Batı'nın derdi, bu coğrafyada yeni bir Sünni-Şii savaşı çıkarmaktır. Türkiye'yi İran'a karşı getirmektir. Bu coğrafyadaki, Alevi, Sünni, Şii, Kürt herkesi birbirine kırdırmaktır."

Suriye'deki bu bayrak yakılması olayının ardından, Ak Parti hükümetinin Suriyeli muhaliflere İstanbul'da ofis açılmasına yönelik açıklamaları oldu. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Şimdi şunu hatırlamak gerekiyor. Abdul-

lah Öcalan, 1998'de Şam'da iken Türkiye Suriye'ye savaş ilan etti. Ordu neredeyse giriyordu. Öcalan, Türkiye'ye göre terörist başı. Suriye'ye göre de, buradaki Suriye muhalefeti terörist. Sen burada onlara kamp açtın, sınırda. Daha hiçbir şey yokken, Suriye muhalefetine ilk toplantısını Antalya'da yapmasına izin verdin. Suriye ordusundan kaçan birkaç askere özel kamp açtın. Medya yazdı bunları. Daha sonra, ilişkiler kurarak bütün muhalefeti bir araya getirdin. Ulusal meclis kurdun onlara. Batı medyasına göre Türkiye, Suriye muhalefetine silah da verdi, para da. Türkiye sınırından Suriye'ye silah gönderildiğini, Suriye tarafı söylemeye başladı. Dolayısıyla burada bir gariplik var. Daha da önemlisi, Türkiye'nin tavrı psikolojik açıdan önemli. Suriye'ye sınır olduğu için Türkiye en büyük Müslüman Sünni ülke olduğu için, Suriye'deki muhalefet ve daha sonra silahlı direnişçiler Sünni olduğu için Türkiye'nin desteğinden moral güç aldılar. Kendi propagandalarında, sokaktaki nisana "Korkmayın, arkamızda Türkiye var. Bir şey olursa Türkiye'ye kaçınız. Orada duruyor Türk ordusu" diyor.

Türkiye, son dönemde kültürel olarak çok pompalandı, dizilerle, filmlerle, "One minute" ile. Çünkü Filistin'in Araplarda özel bir yeri var.

Hükümetin dış politikada attığı adımları doğru ya da yanlış olarak nitelendirmek... Abesle iştiğal olur.

Batı'da yeni siyasi aktörlerle ilişkiler nasıl olabilir?

Avrupa... İlişkilerde bir şey olmaz. 50 yıldır nasılsa; bir gün aşk, bir gün ateşli bir seks, ertesi gün hiçbir şey yok. Burada Amerika önemli. Amerika bağlamında ilişki önemli. Batı, 10-15 yıl ciddi sıkıntı içinde devam edecek.

Dış politika, partilere oy veren seçmenin farkında olmadığı bir alandır genellikle. Seçmenler, dış politikada partilerinin adımlarını belirleyici bir etkiye sahip olabilirler mi?

Hayır, seçmen belirleyemiyor. Dünyanın her tarafında medya gücü diye bir şey var. Amerikan seçmeni, iki dönem Bush'u seçerken bilmiyor muydu bunu? Ak Parti seçim yapılırsa şimdi yine yüzde 50 oy alır. Şu olursa, savaş çıkar, işsizlik patlarsa, iç politikaya yansır, günlük yaşama yansır seçmen o zaman tavır değiştirme yoluna gider.

Dünya Gazetesi
Başyazarı
Osman S.Arolat:

“ABD ile dış ticaretimiz aleyhimize işlemeyi sürdürüyor!”

Lütfü Dağtaş

AKP Hükümeti'nin son aylardaki dış siyaset alanındaki çalışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz? Olumlu ve olumsuz yönleri nelerdir?

AKP Hükümetinin son dönemde dış siyaset alanında “Arap Baharı” öncesi “Komşularla sıfır sorun” temelli bir politika kararı aldığını açıklamış ve Suriye ile vizesiz dönem, ortak bakanlar kurulu toplantısı gibi radikal adımlar atmış, hem Cumhurbaşkanı Gül, hem Başbakan Erdoğan, hem de Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu bir yandan komşuları ziyaret ederek, bir yandan muhataplarını sık sık Türkiye'ye davet ederek önemli bir dış gezi trafiğini hayata geçirmişlerdi. Ayrıca, İran, Irak, Suriye gibi komşularımızın, bazı Arap ülkelerinin ve Filistinlilerin beğenisini kazanan İsrail karşıtı çıkışlarıyla Başbakan ve Davutoğlu bir başka gelişmeyi de dış politikanın bir başka unsuru olarak ortaya koymuşlardı.

Aynı dönem özellikle ekonomi ve dış ticaretle ilgili bakanların Afrika ve Çin'e çok sayıda işadamlarıyla geziler düzenlediği bir döneme de geldi.

Ayrıca diğer bölge ülkeleri ve komşularla da sıcak ve süreklilik taşıyan bir ilişki içersine girilmişti. AB ülkeleriyle ilişkilerinde ise aynı dönemde hızlı trafik ve gidip gelmeler yaşanmadığı gibi müzakerelerle ilgili olarak yeni fasılların açılmasında da çok istekli davranılmadığı izlenimi uyanmıştı.

Bu gelişmeler üzerine batılı bazı yorumcular ve ülke içersinde bazı dış politika yazarlar yaptıkları yorumlarda “Türkiye

dış politikasında eksen kayması mı söz konusu mu ?” sorusunu içeren değerlendirmelerini yapmaya başlamışlardı.

Suriye ile vizesiz dönem Gaziantep ve Hatay’la, Suriye kentleri arasındaki gidip gelmeleri ve sosyal ve ekonomik ilişkileri hızla artırmıştı. Kuzey Irak’ta da bir yandan Türk yatırımlarını artırırken bir yandan da bu ülkelerle dış ticaret gelişmesine yol açmıştı.

“Komşularla sıfır sorun” diğer komşu ülkelerle de İran, Rusya, Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan ile ilişkilerimizde de bir “Bahar havası” yaratmıştı. O ülkelerle de “vizesiz geçiş” çalışmalarının sürdürülebileceği, dış ticarete dolar yerine ülke paralarının kullanılabileceği içerikli söylemlerin gelişmesine yol açmıştı. Bütün bunlar Türkiye açısından bölgede ve komşularla ilişkilerde olumlu gelişmeler olarak görülmekle kalmamış, olumlu sonuçlar da vermeye başlamıştı. Uzun yıllar komşularla “Çatışma kültürü” üzerine politikadan “Uzlaşma ve birlikte hareket kültürünü” öne çıkaran politikaya dönmüş olmanın meyveleri toplanmaya başlamıştı. Ancak, Tunus’tan başlayıp, Mısır’a, Libya’ya Suriye’ye sıçrayan “Arap Baharı” hareketleri bu politika uygulamasında değişimlere neden oldu. “Komşularla sıfır sorun politikası” nda önemli gelişmeler sağladığımız ülkelerle aramızda sorunlar çıkmasına yol açtı. Suriye lideri Esat, liderlerimizin yönelttiği sert eleştiriler karşısında aynı sertlikte yanıtlar verdi. Ayrıca, Müslüman Kardeşler ağırlıklı Suriye mualiflerinin Türkiye’de toplantılar yapmalarına izin verildi. Bu da Esat yönetiminin bir başka yönden tepkisine neden oldu. Libya’da önce NATO’nun müdahil olmasına karşı çıkan Batılıların Libya politikalarını eleştiren, Libya halkının kararlarına dışardan müdahale edilmemesini isteyen Başbakan

Erdoğan kısa bir süre sonra doğrudan Kaddafi’yi esas alan eleştiriler yöneltmeye başladı ve Türkiye muhaliflere yardımlarda bulundu. Bunun yanı sıra İran’a karşı İsrail korunması için olduğu iddia edilen füze kalkanına ülkemiz topraklarında yer verileceğinin açıklanması da İran ilişkilerinde bir soğukluğa yol açtı. Bu son dönem gelişmeleri yorumcular tarafından “Komşularla sıfır sorun” politikasına aykırı gelişmeler olarak değerlendirildi. Amerika ile ilişkilerimiz çok sıcak görülmesine karşın, bu stratejik işbirliğinin sonucunda ortaya çıkması gereken ekonomik işbirliği konusunda ise son dönemler-

de hiçbir önemli ilerleme kaydedilemedi. Ne özel ikili anlaşma ile Türkiye bu ülkede üçüncü ülke muamelesi görmekten kurtuldu. Ne gümrük avantajı olan bölgeler kurulmasına izin verilerek Amerika pazarına gümrüksüz mal üretimine bazı ülkelere olduğu gibi imkan verildi. Ne de AB Gümrük Birliği nedeni içersinde yer almamız nedeniyle Amerika’dan ithalatta doğan olumsuzluklar giderilebildi. ABD dış ticaretimiz bizim aleyhimize işlemeyi sürdürdü.

Genel hatlarıyla benim gördüğüm son dönem dış politika gelişmeleri ve bu politikaların ekonomik yansımaları bunlar. Hızlı ziyaretler ve önemli bir modelle başlatılmış olan olumlu politikalar bu nedenle son dönemde bana göre istenen sonuçları vermeyen ve isimlendirildiği “Komşularla sıfır sorun” dan uzaklaşan bir noktaya gelmiş durumda.

Hızlı ziyaretler ve önemli bir modelle başlatılmış olan olumlu politikalar son dönemde bana göre istenen sonuçları vermeyen ve isimlendirildiği “Komşularla sıfır sorun” dan uzaklaşan bir noktaya gelmiş durumda.

Söz konusu çalışmaların dayalı olduğu politika, Türkiye ve komşular açısından ne gibi sonuçlar doğuracaktır?

İlk sorudaki değerlendirmemde olduğu gibi bazı komşularımızla “Sıfır sorunu”, “Çatışma kültürü yerine, uzlaşma kültürünü” hayata geçirmemize yol açarken, bazı komşularla başlayan iyi ilişkilerin “Sıfır sorun” dışında bir yöne doğru evrilmesi ni ve ilişkilerde soğumayı getirecektir.

ABD ve AB’nin, Türk dış siyasetinde ilişkin değerlendirmesi ne yöndedir?

ABD Türkiye’yi bölgedeki en önemli müttefiklerinden biri olarak isimlendirmesine, Türkiyeli yöneticilerle bir araya geldiklerinde çok sıcak mesajlar verdiklerine tanık oluyoruz. Balkanlardan, Irak ve Ortadoğu’ya, Kafkaslara, Afganistan’a kadar her coğrafyada kendi politikalarına Türkiye’nin destek olabileceğine inançlarını Amerikalı politikacılar dile getiriyorlar. Türkiye’nin bölge ülkesi olarak bazı özgün politikalar ortaya koyması ve ayrışması karşısında ise tepkisel bir tutum ta-

kınıyorlar. AB ülkeleri ise bir yandan Gümrük Birliği konusunda sahip olmamız gereken hakları kullanmamıza destek verici birlikte politikalar geliştirmemize güç vermiyorlar. Üçüncü ülkelerle yaptıkları ikili anlaşmalarda ithalat aşamasında bizim o ülkelere gümrükler konusunda AB’nin tanıdığı imkanları tanımamızı zorunlu kılarlarken, O üçüncü ülkelere kendi elde ettikleri gümrük avantajlarının bizim tarafımızdan kullanılmamasının yarattığı olumsuzluğu ortadan kaldırmada destek vermiyorlar. Gümrük Birliği anlaşmasına göre malların serbest dolaşımı konusuna şoförlere vize kısıtlamaları ve kısıtlı sayıdaki geçiş belgeleriyle getirdikleri engelleri ortadan kaldırmıyorlar. İşadamlarının serbest dolaşımını sağlayacak vizesiz geçişler konusunda geliştirici adım atmıyorlar. Kıbrıs Rum Kesimini kabul ettikten sonra ortaya sorunlara ortak çözüm aramada yardımcı olmuyorlar. Türkiye’den ihraç ettiğimiz ürünler karşısında yer yer fon artırıcı uygulamalar ve tarife dışı engelleri hayata geçirmekten geri durmuyorlar. Bütün bunlara karşın Avrupa ile dış ticaretimiz ve euro bölgesine ihracatımız ülkemiz dış ticaretinde çok önemli yer tutarken, ABD ile dış ticaretimiz büyük eksiklik içeriyor.

Sizce dış politikada geline çizgisiyle Türkiye, bölgede lider ülke olabilir mi?

Türkiye yakın coğrafyasından Balkanlar ve Ortadoğu’dan başlayarak Uzak doğuya kadar en iyi sanayi altyapısı ve bunu iyi işletebilecek insan kaynağına sahip olması açısından bölgesel lider olma özelliğine sahip bir ülke imkanına sahibiz. Ancak, kendi iç sorunlarımızdan, yakın dönemde yukarıda sözünü ettiğim komşularla ilgili yeni sorunlara kadar bölgesel liderlik için engellerimiz olduğunu da kabul etmemiz gerekir.

Söz konusu dış politika, terör sorununu çözmesinde katkı sağlar mı?

Dünya coğrafyasında önemli rolleri olan ABD, AB ülkeleri, Rusya ve Çin gibi ülkelerin destek vermesi ve bölge ülkelerinin yardımı terörle mücadelenin dış desteği açısından ihtiyacımız olan konudur. Ancak, en az bunun kadar önemli olan bizim ülke içersinde atacağımız adımların da önemi vardır. O nedenle yeni Anayasa’nızın bir an önce uzlaşmacı bir modelle eşitlikçi ve demokratik hukuk devletini geliştirici bir şekilde hazırlanıp hayata geçirilmesi gerekir. Gazeteci Soli Özel:

Dış Politika Yazarı
Gazeteci
Soli Özel

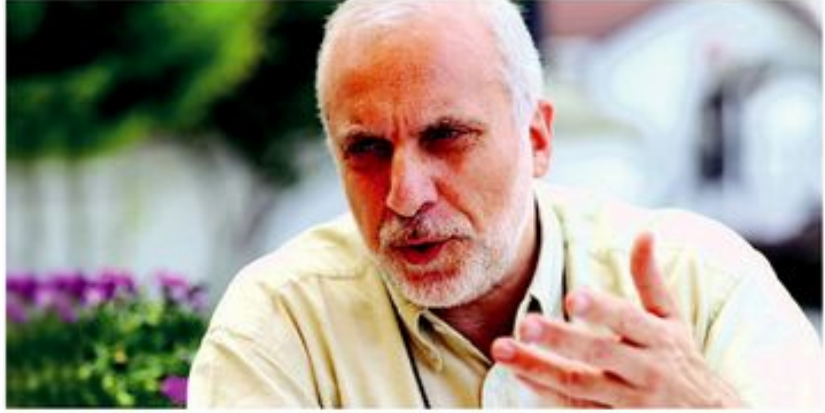
“Ankara Washington’un taşeronu mu oluyor? sorusu haksız”

Gazeteci Soli Özel de, iktidardaki AKP Hükümeti’nin dış siyaset alanındaki çalışmalarını, çalışmaların yaratacağı sonuçları, ABD ile AB’nin bu bağlamdaki değerlendirmelerini içeren sorularımızı aşağıda okuyacağınız düz bir metin olarak yanıtladı.

Şu günlerde dünya medyasında Türkiye ile ilgili bir habere veya yoruma rastlanmayan gün geçmiyor gibi. Tunus’ta başlayan ve şimdilik üç ülkede rejim değişikliğine yol açan Arap başkaldırıları Türkiye’yi gündemin merkezine yerleştirdi. Daha geçen yıl “Türkiye Batı’dan kopuyor mu?” sorusu üzerinden şekillenen Türkiye dış politikası değerlendirmesi bu gelişmelerin ardından yerini son yirmi yıl içinde üçüncü kez “Türk modeli” tartışmalarına bıraktı.

Tunus ve Mısır’da İslamcı hareketlerin seçim başarılarıyla bu tartışma daha da hararetlendi. Suriye’deki rejimin kendisine yönelik muhalefet hareketini sert ve kanlı bir şekilde bastırması dikkatleri bu ülkenin üzerine çekti. Şam’ın Tahrir ile 31 yıldır süren ittifak ilişkisini mutlaka kırmak isteyen Körfez’deki Arap devletleri ve ABD rejim üzerindeki baskıyı arttırdı. Ancak gerek İran’ın gerekse de Rusya’nın destekleri, giderek şiddetlenen ve iç savaş ihtimalini güçlendiren çatışmalara rağmen Beşar Esad rejimin gitmesinin uzun sürebileceğini gösterdi.

Suriye ile yaklaşık 900 kilometrelik sınırı olan, NATO üyesi Türkiye’nin bu krizde nasıl davranacağı, neler yapacağı, nelerin

yapılmasına karşı koyacağı da bu bağlamda merak konusu oldu. Özellikle Batı medyasında Türkiye’yi müdahaleye teşvik eden haber ve yorumlara sıkça rastlanırken, Türkiye’nin attığı adımlar Suriye karşıtı söylemin şiddetine rağmen bir hayli temkinliydi.

Türkiye’nin bu denli ilgi odağı haline gelmesinin iki temel nedeninden birisi Arap başkaldırıları ardından bölgede ortaya çıkan yeni toplumsal ve siyasal gerçeklikti kuşkusuz. Buna da bağlanabilecek diğer bir neden ise ABD’nin 2003 yılında işgalci

*Çalkantılarla dolu
bu yeni belirsizlik
ortamında Türkiye
geçen on yıl boyunca
pek çok nedenle
ters düştüğü ABD ile
giderek daha yakın
bir ilişki kurmaya başladı.*

güç olarak girdiği Irak’tan 2011 Aralık ayı sonunda çıkacak olmasıydı. Önümüzdeki dönemin Ortadoğu dinamikleri ve bu bölgeye yönelik Türk dış politikasını bu çerçevede içinde değerlendirmek gerekir.

Hiç kuşku yok ki ABD’nin Irak’ı işgal etmesiyle birlikte başlayan dönemde Türkiye’nin sürdürdüğü dış politikanın uygulanabilmesini sağlayan konjonktür artık yok. 2000’li yılların dış politikası tüm yenilikçiliğine, ekonomik genişlemeyi ön plana alan yaklaşımına, çevredeki ülkelerle ilişkileri eşitlik, çok kültürlülüğe saygı temelinde şekillendirmeye çalışmasına rağmen aslen var olan statükonun sınırları içinde kalıyordu.

Türkiye işbirliği içinde olduğu rejimlerin iç düzeniyle ilgili olarak sesini çıkarmıyor, ekonomik çıkarları ön plana koyduğu öl-

çüde Sudan’daki Darfur kıyımlarını, İran’da 2009 seçimlerinin çalınmasını ve “Yeşil Hareket”in kanlı şekilde bastırılmasını, Suriye’de veya diğer Arap ülkelerindeki insan hakları ihlallerini görmezden geliyordu. Bunun tek istisnası İsrail’de Filistinlilere yapılanlara karşı gösterilen sert tepkilerdi.

Kimsenin beklemediği bir anda patlayan Arap başkaldırıları statüko ile işbirliği yaparak yeni bir bölgesel düzen yaratma çabalarının sonunu da getirdi. Tunus’u bir ölçüde ıskalayan Ankara, Mısır’da herkesten önce Tahrir Meydanının sesine kulak verilmesini istedi. Libya’da yanlış tercihten kaçarak dönerek muhalefeti desteklemeye başladı. Geçen on yıl içindeki bölgesel politikanın temel taşı olan Suriye’de uzun süre rejimi reforma ikna etmeye çalıştıktan sonra ipleri koparma noktasına kadar geldi.

Sonuçta Arap başkaldırıları Türkiye’yi rejimler ve halklar arasında bir tercihe zorladığında Türkiye halkların kendi kaderlerine sahip çıkma haklarından yana tavır aldı. Bu değişiklikler yaşanırken ABD’nin Irak’tan çekilmesinin yarattığı yeni konjonktürün de etkileri hissedilmeye başlanıyordu. Bahreyn, Yemen ve Suriye’deki çalkantılar bu ülkelerdeki toplumların despotlara isyanı boyutu taşımakla birlikte her biri despotik rejimlerin Suriye’de Esad’ı kınamaları elbette evrensel değerlere saygılarından kaynaklanmıyordu.

Arap Birliği’nin tavn bölgenin yeni reel politika dengeleri çerçevesinde İran’ın stratejik etkisini kırmak, Tahrir’i uzantıları aracılığıyla Maşık ve Doğu Akdeniz’de etkili olmaktan çıkarmak amacını güdüyordu. Bu amaç Türkiye’nin ve Batılı müttefiklerinin de temel bir hedefi halindeydi.

Türkiye’nin bu büyük alt üst oluştaki avantajı, özellikle Suriye örneğinde mu-

halif gruplarla temas kurabilmesi. Onları yönlendirme ya da kendisine yakın tutabilme becerisine sahip olmasıydı. Bu şekilde Suriye'de rejim değiştiğinde yeni yöneticiler ile Türkiye'nin uzunca sayılabilecek bir süreye yayılmış ilişki sicilleri de olacaktı.

Çalkantılarla dolu bu yeni belirsizlik ortamında Türkiye geçen on yıl boyunca pek çok nedenle ters düştüğü ABD ile giderek daha yakın bir ilişki kurmaya başladı. Ricat halindeki süper güç de 60 yıllık müttefikinin Irak, Suriye ve son zamanlardaki İran siyasetinden hoşnut, Başbakan Erdoğan'ın kuzey Afrika ziyaretlerindeki laiklik vurgusundan memnun, Türkiye'yi giderek daha fazla kollamaya ve işbirliğini yoğunlaştırmaya başladı.

Türkiye-ABD ilişkileri

ABD Başkan yardımcısı Joseph Biden'in Türkiye'ye yaptığı iki günlük ziyaretle birlikte Türk-Amerikan ilişkilerindeki gözle görülür iyileşme somut bir şekilde dünya kamuoyunun dikkatine geldi. Biden'in senatörlüğü sırasında Türkiye'ye pek de sıcak bakmayan bir siyasetçi olması, buna karşılık ziyareti sırasında sürekli övgü do-

Ekonomik kriz ve Bush döneminin saldırgan dış politikaları nedeniyle bir hayli güç ve prestij kaybeden ABD, bundan sonra bölgesel müttefiklerle birlikte çalışmayı yeğleyeceğinin işaretlerini veriyor.

lu bir dil kullanması Irak'tan çekilme ve Arap başkaldırıları sonrası iki müttefiğin Ortadoğu politikalarının ne ölçüde yakınlaştığının bir işaretiydi.

Geçen yıl özellikle İran'ın nükleer programına yönelik siyasetler konusunda çok ayrı düşen Türkiye ile ABD'nin ilişkilerinde bir süredir gözle görülür bir yumuşama ve ısınma hissediliyordu. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde İran'a yönelik ek yaptırımlarla ilgili oylamada ABD Başkanı'nın ricasına rağmen Türkiye Brezilya ile birlikte red oyu vermişti.

Ondan yaklaşık bir ay önce de aynı ikili İran ile bir zenginleştirilmiş uranyum takası anlaşması üzerinde mutabık kalmışlar ve bunu ABD Başkanının önerdiği parametreler çerçevesinde gerçekleştirdiklerini savunmuşlardı. ABD yönetimi hem

takas anlaşmasına hem de Güvenlik Konseyi'ndeki hayır oyuna sert tepki göstermiş, Başbakan Erdoğan ve Başkan Obama arasında 2010 Temmuzunda Toronto'da gerçekleşen buluşmanın pek de dostane geçmediği söylenmişti.

Toronto buluşmasının ardından Türkiye'nin İran politikasında hissedilir değişimler yaşandı. 2010 yılının Kasım ayında Lizbon'da yapılan NATO zirvesinde Türkiye İran'a yönelik olduğu bilinen Füze Kalkanı projesine itirazını kaldırarak örgütün diğer üyeleriyle aynı çizgiye geldi. Daha sonra da Füze Kalkanının radar sisteminin Türkiye'de konuşlandırılacağı Dışişleri Bakanlığı sözcüsü tarafından bir gece yarısı açıklandı.

Daha önceleri alttan alta yaşanan İran-Türkiye rekabeti bundan sonra daha açık olarak cereyan edecektir. Son dokuz yılda Ankara bir yandan Tahrir ile ekonomik işbirliğini geliştirir, nükleer programı konusunda dünyaya İran'a kol kanat veriyormuş izlenimi verirken Irak, Suriye ve Lübnan'da İran'ı dengelemek üzere pek çok siyaset izledi. Bugün de Suriye karşısında alınan sert ve kararlı tutum tıpkı Körfez'in Arap devletleri gibi Suriye'yi İran güdümünden çıkarmak ve bu şekilde İslam Cumhuriyeti'nin etkisinin bir Şii hali üzerinden Doğu Akdeniz'e kadar uzanmasını önlemektir. Suriye rejimine Rusya'nın da sahip çıkması denklemi iyice karmaşık hale getirmektedir.

ABD'nin çok önemseydiği Türkiye-İsrail ilişkilerinde ise Washington'un tüm gayretlerine rağmen gözle görülür bir düzelmeye yaşanmadı. Mavi Marmara saldırısında öldürülen Türkler nedeniyle Türkiye'nin beklediği özur İsrail'den gelmeyince Ankara-Tel Aviv ilişkileri de bulundukları dondurucuda kalmaya devam etti.

Ancak iki taraf da, İsrail'in Kıbrıs Rumları ile birlikte Doğu Akdeniz'de petrol arama çalışmaları başlatmasının yarattığı ek gerginliğe karşın ilişkileri koparmamaya özen gösterdiler. Van depreminin ardından İsrail'in yardım teklifinde bulunması, Türkiye'nin satın almak istediği Cobra helikopterleri konusunda İsrail lobisinin engelleyici bir tutum takınmaması gibi jestler de ortalığın yumuşamasına katkıda bulundu. Amerikan yönetimi de Türkiye ile ilişkilerini İsrail bağlantısından farklı bir kulvarda sürdürmeyi şimdilik başarıyor. Türkiye ile ABD arasındaki yakınlaşma Washington'un olduğu kadar Ankara'nın da Arap başkaldırıları ardından ortaya çıkan belirsiz siyasal ve stratejik or-

tamda sağlam bir ilişkiye yaslanma gereksinimini ortaya koyuyor. Ekonomik kriz ve Bush döneminin saldırgan dış politikaları nedeniyle bir hayli güç ve prestij kaybeden ABD, bundan sonra bölgesel müttefiklerle birlikte çalışmayı yeğleyeceğinin işaretlerini veriyor.

Türkiye'nin özerklik arzusu

ABD ile Türkiye'nin bu ölçüde yakınlaşmaları "Ankara Washington'un taşeronu mu oluyor" sorusunun da gündeme gelmesine yol açtı. Soru tipik olmakla birlikte haksız. Dünya sisteminde bölgesel güçlerin geçmiş dönemlere göre çok daha fazla manevra alanı buldukları gerçeğini göz ardı ediyor. Burada aslen ABD ile Türkiye'nin çıkarlarının çakışmasından bahsetmek gerekiyor.

ABD'nin Irak savaşının sonuçlarını kontrol edememesi bir ülkenin bir şiddet sarmalına girmesine yol açmıştı. Savaşın bölgesel sonuçlarından biri İran'ın güç kazanması Suriye ve Hizbullah ile Hamas üzerinden Doğu Akdeniz'e uzanan bir güç haline gelmesiydi. Bunun yanı sıra ABD'nin Saddam Hüseyin rejimini devirmesiyle Irak coğrafyasında yüzyıllardır

Dünya sisteminde bölgesel güçlerin geçmiş dönemlere göre çok daha fazla manevra alanı buldukları gerçeğini göz ardı ediyor. Burada aslen ABD ile Türkiye'nin çıkarlarının çakışmasından bahsetmek gerekiyor.

Sünniler lehine var olan iktidar dengesi değişiyor İran bu coğrafyada yaklaşık üç yüz yılın ardından söz sahibi oluyordu. Savaşın yarattığı yeni bölgesel gerçeklikler İran kadar Türkiye'ye de yaramıştı. Ankara Irak'taki gelişmelere yakından müdahil olmuş, tüm gruplarla iletişim kurabilmesinin avantajıyla sözü geçen bir aktör haline de gelmişti. ABD'nin büyük baskılarına rağmen İran ve Suriye ile ilişkilerini kesmemiş, tersine ekonomik olarak hem bu iki ülke hem de bölgenin geri kalan aktörleriyle bağlarını yoğunlaştırmıştı. İran ile Batı arasında arabuluculuğa soyunulmuş, Suriye ile İsrail arasında bir barış anlaşması imzalanması hedefinde İsrail'in 2009'daki Gazze saldırısıyla temasların kesilmesine kadar hayli mesafe kat ediliyordu.

Her ne kadar ABD'ye karşı çok ters davranmamaya çalıştıysa da AKP hükümetleri Washington'u kendi hedeflerine ulaşmayı zorlaştırıcı bir faktör olarak da değerlendirdiyordu. Bu nedenle iki müttefik arasında ilişkiler bozulmadıysa da sık sık güven krizleri yaşandı.

"Komşularla sıfır sorun" ilkesi doğrultusunda Türkiye ekonomik entegrasyonun önünü açacak adımlar atmış, vize zorunlulukları pek çok ülkeyle kalkmış ticaret serbestleşmiş, gerek bölgede çok sükses yapan diziler gerekse sıklaşan karşılıklı ziyaretler neticesinde Türkiye'nin yaşam tarzı, demokrasisi, refahı ve bunların sağlanmasında etkisi olduğuna inanılan AB üyelik süreci ülkeyi bir çekim merkezi haline getirmişti.

Bu dönemdeki politikanın temel yaklaşımı Türkiye'nin kendisini çevreleyen bölgelerde bir "merkez ülke" olduğuydu. Bu kavramla ön plana çıkan düşünce tarihsel, siyasal ve stratejik birikimi nedeniyle Türkiye'nin özerk bir hareket alanına sahip olarak hareket etmesi, Soğuk savaş dönemindeki kısıtlarından kurtulmasıydı. Dünyanın stratejik merkezinin doğuya doğru kayması, Türkiye'nin çevresindeki bölgelerde güç boşluğu bulunması zaten Ankara'nın önüne bir hareket alanı açıyordu. Bu yapısal avantaj Türkiye'nin özgün nitelikleriyle (yani laik-demokratik-kapitalist-NATO üyesi bir Müslüman ülke) birleşince arzulanan hedefe ulaşılması da kolaylaşıyordu. Ancak yumuşak gücü ön plana çıkaran bu dönem politikalarının zayıf tarafı güvenlik boyutuydu. Son derece ince işlenmiş kavramlarla dış politikasını tanımlayan, yumuşak gücünün yardımıyla bölgeyi ve komşuları dönüştürmeye çalışan Türkiye'nin bir güvenlik politikası yoktu.

Arap başkaldırıları sonrası yeni politika, eski hedef

Arap başkaldırılarının ardından bölgenin stratejik dengeleri de değişmeye başlıyordu. Uzunca süren bir pısırıklık döneminden sonra Mısır yakın zamanda Arap liderliği rolüne soyunacak gibidir. İktidar da kim olursa olsun İsrail politikasının aynı kalması da mümkün değildir. Suriye'deki mücadele bir haklar ve özgürlükler mücadelesi olduğu kadar İran'ın stratejik gücünü kırma mücadelesidir.

ABD'nin Irak'tan çekilmesiyle oradaki boşluğu İran'ın dolduracağı bekleniyor. Bu şekilde İran Irak üzerinden Suriye'ye

oradan da Lübnan'a karadan uzanabilecektir. Körfez ülkeleri, Batı ittifakı ne pahasına olursa olsun bir Şii bloku olarak gördükleri İran-Suriye-Hizbullah-Hamas zincirinin kınlanması istiyorlar. Suriye'de rejimin direnişinin uzaması bu ülkedeki nihai sonucun kanlı bir iç savaş olması ihtimalini güçlendiriyor. Bunlara ek olarak İran'ın nükleer programı ve füze programı

Bu dönemdeki politikanın temel yaklaşımı Türkiye'nin kendisini çevreleyen bölgelerde bir "merkez ülke" olduğuydu. Bu kavramla ön plana çıkan düşünce tarihsel, siyasal ve stratejik birikimi nedeniyle Türkiye'nin özerk bir hareket alanına sahip olarak hareket etmesi, Soğuk savaş dönemindeki kısıtlarından kurtulmasıydı.

nedeniyle İsrail'in veya ABD'nin bu ülkeye bir hava saldırısı düzenlemeleri güçlü değilse bile bir ihtimal olarak duruyor. Tüm bu tablodan çıkan sonuç Türkiye'nin Doğu ve Güney'inin hayli çalkantılı kalacağı, savaş, iç savaş, mülteci akını ihtimallerinin yabana atılmaması gerektiğidir. TOBB-ETU Üniversitesinden Şaban Kardaş'ın yazdığı gibi Ortadoğu "bölgesindeki riskin artışı Türkiye'yi savunma ve güvenlik politikalarına daha dikkatli eğilmeye zorladı. Buna bağlı olarak da Ankara NATO'yu kendi dış politika araçları arasında güvenilir, güç yanstabilen ve gündem belirleyebilen bir unsur olarak yeniden değerlendirdi."

AB ile ilişkilerin kötüye gitmesi ve AB'nin varoluşsal krizinin derinleşmesiyle giderek daha yüksek sesle ve sertçe dile getirilen içerideki Batı karşıtı söyleme rağ-

men özellikle ABD ile yakınlaşma daha bir müddet sürecek gibidir. Gene Kardaş'a göre "bugünkü konjonktürde Batı ile ortaklık Ankara'nın yeni meydan okumaları baş edebilmesini ve manevra alanını genişletmesini sağladığı ölçüde değerli bir araçtır. Kendisi bizatihi değerli olduğundan değil. Stratejik özerklik arayışı hala Türkiye'nin liderliğinin uluslararası ilişkilere yaklaşımında kolay kolay yok olmayacak şekilde önemli bir yer tutuyor."

Türkiye'nin güvenlik bağlamında Batı/ABD kampı içinde kalırken giderek dozu artan bir şiddetle Batı karşıtı söylemi sürdürmesinin ne ölçüde mümkün olabileceği önümüzdeki dönemin önemli sorunlarından birisidir. Bu sorunun cevabı bir yandan ABD'nin, Türkiye'deki demokratik rejimin laiklik ve hukukun üstünlüğü ilkelere ne ölçüde bağlı olduğunu mesele yapıp yapmayacağına bağlıdır. Diğer yandan da AB'nin toparlanıp toparlanamayacağına ve buna bağlı olarak Türkiye'nin AB ilişkilerinin yeniden rayına oturup oturmayacağına endeksli.

Son olarak Irak ve Suriye'deki gelişmelerin Türkiye dış politikası kadar iç politikasında da şimdiden tam olarak öngörüle-meyecek etkileri olacaktır. Suriye'nin kanlı bir iç savaşa sürüklenmesi bu ülkenin parçalanma ihtimalini gündeme getirecektir. Mezhep temelli bir iç savaş, komşu Irak ve Lübnan'ı da ateşe sokabilecektir. Mezhep ve etnisiteye göre ülkenin bölünmesi Suriye Kürtlerinin kendi başlarına veya Irak Kürtleriyle birleşerek özerk veya bağımsız olma hedefi peşinde koşmalarına yol açabilir. Bu gerçekleş-mese bile iç savaştan kaçan mültecilerin Türkiye'ye akması bir güvenlik sorunu yaratacaktır. Nitekim Türkiye böyle bir durumda sınır ötesinde güvenlik bölgesi yaratma niyetini belirtmiştir.

Irak'ta ise Arap ve Kürt unsurları arasında çatışma çıkması ihtimali düşük değildir. Türkiye ABD ile Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin bekasının korunması konusunda mutabık kalmış gibidir. Ekonomik bakımdan kaynak zengini olan ama dış dünyaya açılmak için Türkiye'ye ihtiyaç duyan Irak Kürtleri doğrudan savaşıma dışında PKK ile mücadelede Türkiye'ye yardımcı olacaklardır. BU durumda bir Arap-Kürt çatışmasında Türkiye'nin Kürtlerin yardımına koşma ihtimali de bir hayli yüksektir.

%93 kuvarstan oluşan kompakt yapısı ile Çimstone; sıvı emmez, leke tutmaz, yüksek çizilme dayanımı gösterir. NSF ve LGA tarafından hijyenik yapısı onaylanan Çimstone, üzerinde yiyeceklerin hazırlanacağı en güvenilir yüzeyi sunar.

ÇİMSTONE®

Kemalpaşa Caddesi No: 23
35070 İyıkent İzmir
Tel: +90.232.472 02 72
Fax: +90.232.472 12 72
info@cimstone.com.tr
www.cimstone.com.tr

Orta Avrupalı ve Akdenizli Hırvatistan

Bulut Bagatır
Fotoğraflar: Hırvatistan Turizm Ofisi

Hırvatistan, denildiğinde Avrupa ülkeleri arasında genç bir cumhuriyet algısı öne çıkıyor. Oysa hem Orta Avrupa ülkesi hem de Akdeniz ülkesi sayılan Hırvatlar, ulus olarak yaklaşık 1500 yıldır Avrupa topraklarında yaşıyor. Bu uzunca süre beraberinde elbette ki adına uygunluk dediğimiz kültürü, sanatı, folklorik özellikleri, gelenekleri, bilimsel birikimleri beraberinde getiriyor.

Yine Hırvatistan denildiğinde, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turizm olgusu öne çıkıyor. Adriyatik Denizi kıyısı boyunca son derece alımlı sahil şeridiyle uzanan bu ülke güneşi, denizi, plajları, tam 1185 adet adasının yanı sıra dağları, mağaraları, ören yerleri, kayak merkezleri, mutfağı, konaklama tesisleri, ucuzluğu, temizliği ile gerçek bir turizm ülkesi olmayı hak ediyor.

Hırvatistan'ın kuzeyinde Slovenya ile Macaristan, doğusunda Sırbistan, güney-doğusunda ise Bosna-Hersek ve Karadağ bulunuyor. Nüfusu 4,8 milyon olan ülkenin başkenti Zagreb. Kara içinde ayrıca deniz kıyısında olmaktan hareketle Hırvatistan karasal, Akdeniz ve tropikal iklimlerin etkisi altında kalan bir ülke. 118 5 adanın 66'sında yerleşim söz konusu. Bu adaların en büyükleri olan Cres ve Krk, aynı zamanda birer turizm merkezi. Denizden 1831 m. yükseklikte olan Dinara Sıradağları Dalmaçya kıyılarına paralel olarak kuzeyden güneye doğru uzanıyor. Ünlü Tuna Nehri de ülkenin kuzeyinden geçiyor.

Zvonimir'den Tito'ya

Bugünkü Hırvatların ataları bölgeye 7. yy.'da gelmişler. 925 yılında kurulan Hırvat Krallığı'nın son kralı Zvonimir, 1089

yılında velihat bırakmadan ölünce, son Hırvat Kraliçesi Jelena Lijepa'nın kardeşi Macar Kralı I. Ladislaus, aynı zamanda Hırvatistan Kralı ilân edilmiş. Hırvatistan ile Macaristan'ın bu şekilde başlayan beraberliği yaklaşık bin yıl sürmüştür. Macarların Hırvatlar üzerindeki egemenlikleri, 1526 yılında Osmanlıların Mohaç'da Macarları yenmeleriyle sona ermiş. Hırvatlar bunun ardından 1918 yılına değin yardım istedikleri Avusturya'nın Habsburg hanedanı tarafından yönetilmişler. Ancak bu uzunca süreç içerisinde Osmanlıların Avrupa'da Viyana'ya değin genişlemesi Hırvatlar üzerinde de tehdit oluşturmuş.

20. yy.'a gelindiğinde, 1. Dünya Savaşı'nın ardından, 1918'de, Hırvatistan'ın "Sabor" adıyla bilinen Parlamentosu bağımsızlık ilân ediyor, 1 Aralık 1918'de "Sırp, Hırvat ve Sloven Krallığı" kuruluyor. Krallık bir süre sonra Sırp öncelikli Yugoslav Krallığı'na dönüşüyor.

2. Dünya Savaşı'nda Alman işgalini yaşayan Yugoslavya'da, savaş sonrasında Federal Sosyalist Yugoslavya Cumhuriyeti kuruluyor. Hırvatistan'ın da Federal Üye olduğu Cumhuriyetin Başkanı ise, Hırvat kökenli Josip Broz Tito'dur.

Dönemdaşları Nasır ve Nehru ile birlikte, Moskova çizgisini reddederek 'bağılantısızlar' içerisinde lider rolü üstlenen Tito'nun 1980 yılında ölümünden sonra ülkede çeşitli milliyetçilik akımları baş gösterir. Sırplarla Slovenleri, Hırvatları, Kosovalı Arnavutları karşı karşıya getiren bu istikrarsız dönemin ardından; 1991 yılında, Hırvatistan bağımsızlığını ilân eder. Bağımsızlığın ilânı ile birlikte Sırpların egemenliğindeki Yugoslav ordusu Hırvatistan'a saldıracak, yaklaşık 5 yıl savaş olacaktır. 1991-1995 arası yaşanan bu savaş, ülkede yüzlerce kilisenin, kütüphane ile müzenin, ev ve okulların yıkılmasına, ağır hasar görmesine yol açacak, çok sayıda insan yaşamını yitirecektir. Savaş, 1995 yazında, Hırvatların, "Oluja-Kasırğa" adı verdikleri bir askeri operasyon sonucu sona erer. Bugünkü Hırvatistan Hırvatistan günümüzde barış içerisinde olan bir ülke. Anayasa'sı 1990 tarihli. 2000 yılına değin yarı başkanlık sistemiyle yönetilen ülke bugün parlamenter sistem ile yönetiliyor. Ülkenin başı cumhurbaşkanı ve 153 üyeli, geleneksel adıyla 'Sabor' denilen bir parlamentosu var. Genel seçimler dört yılda bir yapılıyor.

Halkının yüzde 90 gibi büyük çoğunluğunu Hırvatlar oluşturuyor. Hırvatları izleyen diğer etnik grup yüzde 4,5 oranı ile Sırp'lar. Ülkede bunun dışında küçük gruplar halinde Boşnaklar, Slovenler, İtalyanlar, Macarlar, Çekler, Romanlar da yaşıyor. Ülkenin nüfus artışı az. Ortalama ömür 75 yıl. Okuma yazma oranı ise yüzde 98'i geçiyor. Dini dağılım ise şöyle: Katolik Hristiyan yüzde 88, Ortodoks yüzde 4,5, Müslüman yüzde 1,5. Hırvatistan, 2010 yılında AB üyeliğine kabul edildi. Serbest piyasa ekonomisinin geçerli olduğu ülkede, 2008 yılı itibarıyla kişi başına düşen ulusal gelir 18.500 dolar.

Kent kent Hırvatistan...

Ülkenin başkenti Zagreb

Zagreb, tarihi mirasına sadık, modern bir başkent. Orta Avrupa ile Akdeniz özelliklerini taşıyan bir özelliği var. Önemli bir kültür, sanat ve eğlence merkezi. Zagreb'in tarihi binli yıllarla başlıyor. Kentin Adriyatik Denizi'ne uzaklığı 170 km. Bu coğrafi konumu nedeniyle tarih boyunca Adriyatik Denizi'nden Orta Avrupa'ya uzanan bir bağlantı noktası. Bir dönem Batı Avrupa'dan İstanbul'a doğru yol alan Şark Ekspresi'nin yolcuları, Zagreb'de mola verirmiş.

17. yy.'da, kentin Barok tarzda yenilenmesi sırasında, eski ahşap evler yıkılmış; saraylar, kiliseler, manastırlar özgünlüklerine sadık kalınarak elden geçirilmiş. Çok sayıda sanat atölyesinin kurulması, ticaret fuarlarının düzenlenmesiyle kent varışlaşmış. Kralın hizmetindekiler, asil zengin aileler, üst düzey dini temsilciler, Avrupa'dan gelen tacirler için Zagreb cazip bir yerleşim yerine dönüşmüş. 1891'de atla çekilen ilk tramvay, 1905'te de ilk elektrikli tren hizmete girmiş. Kentin yollarında ilk otomobiller 1901'de görülmüş. Kent, Hırvatistan Katolik Kilisesi'nin merkezi Kaptol, Parlamento binasının yer aldığı Gradec (Aynı zamanda hükümet merkezi), çağdaş iş yaşantısının merkezi sayılan Donji Grad (Yukarı Şehir)'den oluşuyor. Kent, aynı zamanda çok canlı ve sevimli bir eski şehir çekirdeğine sahip. Daracık sokaklar, mimari varlıklar, merdivenler, saraylar, gece gündüz çalışan tramvaylar bu çekirdeğin ana damarlarını oluşturuyor. Kayak merkezinin Zagreb'e uzaklığı sadece 30 km. Kentin alanları

yemyeşil. Göbekte bir botanik parkı bile var. Diğer önemli unsur, Avrupa'nın diğer başkentlerine olan yakınlığı. Zagreb'de bir üniversite, 10 tiyatro, 21 müze, 14 sanat galerisi var. Zagreb aynı zamanda uluslararası ölçekte öneme sahip çizgi film yapım merkezi. Buradan hareketle her yıl uluslararası çizgi film festivali yapılıyor.

Parlamento ve Hükümet'in yer aldığı Gradec Tepesine, Tomiceva sokağından, 1890'da yapılmış kablolu tramvay ile ya da stube denilen ahşap merdivenlerle ulaşılabilir. Gradec ve Kaptol tepelerini birbirinden ayıran Tkalciceva Sokağı'nda kesinlikle gezilmesi öneriliyor. Lotrscak Kulesi'ne ise öğle saatlerinde uğranıldığında top atışını, atışla birlikte yayılan devasa bulut kümesini görme olanağı söz konusu. Kuleden aynı zamanda kentin genel görüntüsü çok güzel olarak görülebilir. Strossmayer Yolu olarak adlandırılan eski surlar boyu ise gerçek sinema dekoru duygusunu uyandırıyor. Burada kentin en eski eczanesi (1355), en eski kafesi (1825) Hükümet binasıyla yan yana.

Zagreb'deki Şehir Müzesi ise; prehistorik dönemden günümüze kent ve Hırvatistan tarihini ayrıntılarıyla gözler önüne seriyor. Saint-Mare Kilisesi ise rengarenk çatısıyla ayrıca ilgi çekiyor.

Ivan Mestrovic Atölyesi, Rodin'in en gözde öğrencisi Hırvat Heykeltıraş Ivan Mestrovic'e (1883-1962) ait tarihi bir aile evi. Strossmayer Galerisi ise, 14-19. yy. tarihli nadide sanat yapıtlarını barındıran sanat tutkunlarının kesinkes gör-

melerinin gerektiği bir galeri. Sanat uzmanları, Art Naif Müzesi'nin ise dünyada benzerinin olmadığını söylüyorlar.

Zagreb'in altın çağında inşa edilmiş Donji Grad ise, neo klasik büyük meydanları ile büyüleyici özellikte. Aşağı kentin en canlı, en görkemli yeri ise Hırvat ulusunun lideri Ban-Josip-Jelacic'in adını taşıyan alan. Buluşma merkezi olarak kabul edilen bu alandan merdivenlerle çıkılarak ulaşılan Dolac Pazarı ise görülmeye değer bir başka köşe.

Mazuranicev ve Marulicev alanları arasındaki gotik binalar ise hayranlık uyandırıcı. Bu alanlar gençlerin uğrak yerleri arasında yer alıyor. Masarykova Sokağı'ndaki Ulusal Tiyatro, Zagreb'in en büyük opera ve bale yapıtlarının sergilendiği bir yer, 1840'ta kurulmuş. Zagreb, farklı bir kenti görme açısından son derece varış birikime sahip.

Dalmaçya'nın merkezi Split

Hırvatistan'ın 2. büyük kenti Split, Adriyatik Denizi'nin doğusunda küçük bir yarımada üzerinde yer alıyor. Hırvatistan'a bağlı adalara ulaşımı sağlayan büyük bir liman kenti olmanın dışında, bir sanayi, turizm ve kültür kenti. Canlı barları, kafeleri, hediyelik eşya satan mağazaları, kesme taştan şirin evleri, Arnavut kaldırım döşenmiş, cıvıltı içersinde, lavanta kokulu daracık sokakları var. Split Yaz Festivali, temmuzun ortasından itibaren bir ay boyunca kenti tiyatro, opera ve klasik müzikle buluşturuyor. Pek çok kişi Split'e yakındaki Hvar, Braç, Korçula gibi tatil adalarına gitmek için geliyor.

Kent merkezini gezmeye, Brace Radic alanından başlamakta yarar var. Kentin güney tarafı 15. yy. kuleleri ile çevrili. Heykeller, müzeler kentin gerdanlıkları. Bir diğer özellik ise yorulan içilen kiraz likörü (Maraskino), soğuk Hırvat bira (Karlovacko ya da Ozusko).

En büyük liman Rijeka

Liman kenti olmasına karşın son derece sakin. Kente yakın Kvarner Körfezi ve Istria Rivierası; yelken, dalış, su polo, balık avcılığı gibi su sporları açısından son derece ideal. Kvarner Körfezi'nde yer alan ve bir köprüyle anakaraya bağlanan ünlü Krk Adası'na, deniz yoluyla da Cres, Losinj, Rab adalarına Rijeka'dan gidilebiliyor.

Son derece ucuz olan bu kentin gece yaşamı çok canlı. Bar ve kulüpler sabaha değin açık. Kentte ayrıca çok sayıda müze de var. 1632'de kurulan Rijeka Üniversitesi de görülmeye değer.

Rijeka Karnavalı

Her yıl ocak ayı ortasında başlayan Rijeka Karnavalı, bir ay kadar sürüyor. Rio ve Venedik Karnavallarının ardından 3. büyük karnaval olarak kabul ediliyor.

Zadar

Yine Kuzey Dalmaçya kıyılarında, 3000 yıllık bir kent olan Zadar, güneşi, sıcak denizi, zeytini, şarabı, balığı, şarkıları, taş binaları ile ünlü. Aynı zamanda Hırvat kültürünün kaynak noktalarından birisi. Hırvat dilinde ilk kitap Zadar'da yazılmış. Ülkenin en eski üniversitesi de yine bu kentte kurulmuş.

Kenti dolaşmaya, 16. yy.'da yapılmış Kopnena Vrata'dan başlanabilir. Kilise ve katedraller, Narodni Alanı, Arkeoloji Müzesi diğer görülmesi gereken yerler.

Güzel ötesi Dubrovnik

Muhteşem bir Ortaçağ kenti. En görkemli dönemini Rönesans'ta, Venedik'in rakibiymiş. Daha ilk görüşte

çarpılıyorsunuz. Girintili çıkıntılı, çakıl taşlı Adriyatik kıyıların en gözde karargâhı. 50 bin nüfuslu. Denizinin rengi mavimsi, zümrüt yeşili, lacivert, turkuaz... Lapad ve Eski Şehir olarak iki ayrı merkeze sahip. Eski Şehir cıvı cıvı. Lapad ise sessiz ve sakin.

Dubrovnik aynı zamanda UNESCO Kültürel Miras listesinde yer alan bir kent. 7. yy.'da kurulmuş. Kent, 1991-1993 arası önce Yugoslav, ardından da Sırbistan-Karadağ ordusunun saldırılarına maruz kalmış. Hemen deniz kıyısından yükselen surlarla çevrili bir kalesi ünlü. Surlar içerisinde Eski Şehir denilen Stari Grad yer alıyor. Masal dünyası görünümündeki bu yer kentin yüreği. Taş binalar, küçük alanlar, dar geçitler, oymalı zarif mermer çeşmeler, dardaracık sokaklar, merdivenler, ışıltılı kafeler, restoranlar, sokak çalgıcıları bu masalsi oluşturan belli başlı öğeler.

Dubrovnik'te de diğer Hırvat kentlerinde olduğu gibi görülmeye değer pek çok saray, müze bulunuyor.

Drava Nehri'nde bir kavşak: Osijek

Osijek Roma İmparatorluğu döneminde kurulmuş. Bugün 120 bine yaklaşan nüfusuyla ülkenin dördüncü büyük kenti. Nehir taşımacılığı kente ayrı bir yaşam katıyor. Osijek, 1526-1687 arasında Osmanlı sınırları içerisindeymiş. Kanuni Sultan Süleyman, 1566 yılında, Osijek'ten, Evliya Çelebi'nin, "önemli bir ticaret merkezi" diye sözünü ettiği Darda kasabasına kadar, sulak bir arazi üzerinde 8 km.lik tahta köprü yaptırmış. Bu ilginç dünya harikası köprü 1664'te yakılarak imha edilmiş. Osijek'in Kral Petar Kresimir IV, Kral Tomislav, Kopacki Rit (Doğal Park) parkları, Kalesi, Ste-Trinite Alanı, kilise ve katedralleri, şatoları görülmeye değer yerleri.

Hizmet sektörü ağırlıkta

Hırvatistan ekonomisinde hizmet sektörü, yüzde 67 ile en büyük payı alıyor. Yıl

da 10 milyon turist ağırlandığı ülkede bu oran doğal. Ülke yaz kadar, kış turizmi açısından da önemli.

Sanayi sektörünün Hırvatistan ekonomisindeki payı ise yüzde 27 dolayında. Ülkede güçlü bir gıda endüstrisi var. Organik gıda ürünleri çoğunlukla AB ülkelerine satılıyor. Şarküteri ürünleri, peyniri, zeytinyağı, şarabı çok kaliteli.

Ülkenin diğer önde gelen sektörleri kimya ve gemi inşaatı dalında. Hırvat tersanelerinde inşa edilen gemiler, sanayi ihracatının yüzde 10'unu oluşturuyor.

Tarım ise Hırvat ekonomisinde yüzde 6'lık paya sahip. Tahıl, zeytinyağı, bağcılık ve lavanta çiçeği yetiştiriciliği önde geliyor.

Hırvatistan'da Ulusal Parklar

Hırvatistan'da kentler denli ilgi odağı olan diğer yerler ulusal parklar. Ülkenin, her birisi farklı özellikler taşıyan 8 ulusal parkı var. Bunlar bilim adamları dışında turistlerin de yoğun ilgisini çekiyor. Ülkede 8 ulusal parkın dışında ayrıca 11 doğal park, 2 rezerv alan bulunuyor. Ulusal parkların adları şöyle: Plitvice Gölleri (ilânı 1949), Paklenica (ilânı 1949), Risnjak, Mijet (ilânı 1960), Kornati Takımadaları (ilânı 1964), Brijuni Adaları, Krka Nehri (ilânı 1985), Sjevneri Velebit (ilânı 1999)

Hırvat Mutfağı

Hırvat kültürü içerisinde mutfak da hayli önemli. Hırvat mutfağı incelendiğinde karşımıza Orta Avrupa, Akdeniz, biraz da Türk tatları belirgin olarak çıkıyor. Türk tatları Osmanlı kültürüne dayanıyor. Hırvatlar, konserve veya çabuk servis yerine daha çok taze yapılmış yiyecekleri seviyorlar. Halkın tamamının "gurme" kabul edildiği aktarılıyor. Hırvatlar çoğunlukla bira tüketiyorlar. Ülkede üretilen şarabın kalitesi ise dünya ölçeğinde.

Hırvatistan Büyükelçisi Drazen Hrastic: “Ortak ilgi alanlarını tanımlamak üzere, her iki yöne özel olarak tasarlanmış iş ziyaretleri düzenlemeyi planlıyoruz.”

Vize uygulanmaması nedeniyle seyahat kolaylığı sağlanmasından ötürü çok sayıda Türk yurttaşı Hırvatistan'ı popüler bir tatil yeri olarak tercih ediyor. AB Üyeliği sürecini tamamlamak üzere bulunduğunuz şu günlerde, Hırvatistan'a seyahat edecek Türk vatandaşlarına yönelik vize uygulamasında bir değişiklik olacak mı ve AB'nin genişlemesi ve

rinin çoğunluğunu ve dünya çapında da pek çok ülkenin ekonomisini etkileyen mevcut ekonomik güçlüklerden etkilenmektedir. Türkiye'nin çarpıcı seviyedeki ekonomik büyümesi ve sayıları giderek artan yurtdışı yatırımları bizleri çok memnun ediyor.

AB üyeliğimizin gerek ekonomik, gerek-

potansiyele sahipler. Ekonomik işbirliğimizin mevcut düzeyi bizleri tatmin etmemeli. İki ülke arasındaki ticareti genel anlamda arttırmalıyız. Türkiye'nin Hırvatistan'a ihracatı, Hırvatistan'ın Türkiye'ye ihracatından çok daha fazla. Ayrıca, üçüncü piyasalarda ortak faaliyetler için de potansiyel söz konusu. Her iki yöndeki yatırımların artmasını bekliyoruz. Hırvatistan'ın ekonomik yapısı, coğrafi konumu, mevzuat çerçevesi ve AB üyeliği hesaba katıldığında, içinde bulunduğumuz zamanın Hırvatistan'a yapılıcak Türk yatırımları için çok iyi bir zaman olduğunu düşünüyoruz.

Türkiye'nin AB üyeliği hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Hırvatistan'ın Türk vatandaşları için giderek daha popüler bir destinasyona dönüşmesini görmekten büyük bir memnuniyet duyuyoruz; zira Türkiye de uzun yıllardır Hırvat turistler için popüler bir seyahat noktası. Hırvatistan ve Türkiye tarihle dopdolu iki güzel ülke. Birbirlerine sunabilecekleri çok şey var. Her iki ülkede de diğerinin yurttaşlarına yönelik vize uygulaması mevcut değil. Bunun böyle kalması tabii ki bizim de tercihimiz ancak Hırvatistan vize uygulamasıyla ilgili AB yönetmeliklerini de benimsemekle yükümlü. Bu, Türkiye ile AB arasında da görüşülen bir konu. 2012 yılında iki ülke arasında vize uygulanmamasında bir değişiklik olacağını düşünmüyorum; sonraki dönemde de bu konu için tatminkâr bir çözüm bulunabilmesini ümit ediyorum.

Üst düzey Hırvat yetkililerin de hali hazırda ifade etmiş oldukları gibi, Türkiye'nin AB'ye üye olmasının hem Türkiye'ye, hem de AB için değerli olacağını görüyor ve ülkenizin AB'ye üyelik sürecini destekliyoruz. Bununla ilgili olarak yakın gelecekte bu yönde olumlu gelişmeler görmeyi ümit ediyoruz.

Hırvatistan'ın mevcut ekonomik durumu hakkında neler söylersiniz? AB Üyeliğinin mevcut ekonomik durumunuza hangi yönde etkileyeceğini düşünüyorsunuz?

Küresel piyasanın bir parçası olan ve hem AB'ye üye ülkelerle, hem de Güney Doğu Avrupa ülkeleriyle hali hazırda son derece güçlü ekonomik bağlara sahip olan Hırvatistan, Avrupa ekonomile-

se diğer alanlarda doğrudan ve dolaylı olumlu etkiler yaratacağını düşünüyoruz. Piyasadaki oyuncuları, etkinliklerini ve verimliliklerini arttırmaya sevk eden, dünyanın en büyük piyasalarından birinin parçası olacağız. Üye ülkeler için çok sayıda ortak fon ve projeler söz konusu ve şu günlerde gördüğümüz gibi, zorluklarla karşı karşıya kalan üyelerle dayanışma çok iyi. AB ve NATO üyelikleri uluslararası ortamda farklı birer boyuta sahip. Buna yatırımlardan güvenliğe kadar çok geniş kapsamlı hususlar dahil.

Hırvatistan ve Türkiye arasındaki ekonomik ortaklıklar hakkında neler söyleyeceksiniz?

Hırvatistan ile Türkiye ekonomik bağlarını daha da pekiştirmek için büyük bir

Hırvatistan'ın mutlaka görülmesi gereken yerleri hakkında neler söylemek istersiniz?

Dünya çapında pek çok kişi Hırvatistan'ın dünyanın en güzel ülkelerinden biri olduğunu düşünüyor. Bu ifadeye inanmanızı beklemiyorum. Daha pek çok Türk turistin bunun doğru olup olmadığını kendilerinin görmelerini istiyorum. Hırvatistan doğası, mimarisi, adetleri ve mutfağı itibarıyla pek çok farklılığa sahip bir ülke. Sadece doğal güzellikler değil, aynı zamanda binlerce yıllık geçmişe dayanan tarihimiz ve her birinin ziyaretçilere anlatacağı kendine özgü öyküsüyle bezendiği anakara ve bunun yanı sıra 1200'den fazla ada ve adacık, kıyı kentleri ve köylerimiz var. Hırvatistan'ın anakara kısmında çok güzel milli parklarımız, antik ve orta çağa ait kentlerimiz, dağlarımız, göllerimiz, akarsularımız ve arazilerimiz var. İnsanlarımız çok sıcakkanlıdır, kısa sürede pek çok arkadaşına sahip olabilirsiniz. Uluslararası havaalanları, limanlar ve modern otobanlar ağıyla ulaşılabilen, nispeten küçük bir yüzölçümünde bu kadar çok sayıda güzel yerin bir arada bulunduğu bir ülke daha yok gibidir. Mutlaka görülmesi gereken pek çok yer var ve içlerinden seçim yapmak da hiç kolay değil. Ancak, soruyu yanıtlamak adına Dubrovnik yakınındaki Mljet ulusal parkını, Dalmaçya ortalarındaki Krka ve Kornati ulusal parklarını, Paklenica'nın dağlık

ulusal parklarını, Kuzey Velebit ve Risnjak'ı ve Istria'daki Brijuni milli parkını sayabilirim. Split, Trogir, Šibenik, Poreč ve Hvar Adasındaki Stari Grad da UNESCO'nun dünya mirası olarak koruma altına aldığı yerler. Zadar ve Pula kentleri ve ayrıca Istria'da tepede kurulu ortaçağ kentleri de görülmesi gereken yerler kapsamında olmazsa olmazlardan. Başkent Zagreb, barok kenti Varadin, Osijek ve Kuzey Batı ve Doğu Hırvatistan'daki düzinelerce kale ve saray da görülmeye fazlasıyla değer. Neredeyse spa tesislerini unuttuyordum. Kısacası gelin ve Hırvatistan'ın keyfini çıkarın. Hırvatistan'ı gezmek için her mevsim güzeldir, ancak turistlerin çoğu Haziran ile Ekim arasında tercih ediyor. Temmuz ve Ağustos en popüler aylar. Kala-balıktan kaçmak isteyenler Haziran, Eylül veya Ekim'i tercih etmeli. Hırvatistan, Türklerin bayramlardaki seyahat rotalarında da giderek popülerliğini artırıyor.

Şarabınız, peyniriniz ve etleriniz uluslararası üne sahip. Tipik Hırvat mutfak hakkında neler söyleyeceksiniz?

Aslına bakarsanız, birden fazla tipik Hırvat mutfak söz konusu. Dalmaçya ve Istria mutfakları, Doğu Adriyatik sahilinin kendine özgü birtakım tatları ve içecekleri haricinde tipik Akdeniz mutfaklarını temsil ederler. Deniz ürünleri, pek çok sebze, meyve ve tabii ki, sizin de söylediğiniz gibi şarabımız ünlüdür. Lika ve Gorski Kotar bölgelerinde, son derece geleneksel bir tarzda hazırlanan kuzu yemeğimizi; Kuzey ve Kuzeybatı Hırvatistan'da ise erişte ve ünlü strudel peyniri eşliğinde servis edilen tavuk, dana ve domuz etli yemeklerin ağırlıkta olduğu Orta Avrupa mutfaklarını sayabilirim.

Doğu Slavonya et yemekleriyle ünlü olup, burada Türk ve Macar mutfaklarının etkisi hissedilmektedir.

Bize ülkenizin festivalleri hakkında da bilgi verebilir misiniz?

Hırvatistan'da her yıl dünyanın en popüler müzisyenleri ve müzik gruplarının konserleri de dahil olmak üzere, klasik müzikten en yeni müzik trendlerine geniş çaplı çeşitlilikte gerçek anlamda yüzlerce festival düzenlenmektedir. Hepsi olmamakla birlikte, bunların çoğu yaz aylarında gerçekleştirilmektedir. Bu festivaller Hırvat sanatçıların yanı sıra, dünyanın en ünlü sanatçıları için de son derece popüler etkinliklerdir. Müzik ve tiyatro festivallerinin (Dubrovnik, Split, Zadar, Vara_din...) yanı sıra, sinema festivalleri (Zagreb, Pula, Motovun), Varadin'del, Walkers Festivali, Rab Adası ve daha pek çok yerdeki şövalye oyunları ve folklor festivalleri (Zagreb, Vin-kovci, Sakovo) gibi çeşitli festivallerimiz söz konusudur.

Genel olarak Türkiye ve özellikle İzmir ve Ege Bölgesi'yle ilgili izlenimleriniz nelerdir?

Hırvatistan'ın Türkiye Büyükelçisi olarak atanmamdan ötürü son derece mutluyum. Türkiye, tarihle ve doğal güzelliklerle dolu, çok önemli ve dost bir ülke. Ülkenin kaydettiği ilerleme ve insanları beni çok etkiledi. Ülke çapında çok sayıda Türk arkadaşım var.

İzmir'i ve Ege Bölgesi'ni ülkenizde bulunduğum on ay zarfında pek çok kez ziyaret ettim ve hem ben, hem de ailem bu bölgeye tekrar tekrar gitmek istedik. İnsanları ve tarihi ile bu bölge tek kelimeyle büyüleyici. İzmir ve Kuşadası'nda kısa yaz tatilleri yaptık ve Efes, Meryem

Ana ve Pamukkale gibi dünyaca ünlü yerleri ziyaret ettik. Tekrar tekrar geleceğimiz de kesin...

İzmir'i ekonomik ve kültürel anlamda Hırvatistan'a yakınlaştırma konusundaki görüşleriniz neler?

İzmir, Türk ekonomisinin dinamlarından biri ve Hırvatistan'la işbirliğine yönelik ticaret, yatırımlar ve ortak projeler, liman tesisleri ve denizyolu hatları, gemi yapımı ve makine imalatı, turizm ve gıda sektörleri gibi pek çok alan söz konusu. Zagreb'de ve Hırvatistan'ın başka yerlerinde pek çok fuar düzenlenmekte ve İzmir de fuarcılık etkinlikleriyle ünlü. Hırvatistan'daki ve İzmir'deki iş camılarının fuar etkinliklerine daha fazla katılma teşvik etmeliyiz. Ayrıca, ortak ilgi alanlarını tanımlamak üzere, her iki yöne özel olarak tasarlanmış iş ziyaretleri düzenlemeyi planlıyoruz.

Birbirimize insanlarımızı, sanatımızı, tarihimizi, müziğimizi, adetlerimizi ve mutfaklarımızı tanıtmak üzere daha fazla kültürel etkinlik organize etmeliyiz. Gelecekte bu tip faaliyetler daha fazla düzenlenecektir. Kentlerimizi ve insanlarımızı yakınlaştırmak üzere kardeş kentler programı üzerinde de çalışıyoruz.

Sayın Candan Çorbacıoğlu'nun Hırvatistan'ın İzmir fahri konsolosu olması bizim için büyük bir şans. İzmir'i Hırvatistan'la yakınlaştırma gayretleri bu anlamda en büyük teminatlardan biri.

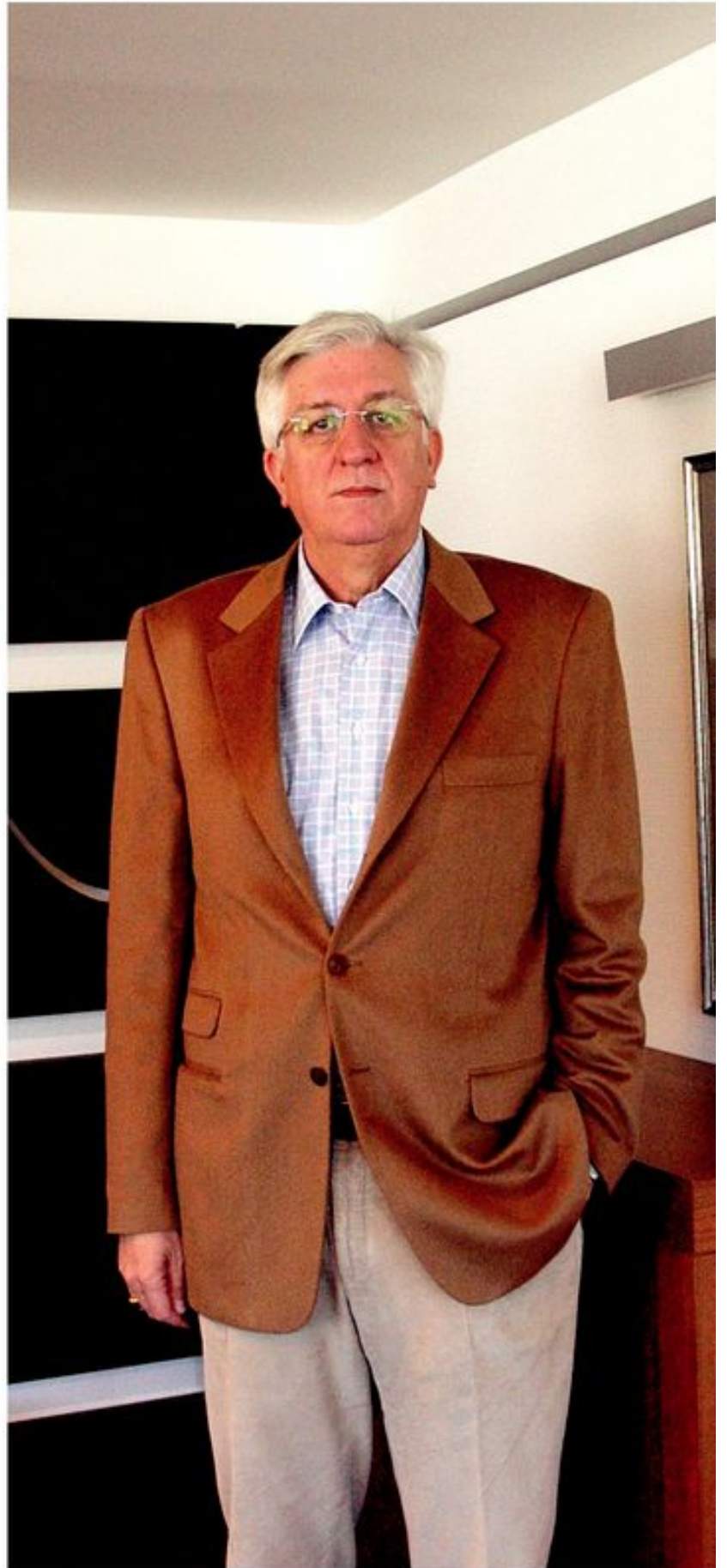
Hırvatistan'ın Türkiye Büyükelçisi olarak görev yapacağım süre boyunca İzmir makamları, iş camiası ve halkıyla işbirliğinde bulunmayı dört gözle bekliyorum. Bu derginin okuyucularına en içten saygılarımı, bana değerli üyelerine ulaşma olanağını sağlayan ESIAD'a da teşekkürlerimi sunuyorum.

Muharrem Hilmi Kayhan:

“Biz her zaman işimizin başında durduk”

Deniz Çaba Şan

Tekstil, tarım, hayvancılık... Üç iş kolunda da kentin ekonomisinde söz sahibi bir aile... Söktaş'ın sahipleri Muharrem Hilmi ve Eyüp Hilmi Kayhan, yatırım yelpazesini genişleterek büyümeyi sürdürüyor. Moova markasıyla süt hayvancılığında markalaşma başladı. Bu işle Eyüp Hilmi Kayhan ilgileniyor. Tekstilin ardında ise TÜSİAD'ın eski başkanlarından Muharrem Hilmi Kayhan var.

Türkiye'nin en büyük kumaş üreticilerinden biri... Ünlü markalara kumaş üretiyor, dünyanın dört bir yanına ihracat yapıyor... Söktaş'tan söz ediyoruz. Ve bu büyük firmanın ardındaki en önemli isimlerden biri, Muharrem Hilmi Kayhan'dan...

Bu yıl firmanın Türkiye'deki tekstil ciro-su 125 milyon lira civarında. Bunun yüzde 70'i ihracat. Dünyanın en geniş pazarlarından biri Hindistan'daki yatırım sayesinde ise Türkiye'dekinin yarısı kadar daha üretim yapıyor. Romanya'da ise tarım üzerine yeni yatırımlar olacak. Sözün kısası Kayhan Ailesi, Ege ekonomisinde söz sahibi olmayı sürdürüyor...

Aileden sanayici ve çiftçi

Aile Sökeli ama kökleri epey eskilere, hatta başka bölgelere kadar uzanıyor. Muharrem Hilmi Kayhan, şöyle anlatıyor: "Annemin ailesi Söke'ye 1850'lerde geliyor. Anne dedemin babası Hacı Halil Paşa, çok büyük arazilerin sahibi. Söke Ovası'nda o dönem 170 bin dönüm arazisi olduğu tahmin ediliyor. Ondan sonra bunun bir kısmı orada yerleşik Yörüklerle veriliyor. Söke Sazlıköy'de Kemer Çiftliği var. Orası Cumhuriyetin ilanından sonra sultanın varislerinden alınmış. Baba tarafım Kosova göçmeni,

Priştineli. Baba dedem Turgutlu tarafında buğday, üzüm ticareti, ayrıca zahire tüccarlığı yapıyor."

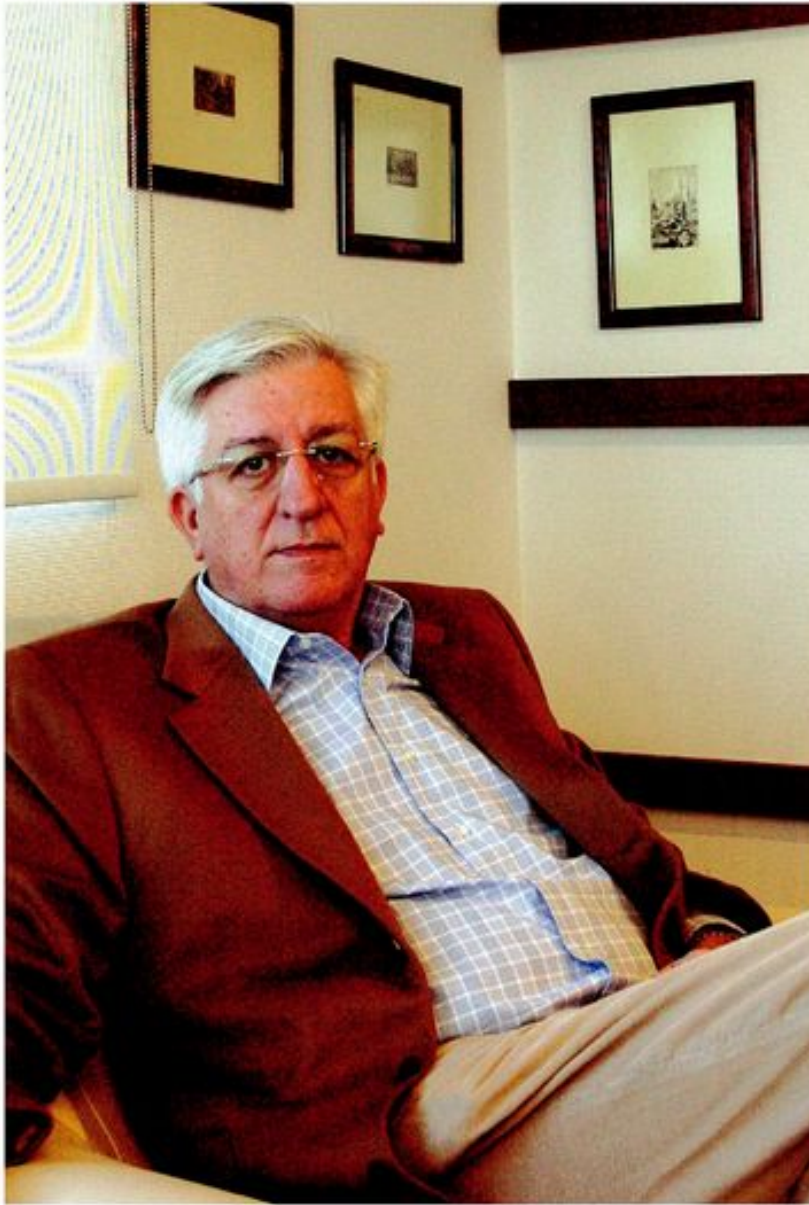
1970'ler ve tekstil sanayi

Kayhan kardeşlerin babası Muzaffer Müfit Kayhan ise 1940'ların ortasından itibaren Söke'de pamuk ticaretine ve ihracatına başlıyor. Muharrem Hilmi Kayhan, "Ufak tefek tekstil ticareti de yapıyor ama aklında hep sanayicilik var" diyor: "1960 İhtilali'nden önce babam Ortaklar'da bir çimento fabrikası kurmak üzere bir grup yatırımcı ile bir araya geliyor. Ancak ihtilal nedeniyle vazgeçiyorlar. 1963'te babam, amcam ve dayımın ortaklığı ile birlikte Söke Değirmencilik kuruluyor. Ve sanayicilik böyle başlıyor. 1971'de Söktaş'ın kuruluşu var. Söke o zaman bir pamuk merkezi. O sıralarda yeni teşvik kanunları da var. Türkiye'nin tekstil sanayiye girmesi arzu ediliyor. Söktaş, ilk başta geniş katımlı ve halka açık bir şirket olarak Söke'de kuruluyor. En büyük hisse ailede. 1971'den 1980 ortalarına doğru hisselerin çoğunluğu aileye geçiyor. 1991'de ise babam ile rahmetli dayım işlerini ayırıyorlar. Dayımın ailesi Söke Değir-

mencilik tarafında, biz ise Söktaş Tekstil tarafında kalıyoruz. Tabii bugün ikisi de başarılı şirketler olarak Ege ekonomisindeki hayatlarına devam ediyorlar."

"Biz tek bir ürün grubuna yöneldik"

Söktaş kurulduğunda İzmir'de büyük tekstil fabrikaları var. İzmir Pamuk Mensucat (Giraudlar), İzmir Yün Mensucat ve Kula Mensucat (Çolaklar), Taç Sanayi (Tatariler). Bunlar Avrupa çapında da tanınan firmalar. Muharrem Hilmi Kayhan, "Biz o zaman sadece bir iplik fabrikasıyız" diyor: "Cumhuriyetin 50'inci yılında üretime başladık. 1986'ya kadar sadece iplik ürettik. 1986'dan itibaren kumaş üretimine geçtik. 2011'deyiz ve hala başarılı olarak devam ediyoruz. Tabii tekstil sanayi İzmir'den uzaklaştı. Pek çok fabrika kapandı. Sümerbank ve Tariş'in iplik fabrikası da kervana eklenince bir şey kalmadı. Yine Bergama, Manisa ve Aydın'da çok güzel tekstil fabrikaları vardı. Hepsini gitti. Hem ekonomik şartlar, hem de ailelerin işlerinin arkasında durmamaları nedeniyle... Ayrıca rekabet şartları da zor. Bugün

Maraş ve Antep'te devlet işçilik yarı fiyatına, elektrik yarı fiyatına gibi destekler veriyor. Ama bunlar gelmeden önce tekstil fabrikaları kepenkleri kapatmıştı. Çünkü büyük şehirlerin içinde bu iş yapılmaz oldu, ekonomi gelişti ve çok eski şirketler çeşitli ailevi ve ekonomik nedenlerin birleşimi ile ekonomik hayatlarına son verdiler. Biz onlardan biraz daha geç başladık ama her şeyi kendimiz yapmak yerine tek bir ürün grubuna konsantre olduk. Sadece gömleklik kumaş üretimine yöneldik. Baştan beri ihracatın önemine inandık. Ve kumaş satarak da marka olunabileceğini ortaya koyduk. Biraz da işin başında durduk." Söktaş, gömleklik kumaş üretiminde dünya çapındaki ününü yatırımlarına ve büyüme stratejisine borçlu. 2007'de kurulup, 2009'da üretime geçen Hindistan'daki fabrika neredeyse Türkiye'deki

şirketin yüzde 70'i büyüklüğünde. Hindistan da oldukça büyük bir pazar... Türkiye'nin en büyük çiftliklerinden biri Ailenin geçmişinde 1990'da kurulan Mavi Ege şirketi de var. Lee, Wrangler markalarını iç piyasa için üreten firmaların Söke'de büyük bir fabrikası vardı; çok da başarılı olmuştu. "Ancak" diyor Muharrem Hilmi Kayhan: "1998'de firmayı ana şirkete sattık. Çünkü kendi lisanslı üreticilerini satın alma politikasına yöneldiler. Dolayısıyla 1998'de konfeksiyon işinden çıktık." 2000'den itibaren ise başka bir serüven var. Aile uzun zamandır ihmal ettiği tarım ve hayvancılık işine dönüyor ve "Agrita" adıyla yeni bir şirket kuruyor. O dönem Türkiye'nin en modern büyükbaş çiftliklerinden biri. Amerika'dan sürü getiriliyor ve iş zaman içinde büyütülüyor. 2005'te de Söktaş bünyesinde çok

daha büyük bir çiftlik kuruluyor. Germencik yakınındaki Efeler Çiftliği, o gün için Türkiye'nin en büyük çiftliklerinden biri. Muharrem Hilmi Kayhan, "Bugün hala öyle" diyor: "Uzun süre Türkiye'nin önde gelen süt üreticilerine tedarikçi olarak çalıştıktan sonra, 2010 yılının başlarından itibaren sütü işlemeye ve markalaşmaya karar verdik; Moova böyle doğdu. Şu anda raflara süt ve peynir ürünleri çıkıyor. Bu işle kardeşim ilgileniyor. Ben ise tekstil kısmı ile."

Sağlıklı gıda ihtiyacı artıyor

Tarım ve hayvancılık, aile geleneğinde var. Muharrem Bey, dedesinin eski kayıt defterlerinden söz ediyor: "Orada hangi boğa ile hangi ineği çiftleştirmiş, hepsi yazıyordu. Bu bizim genlerimizde var. Söke'de o çiftlikte dolaşmak bizim için ayrı bir haz. Bir ara uzak kalışımıza şimdi pişmanız."

Faaliyetleri sadece Söke ile sınırlı değil. Aile Romanya'da da tarımla uğraşıyor. Kayhan'ın anlattığına göre, orada daha ileri düşünceleri var: "Orada düz tarla tarımı yapıyoruz; kanola, ayçiçeği, buğday gibi. Ama daha ileri ürünler, daha katma değerli ürünler düşünüyoruz. Dünyada sınırlı arazi var, nüfus büyüyor; sağlıklı gıda ve gıda emniyeti gittikçe daha önem kazanıyor. Bunun doğru bir iş kolu olduğuna inanıyoruz. Dolayısıyla hayvancılık dışında tarımsal üretim de artacak."

"Toprak hem varlık sebebi, hem eğitimsizlik"

Kayhanların aile olarak istikrarlı biçimde büyümelerinde, hem çocukluktan itibaren baba mesleğine yönelmenin etkisi var, hem de eğitime verdikleri önem. Muharrem Hilmi Kayhan birkaç örnek veriyor: "Un fabrikasının kurulma sürecinde babam fabrikaya götürürdü. Kardeşim kantarda çalışırdı, ben fatura keserdim. Babam Avrupa'ya bir makine almaya gittiğinde ortaokul Fransızcamla tercümanlık yapardım. Eğitime de önem verdik. Türkiye'de toprak, varlık sebebi ama aynı zamanda cahilliğin kapısını aralar. Kardeşimle beraber Saint Joseph, sonra da Robert Kolej'de okuduk. Ben İngiltere'de tekstil mühendisliği okudum, sonra ABD'de master yaptım. Kardeşim ABD'de işletme okudu. Bunlar çok önemli."

Kurumsal Seyahat Danışmanınız

www.cittur.com

e-mail: info@cittur.com • tel: 0232 446 44 00 • fax: 0232 484 67 14

Çittur

AKG

Kentin kıyısında ve içinde olmak **İnciraltı**

Kentin Kıyısında ve İçinde Olmak: İnciraltı kitabını yazma sürecimin geçmişe, bugüne, geleceğe dönük ve sorularla dolu bir dizi yolculuğu yaşamak haline karşılık geldiğini söylemem mümkün... Bir yarısı kara kenti olan Gaziantep'te, diğer yarısı kıyı kenti İzmir'de geçen kendi hayatıma, bir kıyı olan İnciraltı'nın hayatına, kıyının farklı dönemlerini yaşayan, kıyıya değip geçmiş, kıyıyla gönül bağı kurmuş, kıyıyı terk edip gitmiş, her şeye rağmen kıyıda kalmayı seçmiş insanların hayatına yolculuk... Peşine düşülenler için merak, keşfedilenler için heyecan, hatırlananlar için hüzün, yitirilmiş ve yitirilmekte olanlar için itiraz dolu bir yolculuk...

Emel Kayın

Heyamola Yayınları'nın kırk bir kitaptan oluşan 'İzmirim' dizisinin bir parçasını oluşturan 'Kentin Kıyısında ve İçinde Olmak' kitabı, yalnızca bir yer ve geçmiş zaman anlatısı değil. Bu kitabın benim için, genelde ülke kentlerinin, özelde ise İzmir kentinin yirminci yüzyılın ikinci yarısında yaşadığı dönüşümleri, İnciraltı ve oraya eklemlenen hayatlar aracılığıyla anlatmayı denediğim bir metin olduğunu söyleyebilirim. İzmir kentinin yirminci yüzyılın ortasından bugüne uzanan sarsıntılı gelişme sürecinde "kentliler için plaj", "çiftçiler için tarım alanı", "sporcular için konaklama mekânı", "öğrenciler için barınak", "sol hareket için kale", "sanatçılar için sığınak", "yoksullar ve giderek yoksullaşan orta sınıf için ulaşılabilir en yakın deniz" gibi kimliklerle katmanlanmış güçlü bir belleği yapılandırdığı halde, günümüzde kendisini küreselleşme çağına özgü iri yapılaşma tasarılarının baskısıyla karşı karşıya bulan direnişçi kıyı İnciraltı'ndan kendi hayatıma, oradan da yeni-den İnciraltı'na dönen uzun bir metin...

Beş bölümden oluşan kitabın "Kıyı ve Kent Arasında Savrulmalar" adlı birinci bölümünde, 1981 yılında kara kenti Gaziantep'ten mimarlık eğitimi almak üzere kıyı kenti İzmir'e gelen ve İnciraltı yurduna yerleşen genç bir insan olarak kişisel gözlemlerim aktarılıyor.

"Çocuk ve Genç Yazların Peşinde" adlı ikinci bölümde ise, İnciraltı'nın plaj ve kamp yeri olarak kullanıldığı 1940'lı, 1950'li, 1960'lı yıllar tanıklıkları aracılığıyla hikâye ediliyor.

Kıyının 1970'lerden 1980 başına uzanan evresinde, denizin kirlenmesi, plajların kapatılması, Uluslararası Akdeniz Oyunları Kampı'nın inşası, öğrenci hareketleri, darbe gibi gelişmeler nedeniyle yaşadığı dönüşüm, "Yitik Kıyı, Yitik Gençlik, Yitik Devrim" başlıklı üçüncü bölümde ortaya konuyor.

"Uzaktaki Kıyı" adını taşıyan dördüncü bölüm, kıyının kentlilerin hayatından kopuşunun belirginleştiği 1980'li yıllarını konu ediyor.

"Kıyı(da) Kalmaya Cesaret Etmek" başlıklı beşinci bölüm ise, 1990'lardan itiba-

ren kıyıda yaşanan dönüşümler ve yapılaşma baskısını tartışırken, kıyının İzmir-liler'in hayatına geri dönmesini sağlayacak "Kentliler için Bir Kıyı" ütopyasını da içeriyor.

Bir yazar ve mimar olarak İzmir'in çelişkili yüzlerinin peşinde dolaştığım uzun yılların ardından İnciraltı üzerine bir kitap yazmaya kalkıştığımda, bu çelişkiyi İzmir'e gelir gelmez fark etmiş olduğumu kavradım. Gaziantep'ten babamla birlikte bir fuar zamanı çıkıp geldiğimiz İzmir'de, kentin kalabalık ve ısıltılı dünyasının şaşkınlığını atamadan konaklayacağım yurdun yer aldığı İnciraltı'na gittiğimizde, güçlü bir "yalnızlık" duygusu hissedecektim: "İnciraltı'na dair ilk duyduğum derin bir yalnızlıktı. Bir kentin içi gibi görünen dışına itilmiş ya da kente gerçek anlamda dahil edilmedikleri için yabancıklarını yenememiş insanlara dair o kırılmalı yalnızlık... Taşradan büyük kent düşleriyle gelmiş öğrencilere, başka bir gezegenden buraya inmiş gibi görünen çiftçilere, kent hayatının deviniminden bıkip kıyıya koşmuşlara, vurgun yemişlerin en mahrem sırlarını boşalttıkları meyhanecilere dair o yorgun yalnızlık... Engin denizlere, puslu ufuklara, unutulmuş köylere, bordaları paslanmış gemilere, hayatımıza bir kanat dokunuşuyla değip geçen deniz kuşlarına dair o uçsuz bucaksız yalnızlık..." (Kayın, 2011, s.11)

İnciraltı ile tanışmamın hemen ardından "Kıyı ve Kent Arasında Savrulmalar" başladı. Kıyıda yurt ile Alsancak'daki fakülte binası arasındaki otobüs yolculuklarında, balıkçı kahvelerinden çiçek seralarına, denizle kent arasında uzanan apartman duvarından yıkılmaya yüz tutmuş tarihi yapılara kadar çeşit çeşit mekânla karşılaşıyordum. Körfezin kıyısında olma deneyiminin kentin her noktasında farklı anlamlara geldiğini kısa sürede anladım: "Fakültede her yeni gün sona erdiğinde kıyıdan kente, kentten kıyıya olan yolculuğum bir kez daha başlıyor; İnciraltı'na kadar uzanan yolda önce kentin akşam telaşı, sonra da gecesi gözlerimin önüne seriliyordu. Artık kentin ısıltısı ile birlikte yorgunluklarını, tükenmişliklerini, yoksulluklarını da görebiliyordum. Onları gördükçe dışındaki kıyı da, içimdeki kıyı da büyüyordu." (Kayın, 2011, s.34)

İzmir kentini semtlerinin bazılarını gezip dolaşarak, bazılarını da sorup soruşturarak tanımaya çalışırken İnciraltı'nın geçmiş zamanlarını da araştırmaya koyuldum. "Çocuk ve Genç Yazların Peşinde"ydım. İnciraltı'nın kentin plaj ve

kamp alanını teşkil ettiği 1940'lı, 1950'li, 1960'lı yıllardaki hayatının bir kısmını yayınlardan, bir kısmını da yıllar içinde Lütfü Dağtaş, Yalçın Çıdamlı, Ayşe İhsan Pinar gibi sanatçı dostlarının anılarından derleyecektim. İzmir'den deniz ya da karayoluyla ulaşılan, plajları, kampları, gazinoları, kahveleriyle dinlenme ve eğlenme hizmeti veren İnciraltı'nın, kentlilerin belleğindeki yerinin ne kadar güçlü olduğuna şaşıracaktım. 1960'larda bu kıyıda Belediye Kampı'nda yaz tatillerini geçiren Yalçın Çıdamlı'nın anılarını hikâye ederken yitirdiğimiz o güzel denizin kokusunu duyacağtım: "Nihayet işler bitirilip yemek masasının başında toplanıldığında, yeni sulanmış toprağın, otların ve denizin kokusunun farkına varılırdı. Bu tatilin başladığının herkes tarafından aynı coşkuyla hissedilebildiği bir andı. Taşınma gününün sofrasına büyük bir yorgunlukla oturlsa da başlayan yaz tatilinin sevinciyle yemek uzadıkça uzardı. Yine de ilk gece kamp sessiz olurdu. Büyükler işlerden, çocuklar koşuşturmadan yorgun düştükleri için yemek bittiğinde kimse ortalarda dolaşmaz; herkes uymayı, erkenden uyanmayı ve kampın ışıklarının ötesinde olanca karanlığıyla duran deniz gün ışığını kucakladığında kıyıya kavuşmayı düşlerdi." (Kayın, 2011, s.50)

İnciraltı'nın 1970'li yıllarını araştırırken, kaldığım yurt yerleşkesinin 1971 yılında gerçekleştirilen Uluslararası Akdeniz Oyunları için yapıldığını öğrendim. İzmir kentinde çok katlı apartmanların arttığı ve denizin kirlendiği 1970'lerde, İnciraltı'ndaki Belediye Kampı da yıkılarak yerine bu tesis inşa edilmişti. Bir süre son-

ra yurda dönüştürülen tesis, öğrenci hareketlerine, örgütlenmelere, direnişlere, ölümlere sahne olmuş; Ayşe İhsan Pinar, Işın Turgut, Tahsin İşbilen gibi sanatçı dostlarının anılarına başvurarak hikâye ettiğim İnciraltı'nın bu politik tarihi, süreç içinde kentin belleğinden silinmişti. Plajlardan politikaya uzanan bu siliniş zihnimde, "Yitik Kıyı, Yitik Gençlik, Yitik Devrim" imgesinin belirmesine yol açacaktı. Yurtta kaldığım 1980'li yılların başında henüz fazla yapılaşmamış olan İnciraltı'nda, doğanın sükûnetiyle birlikte geçmişte yaşananlara ilişkin yaralanmışlıkları ve orada yaşayan farklı insanları birbirine yaklaştıran derin hüznü fark edecektim: "Rüzgâr ve soğuktan kaçılıp kahvelere sığınan zamanlarda, nedense herkes uzakta bıraktığı kentlerinin uzun kışlarını anlatırdı. Kar bastırınca yeryüzünde bir başına kalmış gibi görünen Doğu'dan uğultulu bozkırların uzandığı Orta Anadolu'ya, beyazlar giyinmiş kayın ormanlarını ardına alan Karadeniz'den ışığını bulutların ardına gizleyen Akdeniz'e kadar ülkenin dört bir yanındaki kentlerin yazı özlleyen hikâyeleri, kendi eski, ışıklı yazlarını özlemeye mahkûm edilmiş olan İnciraltı'nda buluşurdu. O hikâyelerin içinde hayatın döndüğü tek bir caddesi olan kasabadan bozma kentler olduğu gibi, tekdüze dünyaları ansızın patlayan turizm ya da sanayi sağanağının altında varlığına yabancılaşarak dönüşmüş kentler de vardı. O hikâyelerin içinde uçsuz bucaksız bozkırların, erişilmez dağların, geçilmez nehirlerin çevrelerine ördüğü görünmez duvarları yırtarak seslerini dünyaya duyurmayı isteyen çocuklar vardı. O hikâyelerin içinde büyükanneler, amcalar,

halalar, teyzeler, kuzenlerle paylaşılan bayram sofraları, akşamları gidilen çay bahçeleri, annelerin özenle paketleyip yola çıkacak çocuklarının valizlerine tıktığı yiyecek paketleri, hayata verdikleri emek yüzlerinden okunan babaların sanki ayıp bir şey yapıyormuş gibi onlara bir köşede gizlice uzattığı para zarfları ve daima gizlenen gözyaşlarıyla birlikte kelimelere dökmenin mümkün olmadığı ince bir sızı vardı. O hikâyeler, İnciraltı'ndaki kıyı kahvelerinde yollarımızın kesiştiği balıkçıların, küçük toprak sahiplerinin, kahvecilerin, geçici işçilerin geçmiş zaman hikâyeleriyle şaşırtıcı biçimde aynı hüznü paylaşıyordu (Kayın, 2011, s.68-69).

"Kentin Kıyısında ve İçinde Olmak: İnciraltı" kitabını yazmanın bana, kentin diğer bölgeleri hakkında düşünmek ve karşılaştırmalar yapmak için de yeni bir fırsat sağladığını söyleyebilirim. Mimarlık eğitimimi sürdürürken Bornova'daki yurtlara taşınmam gerektiğinde İnciraltı benim için "Uzaktaki Kıyı" haline gelmişti. Fakülte bittiğinde yaşadığım semtler arasında, Bornova'nın denizden uzaklığını, Bayraklı'nın ötede kalmışlığını, Güzelyalı'nın sıkışık dokusunu sorgularken İnciraltı ile dostluğumu sürdürmekten de vazgeçmeyecektim: "Çalışmaktan iyice yorulduğum ve denizle iç içe olmaya ihtiyaç duyduğum zamanlarda kendimi İnciraltı'na atıyordum. İnciraltı, beyaz köpüklü dalgalarla kıyıya vurmuş yosunları, deniz ve gökyüzü arasındaki bitimsiz bir döngüde kimseye yaklaşmadan gidip gelen martıları, derme çatma ahşap iskeleri, mütevazı rakı sofralarının kurulduğu küçük motorları dinlendiren barınakları, ahşap

çardaklı salaş kahveleri, yüzleri deniz rüzgârıyla yanıp kavrulmuş balıkçıları, hayatın kıyısına vurmuş midye satıcıları ile ne kadar da doğal, ne kadar da gerçektir. Bu gerçeğin, sahne dekorlarının acımasız dünyasında karşılaşmaya yazgılı olduğu sonu durdurabilmek için mücadele etmek gerektiğini çok erken kavramıştım." (Kayın, 2011, s.80-81) İnciraltı, İzmir kentinin modern plaj alanı olmaktan daha ziyade orta ve yoksul sınıfa hizmet veren bir gezinti, eğlenme ve dinlenme alanı olmaya evrilen dönüşümünü yaşarken, 1990'lı yıllardan itibaren Balçova ile kıyıyı ayıran otoyolun yapımı, denizin doldurulması, gökdelen otel ve alışveriş merkezi inşası gibi sarıncı gelişmelere sahne oldu. 2000'li yılların ortasında kent ormanını da kapsa-

yan yeni kıyı düzenlemesi gerçekleştirildiye de, kıyı üzerindeki yapılaşma baskısı yoğunlaşarak sürdü. Bana göre "Kıyı(da) Kalmaya Cesaret Etmek" gerekiyordu. İnciraltı'nın sağlıklılaştırılarak İzmir kenti için "doğa temelli rekreatif hizmet" verebilecek bir ortama dönüştürülmesini öneren "Kentliler İçin Bir Kıyı" ütopyasını kurguladım. "Doğa ile uyumlu minimalist bir yapılaşma ve küçük-orta ölçekli işletmeler sistemi" modeliyle "kahvaltı hizmeti, at, inek, keçi, kuş vb. hayvanlarla dostluk, doğa içinde sanat, kır düğünü, mandıra, kiralık bahçe" gibi hizmetlerin doğa içinde ve yeme-içme-eğlenme eylemleri ile bütünleşik sunulduğu; üstelik gelecekte denize de girilebilecek bir İnciraltı'nı düşleyen bu öneri gerçekleştirilmedi. Tüm

bunların ardından benim için, "Kentin Kıyısında ve İçinde Olmak: İnciraltı" kitabının yazılma serüveni başladı. Kitap yazılıp bittikten sonra ise kitaba kendi hayatımın ötesinden baktım. İzmir'de yaşamış olan çeyrek yüzyıllık hayatımın ötesinden... İnciraltı'nın hayatının ötesinden... Kentin ve kentte yaşayanların hayatlarının ötesinden... Kendi kendime bu kitabı neden yazdığımı sordum. Sorunun cevabını aslında kitabı yazmaya başlamadan çok önce, kıyıda kalmaya karar verdiğim uzun yıllar öncesinde vermiştim: "Bunca karmaşasına, çelişkisine, bir sorunlar yumağı gibi değişmesine rağmen, İnciraltı'nı neden birçok yerden daha fazla seviyordum? Dört bir yana yayılan bir yapılaşmayla çevrelenmiş olsa da İnciraltı hâlâ bu

kentin kıyısıydı. Ben de hayatım boyunca kendimi hep her şeyin kıyısında konumlandırmış ve hep her şeyin içinde bulmuştum. Bu yüzden de hayatım bir direniş hikâyesiydi. Sıradanlaştırıcı, kayganlaştırıcı, verili düzen tarafından tayin edilmiş bir normallik haline doğru normalleştirici her kurguya direnmişim. İnciraltı ile birbirimize direniş hikâyelerimiz yüzünden tanıdık. Sükunetle kolkola girmiş isyanımız yüzünden... Kentin ve hayatın deviniminin içine hızla itilirken, kalabalığın ortasında yalnız kalmaya cesaret edebilmek yüzünden... Kıyı olma ruhu, kıyı olma hali yüzünden... İnciraltı'nı kentin orta yerine düşmüşken bile, hâlâ kıyı(da) kalmaya cesaret edebildiği için yazabilirdim." (Kayın, 2011, s.116). *Emel Kayın, 2011, Kentin Kıyısında ve İçinde Olmak :İnciraltı, Heyamola Yayınları, İstanbul.

Demokrasi, yerel medya ile başlar

Deniz Çaba Şan

İstanbul haberlerine bağımlı ulusal kanalların karşısında bölge gelişmelerini sunan yerel televizyon kanalları, gücünü en çok haberciliğinden alıyor. Ulsalda İstanbul trafiği ya da İstanbul'daki polis-adliye olayları gündemde iken, yerel medya kentliye kendi yaşam alanında olup-biteni aktarıyor. Yerellik bu yüzden demokrasi ile eşdeğer. Çünkü yurttaşlık bilinci önce kendi çevrende ne olduğunu anlamak ve bunun için sesini yükseltmekle başlıyor. Daha önemlisi, büyük holdinglerin bünyesindeki tek sesli ulusal kanalların tersine yerel kanallar daha bağımsız karakterleriyle "özgür haberi" mümkün kılıyor. Tüm bunlara rağmen yıllık reklâm bütçesinin sadece binde üçü yerel medyaya ayrılıyor...

Ege TV, Türkiye'deki sekiz bölge televizyonundan en büyüğü

18 yaşında olan Ege TV, bölgesel bir televizyon kanalı olarak geçmişten aldığı güçle yayın yapıyor. Türkiye'deki sekiz bölge televizyonundan en büyüğü olan Ege TV'nin kendi vericileri ve karasal yayını var. Kuzeyde Balıkesir'den güneyde Datça'ya kadar izlenebiliyor. Ege TV Genel Müdür Yardımcısı Mehmet Karabel'in söylediğine göre, yaklaşık 12-14 milyon insana sesleniyor: "1997'den beri uyduda olduğu için de Türkiye'nin tamamına, ayrıca 75 ülkeye sesleniyor. Onun dışında D Smart'ta 162. Kanal'dayız."

Yerel televizyon kanallarının pek çok platformda yer alması ve izlenmesi önemli. Çünkü Karabel, "İnsanlar önce kendi yakın çevrelerinden haberdar ol-

Ege TV Genel
Müdür Yardımcısı
Mehmet Karabel

mak isterler" diyor: "Biz, günlük yayın akışımızda Aydın, Denizli, Balıkesir ve Manisa haberleri de kullanıyoruz. Ulsal medya İstanbul haberleri sunar. İstanbul, tüm Türkiye'yi ilgilendirir gibi bir algı vardır. Boğazdan atlayan adam ulusal basın için birinci haber iken, bizde değildir. Bizim için asıl kıymetli malzeme, İzmir Körfezi'nde batan vapurdur. Çünkü buradaki insanlar önce kendi bölgelerindeki gelişmeleri öğrenmek isterler. Burada 105 kişi çalışıyor. Ege'deki tüm şehirlerde Ege TV adına çalışan muhabirler var. Çünkü bizim için atardamar haberdır. Saat başı bölgeden haber sunuyoruz. Ürettiğimiz 25'e yakın program, haber kuşaklarından sonra ikinci sırada geliyor."

Yerel medya bölgenin nabzını tutuyor ama reklâm pastasından sadece dörtte bir oranında pay alıyor. Karabel, "Reklamveren ulusalda tüm şehirlere ulaştığını düşündüğü için yereli önemsemiyor" diyor: "Bize kalan bölgedeki reklamveren. Bölgedeki reklamveren de büyük kuruluşlardan oluşmuyor. Öte yandan frekans ihalesi için her hükümet diğerine topu atıyor. Türkiye'de 497 televizyon kanalı, binin üzerinde radyo var. Türkiye için bu kadar kanal ve radyo çok fazla."

Yeni Asır TV Genel
Yayın Yönetmeni
Mehmet Akyar

Yeni Asır TV, gücünü habercilik altyapısından alıyor

Yeni Asır Gazetesi'nin haber altyapısı ile güçlenen Yeni Asır TV, bölgenin en önemli yerel kanallarından biri. Ciner Grubu 2006'da İzmir TV'yi TMSF'den aldığı anda, kanal sadece karasal yayın yapıyordu. İzmir TV, Yeni Asır'a geçtiğinde

60'ı yayınları uydudan izliyor. O platformda bulunmak size Orta Asya'dan Batı Avrupa'ya kadar uzanan bir coğrafyaya ulaşma imkânı sağlıyor. Onun dışında kanal, internette canlı izlenebiliyor. Biz kanalın sitesinde sadece program içeriklerini ve canlı yayını değil, güncel haberleri de video olarak paylaşıyoruz. İnternet sitesini daha da geliştirip haber portalı haline getireceğiz." Dijital yayıncılıkta yaşanan gelişmeler, yerel televizyon kanallarını da doğrudan yatırıma sürüklüyor. Akyar, "Dijital karasal yayını bekliyoruz" diyor: "1990'lı yıllardan beri frekans konusu büyük sıkıntı yaratıyor. Özellikle yerel kanallar, yeni kanal kurma ve karasal yayın yapma aşamasında sorunla karşılaşılıyor. Ancak önümüzdeki süreçte dijital karasal yayına geçilirse bu sorunların büyük kısmı ortadan kalkacak."

"Yerelin etkisi ve gücü artıyor"

Gazete, dergi, radyo ya da televizyon... Yerel medyanın gücü "haberde" gizli. Ancak İzmir'de yerel medyanın gücünü

İstanbul'un sokaklarını anlatan bir belgesel izlemek istemiyorlar. Bunu kırmayın yolu da doğru içerik. Biz de özellikle bunu yapmak istiyoruz. Yeni Asır'ın bölgedeki 100'ün üzerindeki muhabiri aynı zamanda Yeni Asır TV için çalışıyor."

Akyar, yerel medyanın gücünü özellikle önemsiyor. Çünkü, "Demokrasinin yerleşebilmesi için yerel medya çok önemli" diyor: "Demokratikleşme yerelden başlıyor. İnsanlar kendi çevrelerindeki olumsuzlukları görüp, onların düzeltilmesini talep ettikçe, yerel yönetimler o konuda hassaslaştıkça, daha sağlıklı bir demokrasi işleyişi mümkün olabiliyor." Ancak reklam sıkıntısı, Yeni Asır TV'nin de sorun hanesi içinde. Akyar'a göre bölge ve İzmir'deki reklamveren, daha çok yazılı medyayı kullanmayı tercih ediyor. Çünkü reklamveren televizyon reklamcılığının ve prodüksiyon hizmetlerinin çok pahalı olduğunu düşünüyor. Örnek veriyor Akyar: "İstanbul'da bu işi yapan prodüksiyon şirketleri büyük bütçelerle çalışıyor. Buradaki reklam ajansları da müşterilerini televizyon reklamlarına yönlendirmiyor. Çünkü o prodüksiyon hizmetini kendilerini karşılayamıyorlar. Yeni Asır'ın reklam sayfalarını açtığınızda orada sıhhi tesisatçıların reklamlarını görebilirsiniz. Ama o reklamlar televizyona gelmiyor. Çünkü buradaki KOBİ düzeyindeki şirketler bu hizmetlere kolay ve ucuz ulaşamıyor. Yoksa televizyon reklamları yazılı basından daha pahalı değil. Bu nedenle biz müşterilerimize prodüksiyon hizmeti de sunuyoruz."

haber ağırlıklı bir yapı oluştu. Slogan da "İzmir ve Ege'nin haber ve spor kanalı" olarak belirlendi. Yeni Asır TV Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Akyar, "Yeni Asır'daki uzman gazeteciler uzmanlıkları yönünde program-haber yapmaya başladı" diyor:

"2007 Ocak ayında İzmir TV burada yayına başladı, altı ay sonra da Yeni Asır TV kuruldu ve uydudan yayın yapılmaya başlandı. Biz Yeni Asır Gazetesi'nin etkili olduğu coğrafyaya seslenmek istiyorduk. Yani Ege Bölgesi'nin bütününde, kuzeyde Çanakkale'den batıda Afyonkarahisar'a kadar olan bölgede. Bunu da uydu yayınına geçerek sağladık. Türkiye'deki televizyon izleyicisinin yüzde

yitirdiğine ilişkin malum söylemi herkes paylaşmıyor. Akyar, "Yeni Asır'ın bir zamanlar 200 bin tiraja ulaşmış olması, bugün ise 40-50 binlerde satması bu gücünü yitirmiş olduğu anlamına gelmiyor" diyor: "O zaman Yeni Asır ile rekabet eden yerel gazete sayısı üç-beş iken, şimdi hemen hemen bütün ulusal gazetelerin yerel ekleri var. İnsanlar onları da alıp okuyor. Bu açıdan bakınca bana göre yerelin etkisi ve gücü artıyor. Ancak aynı şeyi televizyonlar için söylemek mümkün değil. Teknoloji yatırımı daha pahalı olduğu için yerel televizyonlar bölgedeki insanın ihtiyaçlarını bugüne kadar ciddi anlamda karşılayamadılar. Zira insanlar bir yerel kanalda

SKY TV, 2012'ye yeni bir içerik ve teknolojik altyapı ile giriyor

20 yıllık geçmişle Türkiye'nin ilk yerel, aynı zamanda ikinci özel televizyonu olan SKY TV, hem uydudan izlenebiliyor, hem de Teledünya'da var. 2012 ile ilgili yapılanmaları ise dijital platformda yer alabilmek için teknoloji yatırımları ile sürececek. SKY TV, varlığını güçlendirmeyi özellikle önemsiyor, çünkü demokrasi yolunda bir sorumluluk yüklenmiş. SKY TV Medyanet Genel Müdür Yardımcısı Alptekin Düven, "Yerel medya demek demokrasi demektir" diyor: "Biz yerelin içindeyiz. Halkın ve kamuoyunun beklentilerini bizden iyi bilen bir yayın kuruluşu olamaz. Çünkü biz birebir yerelin

içindeyiz. Ancak reklâm pastasından daha fazla pay almamız için gerekli yasal düzenlemelerin de yapılması gerekiyor. Bütün dünyada yerel medya sübvansede ediliyor. Ben tüketici programı yapıyorum. Almanya'daki tüketici programını Almanya'daki Sanayi Bakanlığı finanse ediyor. İzmir'de meclis kararı ile berber ve hamamlardan su parası yüzde 50 indirimli alınır. Benim berber, hamam kadar sübvansede edecek bir kamuoyu yararım yok mu? Ben niye yüzde yüz su parası ödüyorum?"

Niye sadece TRT elektrik gelirlerinden pay alıyor?

Bu süreçte en büyük payı yazılı basın dan öte, televizyon kanalları alıyor. SKY TV CEO'su Sevtap Cengiz, "Gazetelerde

SKY TV Medya ve
Genel Müdür Yard.
Alptekin Düven

SKY TV CEO'su
Sevtap Cengiz

belli bir yıl ve belli bir dereceye ulaşınca Basın İlan Kurumu'ndan gelen aylık 150 bin liralık bir destek var. Bu destek yerel televizyon ve radyoları da içine almalı. Ulusal kanalların yaptığı tüm ödemeleri aynı şekilde yapıyoruz. RTÜK ulusal kanaldan da aynı payı alıyor, bizden de. Diğer yandan yerel medya ulusal reklâm bütçesinden binde üç pay alabiliyor. Bu binde üçlük oranın içinde gazeteler, dergiler, radyolar, hepsi var. Bu toplam bütçenin yüzde 58'i de televizyonlara gidiyor. Bütçenin yarıdan fazlası televizyonlarda ama yerel televizyonlara küçük bir pay kalıyor."

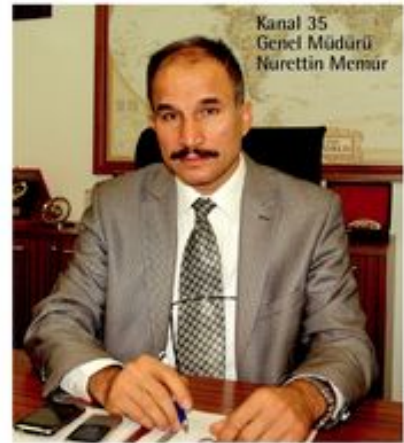
Düven de katılıyor Cengiz'in sözlerine. "Küçük bir ilçe gazetesi, belli şartlara ulaştıktan sonra Basın İlan Kurumu'ndan destek alıyor. Ben 4 milyon insana ulaşabiliyorum, neden Basın İlan Kurumu'ndan destek alamıyorum?" diyor: "Bir kamu kurumu ihalesi, hiç okun-

mayan bir gazetede çıkıyor. Verin yerel televizyonlara, ihaleyi herkes duysun. Amaç, tüm kamuoyu ile paylaşmak değil mi? O zaman katılımcılık ve şeffaflıktan bahsedebiliriz. Daha önemlisi TRT'ye verilen paylar niye yerel televizyonlara dağıtılmaz? 1970'li yıllarda Türkiye'de elektrik sorunu vardı, yatırım yoktu, talep azdı. Bir TRT genel müdürü, 'Televizyon sayesinde elektrik tüketimi artıyor, sizden pay almak istiyorum' dedi. Bugün hala tüm elektrik faturalarından TRT'ye pay geliyor. Ama o zaman TRT tek kanaldı, şimdi bir sürü kanal var. O zaman bir havuz yapın, belli kıstaslara göre elektrik gelirinden televizyonlara pay dağıtın. İkincisi şu: Arabanızdaki radyoda belki TRT dinlemiyorsunuz ama o radyoyu çıkarıp arkasına baktığınız zaman TRT bandrolü var. Yani TRT senden dinlemesen de bandrol parası alıyor."

Kanal 35, yakında iPhone, iPad ve android cihazlardan da izlenebilecek

Yerel kanalların sıkıntılarını teknolojiye yatırım konusunda bütçelerini de zorluyor. Ancak Kanal 35, dört yıldır teknolojiye yatırım yapıyor. Çünkü artık televizyon yayıncılığı, dijital platforma taşıyor. Uydu, D Smart, Teledünya (21 şehir), Tivibu Ev ve Tivibu Web'te olan, hatta yakın zamanda iPhone, iPad ve android cihazlarda izlenecek olan Kanal 35, izlenebildiği coğrafya açısından yerel olmaktan çıkmış durumda. Ancak Kanal 35 Genel Müdürü Nurettin Memur, "Bir kanal uydu üzerinden ya da platformlar üzerinden yayın yapıyorsa yerel olmaktan çıkıyor ama 'Biz yerel değil, ulusal bir kanalız' dediğimiz za-

Kanal 35
Genel Müdürü
Nurettin Memur

man da kendimizi yanıltmış oluruz" diyor: "Saat farkının olmadığı bir ülkede yaşıyoruz. Amerika'da yerel medya her zaman ulusal medyaya göre daha güçlüdür. Çünkü Amerika'nın doğu bölgesinde akşam kuşağı yayınlanırken, batı bölgesinde iki saat önceki bir program çeşidi yayınlanır. Daha da batı bölgesinde sabah kuşağı programı. Türkiye'de öyle değil. Bu nedenle yerel kanalların, hangi kuldarda yarışacaklarını iyi belirlemesi gerek. Biz ulusal haberleri de veriyoruz ama ağırlığımız yerel ve bölgesel."

Kanal 35'in en iddialı olduğu konu, teknoloji. Memur, "Biz burayı HD yayın yapacak şekilde planladık. Şu anda HD yayın izleyen sayısı az olduğu için bekliyoruz" diyor: "Artık internet haberciliği ön plana çıktı. Bunun farkında olduğumuz için birkaç internet haber sitesi hazırlığı içindeyiz. Onun dışında her platformda olmaya çalışıyoruz. Tivibu Ev ya da Tivibu Web'te bizden başka İzmir kanalı yok. Teledünya'da 21 şehirde yayın yapan başka kanal da yok."

Mövenpick Hotel İzmir 2011 yılında Türkiye'nin En İyi İş Oteli Seçildi...

Mövenpick Hotel İzmir, seyahat sektörünün en prestijli ödüllerinden biri olan ve turizm dünyasının "Oscar'ları" olarak kabul edilen World Travel Awards'un bu yıl 18.'si düzenlenen gecesinde "Türkiye'nin En İyi İş Oteli" seçildi.

eden bir unsur. Umuyoruz ki, önümüzdeki günlerde Mövenpick Hotel İzmir olarak daha nice başarılarla misafirlerimizi karşılamaya devam edeceğiz." şeklinde ifade etti.

Modern çizgilere sahip, işlevsel tasarımı toplam 185 odası, her türlü toplantı ve

1993'ten bu yana seyahat ve turizm endüstrisinin tüm alanlarındaki en önemli başarıların ödüllendirildiği World Travel Awards (Dünya Seyahat Ödülleri); otel, tatil köyü, havayolu, deniz yolu gibi 1000'i aşkın kategoride veriliyor. 160 ülkeden 213.000 seyahat profesyonelinin oylamaları sonucunda belirlenen bu ödülle başarılarına bir yenisini ekleyen Mövenpick Hotel İzmir, İzmir'de yer alan 5 yıldızlı oteller arasında bir ilke imza atarak "Türkiye'nin En İyi İş Oteli" seçilmenin mutluluğunu yaşıyor.

Ödül, World Travel Awards Kurucusu ve Başkanı Graham Cooke tarafından Mövenpick Hotel İzmir Genel Müdürü Melik Kızılcın'a takdim edildi. Melik Kızılcın, elde

edilen bu başarıyı: "Bu bir ekip çalışmasının ürünü, tüm çalışanlarımızla, her zaman daha iyi servis verebilmek ve misafirlerimizi kusursuz

bir biçimde ağırlamak için çalışıyoruz. Bu işe gönül vererek ve sevak yaptığımız için gün geçtikçe kendimizi geliştiriyor, misafirlerimizin beklentilerinin ötesinde hizmet sunmak için çaba sarf ediyoruz. Bu bağlamda layık görüldüğümüz ödül, bizler için doğru yolda olduğumuzu belirten ve çalışmalarımızı teşvik

etkinliğe servis kalitesiyle fark katacak 10 salonu, gurme lezzetler sunan mekanları ve güler yüzlü, kaliteli hizmet anlayışıyla ayrıcalıklı bir deneyim yaşamak isteyenlerin adresi Mövenpick Hotel İzmir, 2008 yılından beri konuklarını kişiye özel servis anlayışı ile ağırlıyor.

MÖVENPICK
Hotel İzmir

Mövenpick Hotel İzmir
Cumhuriyet Biv. No:138, 35210,
Pasaport, İzmir, Türkiye
Tel 0232 488 14 14, Faks 0232 484 80 70
hotel.izmir@moevenpick.com

Gamze Kutlukaya

Yaşantısında denizin yer tuttuğu insanların bir çok özlemleri vardır. Deniz kıyısında yürümek, mevsiminde yüzmek, balık tutmak, iyot kokusunu ciğerlerine çekmek, tekne ya da yat sahibi olmak gibi... Çoğunlukla bu düşlerin gerçekleşmesi nedense hep emekliliğe odaklanır, söyleşiler hep "emekli olunca..." sözcükleriyle başlar. Bir de İzmir gibi her yolu denize çıkan, iyotlu kokulu melteme teslim olmuş kentte yaşıyorsanız, yat da denizle beraber illâ ki girer düşlerinize. Yelkenli, motor-yat, ahşap, polyester...

İzmir, yat sahipleri açısından oldukça avantajlı bir kent. Merkezde konumlanmış Levent Marina; neredeyse evinizden görebileceğiniz bir sığınak sağlar yatınıza. Çeşme'ye uzanırsanız Altınyunus, Alaçatı Port ve Çeşme Marina... Güneyde Teos Marina... Biraz yol gidip kent dışına çıkmayı göze alacak olursanız Ayvalık ve Kuşadası.

Çeşme'de ortalama hava sıcaklıkları ilkbaharda 25 C, yazın 32-35 C, kışın ise 15 C olduğundan, ilçe yat sevdalıları açısından uzun bir sezon sağlar.

Son yıllarda artan marina istemi doğrultusunda gitgide kalitesini ve sundukları hizmetleri arttıran işletmeler, hem sayıca çoğalıyor, hem de sürekli büyüyorlar. Artık marinaların içinde çekek yerleri, sosyal tesisler, oteller ve alışveriş merkezleri var. Adeta bir yaşam alanı haline gelmiş durumdalar.

Alaçatı Port, sahiplerine yatlarını evlerinin önüne demirleme olanağı sağlarken, Levent Marina şehir merkezine yakınlığı nedeniyle tercih ediliyor. Türkiye bir yarım ada. Üç tarafı denizlerle çevrili. Hâkim rüzgarlar kuzey ve kuzey doğudan esen rüzgarlar. Yılda 20 ila 25 gün ise lodos güneyden eser. Sıcak, nem ve yağış getirir. Bu nedenle marina yerleşim planlarından da anlaşılacağı üzere Türkiye'deki limanların ço-

Lezzet rotalarının git gide önem kazandığı günümüzde Ayvalık, zeytinyağı odaklı yemekleri ve zengin balık menüleriyle konukların ayrıca ilgisini çekiyor.

Çeşme Marina

Doğu Akdeniz'in en önemli yat limanlarından biri olmayı hedefleyen Çeşme Marina, denizde 400, karada ise 100 tekne kapasitesi ile 60 metre uzunluğa kadar olan yerli ve yabancı tekneler için

ğu poyraz ve yıldız rüzgarlarına göre konumlandırılmıştır.

Sadece şiddetli ve sürekli rüzgârlar dalgı oluşturduğundan, marinalar da buna göre oluşturulmuştur. Bu nedenle yatlar için marina seçerken en çok dikkat edilmesi gereken unsur; rüzgâr yönleri ve marinanın buna göre konumlanmasıdır.

Ayvalık Setur Marina

Kuzey Ege'deki Ayvalık Setur Marina, adından da anlaşılacağı gibi tarihte Talliani veya Kydonia olarak bilinen ve çok eski bir yerleşim olan Ayvalık'ta bulunuyor. Burada konaklarken tanıdığı olacağı, zeytinyağı kültürü ve doğal güzellikler bu marınayı çekici kılan özelliklerin başında geliyor. Gerek Bergama'ya, gerekse Kaz Dağları'na yakın mesafede konumlanan marina, ayrıca mitolojideki ilk güzellik yarışmasının da yapıldığı yer olarak akıllarda kalan bir coğrafyada yer alıyor. Balık yemeyi seven konuklar, sonradan karaya yolla bağlanan Cunda Adası'na kolayca erişebildikleri gibi, Kozak yaylasına da çıkabilirler sıcak yaz günlerinde.

mükemmel bir bağlama limanı.

Yerleşim merkezinin sunduğu iç içe geçen tarihi doku ve sosyal yaşamın bir arada bulunduğu Çeşme Marina'nın yakın çevresi, ziyaretçiler için müthiş bir yaşam deneyimi sunuyor.

İzmir'e 70 km uzaklıkta bulunan Çeşme Marina, ören yerlerinden Çeşme Kalesi'ne ve Erythrai harabelerine yakınlığı nedeniyle konuklarına keyifli bir gezi rotası da sunuyor. Ayrıca Ilıca'da bulunan şifalı kaplıcalar da cazip bir dinlenme seçeneği. Marina içerisinden denize girilebildiği gibi yatla gidilebilecek yakın koylar Ilıca, Ayayorgi, Boyalık, Altınkum, Tekke ve Pırlanta plajları. Ayrıca Eşek Adası ve Mavi Koy da kolayca ulaşılacak yakınlıkta yer alıyor.

Ayrıca Çeşme Marina, rüzgar sörfü için son derece uygun koyalara yakın konumlanmış durumda.

Azami derinlik 4 m olmakla beraber dip-te tonoz döşeli olduğu için Marina içerisinde demir atılmıyor.

Port Alaçatı

Port Alaçatı'yı diğerlerinden ayıran en önemli özelliği yalnızca yatlar için bir liman değil, deniz sevdalıları için bir yaşam biçimi sunuyor olması. Yatınızı evinizin önüne bağlayabileceğiniz bu tesis, spordan kültüre, gurme restoranlardan alışveriş imkanlarına kadar tüm yaşam tarzınızı yeniden tanımlayan bir tematik bütünlük içinde tasarlanmış. Bu haliyle yalnızca Türkiye'deki yat sahipleri için değil, uluslararası ölçekte yat sevdalıları için bir yaşam tercihi sunuyor. Gerek Alaçatı'nın yazları söz konusu hareketli yaşantısına, gerekse de Çeşme merkezine olan yakınlığı bu marinayı cazip kılan özelliklerin başında geliyor.

Port Alaçatı, yatlara olduğu kadar hem hayatın yoğun temposundan bunalıp sakin bir yaşantı seçenlere sığınacak bir liman olabiliyor, hem de aktif yaşamı tercih edenler için sörf, yelken, derin deniz balıkçılığı ve daha birçok spor imkanı sunuyor.

Levent Marina

Uzunluğu 25 metreye kadar olan her tür yata hizmet verebilen Levent Marina'yı diğer marinalardan ayıran en önemli unsur büyük kent alanı içinde oluşu. De-

zavantajlarının başında ise Körfez'de bulunduğu için deniz suyunun yüzülebilir nitelikte olmaması ve yine konumundan dolayı keyifli bir deniz deneyimi için gidilebilecek koylara uzaklığı geliyor. Yine de yatını evine yakın bir yerde bağlamak isteyenler için keyifli bir tercih Levent Marina. Marina içindeki restoranlar da yat sahipleri açısından oldukça büyük bir avantaj.

Teos Marina

Teos Marina, 2010 yılında hizmete açıldı. Aynı anda 480 yatı barındırabilen marina eski Sığacık Limanı'nın doğal yapısını bozmadan inşa edildiği için bölgenin rüzgâr ve dalga yapısına uyumlu konumuyla dikkat çekiyor.

Kuzey rüzgârlarına karşı korunaklı olan marina, aynı zamanda yüksek tepeler sayesinde güney rüzgârlarından da korunduğu için yat sahipleri 12 ay marina da dalgasız bir ortamda konaklayabilme imkanı buluyor.

Antik 12 İon kentinin en önemlilerinden birinde bulunan Teos Marina, sakinlerine sunduğu doğal ve tarihi güzellikleri ile kısa zamanda tercih edilen marinalar arasındaki yerini çoktan aldı. Ayrıca Türkiye'nin ilk "sakin şehir" i Seferihisar'ın sahip olduğu cazibenin bu marinanın seçilmesinde büyük etkisi var.

Derinliğin 3,5 metre ile 7 metre arasında değiştiği Teos Marina karada da 80 yat kapasitesine sahip.

Tüm çağdaş marinalarda bulabileceğiniz sosyal imkanlar, çekek yerleri, restoranlar, spor tesisleri, alışveriş olanakları gibi avantajları barındıran Teos Marina, İzmir kent merkezine ulaşımın kolay olması yönüyle de dikkat çekiyor. Ayrıca tesise yeni katılan gümrük ofisi sayesinde Samos başta olmak üzere Yunan adalarına da gidiş-dönüş mümkün hale gelmiş durumda.

Kuşadası Marina

Kuşadası'nın kuzey ucunda bulunan marina içinde derinlik 5 metreye kadar değişmekte. Dip tonoz döşeli olduğundan demir atılmıyor.

Ege'de gerek yerli gerekse yabancı turistler için en gözde antik şehir olan Efes' yakınlığı Kuşadası Marina'yı cazip kılan en önemli özellik. Ayrıca Artemis Tapınağı'na, Meryem Ana Evi'ne ve St. John Kilisesi'ne en yakın olabileceğiniz liman Kuşadası Marina... Tüm bunların dışında Milet ve Priene antik

kentlerine de oldukça yakın. Dünyanın büyük kruvaziyer operatörlerinin güzergahında bulunduğu için büyük bir alışveriş ve eğlence merkezine sahip bulunan Kuşadası, marinanın konumu nedeniyle ayaklarınızın altında. Hareketli bir hayatı seven yat sahipleri için denizinin güzelliğinden de fazla bu haliyle bir tercih sebebi gibi görünüyor.

Kuşadası Marina'nın çevresi balıkçılık için oldukça elverişli. Denize girmek için ise hemen yakınında Kadınlar Denizi, Kuştur Plajları ve Pamucak sahilleri bulunuyor.

Bağlama Ücretleri

Marinalardaki konaklama ücretleri yatınızın eni ile boyu çarpımının konaklanan gün sayısı ile çarpımından elde edilen değerlerin marina tarafından belirlenen ücret katsayısıyla çarpılması sonucu Euro ölçütünde değerlendiriliyor. Örneğin 16 metre uzunluğunda ve 4 metre eninde bir yatınız varsa konaklama ücreti şu şekilde hesaplanıyor: "16 x 4 x kalınacak gün sayısı x marinanın belirlediği katsayı". Buna göre belli büyüklükteki yatlar ve talep edilen hizmetler için değişmekle beraber marinalardaki minimum fiyat katsayıları şöyle;

- **Ayvalık Setur Marina:** 1 gün için 1,2, yıllık bağlama için günlük 0,300
- **Çeşme Marina:** 1 gün için 1,27, yıllık bağlama için günlük 0,275
- **Port Alaçatı:** 1 gün için 1, yıllık bağlama için günlük 0,600
- **Levent Marina:** 1 gün için 1, yıllık bağlama için günlük 0,219
- **Teos Marina:** 1 gün için 0,66, yıllık bağlama için günlük 0,66
- **Kuşadası Marina:** 1 gün için 0,798, yıllık bağlama için günlük 0,168

Tasarım ve arge üssünü İstanbul'a taşıyan FUGA Grup Başkanı **Fuat Gözaçan:**

İş yaşamı başarı öyküleriyle dolu İzmirli tekstil sanayicisi, FUGA Grup Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Gözaçan, İzmir'den İstanbul'a taşınan sanayiciler kervanına katıldı...

“Sanayici olarak İzmir'de kendimi bir Don Kişot olarak gördüm!”

Lütfü Dağtaş

1997 yılından bu yana İzmir'de katma değer yaratan bir grup ortaya koyduklarını söyleyen FUGA Grup Yönetim Kurulu Başkanı Fuat Gözaçan, “2 marka, bir teknoloji şirketi ortaya koyduk ama kentteki mevcut insan kaynakları yeterli değil, bu nedenle tasarım ve arge birimlerimizi İstanbul Güneşli'ye taşıdık. Ayrıca İzmirli sanayi girişimcilerinin eski ruhları kaybolmuş. Çoğu işadama rant ve menkul üzerine odaklanmış durumda. Yetişmiş, eğitilmiş insangücünü kullanmıyorlar.” eleştirisinde bulundu.

İlginci bir işadama Fuat Gözaçan. Öncelikle hayli genç, 1972 doğumlu. Almanya'da, gurbetçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gözlerini açmış. Karşı karşıya geldiğimizde giyim kuşama, konuşması, enerjisi ile ilginç kimliği hemen ilgimizi çekiyor. İlginci yanını sözlerini sakınmadan söylemesiyle tamamlıyor. İlkini kendini, ardından mensubu olduğu İzmir iş dünyasını eleştiriyor. FUGA markasıyla önce iç, ardından da dış piyasaya açılan, dünya ölçeğinde ünlü markalara ihracat yaparak tekstil sektöründe adından başarı ile söz ettiren Fuat Gözaçan, Gaziemir Sarnıç'taki tesislerinde üretime son vermeyeceğini ancak bundan böyle İstanbul Güneşli'deki yeni fabrikasını arge ve tasarım üssü olarak kullanacağını açıklıyor.

1997 yılında yaşanan ekonomik krize yenik düşen, pazarlamacı olarak çalıştığı Saniteks firmasını satın alarak zirveye taşıyan Fuat Gözaçan, enerji yapısıyla gerçekten farklı bir işadama kimliği sergiliyor. Bu kimliğini işine de yansıtan Gözaçan, fabrikayı aldığı ilk yılın sonunda 170 bin dolarlık ciro gerçekleştirdiği-

ni, 2011 itibarıyla ise 100 milyon dolarlık ciro gerçekleştirmeyi hedeflediklerini vurguluyor, “nihai hedefim uluslararası ölçekte marka olmak” diyor.

Fuat Gözaçan ile Fuat Gözaçan kim, niçin İzmir'den taşıyor, İzmir üzerine düşünceleri, nihai hedefleri neler üzerine konuştuk:

Kendinizi, “hobisi ile mesleğini birleştirebilmiş şanslı birisi” olarak tanımlıyorsunuz. Fuat Gözaçan kimdir?

Elindeki siyah ciltli, 27 sayfalık, kapağında, “Fuat Gözaçan” yazılı özel albümü uzatıyor ilkin ve anlatıyor:

“İşin yıllardır nerelerden geldiğini, başarı öykülerimizi böyle bir albümde topladık. Bunu anlatmaktan yorulduğumuz için, bunu profesyonelce tasarlanmış, şifreyle girilen bir web sitesi ve bu size sunduğum katalogla hallediyoruz. Bi-

zimle ortaklık yapmak isteyenler burarlarda bizleri okuyorlar. Kişisel bilgilerim ve hobilerim hakkında bilgi ediniyorlar. Fuat Gözaçan kimdir, öğreniyorlar. Ayrıca yine bu albümde bizim bütün şirketlerin geçmişleri var, kurumsal bir çalışmadır. Fotoğrafları da fotoğraf sanatçısı Hakan Bey çekti.”

Gerçekten çok özgün bir albümle karşı karşıya olduğumuzu anlıyoruz. Albümün sayfalarını çevirdikçe dinamik bir genç işadama denizde, masasının üzerine yaydığı giysi tasarım fotoğraflarının arasında, özel jet yolculuğuyla iş seferlerinin birisinde, hepsi genç ve dinamik tasarımcıların arasında, tutkuyla bağlı olduğu kırmızı spor arabalarının önünde görüyoruz.

“Fotoğraflarda da gördüğünüz gibi, herkesin sözünü ettiği ancak başaramadığı kurumsallaşma hedefine ulaşmak için alanında uzman bir danışman ekiple ça-

lıyoruz. Benim için başarıya giden yolda önemli ikinci adım stratejik planlamadır." diyor ve "Kurumsallaşma ve stratejik planlamayı markalaşma izler. Bunların ardından teknoloji gelir. İşte benim ana hedeflerim hep bu oldu." şeklinde konuşuyor.

Albümün sayfalarını karıştırırken, bir metin ise ilimizi çekiyor. Metin aynen şöyle: "Gelecek projeleri içerisinde yer alan bir diğer önemli başlık ise 'Var olan şirketleri satın almak'. Yeni şirketler kurmak yerine, potansiyel sahibi, başarı vaat eden şirketleri belirlemeyi ve bunları grubuna dahil etmeyi yeğliyor."

Peki, İzmir'de, kriz döneminde, 1997 yılında, 14 yıl önce satın aldığınız fabrikayla başarılı bir ihracat performansı sergilediniz. Ancak şimdi firmanızı İzmir'den İstanbul'a taşıyorsunuz? Niçin?

Buraya gelinceye kadar çok büyük sıkıntılar ile karşılaştım. Önce geliş sürecimi özetleyeyim: 1995 yılında, Manisa'daki üretici bir firmanın pazarlama departmanında görev almıştım. Burada tanıştığım Temel Akçay, bana, firmasının pazarlama müdürlüğünü teklif etti. 1996 yılında firmanın pazarlama müdürü oldum. Ancak bu görevim, 1997'de ilginç bir şekilde sona erdi. Firmanın ihracatını bir yıl içerisinde 325 bin dolar-dan bir milyon 200 bin dolara çıkartınca, firma sahibi, "Bir yılda üç kattan fazla büyümeye yaşadık. Bunu bu şekilde devam ettiremeyiz." deyince, başarılı olduğum için işten ayrılması istenen nadir

kişilerden biri oldum. Aynı yıl adımın baş harflerinden oluşan FG Tekstil'i kurdum. Bu dönemde Saniteks firmasının Serbest Bölge'deki denim fabrikasının genel müdürlüğünü de yürütmekteydim. Ancak yaşanan genel ekonomik kriz sonucu Saniteks firması; elindeki şirketleri satışa çıkartınca, satın aldım. 70 m²'lik bir ofis ve bir sekreterle yola koyuldum. Kısa sürede FG Tekstil FG Grup'a dönüştü ve yüz milyonlarca liralık ciro yapmaya başladı. Geçmişi ve iş yaşamımı incelediğinizde gerçekten bugün katma değer yaratan bir grup ortaya koyduk. Dünyaya 2 marka, bir teknoloji şirketi armağan ettik. Tüm bu özetlemelerden sonra sorunuza gelir, niçin gidiyoruz açıklamaya yönelirsek, durum şu: Buraya kadar gelişte çok büyük sıkıntılarla hep karşılaştım. Bu çok büyük sıkıntı insan kaynakları! İzmir'deki insan kaynağımız yeterli donanımda değil. Ve aynı zamanda da yeterli mücadeleyi de vermiyor. İzmir'den bir dünya markası yaratmak istiyorsunuz; bu hangi iş kolu olursa olsun; tasarımcı ve yaratıcı ekibi bulamıyorsunuz!

Üniversiteler olmasına karşın...

Üniversiteler olmasına karşın... Demek ki burada üniversiteleri yeteri kadar kullanamıyorsunuz. Bunda suçlu olan üniversiteler değil, üniversiteleri değerlendiremeyen sanayici. Üniversitelerimize ben hiçbir suç bulmuyorum. Burada en büyük suç; İzmir sanayi girişimcilerinin.

O eski ruhun kaybolmuş olması ve yeteri kadar destek vermemeleri. Çoğu işadamız daha çok rant ve aynı zamanda menkul üzerine kendini odaklıyor. Böylelikle üniversitelerden öğrenci veya onların insan kaynağı veya onların bilgi kaynağı kullanılmıyor. Ve bundan dolayıdır ki belli alanlarda işgücü yetişmiyor. Sadece tekstilde değil ayakkabıdan moda tasarımına yeterince girişimci ruhu yok. Gerçekten şunu görüyoruz ki, sanayicilerimiz, üniversiteler ile işbirliği yerine daha çok hayatın tatlı yönüyle ve rantla ilgileniyorlar. Buradaki tek kaba-hatlı, tek suçlu, başka suçlu yok, İzmir'in sanayici ve girişimci ruhunun kaybolmuş olması. O yüzdendir ki ben burada kendimi -Don Kişot vardır, yel-değirmenlerine karşı savaşı- Don Kişot'a benzetiyorum. Tasarımda dünya markası yaratmak istedim, kendi sektörümle ilgili konuşuyorum, tasarımcı bulamıyorum. Üniversite'den çıkan bütün öğrenciler de İstanbul'a gitmek istiyor. Çünkü onlar da mutsuz! Buna her tür bölümüm; muhasebe olabilir, finans da olabilir, tasarımcı da, pazarlamacı da olabilir, dahil. Sürekli kendimiz yetiştirmek zorundayız. Bu da otomatikman şirkete çok fazla zaman kaybettiriyor. O yüzden çıkış yolunu böyle bulduk. İstanbul Güneşli'de çok güzel bir işyeri oluşturuldu. 2012 yılının dokuzuncu ayında fiili olarak oraya yerleşmeye kararlıyım.

Stratejik plânlama yok!

Çok üzücü bir nokta, çok önemli bir anekdot: Stratejik plânlama denilen bir bölümün varlığı söz konusu. Stratejik hiçbir şey plânlanmadan şirketlerin önlerini görme şansları yok. İzmir'deki bütün sanayicilerimize soruyorum: Firmanızın kaç yıllık stratejik plâni hazır? Çünkü ben böyle bir eleman bulamadım burada. Yeni AKP yönetimi ile beraber Türkiye, stratejik plânlamaya geçti. Bu ülkenin vizyonu. Büyük takdir ediyoruz. İstanbul'da çoğu firma stratejik plânlama departmanını oluşturdu. Ülkede artık stratejik plânlamasını yapan firmalar var. Benim sorum: Bu yazıyı okuyan kaç sanayicimiz stratejik plânlama yaptı İzmir'de? Bu yazıyı okuduğu zaman kaç kişi stratejik plânlama departmanının olduğunu kabul eder, kaç kişi 20 yıl sonraki şirketinin plânlamasını yapabilir? Çünkü ben böyle bir kadro bulamadım. Şunu söyleyebilirim: İzmir'in kalkınması için kumaş tasarımından konfeksiyon

tasarımına, konfeksiyon tasarımından teknoloji tasarımına kadar tüm evrelerde var olan müthiş bir firma, müthiş bir vizyon fakat İzmir'in prangalarıyla ve İzmir'de kendini Don Kişot gibi görüp tek başına savaşta yenik düşmüş bir vizyoner, diyebilirsiniz benim için. İzmir için büyük bir kayıp olacaktır.

İzmir'in kurtuluşu konusunda çözümü devletten beklemenin, "yapılabilecek en büyük kolaycılık" olduğunu söylüyor Fuat Gözaçan, "sanayi ve ticaret odaları, topladıkları aidatları işgücünün gelişimi için kullanmalı" önerisinde bulunuyor, "sanayici ortak bir strateji belirlemeli ve insan kaynaklarına çok büyük yatırım yapmalı." diyor. Eleştirileri nedeniyle sanayi çevrelerince pek fazla "sevilmediğini" aktaran Fuat Gözaçan, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"Diğer çok önemli bir nokta; İzmir aynı zamanda eleştiriyi kabul etmiyor. İzmirli sanayicilerin, işadamlarının en büyük özelliği; eleştiriyi kabul etmiyorlar! Doğru söyleyen maalesef dokuz köyden kovulmak durumunda kalıyor. O yüzden hedeflerimizin ve ideallerimizin peşinden koşup gerçek bir dünya başkenti olan İstanbul'a gidiyoruz. Orta Doğu'nun, Balkanların, Kafkasların başkenti İstanbul'a gidiyoruz.

Pasifik yeni ilgi merkezi

Dünyanın şu anda yörüngesi değişiyor, Pasifik'e kayıyor. İzmirli sanayicilerimizin kaç Hindistan'da, Çin'de iş yapmak için bir takım riskler aldı? Kaç sanayicimiz bayrağı aldı, o tarafa taşıdı? Çünkü oraya gidecek işçi de bulamıyorsun, orada iş yapacak yöneticiyi bile bulamıyoruz. Çok eksiklerimiz var. Ama en kolay; devlet, belediye, altyapı. Topu başkasına atabiliyoruz."

İzmir'e sanayicinin kendisine "fason" üretimi biçtiğini aktarıyor Fuat Gözaçan, "Hangi dalda olursa olsun, fason. Ama ben bu gömleği kendime uygun görmüyorum. Ben katma değer yaratıcısıyım. Markalar yaratıyorum" şeklinde konuşuyor.

İzmir'i yatırım amacıyla tercih eden sanayiciler de var. Onlar niçin tercih ediyorlar İzmir'i?

ESBAŞ'ı, Serbest Bölge'yi tercih ediyorlar. Serbest Bölge muhteşem. Avantajları var. Serbest Bölge dışındaki tüm bölgelerdeki yerlerin hepsi depo! İz-

mir'de şu anda en fazla yapılan şey depo! Çok fazlasıyla depo ve konut! Şöyle olması lazım: Bütün bu civarların yatırım yönüyle stratejilerinin belirlenmesi gerekiyor. Bunu devlet yapmamalı. Sektörlerin belirlenmesi gerekiyor. Bizim devlete ışık tutmamız lazım. Bütün havzanın; gıda, tarımla ilgili yatırımlara dönük çıkışlar aranması lazım. Dünyanın organik üretim deposu olabilir Ege Bölgesi. Sanayi yatırımlarındaki coşkuları yönüyle Gaziantep, Eskişehir ve Kayseri'yi takdir ettiğini söylüyor Gözaçan, buralardaki yatırım anlayışını, "olağanüstü" olarak nitelendiriyor.

Peki, moda yaratıcısı, dahası hobi olarak tasarımlarını kendisi çizen bir tekstil sanayicisi olarak İzmir'i moda anlayışı yönüyle nasıl nitelendiriyor Fuat Gözaçan?

İzmir'in şöyle bir yapısı var: İzmir halkı İzmir'de fazla alışveriş yapmayı sevmiyor. İzmir'deki esnafın desteklenmesi konusunda da sıkıntılar var. Bu nedenle İzmir'e ünlü markaların gelmeyişiyle ilgili araştırılması lazım.

Eleştirilerinin dışında, İzmir için moda anlamında bir şeyler yap, denilse ne yapmayı planladığı Fuat Gözaçan?

Bütün Ege Bölgesi'nin tekstilini bir yerde topladım. Denizli, Aydın'da da bu tür

sıkıntılar var. İzmir öncü olabilir, ağabey rolü oynayabilir. İstanbul ile baş edemiyorsak İzmir olarak, Ege olarak mücadele edelim. İnsan kaynağı açısından İzmir yetmiyorsa, Ege olarak yapalım. Ege birliği olsun! Üç futbol kulübü birbiriyle savaşacağına, ilk önce tek bir güç çıkartalım. Sonra 2. gücü, sonra 3. gücü... Yanlış mı? Güç bölünerek olmuyor. Güç birleşerek oluyor. O zaman da Ege Birliği! Lideri İzmir!"

Başkaca eklemek istedikleriniz?

Hayatım boyunca hiçbir konuda şikâyet etmedim. Hayatım boyunca yapmayacağım tek şey şikâyet etmektir! Şikâyet etmek âcizliktir.

FG Grup

FG Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.

FG Grubun ilk şirketi. 1997 yılında kuruldu. Konfeksiyon fason üretimi yapıyor.

Turkuaz Boyama Tek. San. ve Tic. Ltd.

2002 yılında, FG Tekstil'in yıkama ve 'finishing' gereksinimlerini karşılamak için grubun 2. şirketi olarak kuruldu. FG Tekstil'in yanı sıra İzmir'de bulunan diğer denim üreticisi firmalara hizmet veriyor.

Special Fabrics

2004 yılında FG Group'un üçüncü şirketi, FG Tekstil'in yanı sıra Türkiye'deki diğer firmalara da konfeksiyon hammaddesi olan denim kumaşı tedarik ediyor ve kumaş dışa-tımına odaklanmayı hedefliyor.

ASB Dış Tic Ltd Şti

2004 yılında satın alınan ve Grubun 4. şirketi olan ASB Dış Tic. Ltd. Şti.'nin merkezi Ege Serbest Bölge'de. Firma dış alım, dış satım konularında çalışıyor.

FG Fashion Generation GmbH

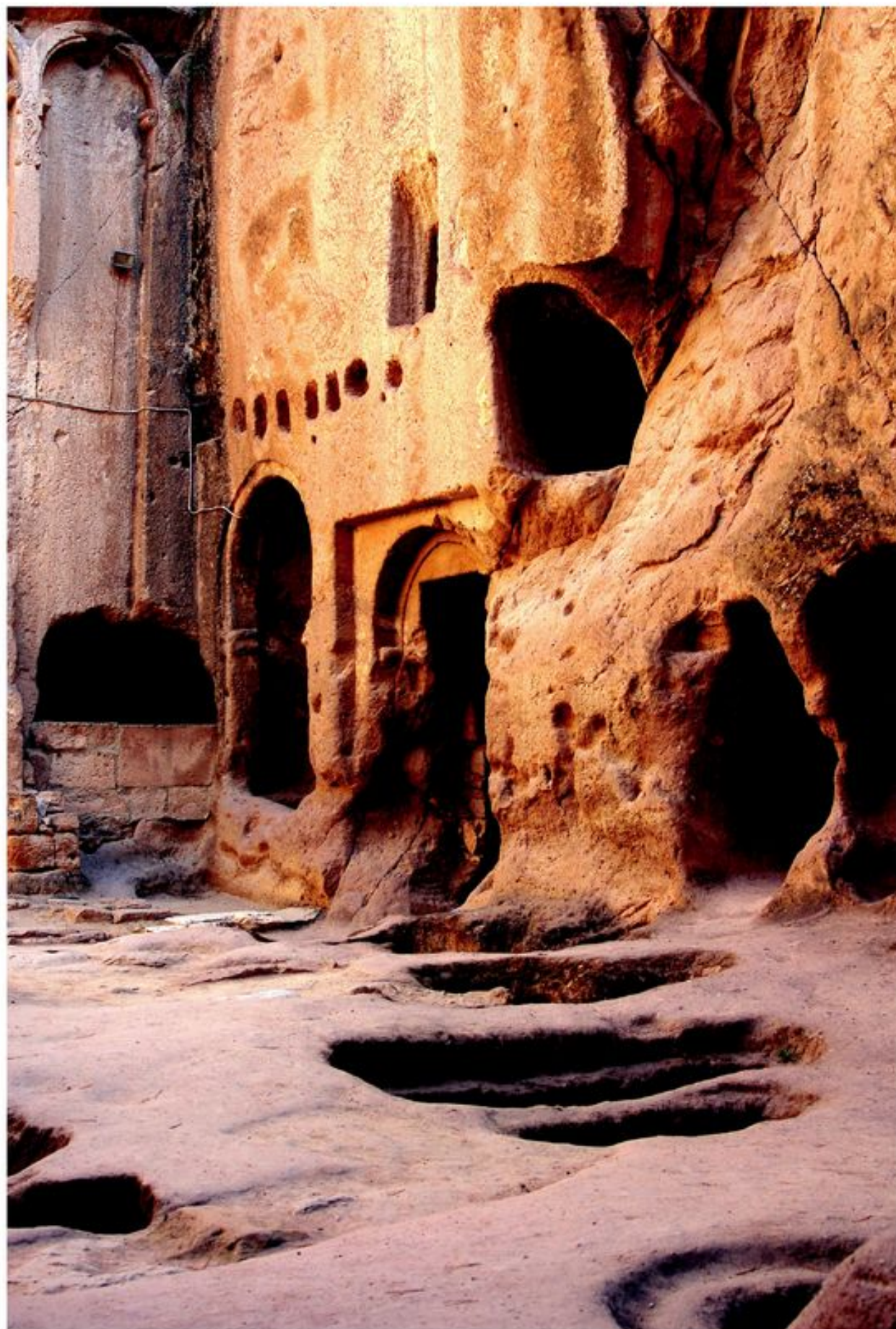
2004 yılında Grubun 5. şirketi olarak kuruldu. Yaratılan FUGA markası ve satın alınan TIGERHILL markasının dışında önümüzdeki 2016 yılına değin 6 markayı daha bünyesine katmayı planlıyor.

ALDA Araç Kiralama Ltd. Şti.

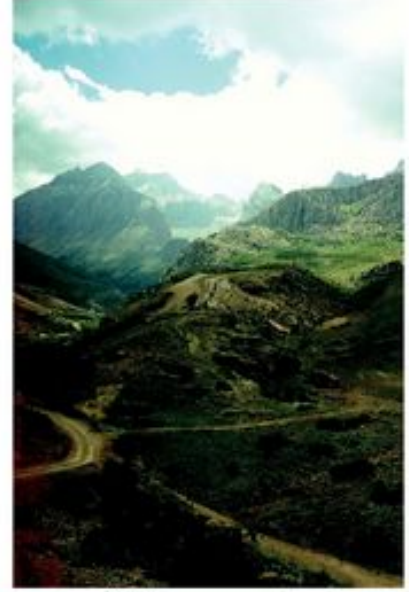
FG Grup'a lojistik hizmet vermek ve araç gereksinimlerini karşılamak amacıyla kurulan 6. şirket.

VAV Teknoloji Bilişim San. Tic. Ltd.

FG Tekstil'in gereksinim duyduğu teknoloji-leri yaratmak amacıyla kuruldu. Konfeksiyon alanında verimli üretim ve insan sağlığını korumaya yönelik teknolojiler geliştiren şirket, yenilikleriyle katma değer sağlıyor.

Niğde Gümüşler Manastırı'nın gülümseyen Meryem'i

Lütfü Dağtaş

Niğde elma cenneti olarak bilinir. Merkezi yerleşimin dışına çıktığınızda bu cenneti görürsünüz. Hele mevsim elma mevsimiye görüntü daha da albeni kazanır. İkincisi, dağcılar açısından Türkiye dağcılığının mabedi olarak nitelendirilen Aladağlar'ı da ünlüdür. Aladağlar dağ silsilesi içerisinde yer alan, yine dağcıların düşlerini süsleyen 3.756 m. yüksekliğindeki Demirkazık'ın ünü de o denli yaygındır. Aladağlar'a Mayıs, Haziran aylarında yolunuzu düşürürseniz hem rahat yürür, hem de silme kır çiçeğine kesmiş yamaçlarda güzelliklerden ötürü adeta çıldırırsınız. Kapadokya Bölgesi sınırları içerisinde kalan Niğde'nin, bir başka pek bilinmeyen özelliği olan yeri daha vardır, adı Gümüşler Manastırı'dır. Büyük bir kaya kilisenin içine oyularak yapılmıştır. Arkeologların açıklamalarına göre; Manastır, Kapadokya bölgesindeki benzerleri arasında günümüze değin iyi korunarak gelmiş en büyük manastırlardan biridir.

Kayseri yönünde 9 km. kadar gittikten sonra, uzaktan silüeti görülen Hasan Dağı sol yanda bırakılıp sağa sapıldığında Gümüşler kasabasına varılır. İlginci bir yerdir Gümüşler. Yanardağın püskürttüğü lavlar sembolik denilebilecek ölçekte bir alana yayılarak tuf tabakası oluşturmuş; ardından insanoğlu gelmiş bu üstü düzlük tufun içini oymuş, ma-

nastır, kilise yapmış, barınma odalarını oluşturmuş, hayvanlarını da yanında tutmuş, mezarlarına yer ayırmıştır.

10. yy. Bizans sanatının en güzel ve bugüne değin korunabilmiş örneklerinden birisi olarak kabul edilen manastırda kucağındaki İsa ile birlikte gülümseyen Meryem freski yer alır. Bu gülümseyen

Meryem freskinin Anadolu'da ilk ve tek olması açısından önemine işaret edilirse de bunun restorasyon sırasında değiştirildiği, aslında Meryem ile İsa'nın hiçbir suretinde gülümsemenin olmadığı savlanır. Biz burada yine de karşımıza gülümseyerek bakan görüntüsüyle çıkan Meryem ile ilgili tartışmalara fazla girmeden Gümüşler Ören Yeri'nde dolaşmayı sürdürelim.

Yine aynı manastırda Hz. İsa'nın yanı sıra 12 havarinin de freski yer almakta. Arkeologlara göre fresklerin İhlara ve Göreme Kaya Kiliseleri ile karşılaştırılması sonucunda, bu manastırın XI. yüzyılda yapıldığı sanılmakta.

Kapadokya'da kayaya oyulmuş pek çok manastır bulunmaktadır. Bir bölüm bilim adamı bunları yemekhaneli (trapezali) ve açık avlulu olmak üzere iki grupta ele

alır. Gümüşler Manastırı ikinci grup dâhilindedir. Manastırın en önemli yapısı olarak, kompleksin kuzeyinde yer alan kilise gösterilmektedir. Dört serbest destekli kapalı Yunan haçı planlı kilisenin kuzey haç kolunun kuzeyinde iki mezar nişi, naosun batısında beşik tonoz örtülü iki giriş mekânı bulunmaktadır.

Gümüşler Manastırı'nda yer alan oyuklar uzun yıllar boyu Anadolu'da yaşayan insanlarla hayvanlarının barınma alanları evleri oluşturmuş. Manastır'ın bu biçimde kullanılması 1973'e kadar aynen böyle sürmüştür. Doğu ve güneye bakan yüzünün 1.5 km boyunda olduğu bu kütle, 1973'te arkeolojik sit alanı olarak kabul edilince temizlenmiş ve ören yerine dönüşmüş ama adını nedense bir türlü duyuramamış. Köyün içinden geçen yolda aracımızdan inip 9 m.'lik kaya oyma bir koridordan adımımızı atıp manastırın kilise bölümüne geçtik. Karşımıza çıkan kare avlu, 14 m.'lik dik duvarlarla çepçevre çevrelenmişti. Avlunun Güney-Doğu ve Kuzey bölümleri ise çeşitli odacıklara ayrılmıştı. Arkadaşım, "Arkeologlar; Gümüşler Manastırı'nın yapımı 10. yy. olarak bilinse de 8. ve 12.yy'lar arasında yapımına devam edildiğine dair belirtiler vardır, açıklamasını yapıyor-

lar." dedi ve "Kaya oyuğu şeklinde dört sütunu bulunan kilisenin duvarlarını freskler kaplamakta. Yine arkeologlardan öğrendiğimize göre kilisedeki fresklerin güçlü ve canlı anlatımları, barındırdığı yeraltı şehri, büyük mezarlık odası ve oldukça büyük kaya kütesine kazılmış yerleşim birimleriyle birlikte artırılmış savunma önlemleri nedeniyle Gümüşler ören yeri ve manastırının döneminin önemli din merkezlerinden biri olduğunu göstermekte." bilgisini aktardı. Kuzeydeki büyük odanın mezarlık olarak kullanıldığını yerinde gösterdi. Buradan, havalandırma delikleri iki kat olarak oyulmuş güney tarafa geçtik.

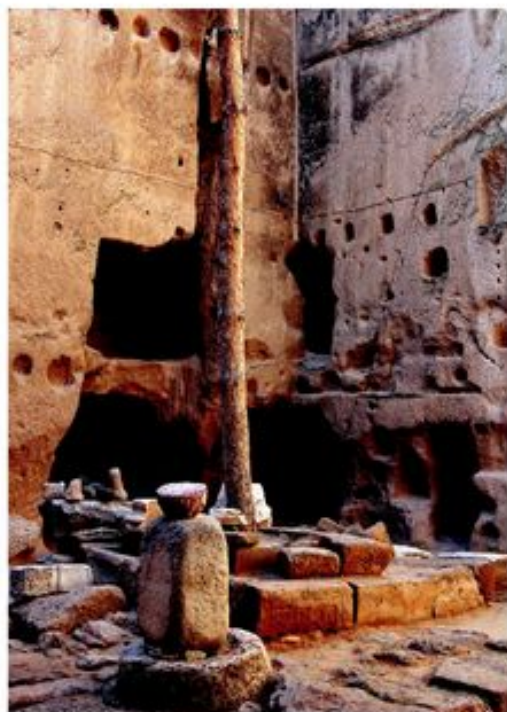
Alt kısım, iki küçük odadan (Nartex) ve kilise kısmından oluşmaktaydı. Üst kısma nartex'ten çıkılan merdivenlerden ulaşıldığı için tırmanmak durumunda kaldık. Arkadaşım bilgi vermeyi sürdürdü: "Bu küçük odacıktaki freskler Ezop'un masallarından bazı seçmeleri yansıtır. Kilisenin gördüğün gibi kaya oyma şeklinde dört sütunu var. Manastırda bulunan çeşitli İsa freskleri ile on iki havarinin belden yukarılarının resmedildiği freskleri içinde en ilginç olanı şu karşımızda duran Gülümseyen Meryem Freskidir. Arkeologlar bizlere, bu

Meryem ve İsa Freski Anadolu'da ilk ve tek olması açısından önem taşır, biçiminde açıklama yaptılar. Gerçekten hangi yönden bakılırsa bakılsın o yöne doğru gülümseyen kucagında bebek İsa ile Meryem her defasında dikkatimizi çekiyor."

Gümüşler Manastırı kompleksi içersinde yer alan kilisenin duvarları ile kapı boşluklarının çevreleri zengin fresklerle bezenmişti. Buradaki kırmızı ve koyu yeşil renkteki koyu zeminlere yapılan figürlerde çeşitli renkler uygulanmış olması da dikkati çekmekteydi. Kuzey duvarında oturur durumda betimlenmiş olan Meryem'in kucagında Çocuk İsa görülmekteydi. Bu kompozisyonun altında St.Joseph, Mea ve Salome'nin yeni doğmuş olan İsa'yı yıkamaları diğer bir betimlemeydi. Tüm bu kompozisyonların üzerinde Hz.İsa'nın doğuşunu müjdeleyen melekler, kaya üzerinde Çoban Sator, ihtiyar biri, genç Arepo resmedilmişti.

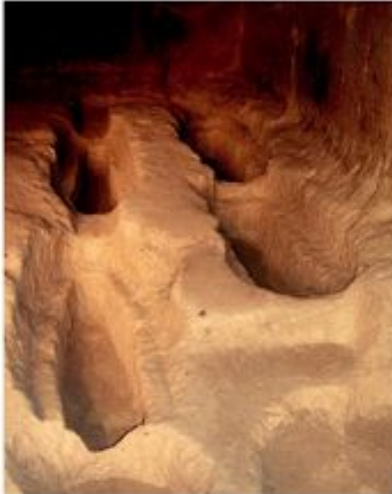
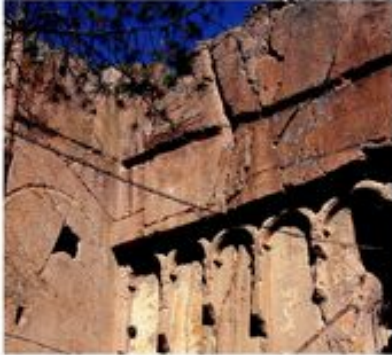
Kilisenin ortadaki büyük apsisinde Hz.Meryem kilisenin önde gelen kişileri arasında dua eder şekilde görülmektedir. St.George, St.Gregory, St.Basil, St.Jason, St.Athenogenes ve St.Nico-

İsa, ayakta, ellerinde İncil tutarak tasvir edilmiştir. Bu tasvirlerin üzerinde de 12 havarinin belden yukarı tasvirleri bulunmaktadır. Apsid yarım kubbesinde Hz.İsa, Hz.Meryem, Başmelek Michael, St.John ve Gabriel resmedilmiştir. Kuzeydeki nişte ise Hz.İsa'yı kucağında tutan Meryem görülmektedir.

Avlunun kuzey duvarından girilen üstteki odanın duvarları da fresklerle bezenmiştir. Buradaki fresklerin konusu diğerlerinden farklıdır. Bu bölümde Eshopos'un hayvanlarını konu alan hikâyelere yer verilmiştir. Manastırın duvarları çıra ve yağ kandillerinin islerinden ötürü siyah bir tabaka ile kaplanmış. Niğde Müze Müdürlüğü tarafından 1962 yılından sonra başlayan çalışmalarla fresklerin temizliği, dökülen kısımların restorasyonu yapılmış. Fresklerin konservasyonunun büyük bir bölümü Michael Gough başkanlığında bir İngiliz heyeti tarafından 1964-1965 yıllarında gerçekleştirilmiştir. İlginç bir yer elması, kilimi, Aladağları ile ünlü Niğde'nin adı duyulmamış Gümüşler Manastırını. İkyaz aylarında gitmek gerek...

Çeşme Pasarella Restaurant

*Ilıca koyunun eşsiz
gün batımında, şömine keyfi
ile slow şarkılar eşliğinde
özel yemekler ve
zengin şarap menüsü...*

*Kışın hafta sonları ve
Özel Günlerinizde
Yazın ise sezon boyunca
hizmetinizdeyiz...*

Kendinizi Özel Hissedeceğiniz bir Mekan

Aymb Turizm Ltd. Şti
Ardıç Mah. 5438 Sk. (Sanatkarlar Stesi yanı, Venüs Sitesi üstü) Çeşme, İzmir
Rezervasyon: 0.232.717 00 88 - 717 22 23 - 0.530.330 29 21
www.pasarella.com.tr

Müziksev

Kent için yeni bir oluşum

Ayşe Tatarı Mimar

İKSEV yönetim ve icra kurulu üyesi.

Alsancak tren garının karşısında, İngiliz kilisesinin yanında bir bina... 1850 lirde inşa edilmiş bina da ilk oturanın Hollandalı bir mühendis olduğu söylenir ki kendisi Alsancak Gar inşaatında da çalışmıştır... Ve sonraları da Levanten bir doktorun yaşadığı mekân olmuştur. Gar ve civarı genel olarak İngilizlerin yaşadığı bir bölgeydi. Mimari özelliklerde de görüldüğü gibi. İngiliz kilisesi vb. Söylendiğine göre o günlerde söz konusu binanın içinde ve bahçesinde müzikli dinletiler yapılmış. Üslubunun son derece zarif örneklerinden. Yüksek tavanlı aydınlık odalarda çini şömineler, zamanın ısınma şartlarını hatırlatıyor. Yukarı kattaki teras, kentin kaosundan sizi kurtarıyor bir anda. Karşıdaki taş binanın güzelim cephesi önünde eski bir çınar ağacının salınan yaprakları, günün farklı saatlerinde değişik ışıklar getiriyor. Bina geçmişi hatırlatırken, mimarlık sanatının insan ruhuna nasıl yaklaşıp ta dostluk ettiğini şimdiye gelişen teknoloji ile neler kazanılıp biryandan da tüketildiğini düşünebilirsiniz.

Müzeler geçmiş ve gelecek arasında köprü kuruyorlar... Kentin yaşamında daha niceleri olmasını diliyoruz öncelikle bir tasarım müzesi örneğin. Müziksev'de bir kafe ve bir dükkân da düşünüyor. Bahçede güzel bir peyzaj planı da hazır. Hayaller bitmesin diyoruz... Bir sahnesi olan küçük bir salon var. Orada da siyah renk dominant olarak düşünüldü. Konser salonunda mevcut oksit sarısı renginde havalandırma boruları vardı onlardan vazgeçemedik o nedenle siyah ile birlikte kullanırsa dekoratif bir espri teşkil edebilirdi. 25 yıl-

lık iksev serüveninde aktif bir gönüllü olarak yer almaktan son derece mutluyum. Kurumun tarihi dikkate alınırsa doğan çocuklar hayata atıldılar birer yetişkin olarak. Dilerim nice projelerde emeğim olma şansım devam eder, ülkeye ve kente faydalı bir insan olmayı sürdürürüm. Müziksev'in kentin hayatına renk katacağına inanıyoruz...

Bu yazıyı yazarken 25 yıllık İksev serüveninde sayısız hatıralar peşimden gel-

di. Küçük bir kiralık dairede başlayan vakfın böylesine büyük ve saygın, uluslararası bir kurum haline gelmesi serüveni... Yıllardır inanç ve gönül ile sürdürülen çalışmalarının başında İksev yönetim kurulu başkanı Filiz Eczacıbaşı Sarper'in ve icra kurulundaki arkadaşlarımızın emek ve katkıları... Filiz Hanım'ın en zor ve ümitsiz şartlarda dahi eksilmeyen inancı ve cesareti İksev'in sürdürülmesinde ve bugünlere gelmesinde en önemli etkidir. Binanın bugünlere gelme serüvenine yeniden dönelim. Alsancak Punta mevkiindeki binanın kullanım hakkı, Devlet bakanımız sn. Işıl Saygın'ın desteği ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından bir protokol ile İksev'e devredilmiştir. Rölave ve restorasyon projeleri 2002 de İksev tarafından hazırlanmış, dönemin İzmir Valisi Oğuz Kaan Köksal tarafından Oluşturulan fon ile Konak Belediyesi kanalı ile ödenek sağlanmış restorasyon gerçekleştirilmiştir.

İksev'in, bağışlarla zenginleşen koleksiyonlarını sergilemek ve amaçlar doğrultusunda hizmet vermek üzere hazırladığı fonksiyon şemasını uygulamak için tekrar bir çalışma yapmak gerekiyordu. Bu etap çalışmalarının gerçekleştirilmesi için İzka'nın 2009 yılı Turizm ve Mali destek programından yararlanıldı. Bir proje hazırlanıp sunuldu ve proje kabul edildi. Bu süreç için bir proje koordinatörü gerekiyordu İzka'nın şartıydı. Filiz Hanım'ın ricası ve genel bir güvenoyu ile seve seve kabul ettim. Binanın rengi ve konsepti önemliydi. Hem dikkati çekmeli hem de çevreye saygılı ve özelliklerini korumalıydı. Dıştan içe renk geçişleriyle yorucu olmamalı, teşhir edilen ürünlere zarif bir fon teşkil etmeliydi. Avluya bakan cephelerdeki mevcut bo-

yayı kazıyınca kirlili beyaz renkte sünger dokulu taş bloklar ortaya çıktı. Yıllar içinde sürülen boyalar taşın içine işlediğinden temizleme işine girilemedi, maliyet ve zaman açısından mümkün değildi. Boya gerçek renge uygun hazırlandı. Cumba da ve sövelerinde kullanılan taş gri-mor arası bir renkte ve Ayvalık taşındı, aynen muhafaza edildi. Cadde cephesinde koyu renkli mozaik duvar, mermer, serpmme kullanılmıştı. Yine aslına uygun biçimde boyandı.

Binanın içinde beyaza yakın bir fon uygulanarak teşhirdeki ürünlerin öne çıkması sağlandı. Mobilyalar ve aydınlatma elemanları çağdaş müze örneklerindeki gibi modern tasarımlardan seçildi. Giriş katında iki adet Le Corbusier koltuk gibi... (maalesef replika)

Bina 500 m2 kapalı 1000 m2 açık alandan oluşur. Şu anda iki önemli koleksiyon mevcuttur. Bir tanesi Müzikolog Güner Özkan'ın bağışlamış olduğu çalgı koleksiyonudur. Zemin kattaki galerilerden başlayarak tanımlarsak: Yatagan, Afgan rebabı, Özbekanburu, koçgarca, çöğür, dombra, dütar, komuz, santur, Uygur kanunu, kudüm, asma davul, kaval, derviş düdüğü, çığırma, ut, kanun, rabap, kemençe gibi sazlar. Bağlama gurubu ile Azerbeycan çalgıları. Kanuni bestekâr İsmail Sefa Olcay'ın kendi tasarımı üç çalgı, Veyis Yeğin'e ait değerli minyatür saz koleksiyonu...

Arkelog Pınar Aydemir hanımefendi müzecilik bilgisi ile gönüllü danışmanlığı,

onlarca maddi manevi katkı... Müziksev'in büyüğü belki de buradan geliyor. Merdivenlerden üst kata çıkarken yine sazlar size eşlik eder, koridor ve odalar devamınca sizi Orta Asya, Anadolu, Türkî cumhuriyetleri müzik âleminde sürükler. İsterseniz sesleri ile birlikte olabilirsiniz kulaklık yardımı ile. Güner Bey sınırsız özveri ve sevgi ile daima yanınızda... Müziksev'de gezerken karşınıza çıkabilir, sazları hakkındaki müthiş bilgiyle sizleri pek çok anı ile geçmişe sürükler düşündürür.

Sazların yapımı ile ilgili Lutiye Odası var, isterseniz adım adım bir ağacın nasıl bir saz haline dönüştüğünü izleyebilirsiniz. Belki de pek çok genç bu sanatı meslek edinmek isteyebilir seyredince. Çocuklar için müzik odası piyano ve muhtelif enstrümanlar ile denemelere hazır bekliyor. Müziksev'in en önemli bölümlerinden bir de müzik arşividir.

Arşiv, Siena Müzik Arşivi'nin kurucusu Francesca Martinelli tarafından hazırlanmıştır. Dijital teknolojinin sunduğu imkânlarla müzik, dünden bugüne ve gelecek kuşaklara sağlıklı ve kaliteli bir biçimde saklanmakta ve sunulmaktadır. Müziksev'in ikinci değerli koleksiyonu

buradadır. İzmirli koleksiyoner Celasun Muşkara'nın bağışlamış olduğu 8000 kayıttan oluşan klasik batı ve Türk müziği, caz müziği gibi türleri ihtiva eder. 2008 yılında İksev'e bağışlanmıştır. Ayrıca müzik arşivinde klasik müzik ve operanın, caz müziğinin dünyadaki en değerli yorumculardan kayıtlar da yer almaktadır. İsteyen herkes bu mekândan yararlanabilir.

Bina'da ek olarak bir gösteri salonu yer almaktadır. 200 seyirci koltuğu olan, sahnesinde mükemmel ses ve ışık düzeninin ve bir piyanonun yer aldığı güzel bir salon... Oda orkestrası konserleri, resital ve tiyatro oyunları için uygun, kentin kullanımına açık bir mekân. Bahçede yer alan diğer bölümde İksev'in 25 yıllık geçmişinde yer alan "hayaller ve efsaneler" sergisinde festival prodüksiyonlarının fotoğraf ve video kayıtları, bazı operalarda kullanılan kostümler sergisi izlenebilir. İzmir Devlet Opera ve Balesi dekoratörü Tayfun Çebi tarafından hazırlanmıştır. Nejat Eczacıbaşı ulusal beste yarışmasından intikal eden besteler ve bağışlanan eserlerle birlikte ileride oluşacak nota kütüphanesi için hazır malzemelerdir. Kentin merkezinde ve tarihi dokunun içerisinde yer alan, İzmir limanına yürüme mesafesindeki Müziksev turistlerin ilgi ile gezebileceği bir müzik merkezidir. Uzmanlar Dünya'da örnekleri içerisinde şimdiden önemli bir yeri olduğunu söylemektedirler. Zaman içinde dünya müzeleri ile karşılıklı değişim sergileride planlanacaktır.

Kentin her yaşta insanına, özellikle de gençleri ve çocuklarına yönelik aktiviteler ve bilgilendirmelerle "kültür ve sanatın yayılmasını, öğretilmesini" ilke edinen katkıda bulunan İksev'in ideallerinden birinin gerçekleşmesi mutluluk ve gurur vericidir.

Acaba psikopat mısınız?

Elvan Demirkan

Ailenizde, iş yerinde, çevrenizde, psikopat olduğunu düşündüğünüz bir kişi var mı? Ya siz?

Her yüz kişiden biri psikopatmış.

Şu aralar Amerikan medyasını sallayan ilginç bir kitap okuyorum. Psychopath Test. (Psikopat Testi) Kitabın yazarı, gazeteci Jon Ronson. George Clooney'nin başrolünü oynadığı 'The men who stare at Goats' filmi vardı ya, işte o filmin uyarlandığı aynı adlı kitabın yazarı. Şimdi herkes gizliiden gizliye kitaptaki bilimsel testi yapıyor. "Acaba psikopat mıyım?"

Soruların büyük bölümü çocukluk ve gençlikle ilgili sorular... Mesela; "Okulda iken öğretmenleriniz sizin hakkınızda ne düşünüyor? Asi ve sorumsuz muydunuz? Hiç aşık oldunuz mu? Aşık olmanın iyi ve kötü yönleri hakkında ne düşünüyorsunuz? Nasıl bir çalışansınız? Şimdiye kadar yaptığınız en çılgın şey nedir? İnsanları kandırmanın ve manipüle etmenin kolay olduğunu düşünüyor musunuz?"

Yaptıkları için kendilerini sorgulayanların, hep kendilerine inananların, düşünmeden, hesap yapmadan ani karar verenlerin psikopat olma eğilimi yüksekmış. Böylesinin derin bir duygu yelpazeleri yokmuş. Empati yapamazlar. Zeki olan psikopatlar, bu duyguları çok güzel taklit ederler ama hissedemezlermiş... Mesela, bazıları verecekleri önemli bir kararı günlerce analiz ederler. Psikopatlar ise, şöyle duruma genel bir bakıp, lehine olanları aleyhine olanlardan fazla görürlerse, karar verilmiştir. Kararın kimi nasıl etkileyeceğini düşünmezler.

Psikopatların sorunu amigdala'da

Amigdala, beyinde korku hissinden sorumlu bölge. Korkunun beden dilini düzenliyor. Mesela çok başarılı insanların beyinleri, sıradan insanların

kine oranla çok daha korkusuz. Risk almaktan çekinmiyorlar. Çünkü amigdala, merkezi sinir sistemine korku sinyalinin göndermiyor. (CEO'ların yüzde 4'ü psikopatmış. Adam kovmaktan zevk alan, manipülatif olmayı iyi yöneticilikle bir tutan CEO'ların psikopat olma eğilimleri var...)

Bu arada testi ben de yaptım. Çok şükür, psikopat özelliklerim yok. Zaten testi yaparken "Acaba mı?" diye endişeleniyorsanız, psikopat değilsiniz. Ama şöyle bir düşündüm. Acaba psikopat olmak ister miydim? Pişmanlık ve suçluluk hissetmeden yaşayacaksın, özgüvenin hep tepelerde olacak, için içini kemirmeyecek, kaygı, tedirginlik nedir bilmeyeceksin, ne yaparsan yap, sorumluluğu üzerine almayacaksın, yani kendini hep iyi hissedeceksin... Ama başkalarını nasıl etkilediğini hiç düşünmeden... Ah, belki bir saat için... Beni insan yapan, hayatı daha farklı takdir etmemi sağlayan özelliklerimden daha fazla ayrı kalmak istemem doğrusu... Psikolog Robert Hare'in hazırladığı psikopat teşhis listesinden bazılarını aşağıda özetleyerek yazıyorum. Bu özellikleri kendinizde veya bir yakınınızda görüyorsanız, geçmiş olsun! Yapacak birşey yok...

- Herşey istedikleri gibi gittiğinde yüzeysel bir çekicilikleri vardır. Çarpıcı ve karizmatiktirler.
- Kendilerini çok üstün görürler. Yetenekleri ile böbürlenirler. Ukalâ ve inatçıdır.
- Çabuk sıkılırlar. Stimulasyona ihtiyaçları vardır. Pervazı, gözükara ve sonuçlarını düşünmeden ani kararlar verirler. Uzun vadeli planları hayalci ve gerçek dışıdır.
- Kendi kişisel kazançları için başkalarını sömürürler.
- Utanma ve suçluluk duyguları yoktur. Atıkları adının sorumluluğunu taşımazlar.
- Çabuk öfkelenirler, kavgaya etmek için bahane ararlar ve hep başkalarını suçlarlar.
- Topluluk içinde sıcakkanlılardır, birbirleriyle ilişkilerinde duygusal olarak yoksullardır. İlişkileri uzun süreli değildir.
- Blüç çağında davranış bozuklukları görülmiştir.yu bulmamız gerekiyor...

Bulut Bagatır

Ülkemiz 8333 km. uzunluğundaki sahil şeridi ve dört denize kıyı veren özel konumu nedeniyle farklı bir coğrafyada yer alıyor. Ege Denizi'nin Anadolu içine uzanarak oluşturduğu İzmir Körfezi işte bu farklı coğrafyada bir başka güzellikle buluşmamızı sağlıyor. İzmir Körfezi; İç Körfez ve Dış Körfez adlarını taşıyan iki ayrı körfezden oluşuyor. Sasalı/Karşıyaka sahil şeridiyle Güzelbahçe/Bayraklı arası çizgi sınırları içerisinde kalan İç Körfez'in önemli özelliklerinden birisi, ulaşım olanağı sağlamasının ötesinde şiddetli rüzgârlara karşı korumalı yapısıdır. Karaburun Yarımadası'ndaki Akdağ, Kuzeyde Yamanlar Dağı, güneydeki Balçova tepeleri rüzgârı keser. Bu bakımdan İç Körfez'in rüzgâra karşı korumalı yapısı yelken sporu açısından büyük avantaj yaratır. Karşıyaka Yelken Kulübü yöneticilerinden Seyhan Evliyaoğlu'nun belirttiği gibi İzmir Körfezi, sabit rüzgârları ile yılda en az 330 gün yelken sporu yapmaya elverişli bir yarış sahasıdır. Ancak yine yıllarını yelken sporuna vermiş Macit Buluç, dört tarafı denizlerle çevrili Türkiye'nin su sporları, dolayısıyla yelken sporu ile tanışmasındaki gecikmeye dikkâti çeker, "yelkeni ile Ummanları göl haline getirmiş bir millet olarak şan vermiş Türklerin; yelkeni bir spor olarak benimsemeleri, diğer ülkelere oranla yıllar, hatta yüz yıllar sonra mümkün olabilmıştır. Dünyada ilk yelken kulübünün 1639 yılında kurulmasına karşılık Türkiye'de ilk resmi ve nizami yelken yarışının ancak 1912-1914 yılları arasında yapılabilmiş olması da bunu gösterir. Türkiye'de bu yıllarda ilk yelken sporu yapanların, İstanbul'da yerleşmiş bulunan İngiliz ailelerinin fertleri olmaları da işin dikkât çeken bir başka yanındır." (1) diye yazar.

İzmir'de gelişen sporlar

Körfezde yelkenler fora

Türkiye'de yelken sporunun başlangıç noktasını oluşturan 1912-1913 yılların uzanan faaliyetler, 1914 yılında 1. Dünya Savaşı'nın başlaması sonucu birden noktalanır. 1915 yılına gelindiğinde Bahriye Nezareti, birer İngiliz kulübü olan Prinkipo, Makriköy ve Moda yelken kulüplerine ait el koyduğu yelken teknelelerini Türk spor kulüplerine dağıtır. Sonuçta Türkiye'de yelken sporu Fenerbahçe, Galatasaray, Anadolu kulüplerinin eline geçer. Ancak 1. Dünya Savaşı ile onu izleyen mübareke ve işgâl yıllarının elverişsiz koşulları ülkemizde yelken sporunun gelişip yayılmasını engeller. Sonuçta, Türkiye'de ciddi ve nizami Avrupa yelken sporu faaliyetinin başlaması ancak Cumhuriyet ile birlikte olası olabilecektir.

İzmir'de yelken sporu

1959 yılına geldiğimizde, İzmirli Nesrül Kalkış-Haluk Kalkış'ın, Hollanda'da yapılan Flying Dutchman Avrupa Şampiyonasına katılan İzmir'in ilk ulusal sporcuları olduğunu görmekteyiz.

1961 yılı ise İzmir'in yelken sporunda atak yaptığı yılların başlangıcıdır. İzmir Bölgesi Yelken Ajanlığı görevine getirilen Macit Buluç'un çabaları sonucu, kentte, "İmbat rüzgârı kısa zamanda bir yelken filosu kazanacaktır."

Sıkı bir çalışma sonucu İzmirli yelkenciler kısa sürede, bu spor dalında söz sahibi olmaya gecikmezler. 1963 yılında bu kez İzmir, SCIRA (Merkezi ABD'de bulunan Snipe Yarışçıları Birliği) tarafından snipe sınıfında 533 İzmir Filosunu kurar, bu filo uluslararası filo olarak kabul edilir. Bu gelişmelerin meyvesi kısa sürede alınır, İzmir, 1966 yılında Avrupa Yelken Şampiyonasını düzenler. Şampiyonada Hayri Karabilgin ile Altan Yalman'dan oluşan Türk ekibi, tüm rakiplerini geride bırakacak; 6 ülkeye mensup 11 tekne arasında birinciliği kazanacaktır. Yine İzmir hemen bir yıl sonra, 1967'de bu kez Doğu Avrupa Snipe Şampiyonasını düzenleyecektir. Bu şampiyonada da yine Hayri Karabilgin ile Altan Yalman'dan oluşan Türk ekibi, 9 tekne içersinde birinciliği göğüsleyecektir.

Yakın tarihte ise 1971 yılında İzmir'de yapılan Akdeniz Oyunları'nda İzmir, yelken sporuyla doyasıya beraberlik yaşar. Sporun böylesi ilgi görmesi kulüpleri de hareketlendirecek, yelken sporuyla uğraşanların sayısında hayli artış görülecektir.

Peki, yelken sporuna bu denli uygun İzmir Körfezi bugün yeteri ölçüde kullanılabiliyor mu? Neler öneriliyor? Kentte yelken sporunun yöneticileriyle bunları konuştuk.

YELKEN FEDERASYONU İZMİR İL TEMSİLCİSİ

TURAN

YILMAZKOÇ:

"Dünyanın en güzel rüzgârı İzmir Körfezi'nde eser"

Yelken Federasyonu İzmir İl Temsilcisi Turan Yılmazkoç, İzmir'in konumu itibarıyla denize bağlı yaşayan, ekmeğini denizden çıkaran bir liman kenti olması dolayısıyla Körfez'i kullanmak zorunda olduğunu altını çiziyor, "Körfez hem insan taşınmasında, hem yük taşınmasında yoğun biçimde kullanılmaktadır." diyor ardından sözü yelken sporuna getiriyor:

"Körfez dünyanın en güzel rüzgârına; yani 'İmbat' rüzgârına sahiptir. Derinliği bir yarış için çok uygundur. Genişliği, Körfez'in iki yakasında aynı anda parkur kurup yarış yapmaya uygundur. Bu rüzgâr yelken sporu için bulunmaz bir nimettir. Kıyıya doğru eser, stabil aynı yönden gelir. Dalga boyu yelken sporu için çok uygundur. Rüzgârın hızı çok keyifli bir seyir imkanı sunar."

Turan Yılmazkoç, bu bakımdan İzmir'in değerlendirmesini yerinde yaptığını aktarıyor, kentin yelken konusunda Türkiye'de ön sıralarda geldiğini söylüyor, İzmirli sporcuların ulusal takımın iskeletini oluşturduğunu vurguluyor.

Özel şirketlerin yanında kamu firmalarının da yelkene destek vermesiyle Körfez'de yapılan organizasyon sayısının her yıl daha da artarak devam ettiğini aktaran Yılmazkoç; "İzmir'de, 2000 yılından bu yana yapılan desteklerle ilerleme sağlanan yelken sporu artık sınırları da aşıyor. Kentte yetişen sporcular uluslararası organizasyonlarda madalya almaya devam ediyor." diyor.

Turan Yılmazkoç'un verdiği bilgi göre; Deniz Ticaret Odası, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Karşıyaka Belediyesi, İZFAŞ, İzmir Liman İşletmeleri, Sahil Güvenlik Komutanlığı İzmir'in denize yüzünü dönmesi için yelkene destek veriyor, "Bu açıdan önümüzdeki yıllarda Körfez daha da renklenecek" şeklinde görüş bildiriyor.

İzmir'de halen yelken sporu dalında 11 aktif kulübün bulunduğunu belirten Yelken Federasyonu İzmir İl Temsilcisi Turan Yılmazkoç, konuyla ilgili olarak şunları aktarıyor:

"Foça, Karşıyaka, Çeşme, Göztepe, Türk Koleji, Solo Yelken, Urla, Ege Açık Deniz Yat Kulübü, Alaçatı Windsurf, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Konak Belediyesi şu anda aktif olan kulüplerimiz. İzmir'de 300 optimist, 100 laser ve çeşitli sınıflarda toplam 500 lisanslı sporcumuz var. 12 ay boyunca sürekli olarak çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bir yıl içinde İzmir'de 40 organizasyon gerçekleştiriyoruz. Türkiye Yelken Federasyonu'nun tüm organizasyonlarına katılıyoruz. Bölge ve federasyonların tüm yarışmalarında İzmir, en çok katılımı gerçekleştiren kent oluyor. Muğla'da bu yıl gerçekleştirilen Türkiye Şampiyonası'ndan iki şampiyon çıkardık."

İzmir'de yelken sporunda yer sıkıntısı olduğunu kaydeden Turan Yılmazkoç, "Karşıyaka'nın denize sıfır çalışma alanı olması bu sıkıntıyı azaltsa da diğer tüm takımların denizle bağlarını yol engelliyor. Tüm araçları sporcular taşıyarak denize ulaştırmak zorunda kalıyor" diyerek yaşanan bir sıkıntıyı dile getiriyor. Yelkenin pahalı bir spor olmadığını da vurgulayan Yelken Federasyonu İzmir İl Temsilcisi Turan Yılmazkoç, alınan malzemelerin sporcu tarafından 5 yıl boyunca kullanılabilmesini kaydederek, şöyle konuşuyor:

"Bu spor lüks olarak görülmemeli. İtalya'da bin 200 yelken kulübü var. Bunlardan 600'ü aktif olarak çalışıyor. Türkiye'de ise bu sayı 70, bunlardan 40'u aktif olarak çalışıyor. Türkiye'de 2 bin civarında lisanslı sporcumuz var. Dünyanın en iyi parkurlarına sahibiz. Alaçatı ve İlica, İzmir Körfezi en iyi parkurlarımız. Bu nedenle uluslararası organizasyon almakta zorlanmıyoruz. Bunun değerini bilmeliyiz."

KARŞIYAKA YELKEN KULÜBÜ YÖNETİCİSİ**SEYHAN
EVLİOĞLU****“İzmir’de yelken kulüpleri
sayıca artmalı”**

İzmir’in yelken sporunda köklü kulüplerinden birisi olan Karşıyaka Yelken Kulübü yöneticisi Seyhan Evlioğlu ise sorularımızı şöyle yanıtladı:

Körfez, yelken sporu için ne kadar uygun? Dünya’daki ölçütlere göre karşılaştırsak İzmir Körfezi yelken sporu için uygun bir yerdir, diyebilir miyiz?

Körfezimiz, 2004 yılında büyük kanal kolektörlerinin çalışmasından bu yana fevkalade temizlenmiş ve dünyada yelken sporu yapılan göl, deniz v.b. yarış mahallerinden uygun hale gelmiştir. İzmir Körfezi, sabit rüzgarları ile yılda en az 330 gün yelken yapılabilecek yarış sahasıdır.

İzmir’de yelken sporu şu an için nerede? Yıllara göre bir ilerlemeden söz-

debilir miyiz? Uygun koşullar sağlanabiliyor mu? Eksiklikler nelerdir?

İzmir’de yıllardır Karşıyaka ve Göztepe kulüpleri, Türkiye’nin yelken sporunda lokomotifleri olmuştur. Daha sonra Çeşme, Foça, Urla, Solo gibi yelken kulüplerinin kurulması ile bu dalda kesinlikle ilerleme görülmektedir. Kulüplerin maddi sıkıntıları olsa da yelken yapma isteği ve başarısı artmaktadır. Bunun yanı sıra yine de sponsor bulmak ve malzeme teminindeki güçlükler en büyük eksikliklerdir.

Yelken sporunu geliştirmek için yapılması gereken nelerdir? Denizle yaşayan bir İzmir hayali her zaman vardır. İzmirlilerin yelkene ilgisi ne düzeyde? Bu sporu yaymak için ne gibi çalışmalar yapılabilir? Yerel yönetimlerin size desteği ne düzeyde?

Yelken sporunun geliştirilmesi için İzmir’de marina sayısının artırılması ve her marinanın bir kulübe sahip olması gerekir.

İZMİR’DE 2012 YARIŞ TAKVİMİ

YARIŞ ADI	YERİ	YARIŞ TARİHİ
EAYK YARIŞI	SIĞACIK-TEOS MARİNA	28 Ocak 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	29 Ocak 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	04 Şubat 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	31 Mart 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	01 Nisan 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	07 Nisan 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	12 Mayıs 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	13 Mayıs 2012 Pazar
URİYAT YARIŞLARI	URLA	26 Mayıs 2012 Cumartesi
URİYAT YARIŞLARI	URLA	27 Mayıs 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	16 Haziran 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	17 Haziran 2012 Pazar
FOÇA YELKEN YARIŞI	FOÇA	30 Haziran 2012 Cumartesi
FOÇA YELKEN YARIŞI	FOÇA	01 Temmuz 2012 Pazar
EAYK GEZİ PROGRAMI		07 Temmuz 2012 Cumartesi
		08 Temmuz 2012 Pazar
		11 Ağustos 2012 Cumartesi
		12 Ağustos 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	ÇEŞME MARİNA	01 Eylül 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	ÇEŞME MARİNA	02 Eylül 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	İZMİR KÖRFEZİ	29 Eylül 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	İZMİR KÖRFEZİ	30 Eylül 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	İZMİR KÖRFEZİ	06 Ekim 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	10 Kasım 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	11 Kasım 2012 Pazar
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	01 Aralık 2012 Cumartesi
EAYK YARIŞI	SIĞACIK TEOS MARİNA	02 Aralık 2012 Pazar
EAYK YIL SONU BALOSU		22 Aralık 2012 Cumartesi

Yelken sporunun İzmir'de ki önemli temsilcilerinden olan Ege Açıkdeniz Yat Kulübü'nün Komodoru Ramazan Karakundakoğlu İzmir körfezinin yelken yarışları açısından mükemmel bir yer olduğunu belirtti. Komodor, körfezin, Türkiye ve Dünya üzerinde nadir birçok özelliğe sahip olduğunu ve bu özelliklerin yelken sporu için büyük avantaj olduğunu ifade etti. Körfezin yelken sporu için sağladığı avantajlardan örnekler veren Karakundakoğlu yüksek rüzgarda bile Körfez'de aşırı dalga oluşmadığını söyledi. Ayrıca yelken yarışlarının görsellik sunması açısından, yelken sporuna destek verecek sponsorlar için çok uygun bir reklam alanı olduğunu hatırlatan Karakundakoğlu, "Bu sayede sponsorlar yelken sporuna daha çok ilgi gösterecekler. Sponsorlarla beraber yelken sporunun gelişmesi hız kazanacaktır" dedi. İzmir körfezinin ulaşım sorununu da ortadan kaldırdığını altını çizen Karakundakoğlu yelkencileri Dağlarla ve kıyıda bulunan yüksek binalarda çevrili olması sonucu oluşan farklı rüzgârlar konusunda da uyardı. Komodor Karakundakoğlu "Yarış sırasında oluşabilecek olan farklı rüzgârlar, yelken sporunun tüm bilgi ve tecrübesinin, yarış anında uygulanmasını gerektiriyor" diye konuştu.

Yelken sporunun İzmir'de layıkıyla yapılabilmesi için neler yapılmalı?

Mevcut marinaların yetersiz olması sonucu yelken sporu önündeki en büyük engeldir. Mevcut bir çok yelken kulübünün kendine ait her hangi bir tesisi yoktur. Kısıtlı imkanlarda, küçük konteynirler içinde bu sporun gelişmesi mümkün değildir. Acil olarak körfezde yeni marinalar, atma çekme merkezleri, tekne park alanları yapılması gereklidir. Bir milyona yakın bir nüfusun yaşadığı bir şehir, yelken sporu açısından büyük bir potansiyel ve kaynak oluşturur.

Ege Açıkdeniz Yat Kulübü olarak kurslarınızdan ve katıldığınız yarışmalardan bahsedebilir misiniz? Kurumunuz hakkında bilgi verir misiniz? Kurum olarak koyduğunuz hedefler nelerdir? Çeşme Festivali çerçevesinde düzenlenen bir yat yarışının beğenisi ile başlanan çalışmalar sonucunda Ege Açıkdeniz Yat Kulübü 2000 yılında, Çeşme bölgesinde bağlı yat sahipleri, deniz severler ve eski İzmirli milli yelken sporcularının önderliğinde kuruluşunu ta-

EAYK YÖNETİM KURULU ÜYESİ - KOMODOR

RAMAZAN KUNDAKOĞLU

"En çok yarış düzenleyen kulüplerden birisiyiz"

mamlaşmıştır. Aynı yıl Türkiye Yelken Federasyonuna bağlı olarak yarış faaliyetlerine yönelen kulüp 2001 yılında 10 yarış düzenleyerek önemli bir çıkış yapmıştır. Nisan 2002 tarihli genel kurulunda alınan karar doğrultusunda, gerek kulüp merkezinin Çeşme'den İzmir'e taşınması, gerekse de Yönetim Kuruluna uygun yerlerde şube açma yetkisi verilmesi ile Ege'nin kulübü olma yolunda ilk adımlar atılmıştır. Halen 215 üye, 312 lisanslı sporcu ile faaliyetlerini Seferihisar, Çeşme, Mordoğan, Foca, Urla, Yunan adaları ve İzmir körfezinde sürdürmekte olan EAYK, genç bir kulüp olmasına karşın 2011 yılı yarış takviminde yer alan toplam 24 yarış ve yarışan tekne sayısı 56 yat ile Türkiye genelinde en çok yat yarışını düzenleyen kulüplerden biridir...Ege Acik Deniz Yat kulübü tüm yelken ve deniz severlere yönelik aktiviteler içindedir. Amatör Denizci Belgesi

ve Amatör Telsizci Belgesi sınavları düzenleniyor. Yıl boyunca her ay en az bir yelken yarışının organize ediliyor. Yıl boyunca denizcilik, yelkencilik, denizde acil kurtarma, çevre konulu seminerler ve eğitimler yapılıyor. Yunanistan yelken kulüpleri ile aktif çalışmalar ve işbirliği yaparak, Ege denizinde, yelken sporunun barışa, dostluğa, turizme katkı sağlanıyor. Marinalar birliği, Deniz Ticaret Odası Meclis toplantılarına katılarak yelken sporunun gelişmesine yönelik katkı ve iş birlikleri oluşturuluyor.

Önümüzdeki yılın programı hakkında bilgi verebilir misiniz?

EAYK, denizciliğin ve yelken sporunun geliştirilmesi amacı ile 2012 yılında 23 adet yelken yarış, 2 adet Ege antik liman şehirleri gezisi, muhtelif seminerler, Amatör denizci belgesi ve Telsizci sınavları düzenleyecektir.

Urla'da bir "Country Restaurant"

Kuzu çevir "Rahatla"

İzmir ve çevresinde dünya mutfaklarından yöresel lezzetlere kadar pek çok yemek seçeneği var. Ancak, tercihiniz lezzetli bir kuzu eti yemekten yana ise fazla bir seçeneğiniz yok gibi...

Kuzu çevirmenin tadına varabilmeniz için İzmir'de yönünüzü Urla'da tam bir Country Restaurant olan Rahatla'ya çevirmeniz gerekiyor. Rahatla, Otoyol Urla çıkışından eski yola Urla yönüne doğru indiğinizde hemen solunuzda kalıyor. İzmir Yönünden gelenlerin Urla kavşağından İzmir'e doğru dönmeleri gerek. Gece gelenler ise Rahatla'yı çok kolay bulacaklar çünkü yolda durup fotoğrafı çekilebilecek kadar hoş bir aydınlatması var. Biz buna renklerin doğayla gece dansı desek daha doğru olur.

Neden "Country Restaurant"

Yabancı kelimelerle aramız pekiyi değildir. Ancak "Kır" kelimesi o derece yozlaştırıldı ki Rahatla'yı Kır kelimesi ile birleştirmek pek istemiyoruz. Belki "Doğa Restoranı" denilebilir. Rahatla'nın kapı-

sından adınızı attığınızda Doğa ile mekan bütünleşmesini hissediyorsunuz. İlk gözünüze çarpan ise "tamam ben bu işi bilen profesyonel bir yere geldim" dedirtecek boyutlarda bir "Et Çevirme Alanı". Mekanda adı ile ilintili olarak bir küçük manej de var.

"Biz burada sadece küçüklere binicilik sevgisi aşılamaya çalışıyoruz. Çocuklar Rahatla'da At sevgisinin, Atlarla iletişimin ilk adımlarını yaşıyorlar. İnancımız o dur ki daha ileri yaşlarında binicilik sporuna gönül verecek birçok genç Rahatla'dan yetişecek." Bu sözlerin sahibi Rahatla'nın kurucusu Eylem Ekin.

Eylem Ekin sözlerine şöyle devam ediyor: "Artık çok klasik bir söz oldu ama Rahatla'da temel hedefimiz burada herkesin kaliteli bir hizmet alması. Bu yüzden çalışan personelimizin tamamı yüksek okul mezunu, doğal görüntümüzü, peyzajı, Atlarımızın bakımını ve binicilik eğitimini birlikte çalıştığımız, bilgilerine güvendiğimiz profesyonellere borçluyuz. Kullandığımız malzemelerde öncelik sürekli olarak kalitede ve tazelikte..."

Rahatla, ünlü kahvaltısı ve künefesinin yanında kuzu çevirmede de çok iddialı... Her alanda gösterilen titizlik. Burada da ön planda. İş çok iyi bilen bir usta... Özenle seçilen malzeme...

Keyifli bir şarap eşliğinde kuzu ziyafetini kaçırmayın...

Rahatla

Dörtüöl Mevkii
Shell-Opet istasyonları arası Urla İzmir
Telefon 232.754 6571

TURGUT ÇEVİKER: "Mizah, bütün ışıklar karardığında devreye girer"

Lütfü Dağtaş

Türkiye'nin ilk ve halen de tek karikatür tarihçisi Turgut Çeviker, karikatür sanatı dışında tiyatrodan sinemaya değişik sanat dallarında hayli üretken bir sanat insanı. Karikatürün mizah içeriyor olmasına karşın Turgut Çeviker kendisinin "asık suratlı" olduğu şeklinde değerlendirildiğini ifade ediyor, "Oysa ben neşe içeren bir sanat dalına ilgi duyuyorum" diyor.

Turgut Çeviker ile karikatür sanatı, tarihçiliği üzerine keyifli bir söyleşi yaptık.

Karikatürle olan ilişkinin geçmişinden söz açar mısınız?

Dışardan bakan benim için daha çok asık suratlının biri olarak değerlendirildi. Böyle olduğu halde ben karikatür gibi neşe de içeren bir sanat dalına ilgi duydum. 1960'larda çocukluktan ilk gençliğe adım attığım yıllarda resim ile tanıştım. Biz iki taraftan da dede ve nene görmedik. Evin son büyüğü, 1957 öncesi kaybettiğimiz babaanneden soluk birkaç görüntü var belleklerde. Sonrası

yedi kişilik bir aile. Varlıklı anne tarafında büyük bir dargınlık; yoksul baba tarafında ise toparlanamayan bir dağınıklık. Akrabalar zaman zaman gidip gelse de, esas olarak yaşadığımız üç mahalleden edinilen komşuları, daha çok akraba olarak benimsemişiz.

Kendi başına bir aile; baba nüfus memuru, anne ev kadını ve beş erkek çocuk; toplam yedi nüfus. Eve her gün yedi ekmek giriyor. Büyük kiralık evler. Kiler, büyük ağabeyimin yağlıboya resimler yaptığı atölye aynı zamanda. Tren yolunda büyüdüğüm için tren biletleri; şekerlemeden çıkan hayvanat, futbolcu ve artist fotoğrafları ve o dönemin vazgeçilmezi pul bütün kardeşlerin oyuncakları arasında yer alıyor. Mahalle ya da köy düşüncelerinde birçok kez -büyük bir şaşkınlıkla- seyirlik oyunlar izledim. Orta okula geçtiğimde eve alınan gazeteleri ayırıyorum. Sonra onların sayfalarında yer alan bazı çizgiler ilgimi çekiyor; karikatürle karşılaşmam böyle oluyor. Orta son sınıftayken gazetelerden futbolcu ve artist fotoğraflarını kes-

meyi bırakıp, karikatüre yöneliyorum. Sinemayla karşılaşmam da aynı yıllarda olmuştu, ister istemez. O zamanlar sinemada Suphi Kaner komedinin yıldızıydı; ona eşlik eden kadın oyuncularından Suna Pekuysal'ı da unutamam. Vahi Öz, Hulüsi Kentmen, Ahmet Tark Tekçe gibi alt rollerde görülen oyuncular benim kuşağımın en önemli komedi oyuncularıydı. Öztürk Serengil, bu yıldızların son büyük halkasıydı.

1960'larda, komediyi, sinemada doya doya yaşadım; karikatüre -köklerini hâlâ tam olarak bilemediğim nedenlerle- tutkundum. Aynı süreçte edebiyat ve tiyatroyla ilişki kurmuştum; asıl bunu istiyordum. Bu ilişki benim ilk gençlikten, gençliğe çıkışımdı aynı zamanda. Lisede rol aldığım ilk oyun Cevat Fehmi Başkut'un Göç'üydü (1968); Sonra Gogol ile tanıştım; Ölü Canlar'ı okumuş, Bir Delinin Hatıra Defteri'ni oynamaya karar vermiş ve bunu gerçekleştirmiştim. Orhan Kemal'in toplumsal bir yergi başyapıtı olan Murtaza'yı okumuş; aynı dönemde Tunç Başaran'ın, -Müşfik Ken-

ter'in canlandırdığı- Murtaza'yı izleme olanağı bulmuştum.

1969'dan başlayarak Çarşamba'da büyük ağabeyim Muammer'in sınıf arkadaşı olan Erol Özdemir, karikatür konusundaki en önemli kaynağım olmuştur. Erol abiyle TÖS'te (Türkiye Öğretmenler Sendikası) ya da öğretmenlik yaptığı okulda veya kentin oturulabilir herhangi bir yerinde hep karikatürden konuşurduk. Ona listelediğim sorular olurdu her zaman. O beni bilgilendirirdi. Ayrıca karikatür çizerken izlememe izin verirdi; bu süreç karikatüre ilişkin bilmediğim soruları bir yandan yanıtlarken diğer yandan yeni sorular kurmama yardımcı oluyordu. Bu bakımdan Erol abiyle olan karikatür dostluğumun kök bir anlam içerdığını söyleyebilirim.

1972 öncesi başlıca karikatür izleme kaynaklarım - o zamanlardan beri her gün satın aldığım- Cumhuriyet ve TÖS Lokali'ne gelen diğer gazeteler ve -kendim için aldığım- Akbaba'ydı. 1972'de İstanbul'a taşındığımda gördüğüm ilk karikatürcü, İstiklâl Caddesi'nde Küçükparmak Sokağı'nın köşesinde duran bir potreciydi. Onu o kadar çok durup izlemiştim ki, bir gün tanıştık ve tanıdık olduk bir birimiz için. Söylediği-

ne göre Akşam'da yayımlanan -Suat Yalaz'ın- Karaoğlan'ı o çiniliyordu. Bu açıklamalarımın, karikatür ile olan ilişkim hakkında iyi bir fikir verdiğini düşünüyorum.

Bugüne değin karikatür alanında yaptığı çalışmalardan söz açar mısınız? Türkiye'de yayıncılığın odağında edebiyat ve tarih vardır; mimari, müzik, resim ve ardından arkeoloji gelir. Karikatür, sanat dışı kabul edildiği için, kişisel kütüphanesini oluşturamamıştır.

Vedat Ar, devlet bursuyla Paris'te seramik eğitimi almıştır. Öğrenciliği sırasında bir film stüdyosuna sık sık gidermiş. Orada kamera, karanlık oda, dekor, ışıklandırma, kostüm ve seslendirme gibi sinemanın ana dalları konusunda gözlemler, incelemeler yapma olanağı bulur. Aynı stüdyoda canlandırma sineması çalışmaları ilgisini çeker. O zamanlar Walt Disney, dünyanın ilgisini çekmeye başlamıştır "mütharrik resimler"le. Vedat Ar, 1926'da ülkeye döner ve o zamanki adıyla Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nde seramik kürsüsünü kurar. DGSA'da panoya asılan bir duvarıyla -çeşitli bölümlerin öğrencilerinin den oluşan- bir grup öğrenciyle canlan-

dırma kursu verir. Bu kurs sonucunda bir de film çekilecektir. Çalışma -Türkiye'de bilinen ve sonuçlandırılmış- ilk canlandırma filmimiz olan Efe Dansı'dır (1947). Bu filmden sonra DGSA yönetimine eğitim sürecini anlatarak meyvesini de göstererek okulda bir canlandırma atölyesi açma önerisinde bulunur. Anısı daima aramızda gezinesi Vedat Ar'a gülerler. Sinemayı sanattan saymayan Akademi, 1960'larda Sami Şekeroğlu'nu da ciddiye almayacaktır. Arkadaşlarıyla birlikte kurduğu Klüp 7'nin oluşturduğu birikimi, Akademi'de bir bölüme çevirmek ister; ancak ona da gülerler. Onun direnişi, -daha sonraki yıllarda- bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sinema Televizyon Bölümü'nü temelini oluşturmuştur.

Sözü neden böyle gezdirdim? DGSA ile sinemanın -erken dönem- ilişkisi, karikatürün başına gelen durumun vehametini azaltabilir belki! Yayınevleri bugün de karikatür yokmuş gibi davranıyor. Bir iki örnek dışında ciddi bir yayıncılık yok bu alanda. (Mizah dergilerinin daha çok kendi kadrolarının kitaplarını yayımladıkları albümleri dışta tutuyorum. Çünkü benim üstünde durduğum karikatür yayıncılığı başka bir şey. Kuşkusuz onlar da mizah kitaplığımızın birer parçası.)

Ben böylesine ilgisiz bırakılmış bir alanda özellikle kaynak kitaplar oluşturmayı amaçladım; bu doğrultuda mizah kültürü alanındaki yayınlarımızın başlıcaları şöyle sıralanabilir:

- Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü (1986, 1988, 1991)
- Güldiken "Dört aylık mizah kültürü dergisi" (1993-2003)
- Türk Canlandırma sineması tarihi (1931-1995), İris Yay. ve Filmcilik Ltd. Şti., 1995 (Araştırmasını yapıp, senaryosunu yazdığım ve Erdoğan Kar ile birlikte yönetmenliğini üstlendiğim 5, 5 saatlik belgesel film.)
- İris Yayıncılık'ın "Mizah Kültürü Dizisi"nden beş çeviri, -biri benim olan- üç telif yapıtı yayımladım: Hippokrates (Türkçesi: Mehmet Ali Kılıçbay), Gülme ve Deliliğe Dair, İst., 1979 - Franz Rosenzweig (Türkçesi: Prof. Ahmet Aslan), Erken İslâm'da Mizah, 1979 - Charles Baudelaire (Türkçesi: İrfan Yalçın), Gülmenin Özü, 1979 - Arthur Koestler (Türkçesi: S. Kabakçıoğlu-Ö. Kabakçıoğlu),

Mizah Yaratma Eylemi, 1979 - John Morreall (Türkçesi: Aykut Aysevener-Şenay Soyer), Gülmeyi Ciddiye Almak, 1979 - Turhan Selçuk, Grafik Mizah, 1998 - Tan Oral, Yaza Çize, 1998 - Turgut Ceviker, Karikatür Üzerine Yazılar, 1997 - Karikatürkiye - Cumhuriyet Dönemi Tarihi (1923-2008)

Karikatürümüzün dünya ölçeğindeki yeri üzerine neler söyleyebilirsiniz?

Büyük diller ve onlara bağlı olarak da büyük edebiyatlar vardır; örneğin İngiliz, Fransız, İspanyol, İtalyan ve Rus dili ve edebiyatı bunlar arasında baş köşede yerlerini almıştır. Güzel sanatlar için yapılacak böyle bir belirleme için aynı kültürlerden geçilir aşağı yukarı. Karikatür, akademik bir sanat dalı olmadığı için bu tür değerlendirmelerde kapısı açılmaz. Karikatürü, diğer güzel sanatlardan ayıran en önemli neden, onun bir basın sanatı olması ve buna bağlı olarak da "güncel"liğidir. Akademik sanat dalları gibi doğup serpiyen bir karikatür de var kuşkusuz. Ancak bu ilgi alanına yönelmiş çizimler, kapılarını açan galeriler ve yayınevleri sınırlı ve birçoğu amatörüdür. Dünyada -belki de- en çok karikatür yarışması veya şenliği düzenleyen ülkeler arasında olduğumuz söylenebilir. Uluslararası Akşehir Nasrettin Hoca Karikatür Yarışması ile Uluslararası Sedat Simavi (daha sonra adı "Hürriyet" olarak değiştirildi) Karikatür Yarışması dünyada büyük bir ilgi uyandırdı ve Tür-

kiye'yi, karikatür konusunda ilk akla gelen ülkeler arasına soktu. Bu ve -burada adlarını sıralayamayacağım- diğer irili ufaklı etkinlikler, ülkemize dünya karikatürüyle boy ölçüşme olanağı verdi! Ünlemle biten bu cümleye bir soru cümlesi eklemek gerekiyor: "Hangi karikatürle?" Neredeyse yüzde doksanı sadece "karikatür yarışmaları"nda görünen çizimlerin işiyle. Bu, dünya ölçeğinin bir bölümünü oluşturuyor. "Edebiyat" ya da "resim" dediğimizde böyle bir bölümlenme yok. "Karikatür" dediğimizde, günlük gazeteler, haftalık dergiler, sanatsal karikatürler gibi -kamuya ulaştıkları yer bakımından- dört ana bölüm sıralayabiliyoruz.

Herhangi bir ülkenin karikatürünü bu tasnif üzerinden ölçmek olanaklı mı?

Türkiye'de çizilen karikatür, önemlidir. 1860'lardan başlayarak gerek kendi, gerek dünya tarihinin büyük savaşlarına tanıklık etmiştir. Dünya karikatüründeki gelişmeleri yakından izlemiş, farklı çizgi, biçim ve biçimlere açık olmuş ve dünya çapında önemli bir birikim oluşturabilmiştir.

Türkiye'de -siyasi ve askeri iktidarlar dahil-, farklı çevrelerin karikatüre bakışları için neler söyleyebilirsiniz?

Karikatür, başkasına yöneldiğinde herkes güler; ancak hedef kendiniz olduğunda iş değişir! Bu, Bergson'un gülme kuramının belirleyici saptamasıdır. Kari-

katür, iktidarlara karşıdır; daha baskın bir sözcük seçersek iktidarların "düşman"ıdır. Nedeni, "muhalif" olma özelliğinden gelir. Bunu başaramayan karikatür, işlevini yerine getirememiştir. Bu nedenle ya "eğlence"nin aracı ya da iktidarın "maşa"sı olur. Mizah, bütün ışıklar karardığında devreye giren bir "ileti" olmak üzere doğmuştur ve ölümü, tersi durumlarda gerçekleştirebilir.

1550'lerde iktidarlara müdahale eden karikatürler tebeşirlerle duvarlara çizildiğinde, çizimler pusu kurularak yakalanıyor ve öldürülüyordu. Karikatür, iktidarlara peşkeş çekilecek bir oyuncak değildir. Karikatürcüler, atalarının işlevlerini, çağa tanıklık ve müdahale görevlerini akıllarından bir an bile çıkarmadan çalışmalıdır.

Türkiye'de dün kadar askeriye karikatüre konu olamazdı. Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay 1973'de Çankaya'dan görevi bitip ayrıldığında Nehar Tüblek'in karikatürü Hürriyet'in birinci sayfasında manşete eşlik ediyordu. O karikatür kamuoyunu şaşırtmıştı; çünkü cumhurbaşkanlarının karikatürünün çizilemeyeceği gibi yerleşik bir kanı vardı. Oysa -farklı tarihlere- aynı görevde bulunmuş olan Mustafa Kemal Atatürk, Celâl Bayar, Cemal Gürsel'in karikatürleri çizilmisti. Karikatür, özellikle 1990 sonrası birçok tabu konuyu eleştirme olanağı buldu.

AKP iktidarları ve R. T. Erdoğan, genel

olarak mizahtan özel olarak karikatürden hoşlanmadığı açık bir gerçek. Bu hoşlanmamış, AP ya da DYP iktidarları ve Süleyman Demirel'inkiyle karşılaştırılmaz. AKP odaklarının mizahı sevmeyişlerinde dini gerekçeler de var. Bu bakımdan daha tehlikeli bir sevmeyiş bul

Osmanlı dönemi mizah dünyasından söz açar mısınız?

Osmanlı döneminde sözlü mizah geleceği vardı; Hacivat-Karagöz ve Ortayoyunu bile bu alan için yeterli bir kaynaktır. Basınla birlikte "söz", "yazı" ve "çizgi"ye bıraktı yerini. Ermeni mizahı 1850'lerde işlemeye başlamıştı. Osmanlı mizah basını ise 1867'de kendini göstermeye başlayacaktır. İstibdat dönemine değen yaklaşık on yıllık bir sürüştür bu. Sonra 30 yıl susmak zorunda kalacaktır. 1908'de basın yeniden özgürlüğüne kavuşur; mizahçılar kalemlerini sivriltilir ve fırçalarını temizleyip yeniden kolları sıvarlar.

Osmanlı mizah basını daima etkili bir güç olmuştur. İktidar sahipleri, mizahçıların başını ezme konusunda Cumhuriyet dönemi denli balyoz sahibi değildir. Kurtuluş Savaşı sırasında Sedat Simavi'nin Güler yüz'ü ile Refik Halit Karay'ın Aydede'si, dünya mizah tarihini ilgilendirecek seviyede yayın yapmışlardır. Cevat Şakir'in Ali Kemal için çizdiği bir kapak karikatür, derginin ve çizerinin başını büyük bir tehlikenin eşiğine getirmiştir. Bir lazımlığa oturttuğu karikatürün alt yazısı: "Ali Kemal, hücre-i mesaisinde"dir. Cevat Şakir'in deyişiyle "Büyük Anadolu Hareketi"ne karşı yazılar kaleme alan, saray ve işgalcilerin adamı olan Ali Kemal'in Peyam-ı Sabah'taki köşesinin adı: "Hücre-i mesaimden"dir.

Bu karikatürü gören işgalciler hemen Güler yüz'ü basar. Cevat Şakir, askerlerin başı olan subayın yurtdışından yeni gelmiş bir kişi olduğunu -İngilizce bildiği için- anlar. Cevat Şakir, subaya saray sansürü tarafından izin mühürünün de yer aldığı özgün karikatürü gösterir. Konuşmalardan subayın Ali Kemal'in ne kadar önemli bir kişi olduğunu bilmediği de anlaşılır. "Bir daha olmasın" diye uyarılır ve paçayı kurtarırlar. Ancak bu olaydan sonra saray sansürüne, işgal sansürü de eklenir. Karikatür önce kâğıt üzerine kurşun kalemle çizilecek, "onay" aldıktan sonra çinilenecek ve o

da "onay" a sunulacaktır. Baha Tevfik'in, haftalık yergi dergisi Eşek'i, on bin basıldı; dergi hemen bitince kırk iki bin adet olarak ikinci kez basıldı ve hemen toplatıldı. Eşek kapatıldı ama, ilk adını anımsatan başka adlarla iktidar baskısını yenmeye çalıştı; böylece mizah tarihimiz için önemli bir yer açtı kendisine. 1940'larda Markopaşa'nın -yergiciliği ve ilk adını anımsatan diğer adlarla yayımlanması bakımından- Eşek'in öncüsüydü.

Mizahın zaman zaman öne çıkması ya da geride kalmasının koşullarından söz açar mısınız?

Mizah, toplumsal ve siyasal koşullara bağlı olarak önem kazanır. Sözlü mizah döneminde dilden dile dolaşan fıkra, anekdot ve yergi şiirleriyle çalışan mizaha, basın döneminde modern komedi ve karikatür de eklendi. Büyük huzursuzluklar karşısında dilini çıkaran, nanik yapabilen mizahçılar eksik olmadı. Bu sivri dilcilik, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanmayı bildi. Ferit Öngören, "Faşizm mizahın gübresidir" der. Ben de diyorum ki, mizah, bütün ışıklar söndüğünde devreye giren ışıktr.

Kemal Atatürk'ün mizahla buluştuğu bir zaman dilimi var mı?

Mustafa Kemal de Atatürk de karikatürle tanıştı; çizerler onu, savaşırken de Çankaya'da otururken de çizme olanağı

buldu. Onu çizmek yasak değildi, ancak onun döneminde bazı konuları ele almak olanaksızdı. Savaş sırasında Ahmet Rifki'nin karikatürlerini dışta tutarak söylersek o, ancak "resimsel" bir çizgiyle çizilebiliyordu. Tek Parti döneminin basın üstündeki baskısı, aynı zamanda karikatür için de geçerliydi. Buna rağmen, bazı sert eleştiriler kendini gösterme olanağı bulabiliyordu.

Üstat Cem, 1927-1928 yıllarında yayımladığı -adını taşıyan dergisi- Cem'de çizdiği birkaç karikatürden dolayı yargılandı ve bir yıl ceza aldı; sonuçta aklanıldı. Ancak kısa bir zaman sonra dergisi kapatılan Cemil Cem, inzivaya çekilmek zorunda kaldı.

Mizahçı mutlu olabilir mi?

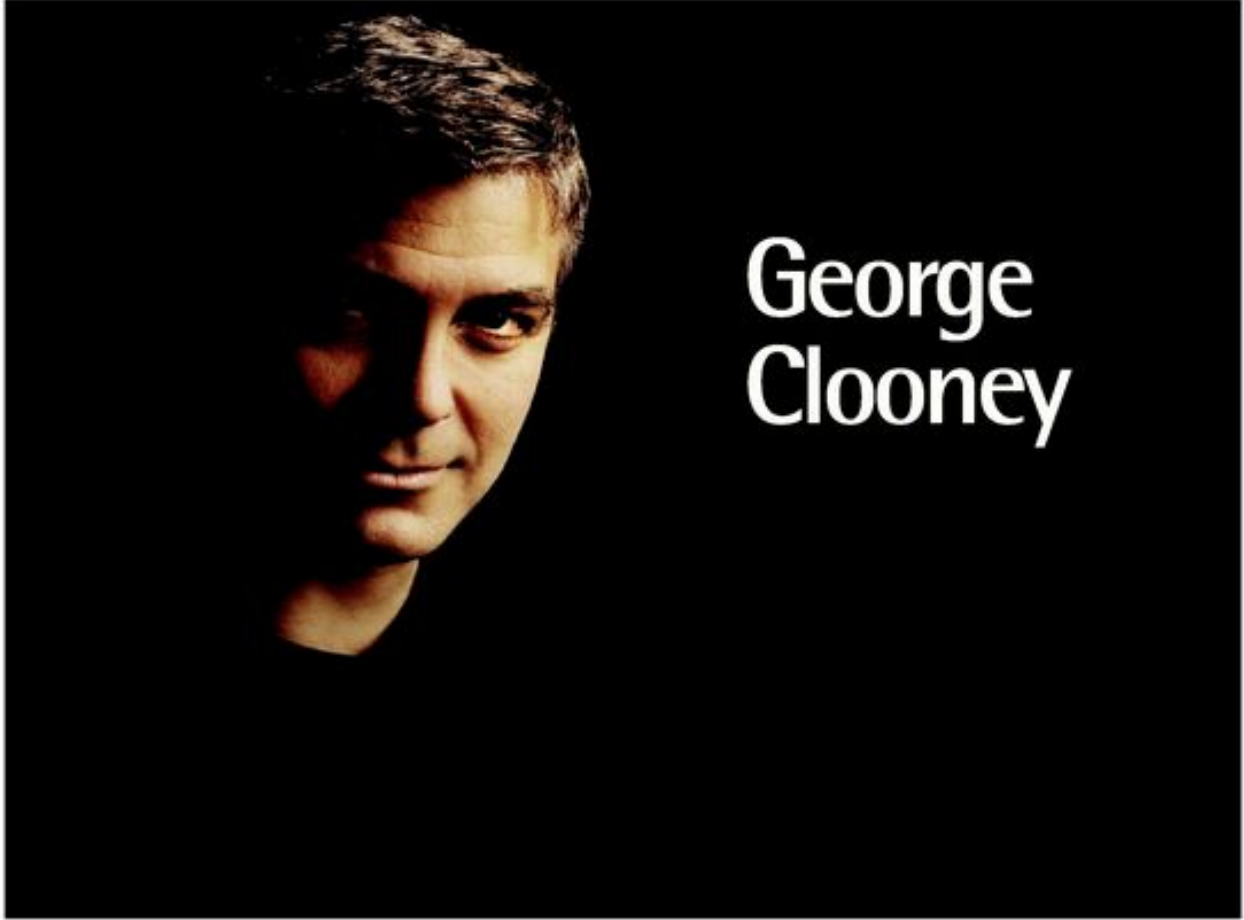
Mizahçı, sorunların olduğu yerde devreye girer ve süreçleri büyük adanmışlıklara özgü kaygılarla yaşar. Aragon'un ünlü sözü, "Mutlu aşk yoktur"u anarak, diyebilirim ki, "Mutlu mizahçı yoktur". Sorunsuzluk ve ülke, eşleşmesinde ilk akla gelen İsviçre'dir. Bu örnekleme geride kaldı, çünkü artık küresel bir köy oldu dünya. İnternetin çıkışıyla, "âsude bir bahar ülkesi" kalmadı.

Düşündüğünüz veya üstünde çalıştığınız projelerden söz açar mısınız?

NTV Yayınları'ndan çıkan Karikatürkiye (1923-2008) için yaptığım tarama çalışması sonucunda bir dizi kitap planlamıştım. NTV Yayınları, karikatür kitaplarına devam etmiyor. Bu nedenle de kendime çalışabileceğim yeni bir yayınevi arıyorum. Üstünde çalıştığım kitap "Karikatürlerle İstanbul", bitmek üzere. Türkiye'nin öteden beri en önemli sorunlarını ele alan karikatür kitapları da yapmak istiyorum.

Biz A.Ş. için Turhan Selçuk'un yaşamı ve yapıtları üzerine -iki yıldır- sekiz kitaplık bir kitap dizisi hazırlamakla meşgulüm. Kitapların altısı bitti. turgutceviker.blog.spot'da iki günlük tutuyorum: "Güldiken Günlüğü" ve "Yaşam Hazretleri".

İzmir Konak Belediyesi'nin Neşe ve Karikatür Müzesi kurucular kurulunda Dilek Maktal Canko, Tan Ora ve Eray Özbek ile birlikte bir yıl kadar görev yaptım ve sonra ayrıldım. Son bir, iki yıllık işler böyle özetlenebilir.

George Clooney

Ayşegül Kesirli

Son zamanların en gözde aktörlerinden George Clooney, 6 Mayıs 1961 tarihinde Kentucky'de doğdu. Yerel bir yayın kuruluşunda gazeteci olarak çalışan babası Nick'in hareketli iş hayatı, Clooney ailesinin sık sık farklı şehirlere taşınmasına sebep oluyordu. Çocuklarının mutlu olmaları için elinden gelen her şeyi yapmaya çalışan Nick Clooney, George ve kardeşi Ada'yı her fırsatta çalıştığı stüdyoya götürüyor, onlara televizyon gazeteciliğinin nasıl işlediğini öğretiyordu. Ada, oldukça utangaç bir çocuk olduğu için televizyonun şaşalı dünyasından pek hoşlanmıyordu. Oysa George sanki ekran için yaratılmıştı. Paskalya veya St. Patrick günü gibi özel zamanlarda paskalya tavşanı gibi çeşitli kılıklara giren George Clooney, babasının canlı yayında kendisiyle röportaj yapmasına izin veriyordu. Büyüdükçe televizyon dünyasını işler kılan birçok teknik ayrıntı hakkında daha derin bilgiye sahip olmaya başlayan George Clo-

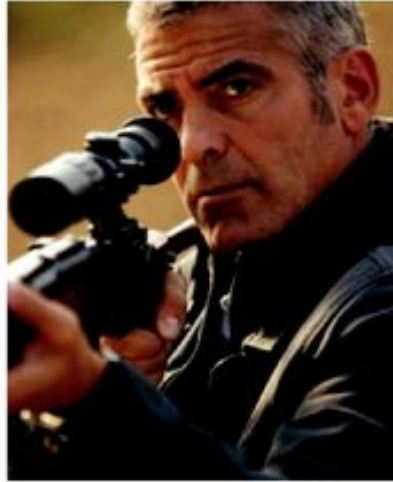

oney, her ne kadar televizyon camiasının içinde büyümüş, babasının televizyon programının kamera arkasında çalışmış da olsa hiçbir zaman ciddi olarak herhangi bir yayın kuruluşunda görev almayı düşünmedi. Onun daha büyük hayalleri vardı.

On beş yaşındayken "The Pride of the Yankees" filmini izledikten sonra gelecekte ne işle uğraşmak istediğinden emin oldu: profesyonel bir beysbol oyuncusu olmak istiyordu. Ancak bu isteği genç bir ortaokul öğrencisinin hayali olarak hafızasında yer etti. Lise yıllarının ardından George Clooney, Kentucky'de üniversiteye başladı. Lakin kısa bir süre sonra üniversite hayatının ona sıkıntı verdiğini fark etti. Kendi deyişiyle üniversite yıllarında "sadece sık sık partilere katılıyor ve sarhoş oluyordum." Gelecekte neyle meşgul olmak istediğinden emin olamayan Clooney, tutunacak bir dal arıyordu. Tam bu esnada kuzeni Miguel Ferrer'den bir telefon aldı. Ferrer, bir filmin çekimleri için Ken-

tucky'de bulunuyordu. George Clooney, kuzenini ziyaret etmek amacıyla gittiği film setinden, filmde küçük bir rol elde ederek çıktı ve bu küçük rol Clooney'nin gelecekte ne yapmak istediğini keşfetmesini sağladı. Bu aydınlanmanın hemen sonrasında Clooney Hollywood'a taşınmaya karar verdi. Ancak bu haber ailesini pek de mutlu etmedi. Babası üniversite eğitimine devam etmesi gerektiği konusunda ısrarlıydı ve ona eğer Hollywood düşünün peşinden gidecekse kendini geçindirecek parayı da kendi kazanması gerektiğini söyledi. George Clooney, hayalinin peşinden gidebilmek için birçok işte çalıştı. Ayakkabısı satıcılığı ve puro imalatçılığı yaptı. Çok çalıştı ve kendisine gereken parayı biriktirmeyi başardı. Bu parayla 1976 model Monte Carlo marka bir araba satın aldı ve geriye kalan 300 dolarını cebine koyup, yola koyuldu.

Hollywood'a taşındığında, kendisine ait bir daire tutacak mali gücü olmadığı için teyzesinin yanında yaşamaya başlayan ve geçimini sağlamak için küçük işlerde çalışan Clooney, kısa sürede teyzesiyle yaşamışının mümkün olmadığına karar

verdi. Bir arkadaşının yanına taşınıp, bir elbise dolabında uyumaya başlayan Clooney, bu sırada herhangi bir filmde rol alabilmek için seçmeden seçmeye dolaşıyordu. Çeşitli televizyon dizilerinde deneme çekimlerine katıldı. O dönemlerde birçok kötü televizyon programında çok kötü performanslar sergilediğini söyleyen Clooney, her gün farklı dizide rol almaktan sıkılmışken en sonunda "Facts Of Life"(1986-87) dizisinin kadrolu aktörlerinden biri olmayı başar-

dı. Ancak bu dizide de fazla uzun süre çalışmadı. İlerleyen günlerde dünyaca sevilen "Roseanne"(1988-1991) dizisinde Booker rolünde yer alan Clooney, zor zamanlar yaşamaya başlamıştı. Yakışıklılığı nedeniyle Hollywood'taki hiçbir büyük isim onu ciddiye almıyordu. Örneğin; "Roseanne"de canlandırdığı Booker karakteri izleyenlerin nefret etmesi gereken kötü huylu bir karakterken Clooney'nin güzel yüzü nedeniyle tüm kadınların sahne almasını heyecanla beklediği, sevilen bir karaktere dönüşmüştü.

George Clooney, televizyon dizilerinde çalışırken bir yandan da ortalama filmlerde önemsiz karakterleri canlandırıyordu. Uzun yıllar süren yıpratıcı çalışmaların, mali problemlerin ardından onu şöhrete kavuşturacak rol Clooney'nin bir filmde diğerini koşuşturduğu bu zorlu dönemde kapısını çaldı. Bir hastanenin acil servisinde çalışan doktorların sıradan günlerini konu edinecek "ER" adında özgün bir televizyon dizisinin çekimlerine başlanacaktı ve George Clooney'den bu dizideki Dr. Douglas Ross karakterini canlandırması isteniyordu. Kısa sürede dünyanın en

çok izlenen dizilerinden biri haline gelen "ER"ın başarısı George Clooney'i de dünyaca tanınan bir aktör yaptı. Bu dönemde Clooney, televizyon ekranının hem bir mucize hem de bir lanet olduğunu fark etmeye başladı. Sonunda dünyaca tanınan bir aktör olmuş, hayatını yaşamaya başlamıştı. Fakat artık tanınmadan veya basın tarafından kovalanmadan istediği hiçbir yere gidemez olmuştu. Yine de şöhretinin olumlu yanına odaklanmayı tercih eden Clooney,

artık istediği büyük bütçeli yapımlarda rol alabileceğini fark etti. "ER" onu bulduğu yerden daha ileriye götürmeyecekti.

Clooney daha büyük işlerin peşine düştü. Quentin Tarantino ve Robert Rodriguez'in ortak çalışmaları "From Dusk Till Dawn"(1996)'in senaryosunu okuduktan sonra, filmin son derece ilginç olacağı düşüncesiyle oyuncu kadrosuna katıldı. Bu filmdeki rolünün ardından Clooney Hollywood'ta öyle yüksek bir konuma yerleşti ki, artık tek yapması gereken arkasına yaslanmak ve rol almak istediği filmi seçmekti. Ancak film çekimleri ve "ER" stüdyosu arasında gidip gelmek Clooney'i yormaya başlamıştı. Clooney tercihini sinemadan yana yaptı ve dizinin hayranlarını hayal kırıklığına uğratarak "ER" in bir sonraki sezonunda yer almama kararı aldı. İlerleyen günlerde Clooney, Michelle Pfeifer'la başrolleri paylaştığı romantik komedi filmi "One Fine Day"(1996)'deki çekici bekar baba rolüyle bir anda bütün kadınların hayalini kurdıkları bir erkeğe dönüştü. Ertesi yıl Joel Schumacher yönetmenliğindeki Batman serisinin devam filmlerinden "Batman & Robin"(1997)'de ortalama bir Bruce Wayne performansı sergileyen Clooney, Batman olarak pek tutulmadı.

Nicole Kidman'la beraber rol aldığı "The Peacemaker"(1997)'nin ardından Steven Soderbergh'in televizyon gerçekliğinin enteresan bir eleştirisini sunduğu "Out of Sight"(1998)'de Jennifer Lopez ile başrolleri paylaştı. Terrence Malick'in takdir edilen savaş filmi "The Thin Red Line"(1998)'den sonra rol aldığı David O Russell'ın macera filmi "Three Kings"(1999) Clooney'nin kariyerini baştan aşağı değiştirdi. Bu rolün ardından ani bir kararla "ER" dizisine geri dönen Clooney, bu dönem içinde sinemaya pek rağbet etmedi.

Kara komedinin usta yönetmenleri Coen Kardeşler'in unutulmaz filmi "O Brother, Where Art Thou?"(2000) George Clooney'i her kesimden sinemaseverin hayranlıkla baktığı bir aktöre dönüştürdü. Bu filminden sonra Steven Soderbergh'in büyük hiti "Ocean's Ele-

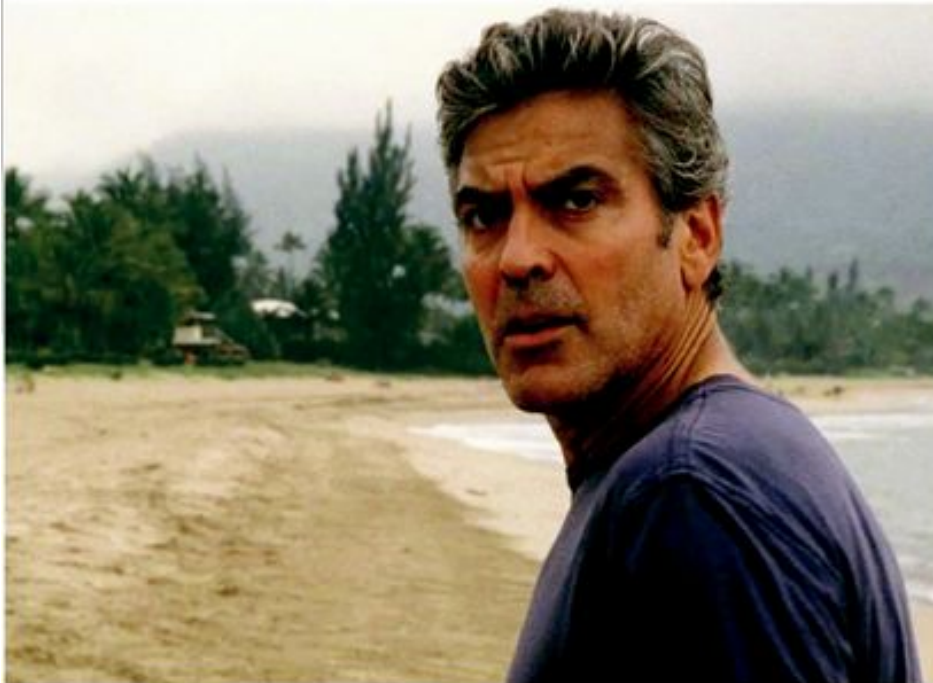
ven"(2001)'da rol alan Clooney tam anlamıyla dünya çapında bir yıldıza dönüştü. Brad Pitt, Matt Damon, Don Cheadle, Bernie Mac ve daha nice önemli oyuncuyu kadrosunda barındıran çalışma, dillere destan olan "Ocean's Eleven" serisinin ilk filmiydi. Bir sonraki yıl "Welcome to Collinwood"(2002) isimli küçük bütçeli ve başarılı bir filmde rol aldıktan sonra Steven Soderbergh'in Stanislaw Lem'in popüler romanından uyarladığı "Solaris"(2002)'de yer aldı. Aslında bakarsanız, 2002 ta en başından George Clooney için çok önemli bir se-

neydi. Bu yılda "Confessions of a Dangerous Mind"(2002) ile ilk yönetmenlik denemesine imza atan Clooney, yönetmenlik görevinin altından başarıyla kalkabildiğini kanıtladı. Bu başarı yıldız oyuncuya yönetmenlik koltuğuna da oturabileceğinin özgüvenini aşıladı. Ancak yönetmenlik hevesi Clooney'i oyunculuktan vazgeçirmedi. Coen'lerin yeni çalışması "Intolerable Cruelty"(2003)'te Catherine Zeta-Jones

ile başrolleri paylaştan Clooney, "Ocean's Eleven" in devam filmi olan "Ocean's Twelve" (2004) de rol aldıktan sonra yeni bir yönetmenlik çalışmasına imza attı. Televizyon gazetecilerinin arasında geçen çocukluk anılarından ilham alarak çektiği "Good Night, and Good Luck" (2005) ile en iyi senaryo ve en iyi yönetmen dallarında Oscar'a aday gösterildi. Clooney, bu yeni yönetmenlik denemesi ile kaçırdığı Oscar'ı aynı yıl "Syriana" (2005) ile yakaladı. En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar ödülüne layık görülen Clooney, sadece güzel bir yüzden ibaret olmadığını tüm dünyaya kanıtladı.

Steven Soderbergh'in merakla beklenen filmi "The Good German" (2006) ile sinemaseverlerin büyük beğenisini kazanan Clooney, ertesi yıl yine Soderbergh'in yönetmenliğini üstlendiği

"Ocean's Eleven" sersinin üçüncü filmiyle izleyenlerin karşısına çıktı. "Michael Clayton" (2007) ve "Leatherheads" (2008) gibi birbirinden iddialı yapımlarda boy gösterdikten sonra Clooney, yakın dostları Coen Kardeşler'in imzasını taşıyan "Burn After Reading" (2008) isimli kara komedide sevenleriyle buluştu. Jason Reitman yönetmenliğindeki "Up in the Air" (2009) ile üçüncü Oscar macerasına çıkan ünlü aktör, En İyi Erkek Oyuncu dalında aday gösterildiği ödülü "Crazy Heart" (2009) filmindeki rolüyle eleştirmenlerden tam not alan Jeff Bridges'e kapırdı. "The Men Who Stare at Goats" (2009) ve Anton Corbijn yönetmenliğindeki "The American" (2010) gibi sinemaseverlerin büyük ilgisini gören iki filmde gösterdiği başarılı performanslarla takdir kazanan Clooney, önümüzdeki günlerde yönetmenliğini ve başrolünü üstlendiği "The Ides of March" (2011) ile yeni bir Oscar maratonu için kolları sıvayacak gibi görünüyor.

Gençlik iksiri: Gülmek

Dr. Yasemin Fatih Amato

Hiç dikkat ettiniz mi, çocuklar ve gençler yetişkinlerden çok daha fazla gülerler. Öte yandan, kahkaha atan bir ihtiyara pek nadir rastlanır. Güler yüzü ve neşeli bir insanın güzel mi, çirkin mi olduğunu kimse düşünmez. Herkesin aklında "çok tatlı birisi" olarak kalır, o kadar! Hasta bir insan eğer sık sık tebessüm ediyorsa, iyileşeceğine kesin gözü ile bakarsınız ve iyileşir de...

Genç kalmanın önemli sırrı nedir? diye sorarsanız, hiç tereddüt etmeden neşe ve güler yüz derim. Bunların ardı sıra olumlu düşünmek, güzel uyumak ve hareketli bir yaşam sürmeyi sıralarım. İnanın bütün bunlar, tüm kozmetik yöntemlerden, tedavilerden ve ilaçlardan önce gelir.

Olumlu düşünmek çok önemli:

Bunu daha önce anlatmış olabilirim ama beni çok etkilediği için sık sık aklıma gelen bir örnektir; Yıllar önce, şiddetli akne izleri ile başı dertte olan bir hasta, benden estetik ameliyat için yardımcı olmamı istemişti. Onu elinden tutup ünlü bir estetik cerraha götürdüm. Hastam çok umutsuz ve karamsar bir genç kızdı. Cerrah ona birkaç ameliyata ihtiyacı olacağını, her defasında uzun süre eve kapanmaya hazırlıklı olması gerektiğini anlattı.

Oysa biraz daha güler yüzü olsa, akne izlerinin o kadar da önemli olmayabileceğini, her şeyden önce hayata olumlu bakmayı öğrenmesi gerektiğini anlattı.

Bunu başardıktan sonra hâlâ istiyorsa, ameliyatları yapmanın kendisi için gayet kolay olduğunu ekledi. Bu açık sözlü cerrahın, bu denli olgun yaklaşımına büyük bir hayranlık duyduğumu itiraf etmeliyim. Evet, olay budur!

"KAHKAHA" bilimsel araştırmalara konu oluyor:

TÜBİTAK'ın yayınladığı bir araştırmaya göre, büyükler günde 15-20, çocuklar 150-200 kez gülmüyorlar. Gülmek, özellikle kahkaha atmak, insana has bir davranıştır. Pek çok üniversitede gülmenin ne olduğu, ne olmadığı, vücudumuzdaki etkileri, neden ve nasıl evrimleştiği, hangi mekanizma ile tetik-

lendiği üzerine uzun araştırmalar yapıyor, tezler, makaleler, kitaplar yayınlanıyor.

Bütün canlılar içinde içgüdüsel olarak gülebilen bir tek insan vardır. Bebek doğduğu andan itibaren gülümsemeyi bilir. Kimse ona öğretmeden gülümser.

Gülmek her ilaçtan daha etkilidir:

Gülmek gündelik hayatın bir parçasıdır. Her an kolayca yapabileceğimiz, bizi incitmesi mümkün olmayan, koşulsuz ve bedelsiz bir gençlik, güzellik ve sağlık iksiridir.

- En hafif kahkaha bile kan damarlarını rahatlatır, kan dolaşımını canlandırır.
- Güldükten sonra vücut ısısı kısmen artar ve vücut rahatlar.
- Kahkaha içeride toplanan enerji ve heyecanı boşaltır.
- Bilinçaltındaki kontrol gerilimi kısmen de olsa rahatlar.
- Kahkaha, bir bakıma soluk almanın incelikli bir biçimidir. Ciğerlerimizi genişletir, oksijeni daha etkin şekilde kullanmamızı sağlar.
- Tüm araştırmalar kahkaha atmanın, stres hormonlarının düzeyini düşürdüğünü ve ağrıyı hafiflettiğini gösteriyor.
- Gülmek kalp masajı gibidir. Bu nedenle kalp krizini önler.
- Sindirim sistemin çalışmasını sağlar dolaşımı ile kabızlığı önler.
- Kahkaha, yüz kaslarından bacaklara kadar vücudun tümünü harekete geçiren, gayet iyi bir egzersizdir.
- Bütün bunlardan anlaşılabileceği gibi, gülmek bağışıklık sistemini güçlendirir ve vücudun hastalıklarla savaşmasına yardımcı olur.
- Neşeli ve gülen kişilerde kanser oranı daha düşüktür.
- Her kahkahadan sonra yaratıcılığımız artar, yeni fikirler üretiriz.

Stresi bir an azaltması bile her şeye değer!

Japonya'da diyabet hastalarıyla bir çalışma yapılmış. Hastalara bir güldürü filmi, bir de hiçbir esprisi olmayan, tekdüze bir film izletilmiş. Gösterimlerin ardından tümünün

kan şekeri ölçülmüş. Sonuçlar tahmin edeceğimiz gibi. Komik filmi izledikten sonra tüm hastaların açlık kan şekeri seviyelerinde düzelme olduğu tespit edilmiş. Benzer deneyler birçok ülkede, kalp ve tansiyon hastalarıyla ayrıca karaciğer testleri ve stres hormonları açısından yapıyor. Netice hep aynı. **Tüm kalbiyle gülenlerde değerler düzeliyor. Alternatif tıp doktorları, kanserli hastalara ev ödevi olarak "gülme terapisi" veriyorlar. Mizah dergileri okumalarını, komik filmler seyretmelerini öneriyorlar.** Bence çok haklılar.

Gülmek bulaşıcıdır:

Başkalarını güldürürseniz, siz de gülersiniz. Birileri gülünce, etraftakiler de etkilenir. Televizyondaki güldürü programlarında, arka plandan kahkaha seslerinin verilmesi, gülmenin bulaşıcı doğasına dayanır. 1962 yılında Tanzanya'nın bir kasabasında 12-18 yaş arasındaki kız öğrenciler bir gülme krizine yakalandılar. Bu kriz önce tüm kasabaya sonra komşu kasabalara yayıldı. O kadar ki, okulların kapanmasına neden oldu. Bu gülme salgını 7 ay kadar devam etti ve "gülme" üzerine araştırma yapan tüm bilim adamları soluğu Tanzanya'da aldılar..

Binlerce "KAHKAHA KULÜBÜ" var...

Avrupa'da gülme kulüpleri olduğunu biliyor musunuz? İnsanlar haftanın belirli günlerinde bu derneklerde veya parklarda toplanıp kahkahalarla gülmüyorlar. Bunun için para veriyorlar. Ne inanılmaz değil mi?

Bir de yoga aracılığıyla gülme terapisi yapan ve gülmeyi öğreten kulüp zincirleri var. Sayıları 1800 kadar. Şubeleri Hindistan ve Filipinler'den Finlandiya'ya dek uzanıyor.

Kolay iş değil, sanatçılara sorarsanız, size ağılatmanın kolay, güldürmenin zor olduğunu anlatırlar..

Esasen gülmenin sağlığınıza iyi geldiğini zaten biliyoruz değil mi? O halde bugünden itibaren, zamana meydan okuyun ve gülebildiğiniz kadar gülün!

Sevgilerimle,

25 yıldır

"Kesintisiz Güç"lü ortağınız!

Tescom olarak 25 yıldır tek bir gün bile kesintiye uğramayan bir titizlik ve dinamizmle çalışıyoruz.

Ürettiğimiz kesintisiz güç kaynaklarıyla yüz binlerce firmanın elektrik kesintisi, voltaj düşüklüğü gibi sebeplerle zarara uğramalarını önlemekten gurur duyuyoruz.

25. yılımız şerefine açtığımız yeni fabrikamızla ve ilk günkü heyecanla sürdürdüğümüz Ar-Ge çalışmalarımızla daha uzun yıllar hayatı kesintisiz yaşatmaya hazırız.

Tescom
Kesintisiz Güç Kaynakları

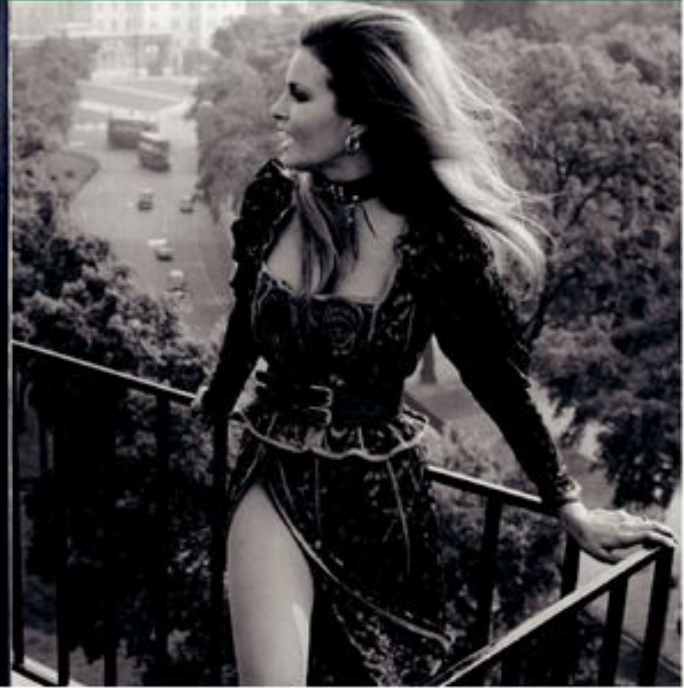
www.tescom-ups.com

info@tescom-ups.com

esiod sinema

Güzelliği gözlerden silinmeyen Aktrist Raquel Welch

Lütfü Dağtaş

Gazetelerle, tv kanallarındaki magazin köşelerinde sıklıkla karşımıza çıkar; bir dönemlerin alımlı sanatçısıdır, yaşı ilerlemiş olmasına karşın o alımlılığından hiçbir şey yitirmemiştir. Sanatçının söz konusu o alımlı yıllarını anımsayanlar geçmişe gidip bir iç geçirmezler mi?

En son geçtiğimiz günlerde gazetelerde, İngiltere'deki gazetelerin üçüncü sayfalarını süsleyen ilk güzellerinden olan Jilly Johnson, bu bağlamda, "58'im ve sayfanın güzeliyim" başlığıyla bir habere konu olunca, onun gibi torun sahibi olmuş, albenisi hâlâ yerinde aktristler hızla gözümün önünden geçiverdi.

70 ve 80'li yılların bu en tanınmış mankeni iç çamaşır reklâmı önerisi geldiğinde gerçekten hiç ikirciklenmemiş, hemen objektiflerin karşısına geçmişti. Bi-

ze düşen ise Jilly'nin kendine güvenme konusunda ne denli haklı olduğunu sayfalarda yer alan fotoğraflarından görüp tanıklık etmekte...

Ve Raquel Welch

Geçmiş dönemlerde rol yeteneğinin ötesinde güzel vücuduyla bir kaç kuşağın düşlerini süslemiş o ünlü aktrist. Hadi kestirmeden söyleyelim 1960'larla 70'lerin seks sembolü!

1960'li yılların film afişlerini belleklerinde tutanlar özellikle Amerikalı Raquel Welch'in filmleri söz konusu olduğunda bir başka heyecanlanırlar. Bu heyecan erkekler için de, kadınlar için de söz konusudur. Çünkü karşılarındaki aktrist bir ilâhedir. Belleklere üstlendiği rolleri, magazin basınında yayımlanan fotoğraflarıyla kazınmıştır. Nitekim çok son-

5 Eylül 1940 günü Illinois Eyaleti'nin Chicago kentinde doğar Welch. Asıl adı Jo Raquel Tejada'dır. Havacılık ve uzay mühendisi Bolivyalı Armando Carlos Tejada Urquiza ile İrlanda kökenli Amerikalı Josephine Sarah Hall'in üç çocuğundan birisidir.

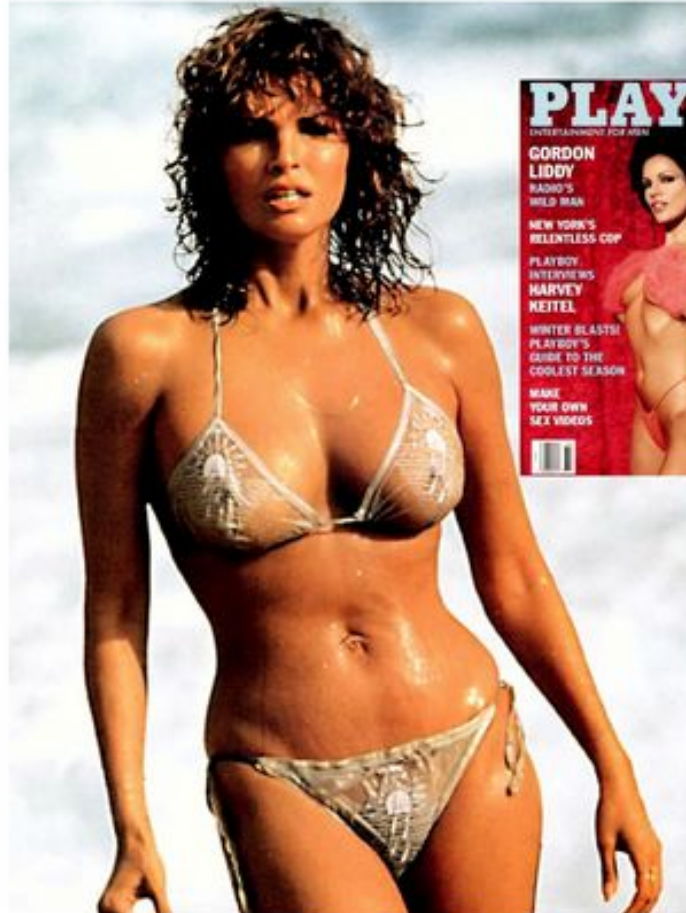
Raquel, 2 yaşındayken ailece Kaliforniya'nın San Diego kentine taşınırlar. Burada tiyatro eğitimi alır. 8 Mayıs 1959 günü lisedeki sevgilisi James Welch ile evlenir ve ondan iki çocuğu olur. Bu evlilik 1964 yılında sona erecek, sanatçı, daha sonra sırasıyla Patrick Curtis (1967-1972), Andre Weinfeld (1980-1990) ve son olarak da Richard Palmer ile evliliklerini sürdürecektir ancak hepsinden boşanacaktır.

Ünlü Empire Dergisi tarafından sinema tarihinin en seksi 100 yıldızından birisi olarak seçilen Raquel Welch'in daha geçtiğimiz 2010 yılının haziran ayında güneş gözlüğü reklamlarında rol aldığını söylersek alımlılığı konusundaki yarımızın doğruluğunu paylaşmış oluruz.

raları, 2008'lerde karşımıza onunla ilgili olarak, "Bir zamanların seks bombası olan ünlü oyuncu Raquel Welch, bir televizyon dizisiyle ekrana döndü." başlıklı haberle çıktığında yaşı elli ve üzeri olanların aynı heyecanı duymadıklarını söylemek hiç de gerçekçi olmaz. Yaşamı boyunca 4 kez evlenen Raquel Welch, rol üstlendiği Welcome to Captain adlı, gerçek yaşından 15 yaş genç bir karakteri canlandığı komedi dizisiyle ilgili olarak gazetecilere açıklama yaparken, "ekrana dönmenin kendisinde heyecan yarattığını" söyledikten sonra konuyu öze getirecek, "kendime çok iyi baktım. Kendimi hâlâ genç kız gibi görüyorum. Bu oyun beni daha da gençleştirecek. Yılların verdiği yıkıcı etkilere karşı direndim." diyecektir.

1960'lı yılların seks sembolü idi

Raquel Welch, modern insanın yürekleri ile libidolarını ele geçiren bir ilaheydi, yorumlamasına sanırım katılmayan olmayacaktır. Gelişi, beyaz perdenin bir başka muhteşemi olan Marilyn Monroe'nin yerine olmuştur. Sarışın ilahe hiç beklenmeyen bir tarih ve yaşta 5 Ağustos 1962 günü gözlerini yaşama kapatınca, kumral yeleli saçları, endamlı vücudu, gözalıcı diri göğüsleriyle Welch, hemen onun yerini alır.

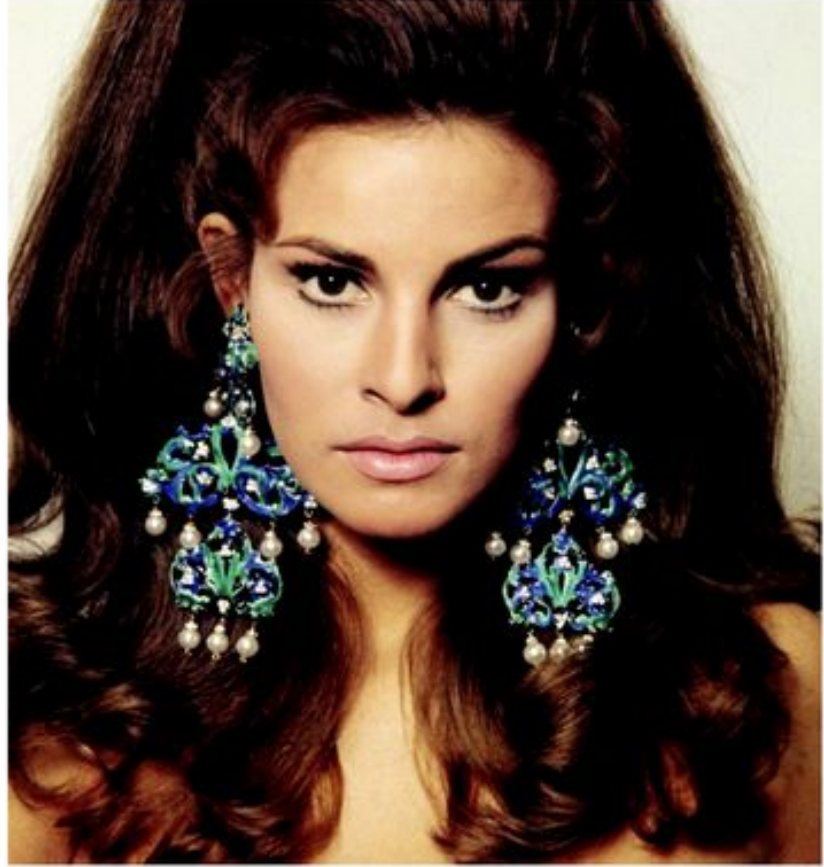

Amerikalı güzel aktris Raquel Welch, 1959 yılında The Ramona Pageant filminde rol alır. Bu arada yerel bir televizyon istasyonu olan San Diego'daki KFMB'da hava tahmini sunuculuğu yapmaktadır.

İlk evliliği bitince Damon and Latanne adlı iki çocuğunu yanına alarak Texas'ın Dallas bölgesine taşınır. Neiman Marcus için modellik yapar, ayrıca kokteyl hostesi olarak çalışır. Bir süre sonra Kaliforniya'ya geri dönen Welch, film stüdyolarının etrafında gezinmeye başlar. İki filmin küçük bir bölümünde, ayrıca Bewitched, McHale's Navy ve The Virginian televizyon programlarında rol alır. Sonrası gelmektedir. Bedazzled(1967), Bandolero (1968), 100 Rifles (1969) filmlerinde oynar. The Ramona Pageant adlı film Welch'in ilk başrol filmi olarak çok tutulur. Ve bu olay 20. Century Fox ile bir sözleşme imzalamasını sağlar. Welch, The Three Musketeers adlı filmde en iyi sinema aktrisi ödülünü, 1974 yılında Altın Küre ödülünü kazanır. Right to Die adıyla TV'de gösterilen drama dizisindeki performansından dolayı da Altın Küre ödülü için aday gösterilir. 1984 yılında bu kez Raquel Welch bir kitabın yazarı olarak karşımıza çıkar. Yazdığı kitabın adı Güzellik ve Fitness Programı'dır. Welch, kitap aracılığıyla vücudunun güzelliğini bir kez daha hayranlarıyla paylaşır ve son kocası Andre Weinfeld'in çektiği fotoğraflarına kitabında yer verir.

Welch, kitabında sağlıklı yaşam ve beslenme, güzellik ve kişisel tarzları içeren konuları işlemiştir. Bir işkadını kimliğini de üstlenen Welch, mücevher ve cilt bakımı uğraşlarına da başlar. Welch'in starlığı TV dizileriyle devam

eder. 1987'de çevirdiği Right to Die dizisini, 1988'de Scandal in a Small Town, 1989'da Trouble in Paradise, 1993'te Tainted Blood, aynı yıl Torch Song izler. Naked Gun 33 1/3, Chairman of the Board (1998), What I did for Love (1998) ve

Legally Blonde (2001) adlı filmlerle sinemaya geri döner. Yazının başında da söz ettiğimiz gibi, ünlü Empire Dergisi, 1995 yılında film tarihi boyunca en seksi 100 star sıralamasında Welch'in seks sembolü olarak vurgulanan kalıcı güzelliğinden etkilenip onu 18. göstermiştir.

2007 yılının Ocak ayında MAC kozmetiğinin en yeni yüzü olarak seçilir Raquel Welch. 2010 yılının Haziran ayında güneş gözlüğü reklamlarında rol alır.

4. evliliğini yaptığı Richard Palmer'den de içinde bulunduğumuz bu yıl boşanan Welch, Damon Welch'in ve aktris olan Tahnee Welch'in annesidir. Tahnee, annesinin izinden giderek 1994 yılının kasım ayı yayınında Playboy dergisinin kapağında yer aldı. Bakalım Tahnee'nin muhteşem güzelliği ile annesininkini yan yana görecek miyiz?

Agora'da Kent Meclisi'nden Sütveren Anne Çeşmesi'ne...

Agora, Kadifekale, Altınpark ve çevresi, sürekli yeni bilgilerin kapısını aralıyor. Agora'daki Kent Meclisi ve Mozaikli Salon kentin antik çağlardaki tartışma ve demokrasi kültürünü hatırlatırken, Roma Yolu ve Sütveren Anne Çeşmesi gibi tarih durakları kent kültürüne eklemleniyor.

Deniz Çaba Şan Lütfü Dağtaş • fotoğraf

Kent merkezinde dünyanın en büyük antik agorası kabul edilen tarihi İzmir Agorası'nda kazı çalışmaları tüm hızıyla sürüyor. Bir yandan Bazilika'daki grafitilerin temizleme ve belgeme çalışmaları devam ederken, öte yandan Kent Meclisi ve Mozaikli Salon'da hummalı bir çalışma var.

Büyükşehir Belediyesi tarafından kamulaştırma yapılan batı alanında bulunan Kent Meclisi'nde geç Roma ve geç antik çağa ait tabaka kazıları yapılıyor. Meclisin komisyon odaları dahi gün yüzüne çıkmış durumda. Agora Kazı Heyeti Başkanı ve Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yard. Doç. Dr. Akın Ersoy, şimdi meclis binasının orkestrasında zemin düzenlemesi yaptıklarını söylüyor: "Orada dörtgen, kare, dikdörtgen, üçgen ve altıgen gibi değişik formlarda taşlardan oluşan bir döşeme var. Parçaları bir araya getirip, zemini tekrar yaratmaya çalışıyoruz."

Mozaik taban da, epey genişletilmiş durumda. Burası bugüne kadar İzmir'de bulunmuş en büyük mozaik eser. Ersoy'un söylediğine göre, bu alanın Roma döneminde Kent Meclisi'nin salonu olarak kullanıldığını tahmin ediliyor. "Ancak" diyor Ersoy: "Osmanlı yapılaşması da çıktığı için doğrudan aşağı inemiyoruz. Onları da belgeliyoruz. Burada çok farklı bölgelerden parçalar buluyoruz. Marsilya, Hollanda ve Çin'den gelmiş seramikler... Bu da İzmir'in ticari olarak nasıl bir noktada olduğunu tekrar ortaya çıkartıyor."

Mozaikli Salon'da dönemin meclis komisyonları toplanıyor

"Mozaikli Salon", şu aşamada elde edilen bilgilere göre ikinci yüzyıl ile üçüncü yüzyıl başına tarihleniyor. Ersoy'un söylediğine göre buradaki taban, İzmir'de yerinde korunmuş en iyi mozaik eser. Bu da Smyrna'da ciddi mozaik üretiminin bulunduğunu gösteriyor. Ersoy, "Ayrıca" diyor: "Burası 1930'lardaki kazı çalışmalarında tespit edilmiş. O zaman bir kısmı, ucu yakalanmış. Ancak binalar olduğu için o bölüme girilememiş. 2007 sonrasında binalar yıkılınca modern yapıların altına girebildik. Gördük ki o mozaik taban hiç de küçük bir taban değil.

Bu muazzam bir şey. Ancak biz bunu tek bir mozaik taban olarak düşünürken karşımıza iki tabaka çıktı. Birinci tabaka yangınla zarar gördüğü için ikinci tabaka yapılmış. Biz ilk tabakanın MS 2-3'üncü Yüzyıl, ikinci tabakanın da 4'üncü Yüzyıl'da yapıldığını tahmin ediyoruz."

Ersoy'un tahminine göre Mozaikli Salon, döneminde sosyal ve politik amaçlarla, toplantı ve tartışmalar için kullanılan bir yapı. Çünkü hem Agora ile hem de Kent Meclisi ile ilişkili. "Mecliste komisyonların toplandığı yerler gibi. Bura-

linen meclis, oturma alanı altında 11 oda barındırıyor. Ancak Ersoy, Osmanlı ile Roma dönemi yapılaşmalarının birbirine geçmiş olduğunu söylüyor: "Özellikle batı portikoda sonraki dönemdeki yapılaşmalar eski Roma döneminin mimarisi üzerinde gelişmiş. Böyle olunca alt tabakalarda hem malzeme anlamında tahribat olmuş, hem de temel kazıları toprak karışmış. Biz burada hem kent meclisinin bulunduğu yerin üst seviyesinde, hem de mozaikli salonun üst seviyesinde 17'inci Yüzyıl'dan itibaren yapılaşma görüyoruz. Bizans pek yok ama

da grup kararları tartışılıyor. Zaten mozaikli salonda yeni taban yapılırken iki ayrı mekânın oluşturulduğunu gördük. Belki böyle bir mekânlar zinciri var. Çünkü hepsi koridora açılıyor."

Meclis toplantı alanının altında 11 oda bulunuyor

Salonun bitişiğindeki Kent Meclisi de aynı derinlikte bir başka yapı. Duvarları yapılırken Agora ve çevresinden edinilmiş mermer parçalarının kullanıldığı bi-

mimari olarak 17'inci Yüzyıl'dan itibaren Osmanlı dönemi yapılaşması var. Osmanlı gerekli gördüğünde Roma tabakasına kadar ulaşmış. O kadar ki, Osmanlı yapılaşması kent meclisi ve mozaikli salonun hemen üzerinde, arada boşluk yok. Örneğin Osmanlı yapıları, Roma dönemine ait kent meclisinin bazı duvarlarını da kullanmış ve kendi temellerini atarken bazılarını tahrip etmiş. Bu ayrıştırma bize zorlu bir süreç yaşattı ama ana resim ortaya çıktı: Zamanında tartışma salonu ya da ofis gibi kullanılan 11 mekân birbirine geçmeli şekilde. Bu 11 mekânın üstü oturma basamakları ile dolu."

Mescit ayağa mı kalsın?

Kazı çalışmalarının tek noktası Agora değil. Kaledeki ilerleme de takdire değer. Ersoy, şu anda İzmir'in ilk ibadet yeri olduğunu tahmin edilen Kale Mescidi üzerinde çalıştıklarını söylüyor: "Evliya Çelebi'nin anlattıklarıyla da örtüştüğü için burasının 18'inci Yüzyıl'a kadar ibadet mekânı olarak kullanıldığını tahmin ediyoruz. Yanında tonozlu bir yapı ve önünde sarnıç var. Onun hemen yanında da iki gözlü bir sarnıç daha. Muhtemelen bu sarnıç kalenin su ihtiyacını karşılamakla beraber, ibadet için şadırvan olarak da kullanılıyordu." Kaledeki büyük sarnıçta ise temizlik çalışmaları sürüyor. Ersoy, "Orada bir heykel başı parçası ve Osmanlı seramikleri bulduk. Şimdi sarnıcın sıvasını sağlamlaştırıyoruz. Tabii mescit ile sarnıcın bir proje dâhilinde değerlendirilmesi lazım. Mescit ayağa mı kalsın, arkeolojik peyzaj olarak mı kalsın, bunların planlanması gerek."

Surların tümü ortaya çıktığında Karşıyaka'dan görünecek

Sur kazısı, kent için en önemli projelerden biri. Çünkü kalenin surları tümüyle açığa çıktığında İzmir'in silueti bambaşka bir görünüme kavuşabilecek. O bölgedeki kazılarda

Helenistik döneme giden seramikler çıktığını söyleyen Ersoy, şöyle anlatıyor: "İskender sonrası Smyrna yeniden inşa edilirken ilk yapı Kale surları olmuş. Ortaya çıkan sur izi de Helenistik işçiliği gösteriyor. MÖ 3. Yüzyıl'a giden bir tarih söz konusu. Yeşildere'den surlar algılanıyor. Elbette onarım da devreye girince görkemli bir kale görüntüsü ile kentin silueti değişecek. Seyyahlar 17 ve 18'inci Yüzyıl'da denizden bakınca Kadifekale'nin İzmir'in tacı gibi yükseldiğini yazmışlar. Yapı tümüyle çıktığında Karşıyaka'dan bile görünecek hale gelecek."

Altınpark'ta kent mimarisi

Şehrin surları dışındaki ilk yerleşim olarak bilinen Altınpark da buluntu zenginliği açısından kent turizmi için önemli. "Orada konutlar var ancak çok tahrip olmuş. Ancak yine de bize kent mimarlığı hakkında bilgi veriyor. Dönemin Roma konutlarının döşemi ile ilgili yeni şeyler öğreniyoruz. Konak Belediyesi burasını üstü kapalı, ziyaretçiye açık bir alan olarak planlıyor" diyen Ersoy, konutlarla beraber ulaştıkları Roma Yolu'ndan söz ediyor: "O yolu 40 metre kadar açtık. Burası, İzmir'in kuzeyine ve Anadolu'ya giden yolun başlangıcı. Kemer'de Kervan Köprüsü'ne ulaşıyor. Aşıyor, bir yandan Foça'ya, bir yandan Manisa ve Sardes'e ulaşıyor. Üstelik yol Ayavukla'nın hemen yanından geçiyor. Demek ki Ayavukla'nın altında bir tapınak var."

Sütveren Anne Çeşmesi

Ersoy'un anlattığına göre Şehitlik'ten gelen lahit mezar da önemli bilgiler veriyor. Ersoy, "Sanıyoruz ki Kale'den Yağhaneler'e giderken, Yeşildere'ye bakan

yamaçlarda bir metropol var. Zira Romalılar mezarlarını yol kenarına yapıyor. Şehir surlarının dışı ama Yeşildere manzaralı" diyor:

"Lahit ikinci kullanım gibi gözüküyor. İkinci kullanımda hasar yok. Ama içinde mezar hediyesi bulamadık."

Ersoy, Agora semtinde bir süre önce ortaya çıkan tünelde, tarihi kitaplarda da yer alan, buradan su içen annelerin sütünün daha iyi olacağına inanılan "Sütveren Anne" çeşmesinin olduğunu da belirlediklerini söylüyor. Bir gece-

kondunun bahçesinden başlayan ve Kadifekale'ye doğru gittiği belirlenen tünelin ulaşılabilen yerinde, duvarda niş şeklinde bir çeşme bulunmuş. Ersoy, "Şirince'de gördüğümüz Sütüni Mağarası örneğinde olduğu gibi, kadınların, süt vermesiyle ilgili bir şey bu. Anlaşılan kadınlar, oradaki suyu içerek hem doğurganlıklarını hem de sütünün bolluğunu arttıracaklarına inanmışlar" diyor: "O mağarada kadınlar sarkıtların suyundan içermiş. Burada da o nişin arkasında depodan su içme söz konusu. Yine Alman Seyyah Weber'den bildiğimiz kadarıyla burası İzmir'in bu genel kültür tarihi içerisinde 'süt veren anne' inancının başlangıç noktasını oluşturuyor olmalı. 2008'de oraya ilk girdiğimizde yapıştırma şeklinde Osmanlı paraları vardı. Bundan anlaşıyor ki su içme karşılığında bir hayır bırakıyorsunuz. Tabii ki bu Meryemana'ya kadar gidebilen bir anlayışı ifade ediyor bize. Tabii ki burası ziyarete kazandırılmalı."

LG Electronics bir tuşla iki iş

LG Electronics, bilgisayar kullanımında olmazsa olmazlarımız arasında yer alan farelere (mouse) yeni bir boyut kazandırıyor. LSM-100 adındaki yeni nesil fare ile artık hem bilgisayarınızı yönetecek, hem de tek tuşla dokümanlarınızı tarayıp dijital ortamda saklayabileceksiniz. Kolay kullanımı ve taşınabilirliği ile herkese hitap eden LG LSM100, çoğu taşınabilir tarayıcının aksine A3 boyutuna varan sayfaları da tarayabiliyor. PNG, JPEG, TIFF, BMP, PDF, XLS VE DOC gibi geniş dosya türlerinde kayıt yapabilen ürün, istenildiği takdirde kolayca Twitter, Facebook, Flickr gibi sosyal ağlarda da paylaşılmasına olanak tanıyıp, belgeyi e-posta olarak da tek tuşla gönderebiliyor.

Türkiye'nin ilk film portalı FilmClub yayında

Microsoft Türkiye ve FilmClub işbirliği ile Türkiye'nin en zengin eğlence arşivi internet kullanıcılarının hizmetine açıldı. FilmClub ile yapılan işbirliği sayesinde internet kullanıcıları Windows'un dijital medyalar için eşsiz esneklik ve seçenek sunan ortam oynatıcı programı Windows Media Center üzerinden istediği an, istediği yerden seçtiği dizi, belgesel ve filmleri izleyebilecek. Yerli ve yabancı filmler, fenomen haline gelmiş diziler ve eğitici belgesellerin yanı sıra FilmClub'da çocuklar için eğlenceli çizgi filmler ve gençlerin çok sevdiği anime ve mangalar da yer alıyor. www.filmclub.com.tr adresine girip kesintisiz sinema, belgesel ve dizi izleme keyfine hemen erişebilir, özgürce istediğiniz içeriğe sadece bir tık ile ulaşabilirsiniz.

YENİLİKLERE MERHABA

e-ticaret yaygınlaşacak

Yeni TTK, KEP sistemiyle e - ticareti de yaygınlaştıracak 1 Temmuz 2012'de yürürlüğe girecek yeni Türk Ticaret Kanunu ile birlikte Kayıtlı Elektronik Posta da (KEP) işlerlik kazanacak. KEP sistemiyle birlikte hukuken geçerli ve teknik olarak güvenli bir şekilde elektronik posta yoluyla haberleşmenin yolu açılacak. Deloitte Kurumsal Risk Hizmetleri Kıdemli Müdürü Özkan Kıvanç'a göre KEP sistemi, Türkiye'de e-ticaret ve e-devlet uygulamalarının yaygınlaşmasını önemli oranda hızlandıracak. KEP Sistemi'nin yasal açıdan geçerli güvenli elektronik imza ve zaman damgası kullanılarak, KEPHS sayesinde, bir elektronik postanın iletildiğini garanti altına aldığını dile getiren Kıvanç, sistemi'nin sağladığı yararları şöyle sıralıyor: "İşlemi yapan kişi ile elektronik belgenin orijininin belirlenmesi, elektronik belgenin korunması (belgede sonradan değişiklik yapılmasının önlenmesi), gönderilen veya alınan elektronik belge üzerinde yapılan işlemin tarihinin belirlenmesi, işlemi yapan gerçek kişi veya tüzel kişi ve temsilcisi belgeyi kendisine ait elektronik imza ile imzalamak suretiyle işlemi yapanın işlemi inkâr etmesinin önlenmesi, elektronik ortamda güvenli haberleşmenin sağlanması, gizliliği prensiplerine uyulması, elektronik bilgi ve belgelerin "sakla-ilet" ve "sakla-bildir" mekanizmalarıyla güvenli bir ortamda saklanması."

Android cep telefonlarına kapsamlı koruma

Android işletim sistemine sahip akıllı telefonların satışı, tüm akıllı telefon satışlarının yüzde 52,5'ine ulaştı. ESET, bu telefonlara yönelik beta çalışmalarını tamamlayarak, "ESET Mobile Security for Android" ürününü piyasaya sundu. Akıllı telefonları hedef alan tehditlere karşı benzersiz veri güvenliği sağlayan ürün, davranış tabanlı algılama, antispam, uzaktan kilitleme ve silme ya da hırsızlığa karşı güvenlik gibi özelliklerle öne çıkıyor.

Küçük USB bellekte son nokta!

Bu USB disk, USB yuvarızın içinde adeta kayboluyor ve boyundan büyük işler yapıyor! Kullanıcıların daha geniş veri saklamaları için USB-uyumlu tablet bilgisayardan notebooka, televizyondan arabaya kadar pek çok farklı yerde kullanılabilen SanDisk Cruzer Fit USB flaş sürücüsü 4GB ile 16GB kapasite aralığında satışa sunuldu. Fotoğraflarınızdan, sevdiğiniz müziklere, videolarınızdan kişisel bilgilerinize kadar pek çok bilgi ve dokümanı saklayabileceğiniz SanDisk Cruzer Fit ile isteğe bağlı olarak 2 GB'ye kadar veri için güvenli online yedekleme de yapılabilir.

Telefonlarda görünmez cam

Nippon Electric Glass firmasının yakında kullanıma sunmayı planladığı "Invisible Glass" sayesinde, ekranlarında yüzümüzü gördüğümüz telefonlardan kurtulmak üzereyiz. Nippon Electric Glass, bu konuya kesin bir çözüm üretmek adına yeni görünmez cam teknolojisini duyurdu.

Firma tarafından yapılan sunumda, hazırlanan özel camların, iki taraftan da görünmez filtreler kullanılarak ışık geçirgenliği konusunda doruk noktaya ulaşması sağlanmış. Normal bir cam, ışığın yüzde sekisini yansıtırken, "Invisible Glass" teknolojisi sayesinde ışığın yalnızca 0,5'lik oranı yansıyor. Bu da çok daha net ve yansısız bir görüntü anlamına geliyor.

Kurumlara ve kişilere özel TV sistemleri kurma ve yayın akışı hazırlayabilme yeteneğine ve donanımına sahip olan Sistem 9 Medya; dünyanın önde gelen markası Datapath'ın Türkiye temsilcisi oldu. Uluslararası dev firmalara getirdiği çoklu ekran çözümleri ile pazarın lideri olan Datapath ürünleri; şimdi Sistem 9 Medya ile Türkiye'de... Datapath; ürettiği video capture kartları, grafik kartları vs. gibi birçok ürünle dünyanın önde gelen kurumlarının özel görüntüleme ihtiyaçlarına donanım-yazılım-tasarım ve geliştirme yaklaşımları sunan yenilikçi bir firma olarak biliniyor. Sistem 9 Medya; tek merkezden yönettiği kurumsal TV kurulum ve uygulamalarıyla; kurumsal iletişimde yepyeni bir araç yaratarak şubelerarası hızlı, katılımcı ve etkin haberleşmeyi sağlıyor.

Datapath
videowall'larda
görüntü
kaybına son

Gecenin yıldızı siz olun

Yılbaşı, 14 Şubat Sevgililer Günü, nişan, düğün ya da özel bir davet... Konsept ne olursa olsun amaç, hep o unutulmaz gecenin yıldızı olmak değil midir? Eğer sizin de amacınız bunu bütçenizi çok fazla zorlamadan gerçekleştirmek ise yapmanız gereken şey, ister mini, ister uzun, ister straples, ister tek kollu bir elbise olsun zevkinize ve tarzınıza uygun olanı bulmaktan geçiyor.

Uzun elbiseler

Özellikle düğün gibi herkesin çok frapan görünmeyi sevdiği davetlere katılacaksanız, tiril tiril bir uzun elbise giyebilirsiniz. Pastel ve nude renklerde, şifon elbiseler işinizi görecektir. Üstelik altına giydiğiniz yüksek topuklularla boyunuz çok daha uzun görünecek.

Mini

Partinin en cesur kadını mı olmak istiyorsunuz? O zaman mini elbisenizi ve stiletto'larınızı giyin.

İhtiras rüzgarları

Roberto Cavalli'nin sonbahar-kış koleksiyonu akıllara Edward Zwick yönetimindeki 1994 yapımı film "İhtiras Rüzgarları"ndaki albay Ludlow ve üç oğlunu getiriyor. Boyna mendil biçiminde bağlanmış fularlar, gri yün takımlar geçtiğimiz yüzyılın ilk yarısındaki Amerika'yı çağırıştırırken, gece olduğunda rüzgar durulup yerini ipek ve kadife smokinlere bırakıyor. Kırmızı, camel gibi sıcak renklerin, beyaz, mavi, gri, orman yeşili ve siyah gibi soğuk renklerle harmanlandığı koleksiyonda dar kesim takımlar dana derisi botlarla tamamlanırken, sezonun hem kadın hem erkek koleksiyonlarında öne çıkan kürk detayı ve pelerin paltolar ise kuşkusuz şıklığın garantisi.

Kamuoyundaki karamsarlık sanayiye olumsuz etkiliyor

ESİAD'ın üç aylık dönemler halinde yaparak gerçekleştirdiği üyeler arası ankette, ülkenin genel gidişatı konusunda, "değişen bir şey yok" yanıtı ağırlıklı olarak öne çıkarken; sanayiciler, kamuoyundaki karamsarlığın kendilerini olumsuz etkilediğini vurguladılar. ESİAD üyeleri arasında Eylül-Kasım 2011 üç aylık dönemi kapsayan ankette, önümüzdeki üç aylık dönemde değişme bekleme oranının ise yüzde 57 düzey ile ilk sırayı aldığı görüldü.

ESİAD üyeleri, son üç ay dikkate alındığında ülkenin gidişatı konusunda yüzde 57 oranında, "değişen bir şey yok" derken, yüzde 29'luk bir oranın "iyiye gidiyor" yanıtını verdiği belirlendi. Bu soruyu yüzde 7'lik oran "kötüye gidiyor", yüzde 7'lik bir oran ise "kararsızım" diyerek yanıtladı.

Şirketlerin çalışma durumu oranı

ESİAD üyelerinin yüzde 64'ü, "sipariş alma, kapasite kullanımı, satış düzeyine" yönelik "şirketlerinizin son üç aydaki çalışma durumu" sorusunu "iyi" olarak yanıtlarken, yüzde 29'u "kabul edilebilir düzeyde" olarak belirtti. Çok iyi ya da kötü diyen hiçbir üye bulunmazken, yüzde 7'lik bir bölüm "yetersiz" yanıtı verdi. Ankette yer alan, "Önümüzdeki üç

aylık dönemde bu durumun nasıl bir değişme göstereceğini tahmin ediyorsunuz?" sorusu ise yüzde 57 oranında, "Değişme beklemiyorum", yüzde 29 oranında, "Olumsuz yönde değişme bekliyorum" yanıtının verildiği görüldü. "Olumlu yönde değişme bekleyenlerin" oranı ise yüzde 14'te kaldı.

ESİAD üyeleri, "Son zamanlarda şirket(ler)inizin faaliyetini olumsuz yönde etkileyen en önemli sorun?" sorusunu ise şu başlıklar altında özetlediler:

"Faizlerde ve kurlardaki artışlar, borç krizleri, ABD ile AB ekonomisindeki gerilemeler ve belirsizlikler, bunlara ek olarak siparişler, kamuoyundaki karamsarlık tablosu."

ESİAD Üyeleri yine ankete dayalı olarak kurların gerçekçi düzeylere ulaşmasını, malzeme fiyatlarında fazla değişim olmamasını şirketlerinin geleceği açısından olumlu gördüklerini vurguladılar, "mevcut kapasiteyi teknolojik ürünlerle dolu tutabilme ve Türkiye'nin ekonomik güce güçlü olması da olumlu unsurlar" görüşünü dile getirdiler. Üyeler; koalisyon olmamasını, istikrarın varlığını da gördükleri olumlu unsurlar olarak aktardılar.

Çözüm bekleyen önemli sorunlar

Ankette, ulusal ve yerel düzeyde çözümlü beklenen en önemli üç sorun ise şu başlıklar halinde sıralandı:

Ulusal düzeyde ilk sırada terör, hukuk sistemi ve Anayasa. İkinci sırada cari açık ve uluslararası ekonomide yaşanan olumsuzlukların ülkeye etkisi. Ankette, dış politika konuları, Kıbrıs-İsrail-Suriye-İran ilişkileri üçüncü en önemli sorun olarak sayıldı.

Yerel düzeyde ise, ulaşım, otopark, trafik sorunları, liman yetersizliği gibi şehrin altyapı sorunları belirtildiği görüldü. Yerel yönetimler kaynaklı sorunlar ile siyasetin kurumlara baskısı ikinci sırada belirtilen en önemli sorun oldu. Yerel düzeyde en önemli üçüncü sorun olarak EXPO 2020'ya ilişkin sıkıntılar aktarıldı.

2011 yılı değerlendirmesi ve 2012 beklentileri

Anketin bu bölümünde ESİAD üyeleri, "2011 yılını faaliyette bulunduğunuz alan(lar)daki ekonomik gelişmeler açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?" sorusunu yüzde 72 oranında umut verici olarak yanıtlarken, yüzde 21'lik bir oranın "Herhangi bir değişiklik olmadı" karşılığını verdiği görüldü.

ESİAD Üyeleri aynı bölümde "Uluslararası boyutta düşündüğünüzde, firma(ları)nızın rekabet gücü hangi ölçüdedir ve bir yıl öncesine göre nasıl bir gelişme gösterdi?" sorusunu ise şöyle yanıtladılar:

Rekabet gücü

% 7'si Yüksek
% 50'si Orta
% 0'1 Düşük
% 43'ü Cevapsız

1 yıl öncesine göre

% 50'si Arttı
% 29'u Değişmedi
% 7'si Azaldı
% 14'ü Cevapsız

Anket katılımcısı ESİAD üyeleri, 2011 yılında ülkemiz ekonomisinde sorun yaratan en önemli konu sıralamasında cari açığa birinci olarak yer verdiler, döviz kurlarındaki oynaklık, küresel ekonomik kriz ve terörü buna eş olarak sıraladılar.

2012 de öngörülen en önemli konu

ESİAD üyeleri, ankette, 2012 yılında ülkemiz ekonomisinde cari açığın varlığı ile ABD ve AB ülkelerindeki belirsizliklerin, döviz ve dışsatım konularının en önemli konular sıralamasında öncelikle yer aldığını vurguladılar.

Üyeler, 2012 yılında Türk ekonomisi açısından alınması gereken önlemleri şöyle sıraladılar: Cari açık, döviz kurları, enflasyon ve dış ticaret açığı ilk sırada. İkinci sıra-

da yerli sanayinin teşviki, enerjide ulusal kaynaklara ve ekonomik milliyetçiliğe yönelme yer aldı.

Üçüncü sırayı ise, özellikle katma değeri yüksek sanayi üretimi başta olmak üzere her türlü üretime teşvik, üretim maliyetlerine ek yük getirilmemesi aldı.

2012 yatırım programları

ESİAD üyeleri, önümüzdeki 2012 yılı içinde gerçekleştirecekleri ya da gerçekleştirmekte oldukları yatırım projeleri ile yeni eleman alımı sorularını sırasıyla şöyle yanıtladılar:

Gerçekleştireceğiniz ya da gerçekleştirmekte olduğunuz bir yatırım projeniz var mı?

%36'sı Evet
%36'sı Hayır
%28'i Belki

İşyer(ler)inize yeni eleman almayı planlıyor musunuz?

%36'sı Evet
%28'i Hayır
%36'sı Belki

2012 sonu dolar kuru

%57'si 1,75-1,99 TL
%36'sı 2,00-2,25 TL
%7'si 2,26-2,50 TL arası
%14'ü Cevapsız

Bir yıl vadeli mevduat faiz oranı (ortalama-%)

%64'ü %9-11 arası
%8'i %12-14 arası
%14'ü %15-17 arası
%14'ü Cevapsız

Üyelerimizin son 3 aya ilişkin ekonomi anketi üzerine ek görüşleri

Nihat Gündüz

Dış dünya sorunlarından politik ve ekonomik olarak minimum etkilenmenin yollarının araştırılması. Adalet-vergi-milli eğitim-sağlık-SSK sorunlarının giderilmesi. Yaşlılık dönemleri için kapsamlı ulusal program. Milli Eğitime çok ağırlık verme. Ulusal deprem programı. Gıda kalitesi ve standartlarının kontrolü. Silahlı Kuvvetlerde yeniden güvenin kazanılması ve köklü insan-tekoloji reformu.

Namık Onmuş

Siyasal olarak dış politikada etkinliğimizi kontrol altında tutmak, fazla karışmamak. Sosyal yandan iç terör olayına kalıcı çözümlerin az taviz verilerek çözümlenmesi konusunda daha etkili olmak. Ekonomik yapıda üretime yönelik yatırımların artırılması ile ekonomiyi canlı tutmak ve iş imkanı yaratmak. İşsizliği önlemeye yönelik içe dönük işleri arttırmak.

Recep Sami Çukurova

2011 turizm açısından iyi bir yıl olmuştur. İnşaat konusunda yabancı alıcı sayısı Avrupa genel krizine bağlı olarak düşmüştür. 2012 yılında yeni Anayasanın ve bağlı yasaların biran evvel tamamlanması, deprem sorunlarının gündeme alınarak denetleme ve inşaat konularının geliştirilmesi, şu anda iyiye giden ekonomik verilerin (cari açık dışında) 2012 yılında da sürdürülmesinin sağlanması gerekmektedir.

Halil Şahin

2011 Yılı AB ve ABD'nin yaşamış olduğu ekonomik krizlere rağmen ülkemiz, bu çalkantıları Hükümetimizin ve Merkez Bankası'nın almış olduğu kararlarla az kayıplarla kapatmıştır.

2012 Yılında Hükümetimizin öncelikle yeni Anayasayı her kesimin beklentilerine cevap verecek şekilde, uzlaşmacı bir tavırla hazırlamasını bekliyorum.

Bunun yanında siyasi istikrarın devamlılığını ve Avrupa Birliği uyum yasalarında daha hızlı hareket edilerek AB uyum yasalarına uygun reformları gerçekleştirmeliyiz.

Necdet Kestelli

Sağlığımıza dikkat edelim, psikolojimizi bozmayalım.

2012 yılı için tahminleri: Yıl sonu Enflasyonu (TÜFE - %)

%29'u %5-7 arası
%29'u %8-10 arası
%21'i %11-14 arası
%14'ü %14 ve üzeri
%7'si Cevapsız

2012 yılı için tahminleri: Yıl sonu Enflasyonu (TÜFE - %)

%29'u %5-7 arası
%29'u %8-10 arası
%21'i %11-14 arası
%14'ü %14 ve üzeri
%7'si Cevapsız

Türkiye, kadın yönetici istihdamında Avrupa'nın önünde...

Türkiye dahil 100'ün üzerindeki ülkede denetim, vergi ve danışmanlık hizmeti veren **Grant Thornton**'un "**Kadın Yönetici**" araştırmasında Türkiye, sınıfı geçti. Yüzde 25 oranı ile dünya ortalamasının üzerinde kadın yönetici istihdam ettiği ortaya çıkan Türk şirketler, Avrupa'yı geride bıraktı. Şirketlerde topuk sesinin en çok duyulduğu ülke ise Tayland. Grant Thornton tarafından, 39 ülkede gerçekleştirilen 'Kadın Yöneticiler' araştırmasından elde edilen sonuca göre kadın yönetici oranı en yüksek ülke yüzde 45 ile Tayland. Söz konusu araştırmaya göre dünya ortalaması olan yüzde 20'nin 5 puan üzerine çıkan Türkiye İngiltere, Fransa ve Almanya'yı solladı.

Türkiye'nin dünya ortalamasının üzerine çıkmış olmasının sevindirici olduğunu söyleyen Grant Thornton Türkiye Başkanı Aykut Halit, "Dünya ortalamasında 2009 yılına göre yaşanan düşüşün ise en kısa zamanda yerini gerçek bir artışa bırakmasını umuyorum." açıklamasını yaptı.

Araştırmaya göre, şirketlerin kadın yönetici ortalaması 2009 yılında yüzde 24, 2004 yılında ise yüzde 19'du. Uzak Doğu fark attı Kadınların şirketlerin üst kademelerinde görev alma oranlarına ışık tutmayı amaçlayan araştırmaya 39 ülkeden 11 bin firma katıldı. Tayland'ın lider olduğu araştırmada Uzak Doğu ülkeleri göz doldurdu. Tayland'ın ardından yüzde 40 ile Gürcistan, yüzde 36 ile Rusya'nın yer aldığı sıralamayı, yüzde 35'erlik oranla Hong Kong ve Filipinler izledi. Küresel olarak ele alındığında ise söz konusu araştırma, şirketlerin yüzde 8'inde kadın CEO olduğunu ortaya çıkardı. Bu kategori-

de lider yine Tayland oldu. Çin ve Vietnam da dünya ortalamasının açık ara önünde. Araştırma, Tayland'da CEO rolünde kadın yöneticiye sahip şirket oranının yüzde 30, Çin'de yüzde 19 ve Vietnam'da yüzde 16 olduğunu ortaya koydu.

Grant Thornton'un "**Kadın Yönetici**" araştırması sonuçlandı Türk kadın yöneticiler yüzde 25'lik ortalama ile yüzde 20'lik dünya ortalamasını geride bıraktı

Türkiye Avrupa'ya fark attı, Japonya şaşırttı

Dünya ortalaması ölçüt alındığında ise yüzde 20 oranının yakalayan ve üstüne çıkan ülke sayısı 27 olurken, 12 ülke de çizginin altında kaldı. Yüzde 25'lik oran ile çizgi üstünde kalmayı başaran Türkiye'yi, yüzde 24 ile Brezilya, yüzde 23'erlik oranlarla Vietnam, İngiltere ve Ermenistan, yüzde 22'lik oranlarla İspanya ve İtalya ve yüzde 21'lik oranla Fransa takip etti. Araştırmanın en çarpıcı sonucu ise Japonya'dan geldi. Yüzde 8 oranıyla Japonya, şirketlerinde kadın yöneticiye en az söz veren ülke

konumunu Birleşik Arap Emirlikleri ile birlikte paylaştı.

Yönetimde kadın istemeyen şirket sayısı arttı Araştırmanın ortaya koyduğu bir başka gerçek ise, yönetiminde kadın çalışana yer vermeyen şirket sayısında ise artış olduğunu ortaya çıkartmış olması. Araştırmaya göre şirketinde kadın çalışan olmayan ülke sayısı 2009'da yüzde 35 iken, 2011'de bu oran yüzde 38'e tırmandı. Öte yandan, üst yönetimde kadın çalışanların yer aldığı şirketlerde kadınların yüzde 22 ile daha çok CFO veya finans direktörü, yüzde 20 ile insan kaynaklarından sorumlu direktör ve yüzde 9 ile pazarlama ve satış direktörlüğü pozisyonlarında yoğun istihdam edildiklerini gösteriyor.

Farklı ülkeye farklı yöntem

Grant Thornton'un 39 ülkede 11 bin şirket ile gerçekleştirdiği araştırma, ortalama 15 dakika süren telefon görüşmeleri kanalıyla gerçekleşti. Kültürel bazı farklılıklardan dolayı uygulamada farklı yöntemler kullanıldı. Japonya'da posta, Filipinler'de yüz yüze görüşmeler ve Çin'de ise yüz yüze ve telefonla görüşme yöntemleri bir arada kullanıldı.

Üretim ve hizmet sektörü de var perakende de

Araştırmanın hedef kitlesi CEO'lar, yönetici direktörler, yönetim kurulu başkanı ve diğer kıdemli yöneticilerden oluştu. Araştırmaya katılan sektörler ise oranlarıyla birlikte şöyle: Yüzde 25 üretim, yüzde 25 hizmet, yüzde 15 ile perakende, yüzde 10 inşaat, yüzde 25 ise diğerleri.

FOLKART TOWERS

İZMİR'İN KALBI YÜKSEKLERDE ATIYOR

Geleceğe yatırım Folkart Towers ile başlıyor

İzmir Bayraklı'nın öncü projesi Folkart Towers, yakın gelecekte İzmir'in en prestijli yaşam ve iş merkezi olacak Bayraklı'da yükseliyor. Sizi, bugünün avantajları ve fiyatlarıyla geleceğe taşınmaya davet ediyoruz.

**Folkart
Alsancak Kordon
Showroom
Açıldı**

Atatürk Caddesi No:192/2 D
Alsancak İZMİR

165.000 \$ 'dan başlayan fiyatlar

%35 peşin, 18 ay %0 faiz

120 aya kadar banka kredisi seçenekleri

BU FİRSATLAR 30 OCAK TARİHİNE KADAR GEÇERLİDİR

FOLKART | Manas Bulvarı Adalet Mahallesi No: 37 Bayraklı / İzmir www.folkarttowers.com | 444 2 278

Doğadan Sofranıza

"Sağlıkla, Güvenle"

ILDAS Creative

orkide®

KÜÇÜKBAY YAĞ SANAYİ A.Ş.

Ankara Caddesi No: 102 Bornova - İzmir / Türkiye • Tel: +90 (232) 388 25 57 (Pbx) • Faks: +90 (232) 388 37 92

e-mail: webform@orkide.com.tr • web: www.orkide.com.tr